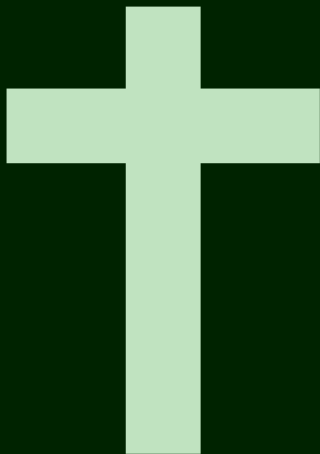

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

copyright © 2025 The Seed Company

Language: (Ajiya)

Contributor: Mission For Scripture Translation And Language Development

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 3 May 2025
43235689-f749-53bc-b3bc-8504ea33daa6

Contents

IMatta	1
IMarkus	31
ILuka	51
IYahaya	84

ILA IDIDUMA KA AVQ IMATTA

*Ute iYesu
(iLuk 3.23-38)*

¹ Awq iwqo iMusa ute iYesu iKristi, anq iDauda, anga ute Ibrahim.

² Ibrahim jee Ishaku, Ishaku jee iYakubu, iYakubu jee iYahuza kina anayuru nga,

³ iYahuza ate iFeresa kina iZera ayuru bq nga shi iTama,

iFeresa nga shi ate iHesruna,

iHesruna nga shi ate Aram,

⁴ Aram nga shi ate Amminadab,

Amminadab nga shi ate iNashon,

iNashon nga shi ate iSalmon,

⁵ iSalmon nga shi ate iBo'aza, ayuru jee nga anga shi iRahab,

iBowaz nga shi ate Obida, ayuru nga anga shi iRut,

Obida nga shi ate iYesse,

⁶ iYesse nga shi ate agom iDauda,

iDauda nga shi ate iSulemanu ayuru nga anga sa shi ayiri Uriya,

⁷ iSulemanu nga shi ate iRehobowam,

iRehobowam nga shi ate Abiya,

Abiya nga shi ate Asa,

⁸ Asa nga shi ate iYehoshafat,

iYehoshafat nga shi ate iYoram,

iYoram nga shi ate Azariya,

⁹ Azariya nga shi ate iYotam,

iYotam nga shi ate Ahaz,

Ahaz nga shi ate iHezekiya,

¹⁰ iHezekiya nga shi ate iManassa,

iManassa nga shi ate Amqon,

Amqon nga shi ate iYosiya,

¹¹ iYosiya nga shi ate iYekoniya kina anayuru nga akyua mani ayeri bu ki kya bu aBabila wu.

¹² Aya kya bq aBabila ni,

iYekoniya wa jee iSheyaltiyel,

iSheyaltiyel nga shi ate iZarubabel,

¹³ iZarubabel nga shi ate Abihudu,

Abihudu nga shi ate Eliyakim,

Eliyakim nga shi ate Azuro,

¹⁴ Azuro nga shi ate iSaduku,

iSaduku nga shi ate Akimu,

Akimu nga shi ate Aliyudu,

¹⁵ Aliyudu nga shi ate Eliyazara,

Eliyazara nga shi ate iMatana,

iMatana nga shi ate iYakubu,

¹⁶ iYakubu nga shi ate iYusufu agheme iMaryamu aghomani ajee iYesu mani ayoro nga si iKristi.

¹⁷ Ko kpaa ko ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite usho na inari yo, ko kpaa ka iDauda ki ta ko uyeri bq ki kyaa aBabila

ite usho ni inari yo, ko kpaa ki uyeri bq ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari yo.

*Ujee iYesu iKristi
(iLuk 2.1-7)*

¹⁸ Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu ako cira nga ki ma iYusufu, ata ko takwyue ni avasa nu nga na afo anga aghing Qnong.

¹⁹ Ni agheme nga iYusufu, aghomani aka ju ima ushi na kikyua, ata wang osa nga ighong ba, na ava wang usheri nga ya naiker.

²⁰ Ashi kide uwang uju kindo ni, ba irishu, atuma Qnong wa yeni erekwyue nga kide amogo, ki teri si, "iYusufu, anq iDauda, ma kong erebata ukpaa iMaryamu sa ayiri ngo ba, ki imumani ishi kide afo nga ni iba kukushi aghing Qnong ko.

²¹ Aki jee anq, ni ingo ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya ko wulu bq."

²² Uma ri ba ko ma hwura umumani Ate aYaya teri ka anyu Atina nga,

²³ "Uwe ni, anayiri mani aye nga agheme ba ki kpaa afo ka jee anq anagheme, na aki yoro nga si Immanuwel." (Uwu shi si, Qnong shi ni yi).

²⁴ iYusufu ya shira ko mor ni, ava ju kong mani Atuma Qnong teri nga ni, A kpaa ayiri nga,

²⁵ ara ye erenoma nga ba ki ta ko jee anq. Ava ma nga uca si iYesu.

2

Oba Akyeng ki shii Iripiya

¹ Ajee iYesu ki ifong aBaitalami ka aYahudiya, ka akyua agom iHiridus, na ace agho uye eyere ba ki shii iripiya ki ba Urushelima

² na aba wulu si, "Abi wo ni anq mani ajee ki tee agom aYahudawa shi wo? Iyi nu eyere nga mani ikunu ka iripiya, ni iyi ba ki ma joo nga."

³ Agom iHiridus ya kong kindo ni, ikwyi nga wa bra yo, kindo wo no ushe ajiya Urushelima.

⁴ Aba curu nadidu agha kakong afirist kina aghomee umee iMusa ki wulu bq, "Abi wo ni aki jee aghofoo wo?"

⁵ "Ki ifong aBaitalami ki erebong aYahudiya," Aba yira nga. "Ka umani agho pii ko qto Qnong wo wudu.

⁶ 'Ni ingo aBaitalami kide erebong aYahudiya, ki ba si ingo shi aghocoe no oji ka eregom aYahuza ba, ka kide ngo yo ni akwyite mani aki kyeng na ajiya Israila ki kunu wo.'

⁷ Ni iHiridus ba yoro akyeng oba ki shii iripiya ko uyuyi ka kong ka anyu bq agolo mani eyere nyeni wo.

⁸ Aba tuma bq ka aBaitalami kina udi uwaga atong "Okya ko uya wang oka mani

anọ shi wọ nabibọrọ, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba ẹrẹ mi, ki imẹ ya kọ jọọ nga."

⁹ Aya kpẹẹ ọkọng upii agom ni, ava wolu. Eyerẹ umani anu ki shii iripiya ra ni shi kite bọ, ni ibọ sọ yii yọ ki ta kọ umani iya tara kọ ọka mani anọ shi wọ.

¹⁰ Aya nu eyerẹ ni, ava kọng ikwyifu nagigang.

¹¹ Aya ghila ọna ni, aba ya nu anọ kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki jọọ nga. Aba wuli uma bọ, utii uyeri, kina ima uta ugha ọvọng, kina anye ọvọng ki ma nga.

¹² Na ava vuu bọ ẹrẹbọng bọ ka uce utra, ka Ọnọng ẹrẹ bọ ka amọgọ si ama vuu ukushi iHiridus ba.

Uti ki kyaa aMasar

¹³ Aya kọ uya ukadu ni, atuma Ọnọng ba kunu kidẹ amọgọ kushi iYusufu ki ẹrẹ si, "iHiridus ki wang anọ ka pii wọ. Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga kọ ti kọ kya nọ aMasar, kọ ya ci kọ ukadu si imẹ ẹrẹ ngo si ingọ sher."

¹⁴ iYusufu va sisang, ki kpa anọ kina ayuru nga, ki kya bu aMasar kina ating.

¹⁵ kiya ci ki ta kọ ukpo iHiridus. Aju kindọ ka ahura imumani Ate ẹrẹ ki kina anyu atina nga, "I yorọ anọ mi wu ka aMasar."

iHiridus sa si apili Ananọ Ofisi kọ

¹⁶ iHiridus ya kpẹlẹ si akyeng ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya pili anọ aniraghẹmẹ aBaitalami kina irihoo anyi apai ki ta ka ataa ka akyua mani akpili kukushi akyeng eyerẹ kunu.

¹⁷ Ọwe wu sa ni imumani agho pii kọ ọtọ Ọnọng Irimiya ẹrẹ hwura,

¹⁸ "A kọng ice ẹrẹwyue ka aRama, ẹrẹwyue ukukas kina ayiri. iRahila nga su nira ayiri kaya anọ nga. Ara kọng udoru ba, ka aku kpuru bu."

Aghojee iYesu vuu bọ aNazaret

¹⁹ Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu iYusufu kidẹ amọ ka aMasar

²⁰ ki ẹrẹ si, "Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga ku kya nu ẹrẹbọng Israila, ka aghomani awang pii anọ sọ shi bọ nọ ọkyuo ba."

²¹ iYusufu va sisang ki kpa anọ kina ayuru nga ki vuu bọ ẹrẹbọng Israila.

²² Ni iYusufu ya kọng si Akilayus tee agom ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya, ava kọng ẹrẹbata ọkyaa. Akọ waa iYusufu nga atọng ka amọ ava geni ki kyaa ẹrẹbọng aGalili,

²³ kiya vra ọna nga ki ice ifọng si aNazaret, ka ahwura upii agho pii kọ ọtọ Ọnọng si, "Aki yorọ nga si agha aNazaret."

3

*Umẹe iYahaya Aghila Iminimini
(IMar 1.1-8; iLuk 3.1-9; iYah 1.19-28)*

¹ Ka akyua ra ni iYahaya aghila iminimini ba ọkọ taa ashi ka aYahudiya na atẹrẹ upii Ọnọng.

² "Inu lọkpaa," atẹrẹ si, "Ka ẹrẹgọm ayaya ishi ayayol!"

³ iYahaya nga shi ajiya mani Ishaya agho pii kọ ọtọ Ọnọng pii si, "Ace agho sọ taa akpa kidẹ ọkọ taa ashi, 'Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!'"

⁴ Uma iYahaya ni aju kina idang ọrahimi; aloru abugu nga kina edang, imila nga ni agiya yọ kina ẹrẹtọng.

⁵ Ajiya Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo ẹrẹyema Urdun, aba ukushi nga.

⁶ A ẹrẹ avulu bọ, ava ju bọ iminimini bu na amusum ẹrẹyema Urdun.

⁷ iYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiya, aba si ama ju bọ iminimini, aba ẹrẹ bọ si, "Inu iyọọ na kang! inga ẹrẹ ni si ọki ti anang mani Ọnọng ki tuma?"

⁸ Uju uma mani uki nyeni ọlọkpaa nu.

⁹ Uma kpaa ka inu ẹrẹ si Ibrahim nga shi ate nu ba. Isọ ẹrẹ nọ Ọnọng ki bra ukpa atighi ri ka tee anọ nga!

¹⁰ Akperi nga sha ka a ẹrẹ ashe ka akang; ọshe mani ura ma wu ikọlọ ba ni aki kpa wu ka taa kidẹ ugha.

¹¹ Iju nu iminimini kina amusum ki nyeni si inu lọkpaa, aghomani aki ba ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Ọnọng kina ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpọ nga ba.

¹² Ọfọọ uper nga shi ka avọ nga, aki per ikir imila. Aki curu alkama nga ka sa ka afo, ni ẹrẹwọ ni aki ta ugha wọ ọnga mani ọki kperi wọ ba."

Iminimini iYesu

(IMar 1.9-11; iLuk 3.21-22)

¹³ Akyua ra ni iYesu ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka vọng Urdun ka ju nga iminimini.

¹⁴ Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi nga. "Imẹ shi mani uju mi iminimini," iYahaya ẹrẹ, "Uwe ni ingo ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!"

¹⁵ Ni iYesu ba yira nga si, "Tara ni ushi kindi ka akyua ri. Kindi wọ ni iyi ki ju uma ọdọdọma mani Ọnọng wang kọ." iYahaya va yira.

¹⁶ Aya ju iYesu iminimini ni, aba kunu kidẹ amusum. Ayeremọọ va yemi nga, ava nu aghing Ọnọng na asọ shulu kina ikhimi ni na uta uyeri kaya nga.

¹⁷ Ni ẹrẹyue va ẹrẹ ki ayaya, "Anọ mi wẹ, aghomani ikwyi mi ka tọmọ wọ."

4

*Isheẹ Mra iYesu
(IMar 1.12-13; iLuk 4.1-13)*

¹ Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga kọ ka ọta shi ki Ishẹ mra nga.

² IYesu la awii ishi nari ating na atinonḡ na asọ kpẹn anyu, na ba kọṅ idafọ.

³ Ni Ishẹ va ba ukushi nga ki tẹri nga si, "Insi ingo shi Anọ Ononḡ ni, tẹri atii ri ka tee ubiredi."

⁴ Ni iYesu va yira nga si, "Upii Ononḡ si, 'Ba ọla imila yọ kiyuyu na ajiya ki lang kọ ba, si nu upii mani ukunu ukushi Ononḡ.'"

⁵ Ni Ishẹ va kpaa iYesu ki kyaa ni nga Urshalima, ifonḡ upipar, akyo nga ka yaya ona Ononḡ,

⁶ ki tẹri nga si, Insi ingo shi Anọ Ononḡ ni, funu ẹrẹbonḡ, ka upii Ononḡ si, 'Ononḡ ki tẹri atuma nga kaya ngo; aki go ngo ni ivọ bọ, ki ifra ngo ki kọṅ yọ ọlọ kaya atii ba.'"

⁷ IYesu va yira nga si, "Upii Ononḡ tẹri si, 'Ma mra Ate Ononḡ ngo ba.'"

⁸ Ni Ishẹ va kpaa nga ki kyaa ayaya opang utitugu ki nyeni nga nadidu ẹrẹḡom asing kina ujoḡ bọ.

⁹ "Nadidu ni iki ma ngo," Ishẹ tẹri nga si, "Insi uta aghonḡ ki jọḡ mi ni."

¹⁰ IYesu va tẹri nga si, "Sang ngo, Ishẹ! Upii Ononḡ si, jọḡ Ate Ononḡ ngo ni yii nga kayu nga!"

¹¹ Ni Ishẹ ba ya iYesu; atuma Ononḡ ba ki ma shẹ nga wọ.

*IYesu kpẹn Utina nga ka aGalili
(IMar 1.14-15; 15; ILuk 4.14; 15)*

¹² IYesu kọṅ si iYahaya na asa nga kọ ubọḡ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili.

¹³ Aya aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifonḡ uhwo ẹrẹyema aGalili, ka ẹrẹbonḡ aZabaluna kina aNaftali.

¹⁴ Aju kindi ka a hwura upii Ishaya agho pii kọ ọḡ Ononḡ tẹri,

¹⁵ "Ẹrẹbonḡ aZabaluna kina ẹrẹbonḡ aNaftali, kọ utra ẹrẹyema ka uda ugha Urdun, aGalili ẹrẹbonḡ aghomani ashi bọ aYahudawa ba!

¹⁶ Ajiya mani ashi kide iting ki nu uyeri ọghoghe. Aghomani ashi ki ẹrẹbonḡ agho kpuru uyeri ki taa bọ."

¹⁷ Ko kpaa ka kyua ra ni iYesu lite nọ tẹri upii Ononḡ, "Inu lọkpaa, ka ẹrẹḡom ayaya tọ ayayol!"

*IYesu Kyo Yorọ Atina Nga
(IMar 1.16-20; ILuk 5.1-11)*

¹⁸ IYesu sọ kyeng ka anyu ẹrẹyema aGalili, ava nu anayuru apai na asọ sa isha bọ, iSaminu mani ayoḡ nga si iBitrus kina anayuru nga Andarawus asọ fẹri isha bọ.

¹⁹ IYesu va tẹri bọ si, "Inu yii mi, iki mẹn nu uhuri ajiya."

²⁰ Kide akyua, aba ya isha bọ ya ki yii nga.

²¹ Ava kyeng ki ya nu ace anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, anọ iZabadi. Ashi kide ọgbọlọ kina ate bọ iZabadi, asọ kyeri isha bọ. IYesu va yorọ bọ,

²² kide akyua ra, aya ọgbọlọ bọ kina ate bọ ki yii iYesu.

*IYesu Lẹni na Adumu
(ILuk 6.17-19)*

²³ IYesu ghila ide ọfonḡ aGalili, na mẹn kide ọkọ takwyu ẹ aYahudawa, na tẹri ıla ididuma uka ẹrẹḡom Ononḡ, na lẹni ni idumu kina adumu.

²⁴ Ila nga kpa kwabi ki ẹrẹḡom aSuriya, ava ba nga kina adumu, asọ kọṅ ẹrẹnoma ni idumu ighi-gho, kina agho shi nọ Ushẹ, ni itehu, ni ushumu avọ, iYesu lẹni ni bọ.

²⁵ Ikir yii nga kọ kpaa ka aGalili kina ufonḡ osho, ko kpaa ka Urushelima, aYahudiya, kina ushi bulu ẹrẹyema Urdun.

5

Upii Ononḡ kaya opang

¹ IYesu ya nu ikir bajiya ni, ava kila nga aya opang, ki cica, atina nga curu ki ghẹmẹ nga,

² nava tee aghomẹ bọ si.

*Anyu Adaduma
(ILuk 6.20-23)*

³ "Anyu adaduma ka aghomani aye utaa bọ onga aghing upipar;

Ka ẹrẹḡom ayaya ni inga bọ wọ!

⁴ "Anyu adaduma ka aghomani ashi kide ikwyi ibibi;

Ononḡ ki sa bọ amusum ashuu!

⁵ "Anyu adaduma ka agho ọḡonḡ;

Aki peni asing!

⁶ "Anyu adaduma ka aghomani ikwyi bọ shi Ko ju uma mani Ononḡ wang,

Ononḡ ki ma bọ uwang ikwyi bọ!

⁷ "Anyu adaduma ka aghomani ashi na ahwoo ajiya;

Ononḡ ki kọṅ ahwoo bọ!

⁸ "Anyu adaduma ka aghomani ashi na ikwyi upipar;

Aki nu Ononḡ!

⁹ "Anyu adaduma ka aghomani awang uci ọkyuo;

Ononḡ ki yorọ bọ si anọ nga!

¹⁰ "Anyu adaduma ka aghomani asọ kọṅ Ọlọ kaya ju aipang;

Ẹrẹḡom ayaya ni inga bọ wọ!

¹¹ "Anyu adaduma ka inu aghomani acira nọ ki ma nọ ọlọ kiva tẹri atẹri kaya akwyi nu ka inu yii mi.

¹² Inu kọṅ ikwyifu kina utomọ ikwyi, ka akyo nu ọka nọ ka ayaya. Kini kọ ni agho pii kọ ọḡ Ononḡ mani aba kite kọṅ ọlọ kọ.

*Atọ kina Uyeri
(IMar 9.50; ILuk 14.34-35)*

¹³ "Inu bọ shi atọ asing. Insi atọ taa ididugọ wọ ni, ba utra mani aki vuu na ididugọ wọ ba. Ba ice ima ra aki bra uju ba sa nawu ka ajiya tinga.

¹⁴ "Inu bọ shi uyeri asing. Ifonḡ mani avra kaya opang kara shoru wọ ba.

¹⁵ Ba aghomani aki ta ugha agbilimoḡ ka fuga ya ni ikọọ ba; sa na kyo ka ya ima uting, ka ma uyeri ki ko nga nu kidẹ ọna.

¹⁶ Kindi wọ ni uyeri ngo ta ka ajiya nu, ka nu uma udọdọma mani uju ka jọọ Ate ayaya.

Umẹẹ kaya Umẹẹ iMusa

¹⁷ "Inu baa kpaa si imeḡ ba ki ba cira umẹẹ iMusa wọ kina umẹẹ aghoḡ pii kọ ọtọ Ononḡ ba. Ita bami ki ma ucira wọ ba, sa ni isa ka umẹẹ bọ tee aipang.

¹⁸ Aipang ni imeḡ sọ tẹri nu, kọ ni ayaya kina asing ki sang wọ ni, ba ighang iyeng ko ezeḡe inga umẹẹ iMusa na ki cira wu ba sa akwikeḡ hwura.

¹⁹ Ni nadidu aghomani ara yii umẹẹ ko ni ima ezeḡe umẹẹ iMusa ka va mẹẹ ace aghoḡ ka ju ba ni, aki tee aghoḡ ji kidẹ eṛeḡom ayaya. Ka da vọ ni, aghomani ayii umẹẹ kiva mẹẹ ace aghoḡ ka ju ni, aki shi ni eṛeḡoro ka eṛeḡom ayaya.

²⁰ Iso tẹri nu, si, uta ko ghila eṛeḡom ayaya ni si aipang nu cẹri anga aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa uju uma mani Ononḡ wang.

Umẹẹ kaya Anang

²¹ "Inu kọ kọṅ si ateri ajiya ada kyua, 'Inu ba pii okyuoḡ ba; aghomani aju ni aki ju nga ashuwa

²² Ni aikuari ni imeḡ tẹri nu, insi ushi kidẹ anang kina anayuru ngo ni aki ju ashuwa, insi ingo yoro anayuru ngo si 'Imu taa imumani aki ju wọ!' aki kyaa ni ngo oka ashuwa, insi ingo yoro anayuru abo uta ice ima, oki ya ghila ngo ugha.

²³ Insi uwang ma Ononḡ ighima kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngo go ngo ki kwyi ni,

²⁴ Sheri uma ya kọ ya agoo, kya ko ya wang uci okyuoḡ na anayuru ngo, ni ingo to vuu kọ uba ma uma.

²⁵ "Insi ace aghoḡ yoro ngo kọ oka ashuwa ni, inu kpẹḡ ace na akyua sọ shi wọ, kini uta fuma uka ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa, aghomani aki ma agha la tẹṅ, ka ta ngo ko ubọ iting.

²⁶ Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni imeḡ sọ tẹri nu, so ma imumani ateri si uma nadidu.

Umẹẹ kaya Unyeri na Ayiri Kọ Aghimi Agho

²⁷ "Inu ko kọṅ na tẹri si, 'ma nyeri na ayiri kọ aghimi aghoḡ ba.'

²⁸ Na aikuari ni tẹri nu, nadidu aghomani akyogoḡ ayiri na wang peni nga ni akọ nyeri ni nga kidẹ ikwyi.

²⁹ Insi ica isighi avo ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu! Uceri nu ta uka eṛeṅoma

uyeng ngo kini mani nadidu eṛeṅoma ngo ghila ugha.

³⁰ Insi avo ila ngo sa ukpaa ni, kyua kọ naa wọ! Uceri nu taa avo ayeng ni mani eṛeṅoma ngo ghila ugha.

Umẹẹ kaya Upighi Ubogha

(IMat 19.9; IMar 10.11-12; ILuk 16.18)

³¹ "Asa va tẹri si, 'Aghomani akla ayiri nga ni aso wọ ka ma nga.'

³² Ni aikuari ni tẹri nu, insi aghimi kla ayiri nga ni basi ko nyeri na ace aghimi ba ni, ashi na avulu usa nga uvulu insi akya uce ubogha ni; aghimi mani aya bogha ni aju avulu.

Umẹẹ kaya Isuu

³³ "Inu ko kọṅ na tẹri agha ada akyua si, 'Uma wura usuu nu ba, ni hura uta anyu imumani uteri uki ju Ate ayaya.'

³⁴ Ni aikuari ni tẹri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka eṛeḡom Ononḡ wu;

³⁵ ko asing, ka uka wuru ifra nga wu; ko Urushelima, ka ukushi ifonḡ agom aghaghe.

³⁶ Ma suu kina eṛekweḡ ngo ba, ka uki bra ngo tee ifilikwyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba.

³⁷ Tẹri si 'A' ko 'Kayi'; ushe uma ka hala ukushi Ishẹẹ wu.

Umẹẹ kaya ju Imumani Aju ngo

(ILuk 6.29-30)

³⁸ "Inu ko kọṅ na tẹri si, 'Insi agyo ngo ki ica ni, ica yu nu ki to gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.'

³⁹ Na aikuari ni tẹri nu, ma ju ajiya imumani aju ngo ba. Insi ace aghoḡ gyo ngo ka utuma ila ni, ma nga ọṅga ipuruma ka kimi gyo.

⁴⁰ Insi ace aghoḡ kya ashuwa ngo ka yira ngo igbang ko ni, ma nga ima fuga ngo.

⁴¹ Insi aghoḡ shi ni eṛekyuoḡ tẹri ngo ukyeng imil iyeng ni, usọ kyeng upai.

⁴² Insi ace aghoḡ wang ice ma ukushi ngo ni, ma nga; insi ace aghoḡ wang ọta ice ma ni, ma nga.

Yoo Aghoḡ Toro Ngo

(ILuk 6.27-28; ILuk 6.32-36)

⁴³ "Inu ko kọṅ na tẹri si, 'Yoo aghoḡ yoo ngo, toṛo aghoḡ toṛo ngo.'

⁴⁴ Ni aikuari ni tẹri nu si, yoo aghoḡ toṛo ngo nu shor Ononḡ kaya aghoḡ ma ngo ọḡ,

⁴⁵ ki ingo tee anọ Ate ayaya. Aka sa ononḡ uta kaya agha ababi na adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka aghomani aka ju ima ididuma kina aghoḡ ka ju ima ibibi.

⁴⁶ Aki ju na nyi Ononḡ ki ma ngo oka ngo insi yoo aghoḡ yoo ngo wu ni? Ko aghoḡ yira agonu ka ju kindo!

⁴⁷ Insi ingo ka pii kina aghikyo ngo ko ni, ikembọ inu ju ki cẹri ace aghoḡ ko?

Ko aghomani ashi bọ aYahudawa ba ka ju kindo!

⁴⁸ Kindo ni inu tee agho kyeng na ki kya, kini mani Ate ayaya shi na kikyā.

6

Umee kaya Uma

¹ “Ma ju uma ɔdɔdɔma ngo kayaye ka ajiya nu ima nɔ so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngo nu ɔka kushi Ate ayaya ba.

² “Insi uma agho taa ice ma, ma yemi kayaye, kini agho ju ɔngo unu ica kide ɔko takwyue aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya ɔo bɔ. Imɛ sɔ tɛri nu aipang, ako peni ɔka bu nadidu wudu.

³ Insi uma agho taa ice ma ni, ju ko tra mani agho avo ila ngo ki nɔ ba.

⁴ Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate ngo, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngo ɔka ngo.

Umee kaya Upii nɔ ɔnɔng (ILuk 11.2-4)

⁵ “Insi upii nɔ ɔnɔng, ma ju kini agho ju unu ica ba! Aka sisang upii nu ɔnɔng kide ɔko takwyue aYahudawa kina itra, ka ajiya nu bɔ. Imɛ sɔ tɛri nu aipang, ako ma bɔ ɔka bɔ nadidu.

⁶ Insi uki pii nɔ ɔnɔng ni, kya nu ide bɔɔ, fuga anyu bɔɔ ya, nu pii na Ate nu mani aka nu bɔ nga ba, Ate aghomani aka nu ima ju nu kuyuyi, aki ma ngo ɔka ngo.

⁷ “Insi uki pii nɔ ɔnɔng ni, ma tɛri ighang ta ɛrɛkwɛ nagigang ba, kini mani agho ju ipaa ka ju, A kpa si ɔnɔng bɔ ki kɔng bɔ ka upii bɔ nagigang.

⁸ Ma ju kini bɔ. Ate nu ye imumani inu wang nu so nu to yemi anyu ba.

⁹ Ni, mani, ubu yi kɔ nɔ ɔnɔng we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajoɔ uca ngo;

¹⁰ ta ni ɛrɛɔm ngo ba; ta ni imuwang ngo na ju ka asing ri kini mani ishi ka ayaya.

¹¹ Mayi aidi imila mani iyi wang.

¹² Cira uvulu yi kɔ, kini mani iyi kpa aghomani avulu ni yi.

¹³ Ma kyaa ni yi ɔka mani aki mra yi ɔnga shi umɔɔ, ni kyo yi ɔka mani agho shi na aghing ababi shi bɔ ya ba.’

¹⁴ “Insi ingo yira ɔlokpaa ajiya umani a vulu ngo ni, Ate ngo ka ayaya ki kɔ yira ɔlokpaa.

¹⁵ Insi uta yira ɔlokpaa ajiya ba ni, ni Ate ngo ki cira ngo uvulu mani uju ngo ko ba.

Umee kaya Ugo Anyu

¹⁶ “Insi inu sɔ kpɛnɛ anyu, ma shigi ibate kini agho ju ɔnga agho ju unu ica ka ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abɔ sɔ kpɛnɛ anyu. Imɛ sɔ tɛri nu aipang, ako yira ɔka bɔ nadidu.

¹⁷ Insi inu sɔ kpɛnɛ anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anyɛ ka ɛrɛkwɛ nu,

¹⁸ ka ajiya ma ye si inu sɔ kpɛnɛ anyu ba sa Ate kayu nga, aghomani aka nu bu nga ba, ki ye. Ate ngo, agho ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngo ɔka ngo.

Upeni ka Ayaya (ILuk 12.33-34)

¹⁹ “Ma kyo upeni ngo ka asing ri ba, ɔka mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi.

²⁰ Ni, ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler ki bra wu ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.

²¹ Ka ikwyi ngo ki sa shi uka mani upeni ngo shi wu.

Uyeri Irinuma (ILuk 11.34-36)

²² “Ica yɔ shi uyeri ɛrɛnɔma. Insi ica ngo shi ikyuɔ ni, ɛrɛnɔma ngo nadidu ki shi yeri;

²³ insi ica ngo ishi yu ikyo ba ni, ɛrɛnɔma ngo ki shi kide iting. Insi uyeri mani ushi kide ngo ni iting yu ni, ikwyi ngo ki shi kide iting nagigang!

ɔnɔng ko Upeni (ILuk 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ingo ki shi ngo agira ate ɔna apai ba; ingo ki tɔro ngo ace nu yoo ace; ingo ki yii ace nu tili ace. Ingo ki yii ɔnɔng kina ɔfe ba.

²⁵ “ɔko sa ni tɛri ngo si, ma sa ikwyi kini imumani ingo ki la ko nu sa ko ci akyuɔ ba, ko imumani ingo ki sɔmɔ ki ɛrɛnɔma ngo ba. Ka udu mani, ɔkyuɔ ra ɛri wu imila ba? ɛrɛnɔma ra ɛri wu imumani ɔki sumu ba?

²⁶ Nu unung ka ayaya, aka ra pila bu igho ba, acuru bɔ imila aka sa ka afɔ ba; Ate nu ka ayaya ka ma bɔ! Inu ra ɛri nu unung ni ɛrɛɔro ba?

²⁷ Inga kide nu ki bra ukhimi awii ayeng kide awii nga ka sɔ duma wu nu umari?

²⁸ “Ni ikɛmbɔ sa ni inu sɔ duma wu nu uma ɔsɔmɔ? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu utina ba ko na akeri uma ɔsɔmɔ ba.

²⁹ Ni tɛri nu ko agɔm iSulemanu ma nu upeni nga ashi ni ima ɔsɔmɔ ididuma kina ufuru iyeng ba.

³⁰ ɔnɔng nga ka fuga ɔbɔng ide aghumu ima sumu ɔbɔng mani ushi kaidi ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra ɔsɔmɔ nu uma ba? Inu agho uma aipang na zɛɛ!

³¹ “Uma dama wu ba, ‘Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa mi? Ko imu sumu mi?

³² (Uma mani agho ju ipaa ba ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang uma ri.

³³ Ni, inu wang uma mani ushi ɔnga ɛrɛɔm ɔnɔng ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu uma nadidu.

³⁴ Inu ma sa ikwiyi ni kyua ba; ishi kini ɔnga nga usa ikwiyi. Ushi wu mani akhimi ace awii ɔnga nga usa ikwiyi ba ka shi ni ɔnga nga usa ikwiyi.

7

*Ba Ju Ace Agho Ashuwa ba
(ILuk 6.37-38; ILuk 6.41-42)*

¹ Ba ju ace agho ashuwa ba, ka aba ju ngo ba,

² ka ashuwa mani oka ju ajiya ni, ako ni aki ju nu. Ima umara mani inu mara wu ni, iyo na aki mara nu ko.

³ Ikembo sa ni, oka nu anibong mani shi kide ica anayuru ngo ni oka ra nu ngo ukumu osho mani ushi kide ica ngo ba?

⁴ Ya ni ingo ki teri anayuru ngo si 'Tara, ni wo ngo anibong mani shi kide ica ngo,' ingo shi kina ukumu osho ughoghe kide ica ngo?

⁵ Inu agho ju unu ica! Kpaa ukumu osho mani ushi kide ica ngo, oso ta nu nabiboro anibong shi kide ica anayuru ngo.

⁶ "Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni ngo. Ba feni ikyong ididuma nu ka alade ba ka aki tinga ka giya ko.

*Inu Wulu, Inu Wang, Inu Hora
(ILuk 11.9-13)*

⁷ "Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki peni; hura, na anyu bo ko yemi.

⁸ Nadidu aghomani awulu ki yira, aghomani awang ki peni, anyu bo ko yemi aghomani ahura.

⁹ Ace agho ngo mani ashi ate ki ma ano nga utii insi awulu ubiredi?

¹⁰ Ta o ki ma nga iyo insi awulu ngo itagbo?

¹¹ Kini akakiya nu, uye ma ano nu ima ididuma. Na sa teri si, Ate ayaya ki ma uma udodoma ka aghomani awulu nga!

¹² "Ju ajiya uma mani uwang si aju ngo, udiwu nyeni umeo iMusa kina ɔnga agho pii ko ɔto ɔnong.

*Anyu Bop Ujii Na Aghaghe
(ILuk 13.24)*

¹³ "Ghila ka anyu bop azaze, ka anyu kyaa ide ugha shi ayayang utra shi na gbeye, ajiya nagigang ka kyeng ya.

¹⁴ Ni anyu kyaa okyuo shi na jii ukyeng utra lo, ajiya uwang wu shi na jii.

*Ushi kini Ikolɔ nga
(ILuk 6.43-44)*

¹⁵ "Inu ci na zizal ka agho pii ko ɔto ɔnong ateri; aki ba nu kini atem bo ni ka sing, kide ni ava aghumu bo.

¹⁶ Inu ki ye bo ka igho umumani aka ju. Akara kara ma yo ikolo inabi ka erenoma nga ba, ko ni uwe ma yo ikolo ka erenoma akara ba.

¹⁷ Ko iligba ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, osho ububi ka to ma ikolo ibibi.

¹⁸ Ushi ododoma ki ma wu ikolo ibibi ba, ni osho ububi ki ma wu ikolo ididuma ba.

¹⁹ Osho mani oka ma wo ikolo ididuma ba aki kpa wo ka ta kide ugha.

²⁰ Kindo, inu ki ye agho pii ko ɔto ɔnong ateri ko uma uju bo.

*IYesu ta ye nu ba
(ILuk 13.25-27)*

²¹ "Ba nadidu aghomani ayoro mi si, 'Ate ona, Ate ona' ki ghila erenom ayaya ba, sa aghomani aju uma mani Ate ayaya wang bo sa ju.

²² Insi awii ashuwa ya ba ni, ajiya nagingang ki teri mi si, 'Ate ona, Ate ona! Kide no uca ngo iyi teri upii ɔnong, kide no uca ngo iyi wuli idir ushe kiva ju idir uma uwuli ica!'

²³ Ni ime ki teri bo si, 'Ime ta ye nu nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!'

*Agha Amira kina abo uvra
(ILuk 6.47-49)*

²⁴ "Ni, aghomani a kong ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini agha amara mani avra ona nga kaya opang.

²⁵ Aviya nira ya, avong tiya, uwuru ti ni erekyuo ko ona. Ni ura pulu wu ba, ka avra kaya opang.

²⁶ "Nadidu aghomani a kong ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abo ajiya mani avra ona nga kaya ikikee.

²⁷ Aviya nira ya, avong ti ya, uwuru ti ni erekyuo ko ona, uva pulu wu. Upulu wo na gbrop!"

Eregoro IYesu

²⁸ IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikir majiya wo ica ki igho umeo nga.

²⁹ Ashii kini aghomeo umeo iMusa ba; ni, ameo kini eregoro.

8

*IYesu Leni na Ajiya ushi no Ubili
(IMar 1.40-45; ILuk 5.12-16)*

¹ IYesu ya shulu kaya opang ni, ikir baiya yii nga.

² Ni, ace agho shi no ubili ba ukushi nga, ki ta agho kite nga, na teri si, "Ate, insi ingo yira ni, ingo ki bra usa mi ki ime ba na pipar."

³ IYesu ba nawa avo ki piya nga, ki teri si, "Ime yira, ba na pipar." Ba ubura akyua udumu ubili leni.

⁴ IYesu ba teri nga si, "Nu! ba teri ace agho ba, nu kya, ko ya yeni erekwe ngo ukushi ifrist ka aya ma uma konon umani umeo iMusa yeni ni, ka ajiya kpele si a leni ni nga."

*Uma Aipang ace Agara Aghina Akpo
(ILuk 7.1-10)*

⁵ IYesu ya ghila aKafarnahum, ace agha aghaghe aghina akpo peni nga ki shor nga,

⁶ "Agho ona, agira mi yee ka aca no udumu shomo ika, aso kong erenoma nagingang."

⁷ IYesu va teri nga si, "Ime ki ba ki ma leni ni nga."

⁸ Ni agha aghaghe aghina akpo nga va yira iYesu si, "Ate ona, Ime ta ma mi ni ingo ba ona mi ba, toro ko teri upii, agira mi ki leni."

⁹ Ka ime ni avo kina eregoro ace agho wu ni ime shi wu, kina aghina akpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, 'Kikyang,' Aso kyaa, ace aghoni ime teri nga si, 'Ba,' Aso ba, ime teri agira mi si, 'Aju ima,' Aso ju."

¹⁰ IYesu kong kindo ni, ava wo ica ava teri aghoyii nga si, "Aipang, ime so teri nu, ime sono ko peni mi igho uma aipang ka Israila kindii ba."

¹¹ Ime so teri nu, ajiya na pam ki ba ko kpaa ko ushii uta onong ki ta ko ushii ukpaa onong ka acica ola imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka eregom ayaya,

¹² aghomani ashi ano eregom ni aki feni bo kide iting. Kukadu wu ni aki ci konog ghula ayir."

¹³ IYesu va teri agha aghaghe aghina akpo si, "Wor, uki ba konog uma aipang ngo ni." Agira nga va ba okyuo kide ana kyua.

*IYesu Leni na Ajiya na pam
(IMar 1.29-34; ILuk 4.38-41)*

¹⁴ IYesu ya ghila ona iBitrus ni, ava nu akeri iBitrus na aye, erenoma nga furu wu.

¹⁵ A piya avo nga, ufuru Erenoma kpee wu, ava sisang ki ma bo imila.

¹⁶ Konog ugho ni, aba nga kina ajiya na pam agho shi no ushee, ava wuli aghing ababi ko upii. Kiva leni na adumu nadidu.

¹⁷ Uma ri ba ka ahwura upii Ishaya agho pii ko oto Onong si, "A kpaa uta okyuo kina idumu bayo."

*Agho Wang Uyii IYesu
(ILuk 9.57-62)*

¹⁸ IYesu ya nu ajiya na pam ukushi nga ni, aba teri atina nga si abo ba buu udaa ugee igho.

¹⁹ Ni aghomee umee iMusa ba ukushi nga ki teri nga si, "Aghomee, ime ki yii ngo kwabi ni ingo kyaa."

²⁰ IYesu va teri nga si, "Ava aghumu shi kina afong, anurunu ayaya shi kina aso, uwe ni Ano Ajiya shi kono uka nye ba."

²¹ Ace agho kide atina nga va teri nga si, "Agho ona, tara ni ime ya naa ate mi wu."

²² IYesu va teri nga si, "Yii mi, ya agho kpuru ka nira agho kpuru bo ko."

*IYesu Ger Uwuru
(IMar 4.35-41; ILuk 8.22-25)*

²³ IYesu ya ghila ide ogbolo ni, atina va yii nga.

²⁴ Ashi kide ukyeng ni, uyuu avuwa no uwuru na erekyuo sang kide igho, amusumu ko ghila ide ogbolo bo ni uwang ghila wu ide na amusum, iYesu so umoo.

²⁵ Aba kyaa kiya sang nga, ki teri si, "Foo ayo, ate ona; ayo ki kpuru bo."

²⁶ Aba teri bo si, "Ikembo sa ni inu hwiri erebata, inu agho uma aipang na jee" Ava sisang ki ger uwuru kina igho, uka va komo na kikir.

²⁷ Ajiya nga va wo ica, na teri si, "Iligha igho ajiya ye, ni uwuru kina igho kong upii nga?"

*IYesu Leni na Agha Apai Ushoo
(IMar 5.1-20; ILuk 8.26-39)*

²⁸ Aya fuma udaa ugee erebo aGarasi-nawa ni, agha apai agho shi no ushee ba peni nga, akunu kide na alor, igira bo sa ni ajiya ka bra bo ukyeng ko utra ba.

²⁹ Ba irishu, aba gyo akpa, asi, "Ikembo duma ngo ni ayo, Ano Onong? Ingo ba ko ba ma ayo olo na kyua ko ju wu ba?"

³⁰ Kina anikang na ji idir alade so cee.

³¹ Ushoo nga va shor nga, si, "Insi ingo woo ayo ni, sa ayo kide idir alade ri."

³² Ava teri bo si, "Inu kya nu." Aba kunu kiya ghila bo ide idir alade, ni, idir alade va ti ki shulu ide igho ki kpuru bo kide na amusum.

³³ Aghocee alade va ti bo, ki ghila ide ifong kiya teri kwike imumani iba kina ajiya ushi no ushee.

³⁴ Ajiya ifong nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu nga ni, aba shor nga si aya bo ifong bo.

9

*IYesu kpa Uvulu ki Leni na Agho Shomo
Avo*

(IMar 2.1-12; ILuk 5.17-26)

¹ IYesu ghila ide ogbolo ki buu kyaa udaa ugee igho ka kyaa ifong nga,

² ukadu ni, ace ajiya ba nga kina aghomani ako shomo nga, aye kaya icuru. IYesu ya nu uma aipang bo ni, aba teri agho shomo ika si, "Kpee ikwyi ngo, ano mi; A cira uvulu ngo ko."

³ Ukadu ni, ace aghomee teri ace bo si, "Ajiya ri kpaa erekwyue nga kini Onong nga ni!"

⁴ Ni iYesu ye imumani ishi kide ikwyi bo, aba teri bo si, "Ikembo sa ni inu so shuni no uma ububi kide ikwyi nu?"

⁵ Uligba wu cee no uyuyo, na teri si, 'A cira uvulu ngo ko,' ta ateri si, 'Sisang ko kyeng?'

⁶ Ka inu ye si Ano Ajiya shi ni eregoro ka asing ri ka a cira uvulu ko." Aba sa teri agho shomo ika si, "Sisang, kpaa icuru ngo ko kya ngo aca."

⁷ Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa aca.

⁸ Ikir baiya ya nu kindo ni, aba kong erɛbata, aba joɔ Onong, aghomani ama ajiya idi erɛgorɔ.

IFesu Yoro IMatiyu

(IMar 2.13-17; ILuk 5.27-32)

⁹ IFesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayoro nga si iMatiyu na ci kide boɔ yira agonu, aba teri nga si, "Yii mi." Aba sisang ki yii nga.

¹⁰ Akyua umani iFesu so la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni agho yira agonu kina agho wulu napam ba na aso la imila kina iFesu kina aghoyii nga.

¹¹ AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri atina nga si, "Ikembo sa ni aghomeɛ nu so la imila kina agho yira agonu kina agho wulu?"

¹² Aya kong kindo ni, aba teri si, "Agha akyuo ka wang bo agho kang ba, sa aghomani ashi adumu.

¹³ Kya ko ya wang imumani udi so yeni, 'Imɛ wang ahwoo, ba uma erɛkwɛ ba.' Ka imɛ ba mi kaya agha aipang ba, sa agho wulu."

Aghulu IFesu kaya Kpɛɛ Anyu

(IMar 2.18-22; ILuk 5.33-39)

¹⁴ Aghoyii iYahaya ba ukushi nga, ki teri nga si, "Ikembo sa ni ayo kina aFarisiyawa ka kpɛɛ anyu, na anga ngo atina ka kpɛɛ bo anyu ba?"

¹⁵ IFesu va yira bo si, "Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bo? Awii ki ba angɔ umani aki kpa aghimi asasa wu kukushi bo, ukadu wu ni aki kpɛɛ anyu ko.

¹⁶ Ba aghomani aki ta igbang ititang kina ugyauto ososa ba, ka uta ki gaya wu, ugraya ughoghe.

¹⁷ Ba aghomani aki sa amusum ikolo na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni iki siga wu, amusum ikolo na shi ki naa bo ni ubom bira bo. Amusumu ikolo na shi asasa si ubom ososa, nadidu ki ci iduma."

IFesu Leni na Ayiri mani ashi Adumu ki Shang Anayiri mani Akpoo

(IMar 5.21-43; ILuk 8.40-56)

¹⁸ IFesu shi kide uteri uma ri ni, na ace akwyite oko takwyue aYahudawa ba ukushi nga ki ta agho kite nga, na teri si, "Ano mi anayiri ko kpoo, ba ko ma tiya nga avo ngo, ka sisang."

¹⁹ IFesu va sisang ki yii nga, kina atina nga.

²⁰ Ace ayiri mani ako lo no ushiri ayi anyi osho na pai ba ko tumu nga ki piya anyu igbang nga,

²¹ ateri erɛkwɛ nga si, "Insi imɛ piya igbang nga ni, imɛ ki peni okyuo."

²² IFesu tee, anu nga ni aba teri si, "Kpɛɛ ikwyi ngo, ano mi! uma aipang ngo ma ngo okyuo." Kide anakyua ni ayiri ba okyuo.

²³ IFesu ya kyaa ona akwyite ona Onong ni ava nu agho po igberi kina ajiya na aso duma oka wu,

²⁴ ava teri bo si, "Usang nu, ka anayiri ta ko kpoo nga ba, aso moo wu." Aba sira nga unga ujeri amara.

²⁵ Aya kla ajiya nga ni, ava ghila ide ki kpɛɛ nga ka avo, ano va sisang.

²⁶ Ila ima uju nga kpa ki erɛbo nadidu.

IFesu Leni na Afoo Apai

²⁷ IFesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci ni erɛwyue ighighe, "Kong ahwoo yi, Ano iDauda."

²⁸ Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iFesu va teri bo si, "Inu ma aipang si imɛ ki bra uju udi?" Aba yira nga si, "Eɛ, ate ona."

²⁹ Ava piya ica bo ki teri si, "Kono uma aipang nu ni obo no kindo."

³⁰ Ica bo va yemi. IFesu waa bo atong, "Inu ba teri ace agho ba."

³¹ Aba kunu bo kiya yemi ila iFesu ka udu ugeɛ erɛbo.

³² Aso kunu bo ni, ace ajiya ba iFesu kina agho shi no usheɛ ungo umani osa ni aka pii nga ba.

³³ Aya woo usheɛ nga wu ni, ajiya nga va tee agho upii. Ikir baiya wo ica, na teri si, "Aso no ko ju bo igho ima ri kide Israila ba."

³⁴ AFarisiyawa teri si, "Awuli Ushɛɛ kina erɛkyuo agom no usheɛ."

Agho Tina Shi na Jii

³⁵ IFesu ghimi ofong kina anorifong oka nadidu, na meɛ kide uka takwyue aYahudawa na teri ila ididuma oka erɛgom Onong na leni kina ko iligba igho udumu kina uta okyuo.

³⁶ Aya nu ajiya na acuru ni, aba kong ahwoo bo, ka ako kong olo ba agho she bo ko ba, kini atem bo ba aghocee ni.

³⁷ Aba teri atina nga si, "Ucuru shi nagi-gang, ni agho utina shi na jii,

³⁸ Inu ushor ate ona ucuru, ka tuma na agho utina ka aba ucuru."

10

IFesu Hwiya Atina nga Usho na Apai

(IMar 3.13-19; ILuk 6.12-16)

¹ IFesu yoro atina nga usho na apai ki ma bo erɛkyuo wuli usheɛ ka va leni ni idumu kina aghomani ashi bo akyuo ba.

² Uca atina bo shi, Ko kpa ki, iSiman, aghomani ayuru nga si iBitrus, kina Andarawus anayuru nga, kina iYakubu ano iZabadi, kina iYahaya anayuru nga;

³ kina iFilibus, kina iBartolomi, kina iToma, kina iMatiyu agho yira agonu, iYakubu ano iHalfa, kina iTadiyos,

⁴ kina iSiman agha aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghomani agbora iYesu.

Yesu Tuma Atina nga Usho na Apai (IMar 6.7-13; iLuk 9.1-6)

⁵ Usho na apai ri ni iYesu tuma bo, ki waa bo atong si, "Inu ba ghila ice ifong kide ufong aghomani ashi bo aYahudawa ba, ba ghila ifong agha aSamariya ba,

⁶ kindo ni, inu tee kya nu oka ni atem vulu bo kide ajiya Israila.

⁷ Ukyeng nu sa teri upii Onong si, 'Oka erenom ayaya ya ba.'

⁸ Leni na adumu, ahang agho kpuru, hwuru aghono ubili, uwuli ajiya ushee. A mi ma nu basi ogho ba, inu ma ni uma ba uyira icima.

⁹ Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufe kide ipa nu ba,

¹⁰ ba ipa ko ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpo, ko ashi, ka agho tina shi umani ama nga imila nga.

¹¹ Insi inu ghila ifong ko anifong ni, inu wang aghomani akyeng na biboro ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya sang no.

¹² Insi inu ghila ona ni, inu teri si ayo ba na ikwyifu.

¹³ Insi ona maa ko ni, ikwyifu shuu kaya akwyi bo, insi ata maa bo ko ba ni, ikwyifu vuwa yo ukushi nu.

¹⁴ Agho mani ayira nu nga ma ni, da toro bo kong upii nu ni inu pura aco ifra nu ko insi inu kunu ko ona ko ifong.

¹⁵ Aipang ime do taa nu, ado cee no kong ahwoo erebo aSodom kina aGomora di cee bo ko ka awii uteri ashuwa.

Olo Mani Uta ba

(IMar 13.9-13; iLuk 12.11-12; 21.12-19)

¹⁶ "Uwe ni, ime do tuma nu lile atem kide ma ava aghumu, kindo ni inu ba na amara lile iyoo, nu daa va shi na aipang lile ikhimi.

¹⁷ Inu kyeng na zizal na ajiya, na ado kpaa nu na kya ko pii aca ashuwa na ca nu kide oko takwyue aYahudawa,

¹⁸ aki kyaa ni nu kite agho ko erebo kina agom kaya mi, ka inu teri aipang kite bo kina aghomani ashi bo aYahudawa ba.

¹⁹ Akyua mani a kpene nu ni inu ba duma kini imumani inu do taa ma, na ado ma nu ima utaa ka akyua.

²⁰ Ka inu bo do shi agho pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghomee no.

²¹ Anayuru do ma anayuru bo ka apii nga, Ate do ma ano, ano do yeni Ate bo utaa hwiri atong ka asa ka a pili bo ko.

²² Kwinga do toro nu nga kaya no uca mi, aghomani amor ki ta ka amaa ni, ado le.

²³ Insi aso tili ni inu ko ububi ki ice ifong ni, inu ti kya nu ka ice. Ime do taa nu aipang, inu do kpee nu uki keli ifong Israila ma ni, Ano Ajiya do vuwa.

²⁴ "Aghoyii ka cee nga aghomee nga ba, agira ka cee nga ate ona nga ba.

²⁵ Uma umani aghoyii lile aghomee nga, agira lile ate ona nga. Insi a yolo ate ona si uBalzabul ni, ikembo na ado taa na ajiya ona?"

Aghomani ado Kong Erebatata nga (iLuk 12.2-7)

²⁶ Inu ma kong erebatata bo ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu bo ba, ni ba imumani ado ju ko oshisho ni ado ye bo ma.

²⁷ Imumani ime taa nu kide itii ni, inu do taa yo kide uyeri, imumani ateri nu ko otong ni, inu do teri yo ka ayaya ona.

²⁸ Inu ma kong erebatata aghomani ado pii erenoma na aki pii nga aghing ko ba, inu te erebatata aghomani ado pulu erenoma kina aghing ngo ka feni kide ona ugha.

²⁹ Aka gbura bo anuruderi a pai kaya onei uyeng ba? Agha yeng do kpaa nga ki erebo ma basi ate nu ye ma.

³⁰ Ko ni ufung erekwe nu ni, ako pila bo.

³¹ Kindo ni, inu ma kong erebatata ma. Ni inu cee anuruderi na pam.

Mani Uyii IYesu ki Ba ni Ukau Bajiya

(iLuk 12.8-9)

³² Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga me ni, ime ki ko yeni nga kite Ate mi aghomani ashi ka ayaya.

³³ Ni aghomani a shila uye mi ki ite bajiya ni, ime do ko shila uye nga ko ite Ate mi ka ayaya.

³⁴ Inu ma kyoo ni ime ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yo ba ni me ma, ime ba ni ikuma okoro.

³⁵ Ime ba osa Ate irisho kina ano nga, ano anagheme, anayiri kina a yuru nga, ayiri kina akere nga.

³⁶ Agho ona ajiya bo do tee asho nga.

³⁷ Aghomani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba, aghomani a yoo ano ko ano nga anayiri ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba.

³⁸ Aghomani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni, agho maa nga mani ataa si anga me ba.

³⁹ Aghomani a wang foo okyuo nga ni, agho do taa wo, aghomani a ataa okyuo nga ni a do peni wo kaya mi.

Utina Upeni Oka ngo

(IMar 9.41)

⁴⁰ Aghomani ayira nu ni agho yira mi, aghomani a yira mi ni agho yira aghomani a tuma mi.

⁴¹ Aghomani a yira agho pii ko oto Onong ni ado yira oka nga kukushi agho pii ko oto Onong, aghomani a yira agho shi na pipar

ni si ashi na pipar ni agho do yira oka nga kukushi agho pipar.

⁴² In kini ace agho ma agha yeng kide anano li iso na musumu kaya mi si asa aghoyii mi ni, ime do taa nu aipang agho do taa nga oka nga ma.

11

YESU kini IYahaya Aghono Iminimini (ILuk 7.18-35)

¹ YESU ya kpee uma atina nga usho na apai upii ni, aba sang nga ko ukadu ki ya mee na teri upii Onong ka ufong bo.

² Akyua ra ni IYahaya shi kide uboo iting. Aya koo uma umani ukristi so ju ni, aba tuma atina nga kukushi nga

³ ki ya ju nga si, "Ingo shi aghomani aki ba, ta ayo ko ica na ace agho ni?"

⁴ YESU ba yira bo si, "Inu kya ko ya teri IYahaya imumani inu nu ki ba koo,

⁵ afoo peni ukyyo uka, aghomani aka kyeng bo ba kyeng, a hwuru aghono ubili na ba na pipar, agbatong koo atong, ni agho ukpo sang, ni aghina amir koo ila ididuma.

⁶ Anyu adaduma ni aghomani ata koo nga erebata uma aipang kaya mi ba."

⁷ Aya sang bo ni, YESU ba dee agho upii ni ikir baiya kaya IYahaya, "Ikembo ni inu kyaa unu ka aghumu? Obong obogolobang umani uwuu so ca bo?"

⁸ Ikembo ni inu kyaa unu? Ajiya umani asomo uma ododoma? Agho shi kide ugee agom bo ka somo uma ododoma.

⁹ Ikembo ni inu kyaa unu? Atina Onong? Ee, ime teri no, acee agho pii ko oto Onong.

¹⁰ Aghomani awoo kaya nga we si, 'Uwe ni, ime tuma atuma mi ka la ngo ite wo, aghomani aki keru ngo utra ni ingo to ba.'

¹¹ 'Aipang, ime si, ayiri so no ko jee bo ace ano agho mani acee IYahaya agho uju iminimini no oghoghe ba. Kindo ni, agho cee no ozosi ki eregom Onong ayaya cee nga.

¹² Ko kpaa ka akyua IYahaya agho uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni, eregom Onong ayaya ko la ite ni agha sing wang yira na akyuo.

¹³ Ka agho pii ko oto Onong kina umee iMusa ko teri upii kaya eregom ni IYahaya ko ba nga ba,

¹⁴ ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki ba ra.

¹⁵ Ta ni agho shi na atong kong, kong.

¹⁶ 'Ni ikembo ni ime ki mra ajiya akyua ri ko? Ushi kini ano bo shi ka uka gheli na gbura ni na so yoro ayikyo bo si,

¹⁷ 'Ayo peni igbee ni inu ta ya no ba! Ayo taa no ate ukpo, inu ta ci no ba!'

¹⁸ 'Ka IYahaya ba ni aka bira ngo la na sa nagigang ba, 'ni asi ashi na ushee.'

¹⁹ Ano ajiya ba na so la na sa, ni asi, 'Nu nga! agho bira ula konso usa, aghikyo agho

yira agonu kina agho uvulu! Kindo ni, aka kpee uye ukyuu Onong ka uma uju nga."

Olo Kaya Ufong mani Ara la bo Ukpaa ba

(ILuk 10.13-15)

²⁰ A dee ko ger ufong umani aju uma usa uwo ica wo nagigang, ka ata ju bo olokpaa ba.

²¹ Olo ngo, aKorasinu!, olo ngo, aBet-saida! Awasi uma usa uwo ica ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata ko lokpaa aiwuu ka somo agee no uma kina utu ki erenoma bo.

²² Ni ime so teri no, aki cee no koo ahwo aTaya kina aSidon kaya no ka awii ashuwa.

²³ Ingo ni aKafarnahum, ingo kpaa si aki joo ngo ka aya fuma ayaya? Kayi, aki waa ngo ka akya bo uka ci agho ukpo wo. Awasi uma usa uwo ica ri ni aju bo ka aSodom ni, uta ko shi wo kaidii.

²⁴ Ni ime so ba teri no si, awii ashuwa ni aki cee no koo ahwo erebo aSodom kaya ngo."

Inu Ba Wuru kukushi Mi

(ILuk 10.21-22)

²⁵ Akyua ra ni YESU teri si, "Ime sa ngo iza, Ate, Ate aYaya kina ashi, no umani ingo sho uma ri ka agho uye ukyuu kina agho shi no ukpili, ni ingo sa yeni ano azazi.

²⁶ Kindii wu Ate, imumani ishi ngo ididuma yidii ni ingo ju.

²⁷ Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba aghomani aye Ano sa Ate, ni ba aghomani aye Ate sa Ano, kina aghomani Ano yoo ni, aka yeni nga.

²⁸ Inu ba ukushi mi aghomani ako kiya na aba ko akpara otoso, ni ime ki ma nu uwuru.

²⁹ Inu kpaa akpara mi, inu mee kukushi mi, ka ime ni agho suu ni erekwe nga, agho taa erekwe ehwehwu, ka inu ki ko peni uwuu ka ikwiyi no.

³⁰ Ka uju mi eregera lo wo ba, akpara mi shi na hau.

12

YESU Nga Shi Ate Awii Uwuru AYahudawa

(IMar 2.23-28; ILuk 6.1-5)

¹ Akyua ra ni, YESU wor ko oka ija alkama ka Awii uwuru aYahudawa. Atina nga koo idafu, na aba dee ko ker akwiyi alkama na la.

² AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri nga si, "Nu, atina ngo su ju imumani umee iMusa kiya wo ka Awii uwuru aYahudawa."

³ Aba ju bo si, "Inu ta ko pila no imumani iDauda ju ka akyua na akoo idafu, kina aghomani ashi kini nga,

⁴ umani aghila ide ona Onong ki ya la ubiredi na akyo si, ba aghomani aki la ba,

inga kina ayikyo ukyeng nga, si ifrist ka ya nga.

⁵ Ta inu kọ pila nọ umẹe iMusa, umani afrist kide ọna ọnong ka ju uma ijirija ka Awii uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bọ ba?

⁶ Imẹ sọ ẹri nu, imumani icee ọna ọnong ye kọ kẹe.

⁷ Inu ta kọ ye imumani udii sọ yeni ni, 'Ahwoo kọ ni iwang, ba uma ẹrẹkwyue ba,' inu ta kọ nu nọ agho taa uvulu nu vulu ba.

⁸ Ka Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa."

*Agho Uwẹni Avọ
(IMar 3.1-6; ILuk 6.6-11)*

⁹ IYesu ba ya ukadu ki kyaa okọ takwyue aYahudawa bọ.

¹⁰ Ace ajiya shi ya kọ ukadu agho uwẹ ni avọ. Aba ghulu nga si, "Ushi odoma mani ama okyuo ka Awii uwuru aYahudawa?" Ibo wang umani apeni nga nọ uvulu.

¹¹ Aba ju bọ si, "Inga kide nọ nga shi na atem ni akpaa kide uhwo ka Awii uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba?"

¹² Utina ajiya ta cee wu unga atem nagigang ba? Kindo ni, oso ododoma na ju ima ididuma ka Awii uwuru aYahudawa."

¹³ Aba ẹri ajiya nga si, "Nawa avong." Aba nawa, ka akyua ra ni avo nga ba okyuo kini adaa avo ni.

¹⁴ Ni aFarisiyawa ba kunu bọ ki ya pii umani aki pii iYesu kọ.

IYesu Nga shi aghomani Onong Hwiya

¹⁵ IYesu ya kpele kindii ni, aba sang nga kọ ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma bọ okyuo nadidu bọ.

¹⁶ Aba waa atong bọ si aba ẹri agho ila nga ba.

¹⁷ Aju udii ka ahwura upii na atẹri ka anyu agho pii kọ ọto Onong Ishaya si,

¹⁸ "Agira ni imẹ hwiya we, aghomani imẹ yoo ni imẹ ka kọ uhwai nga nagigang. Imẹ ki sa nga na aghing mi, aki ẹri aghomani ashi bọ aYahudawa ba ashuwa aipang.

¹⁹ Aki la nga inang ba, ko na pii ni ẹrẹkyuo ba, aki ba kọ bọ ẹrẹkyuo nga ka utra ba.

²⁰ Aki wra nga ushi iriguu umani uya sang wra wọ ba, ọgha ogbelemo ni uya sang ukpo wọ ni, aki pii nga kọ ba, aso sa aipang ka lite;

²¹ aghomani ashi bọ aYahudawa ba ki sa ikwyi kide nọ uca nga."

*IYesu kina UBalzabul
(IMar 3.20-30; ILuk 11.14-23)*

²² Aba nga na afuo umani aka pii nga ba agho shi nọ ushe, ni aba ma nga okyuo na ajiya nga pii ki ba nu.

²³ Ni ajiya nadidu ba wo ica na asi, "Anọ iDauda we ri ba?"

²⁴ Ni aFarisiyawa ya kọ kindii ni aba ju si, "Akyuo uBalzabul agom nọ ushe kọ ni ajiya ri si wuli ushe kọ."

²⁵ IYesu ye uma ushi kide ikwyi, na aba ju bọ si, "Nadidu ẹrẹgom ni ikau uka upai nọ sọ irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba ifong nọ ọna umani ajiya nga kau uka upai nọ sọ ju irisho kina ace ni iki tara.

²⁶ Insi ishe wo woo ishe, aso koro kina ẹrẹkwẹ nga wudu. Nagyi kọ ni ẹrẹgom nga ki tara wu?

²⁷ Insi imẹ ka wuli ushe na ẹrẹgoro uBalzabul ni, aghoyii nọ ni? ẹrẹgoro inga wọ na sọ wuli wọ? Aghoyii nu bọ ki wa nu ashuwa kaya uma ri.

²⁸ Insi ẹrẹgoro Aghing Onong kọ ni imẹ wuli ushe kọ ni, ẹrẹgom Onong ba nu wudu.

²⁹ Ta nagyi wọ ni agho ki ghila ọna agha ẹrẹkyuo kaya yeri uma nga, inbasi azonọ lor agha ẹrẹkyuo ba? Na to biya yeri uma ọna ba.

³⁰ Nadidu aghomani ashi kini me ba ni, ashi asho mi, ni aghomani a curu nga kini me ba ni, aso furu wu.

³¹ Kindii ni imẹ sọ ẹri nọ, aki cira uvulu nu kọ kwiligba igho kina ajiya umani apii ububi, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bọ olokpaa nga ba.

³² Ni aghomani apii ububi kaya Anọ Ajiya ni, aki yira olokpaa nga, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bọ olokpaa nga ba, ko akyua ri ko akyua uki ba."

*Ushi kini Ikolo nga
(ILuk 6.43-45)*

³³ "Ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, oshẹ ububi ka ma ikolo ibibi ka aka kpele oshẹ ki ikolo nga.

³⁴ Inu iyo na kang! Nagyi wọ ni inu ki biya uteri upii ododoma ni inu si shi agha akakiya? Ima ushi kide ikwyi yọ ni anyu ka ẹri.

³⁵ Ajiya adaduma ni, oka ukyo uma ododoma wọ na aka woo ima ididuma wọ. Ajiya akakiya ni, uka ukyo uma akakiya wọ ni aka woo akakiya wọ.

³⁶ Imẹ sọ ẹri nọ, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bọ ka awii ashuwa,

³⁷ ka uma uteri ngo bọ na aki wa ashuwa ngo wọ, ni uma uteri ngo bọ na aki ma ngo uvulu ngo wọ."

*Uwang Amaa
(IMar 8.11-12; ILuk 11.29-32)*

³⁸ Ni ace aghome umẹe iMusa kina aFarisiyawa ba yira nga si, "Aghome, ayo wang nu amaa kukushi ngo."

³⁹ Aba yira bọ si, "Agha akakiya kina agho ju uma ẹrenoma ka wang nu amaa, ni ba amaa umani aki ma inbasi anga agho pii kọ ọto Onong iYunusa ba ni.

⁴⁰ Kono umani iYunusa la awii atai kina atii atai kide afo itagbo ighighe ni, kindii wu ni Anọ Ajiya ki la awii atai wọ kina atii atai kide ikwyi asing ri.

⁴¹ Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakya ra ka ama bọ uvulu, ka alokpaa nọ upii Onong iYunusa, kindii ni, imumani cẹ iYunusa shi kọ kẹ.

⁴² Ayiri agom, iSheba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakya ra ka ama agha aikyuari uvulu, ka aba ka usheę aya ka aba kọ umẹ uye ukwu iSulemanu, kindii ni, imumani cẹ iSulemanu shi kọ kẹ.

⁴³ "Insi aghing ababi kunu kide ajiya ni, aka wor kyaa uka umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni nga ba ni,

⁴⁴ aki ju si, 'Imẹ ki vuwa mi ọna ni imẹ kunu wọ.' Insi aya ba ni, aki ba peni ọna ni ka agho ya ba, ako yer wọ ki ker wọ,

⁴⁵ aki ba vuwa ka aya ba na aghing atinsara umani aceę nga na akakiya, ni aki ghila ka aci kọ ukadu, ni ushii ajiya nga ki cẹ unga akyua nọ ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya kakiya akyua ri."

Ayuru Iyesu na Anayuru Nga
(IMar 3.31-35; ILuk 8.19-21)

⁴⁶ Aso pii kina ajiya nga ni, ayuru nga kina anayuru nga va ba tara kọ seshi, awang pii kini nga.

⁴⁷ Ace agho ba teri nga si, "Ayuru ngo kina anayuru shi kọ seshi, awang pii kini ngo."

⁴⁸ Aba yira ajiya na ateri nga si, "Inga shi ayuru mi, inga bọ shi anayuru mi?"

⁴⁹ Aba nawa avo ka atina nga ki ju si, "Ayuru mi wẹ kina anayuru mi!"

⁵⁰ Nadidu aghomani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni, anga shi anayuru mi, kina afoọ mi, kina ayuru mi."

13

Ighang Upii Agho Wuu
(IMat 4.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ Ka awii ra ni iYesu kunu nga kide ọna ki cica ka anyu oghong.

² Ikir baija ba curu ki ghimi nga, ki sa na ghila nga ide ogbo ki cica. Ikir baija nga ba tara ka anyu oghong.

³ Aba teri bọ uma na pam ni ighang upii, si, "Agho wuu kyaa kọ pila.

⁴ Aso ta igho ni, ice kpaa kọ utra, ni anurunu ba ki ba la yọ kọ.

⁵ Ice igho kpaa kọ oka atii ni ba erebo ya nagigang, iva mii kaisa ka erebo shiwu ikyuu ba,

⁶ onong ya ta ni, aba ghau yọ ki hwiya yọ ka akang bọ shi yọ akyuu ba.

⁷ Ice kpaa ka oka umani akara shiya, akara ba fonọ ki la erekyuo bọ.

⁸ Ice igho kpaa ka erebo ididuma ki sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki ceri imumani apila.

⁹ Ta ni agho shi na atọ kọọ."

Imumani Ighang Upii so Nyeni
(IMar 4.10-12; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Atina iYesu va ba ki ba ghulu nga si, "Ikembọ sa ni inga sọ pii ni bọ ni ighang upii?"

¹¹ Aba yira bọ si, "Inu ni, ama nọ uye egheregheme inga eregom aYaya, ibo ni, ata ma bọ wọ ba.

¹² Ka agho shi ni ima ni, aka khimi nga kọ, ka apeni na pam, ni aghomani ashi ni yọ ba ni, aki kara anọ imumani ashi ni yọ kọ.

¹³ Imumani isa ni imẹ sọ pii ni bọ ni ighang upii ye. " 'Aka kọọ, na aka kpele bọ ba, aka kyoo, na aka nu bọ ba na akpili bọ ba.'

¹⁴ Kindii ni, amọ aghaghe agho pii kọ oto Onong Ishaya hwura kaya akwyue bọ si, " 'Inu ki ka kọọ, ni inu ta ki kpele nọ ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta ki kpele nọ ba.

¹⁵ Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni atọ bọ ka ta akọọ yọ ba, akọ yuru ica bọ ya, iba kindii ba ni, ata kọ nu ni ica bọ, ka aba kọọ na atọ bọ, ka aba kpele kide ikwyi bọ, ka vuu ba ukushi mi ki imẹ ma bọ okyuo.'

¹⁶ Ica nu shi na anyu adaduma ki ika nu, kina atọ nu, ka aka kọọ.

¹⁷ Aipang ni iso teri nu, agho pii kọ oto Onong kina agha uju aipang na pam wang nu imumani inu sọ kyoo, ni ata nu bọ ba, ka aba kọọ imumani inu hwiri, ni ata kọọ bọ ba."

Imumani Ighang Upii Agho Wuu so Nyeni
(IMar 4.13-20; ILuk 8.11-15)

¹⁸ "Inu kọ imumani ighang upii agho wuu sọ nyeni

¹⁹ Insi ajiya kọọ ila eregom na ata kpele nga ba ni, Isheę ka ba ki ba kara imumani apila kide ikwyi nga. Igho na apila kọ utra ye.

²⁰ Igho ni ikpaa ka oka atii ni, iyo kọọ upii ki yira kide akyua ni ikwyifu,

²¹ ni ishi yọ ni akang ba, ika mọ kide anọ akyua, insi umeni kina olo ba kaya upii ni, kaisa aka waa nọ utumu.

²² Igho ni apila kide akara ni, iyo shi agho ni akọọ upii, ni uduma asing kono uyoo upeni tulu nga ki kla nga ofono wọ ka ama ikolo.

²³ Igho mani ikpaa ka erebo ididuma ni, anga shi aghomani akọọ upii ki kpele wu. A ju utina wu ki ma ikolo, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice ishi-shitai."

Ighang Upii Obọ kide Ija Alkama

²⁴ Aba ma bō ice ighang upii si, “Aki mra ẹrẹgọm ayaya na ajiya umani apila igho ididuma kide ija nga,

²⁵ akyua ni ajiya sọ moo ni asho nga ba ki ba pila ọbọ kide ija alkama na asa sang nga.

²⁶ Imila ya sang na pipar ni, ọbọ ba kọ sang.

²⁷ Ni agira ate ọna ba ki ba ẹri nga si, ‘Agho ọna, ba igho ididuma yọ ni ingo pila kide ija ngo ba?’ A ju na nyi ni ọbọ mi ya kide?’

²⁸ Aba ju bọ si, ‘Agho ju irisho ni ime nga ju udi!’ Agira nga ba ju si, ‘Ingo wang si ayo ya yee ọbọ kọ?’

²⁹ Ni aba ju si, ‘Kayi, ki inu bọ wang uwuru ọbọ ni inu ki wuru kina alkama.

³⁰ Ya bọ ya ka afonọ nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, ime ki ẹri agho ucuru ka acuru ọbọ ka alolu bọ, ka ta ugha wu, ni asa curu alkama ka asa kide na afo mi.’”

*Ighang Upii Ikir Ikpo
(IMar 4.30-32; ILuk 13.18-19)*

³¹ Aba ma bọ ice ighang upii si, “Ẹrẹgọm ayaya shi kini ikir ikpo umani ace ajiya pila kide ija nga.

³² Iyọ cẹ nọ ọzọzi kide igho nadidu, insi ifonu ni, ika cẹ uma umani apila kide ija ki ba ọshe ọghoghe, ni anurunu ayaya ka ta asọ bọ ya kaya aga nga.”

³³ Aba ẹri bọ ice ighang upii. “Ẹrẹgọm ayaya shi kini uyisti umani ace ayiri ki zọ na ima umra ugo alkama iritai ki ta kọ umani ugo kpẹn uyisti ni.”

³⁴ Nadidu uma ri ni, iYesu ẹri ikir baiya ni ighang upii; Ata ẹri bọ ice ima ba ighang upii ba.

³⁵ Udi ni, ka ahwura upii ni agho pii kọ ọto Onong ẹri wọ, “Ime ki yemi anyu mi ni ighang upii; Ime ki ẹri imumani asho wọ kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.”

A Nyeni Ighang Upii nọ Ọbọ kide Ija Alkama

³⁶ IYesu ba sang nga kide ikir baiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga, ni asi, “Ẹri ayo imumani ighang upii ọbọ kide ija sọ nyeni.”

³⁷ Aba yira bọ si, “Aghomani apila igho ididuma nga shi Anọ Ajiya.

³⁸ Ija kọ shi asing, ni igho ididuma yọ shi ẹrẹgọm Onong. Ọbọ bọ shi anọ isheẹ,

³⁹ ni asho mani apila nga shi isheẹ. Ucuru imila wọ sọ usang asing, agho ucuru bọ shi atuma Onong.

⁴⁰ Kono umani aka curu ọbọ ki ta ugha wọ ni, kindii wọ ni uki shi wọ kọ usang asing.

⁴¹ Anọ Ajiya ki tuma atuma Onong, ni aki curu nadidu uma umani uka sa uvulu, kina agho ju uma ububi, ka a woo bọ kini ọbong bọ ni ki ẹrẹgọm nga,

⁴² ka ẹni bọ kide ugha ọlọ nagigang. Kọ ukadu wu ni aki ci na ghula ayiri.

⁴³ Ni agha aipang ki ma uyeri kini ọnong utaa ni kide ẹrẹgọm Ate bọ. Taani agho shi na atọ kọ kọ.

Ighang Upii kaya Upeni Mani Asho

⁴⁴ “Ẹrẹgọm Ayaya shi kini upeni na asho kide ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi usho wọ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani ashi ni bọ nadidu ki ya gheẹ ija wọ.”

⁴⁵ “Kakyakyua ri, ẹrẹgọm ayaya shi kini agho gheli na agbara kina agho wang atii adaduma ni.

⁴⁶ Aya peni utii udodoma uye ni, aba ya gbara nadidu imumani ashi ni yọ ki ya gheẹ wọ.”

Ighang Upii Isha Ohwiri Itagbo

⁴⁷ “Kakyakyua ri, ẹrẹgọm ayaya shi kini isha ohwiri itagbo na a ẹni kide ọghong ki hwiri kwiligba igho itagbo ni.

⁴⁸ Iya ti ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki hwiya ididuma ki sa kide ọkọ na ashi naa ibibi wọ.

⁴⁹ Kindii wu ni uki shi wu kọ usang asing. Atuma Onong ki kunu ka aba kau agha akakiya kide agha aipang.

⁵⁰ Ni asa ẹni agha akakiya kide ugha ọlọ nagigang umani aki ci na aghula ayiri.

IYesu Ẹri Ighang Upii kaya Akọru Ona

⁵¹ “Inu kpẹlẹ Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Ẹẹ.”

⁵² Aba ju bọ si, “Nadidu aghomẹẹ umẹẹ iMusa umani apeni umẹẹ kaya ẹrẹgọm ayaya ni, ashi kini akọr ọna nga ni, agho umani aba na upeni ọsosa nga kina ọtọtang nga ka uka ukyuru uma nga.”

*A Tọrọ bọ IYesu ka ANazaret
(IMar 6.1-6; ILuk 4.16-30)*

⁵³ IYesu ya kpẹẹ nadidu ighang upii ni, aba sang nga kọ ukadu.

⁵⁴ Na aya ba ifong bọ ni aba mẹẹ bọ kide ọkọ takwyuẹ aYahudawa, aba wo ica, na ẹri si, “Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri wọ kina akyuo uju uma usa uwo ica?

⁵⁵ Anọ ikafinta ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yoro si iMaryamu ba? Anayuru nga bọ shi iYakubu, kina iYusufu, kina iSiman, kina iYahuda ba?

⁵⁶ Afọọ nga nadidu bọ shi kina ayo ri ba? Abi wọ ni ajiya ri peni nadidu uma ri kọ?”

⁵⁷ Aba kọọ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bọ si, “Aka tọrọ bọ agho pii kọ ọto Onong ba inbasi ki ifong nga kina aca nga ba ni.”

⁵⁸ Ata ba ju nga uma usa uwo ica kọ ukadu ba ka ata ma bọ aipang ba.

14

*Ukpo IYahaya Agho ju Iminimini
(IMar 6.14-29; ILuk 9.7-9)*

¹ Akyua ra ni iHiridus Antifas kọọ ıla iYesu,

² na aba tẹri agira nga si, "IYahaya agho uju iminimini wẹ ri. Akọ sang kọ ukpo; uwu sa ni ashi na akyuọ ju uma usa uwo ica ri."

³ Ka iHiridus kọ kpẹnẹ iYahaya ki lor, ki somọ nga kọ ubọọ itii kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus

⁴ ka iYahaya ka tẹri nga si, "Umẹẹ iMusa ta ma wu ni ingo vo nga ba."

⁵ Akyua ni, iHiridus wang kọ pii iYahaya kọ, ni asọ tẹ ẹrẹbata baijiya, ka a kpaa nga si agho pii kọ ọtọ Ononọ nga.

⁶ Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, anọ anayiri iHiridiya ya bọ ni ate nga iHiridus kọọ uhwai nagigang,

⁷ na aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu imumani ashọr.

⁸ Ayuru nga ngaa sa nga kọ, asi, "Ma mi ẹrẹkwẹ iYahaya agho uju iminimini kide ipẹ ka aikyuari."

⁹ Agom ba duma, usuu nga kina akyeng ra sa ni asa si ama nga.

¹⁰ Atuma na aya kyua iYahaya ẹrẹkwẹ wọ kide ubọọ itii,

¹¹ na aba ni ẹrẹkwẹ kide ipẹ ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga.

¹² Aghoyii nga ba kpaa okọ ki ya naa kọ, ni aba kyaa kiya tẹri iYesu.

*IYesu Cee Ajiya Araji Usho Ato
(IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)*

¹³ IYesu ya kọọ kindii ni, aba sang ki ghila nga ide ọgbọlọ kọ uyuyi ki kyaa okọ umani ace agho shiya ba. Ni ikir baijiya ya kọọ kindo ni, aba ki yii nga ni ifra kọ kpaa kọ ufong.

¹⁴ Aya kunu kide ọgbọlọ ni aba nu ikir baijiya, aba kọọ ahwoo bọ, ni aba ma adumu kide bọ okyuọ.

¹⁵ Okọ ya ba ughe ni, aghoyii nga ba ki ju si, "Ba agho ya kọ kẹ ba, ni okọ wẹ ni uya sang ba ughe; shira ikir baijiya nga ka akyaa bọ anọrọfong ushi kọ ukadu kaya gheli akwiyi bọ imila."

¹⁶ IYesu ba ju bọ si, "Ba sa bọ ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyue nọ ma bọ ice ima ka ala."

¹⁷ Aba yira nga si, "Ayo shina ubiredi uto kina itagbo ipai."

¹⁸ Aba ju si, "Inu ba mi ni yo."

¹⁹ Aba sa ikir baijiya nga si, acica kaya nọ ọbọ, aba kpaa ubiredi uto kina itagbo ipai, aba zẹẹ ibate nga ka ayaya ki sa Ononọ iza. Asa wura ubiredi nga ki ma atina nga, atina nga ba ma ikir baijiya nga.

²⁰ Aba la nadidu bọ ki shuu. Aba curu awo na ashẹ ki sa okọọ ushọ nọ upai.

²¹ Ajiya umani ala ni afuma aghimi araji usọ atọ, bam na ayiri kina anọ.

*IYesu Kyeng Kaya na Amusum
(IMar 6.45-52; IYah 6.15-21)*

²² Akyua ra ni atina nga ya ghila bọ ide ọgbọlọ ki lite nga ki kyaa bọ udaa ughe, na asa laa nga kọ shira ikir baijiya nga.

²³ Aya kpẹẹ shira ikir baijiya ni, aba kila nga aya opang kayu nga kaya pii nọ Ononọ. Ashi kayu nga kọ ukadu ki fuma ughe.

²⁴ Akyua ra ni ọgbọlọ nga shi ka abiyatẹ ighe kina ẹrẹbọ, ugya sọ ca wọ, ka uwuu sọ ju irisho kini wọ.

²⁵ Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bọ na asọ kyeng kaya na amusum.

²⁶ Ni atina nga ya nu nga na akyeng kaya na amusum ni, aba kọọ ẹrẹbata, ki ju si, "Ahwu nga!" Aba taa kpa ni ẹrẹbata.

²⁷ Kide akyua ni iYesu pii ni bọ, si, "Inu ba duma ba! Imẹẹ. Ba kọọ ẹrẹbata ba."

²⁸ IBitrus ba yira si, "Ate, insi ingo ni, sa mi ki imẹ ba ukushi ngọ kaya na amusum."

²⁹ IYesu ba ju si, "Ba." IBitrus ba kunu kide ọgbọlọ nga na asọ kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.

³⁰ Ni aya nu uwuu nọ usang ni ẹrẹkyuọ ni, aba kọọ ẹrẹbata wọ na asa dẹ kọ ghila ide. Aba gyo akpa si, "Ate, foo mi!"

³¹ Kide akyua ni iYesu nawa avọ nga ki kpẹnẹ nga, ki ju nga si, "Ingo agha uma aipang na jẹẹ, ikẹmbọ sa ni ingo shina ikwiyi ipai?"

³² Aya fuma ide ọgbọlọ ni, uwuu ba tara.

³³ Agho shi kide ọgbọlọ ba ta agho kite iYesu, ki ju si, "Aipang ni ingo na Anọ Ononọ nga."

³⁴ Aya buu udaa ughe ni, aba kya bọ ẹrẹbọ ajanisarat.

³⁵ Ni ajiya ukadu ya kpẹlẹ nga ni, aba tuma na ajiya ishi okọ nadidu ka aba nga na adumu.

³⁶ Aba shọr nga ka ibọ piya anyu igbang nga. Nadidu agho umani apiya ni apeni okyuọ.

15

*Uma Umani Okọ Sa Irighe ki Ica Ononọ
(IMat 7.1-13)*

¹ Afarisiyawa kina aghomẹẹ umẹẹ iMusa ba ukushi iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga,

² "Ikẹmbọ sa ni atina ngọ wura itale inga anirakpẹ? Aka hwuru bọ ivọ bọ na atọ la imila ba."

³ IYesu ba yira bọ si, "Ikẹmbọ sa ni inu ka wura imumani Ononọ tẹri kaya itale ngọ?"

⁴ Ka Ononọ si, 'Nu okpoto ate ngọ kina ayuu ngọ.' Ni, 'Aghomani acira ate nga kina ayuru nga ni, aki kpoo iyiyi.'

⁵ Ni inu ka tẹri si, 'Imumani aki ma ate nọ kina ayuru nọ ni, inu ka ma Ononọ.'

⁶ Ata maa na ate nga ba.' Kindo ni inu ta manɔ upii Onɔng ba kaya itale nɔ.

⁷ "Inu, aghɔ ju unu ica! Kindii wu ni Ishaya ghila aɔ aghaghe kaya nu wɔ, si,

⁸ "Ajiya ri ni ibele bɔ yɔ na ka jɔɔ mi kɔ, ni ikwɔi bɔ shi atɔɔ kini ime,

⁹ iijirija wɔ na asɔ jɔɔ mi wɔ, aka meɛ umeeɛ bajiya kɔ taa upii Onɔng."

¹⁰ IYesu va yɔɔ ajiya nga kukushi nga ki tɛri bɔ si, "Inu kɔng ki inu kpɛɛ,

¹¹ Ba imumani ika ghila anyu ajiya yɔ ka sa nga irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yɔ ka sa nga 'irighe' "

¹² Atina nga va ba ki ghulu nga si, "Ingo ye si aFarisiyawa kɔɔ anaa kɔ nɔ upii ri?"

¹³ IYesu va yira ki ju si, "Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga pila ba ni, aki yee kɔ ka akang.

¹⁴ Ya bɔ ya; afoo bɔ aghɔ uyeɛni afoo itra. Insi afoo kpene ace afoo ka ashi ni, nadidu bɔ ni, aki kpaa kide uhwo."

¹⁵ Ni iBitrus ba ju nga si, "Nyeɛni ayɔ idi ighang upii."

¹⁶ IYesu ba ju nga si, "Ki ta ka aikyua ri ni inu ta kɔ kpɛɛ nɔ ba?"

¹⁷ Inu ta nu nɔ ni nadidu imumani ighila ide anyu ka wor kyaa yɔ ide afo ki va kunu yɔ kide erenoma ba?

¹⁸ Ni imumani ikunu kide anyu ba kide ikwɔi wɔ, iyo ka sa ajiya irighe.

¹⁹ Ki ide ikwɔi yɔ ni uwang uju akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri kɔ aghimi bajiya, uju uma erenoma, uyi, uma upii atɛri kaya ace aghɔ kɔnɔ ubra uca aghɔ.

²⁰ Umumani uka sa ajiya irighe budibi. Ula ni avɔ umani ahwuru bɔ ba ka sa wɔ aghɔ irighe ba."

Uma Aipang Ayiri AKan'ana (IMar 7.24-30)

²¹ IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii aTaya kina aSidon.

²² Ashi kukadu ni, ace ayiri agha aKan'ana ba ukushi nga na asɔ ci, "Kɔng ahwoo mi, Ate, Anɔ iDauda; usheɛ ghila anɔ mi anayiri na asɔ kɔng ɔɔ nagigang."

²³ IYesu ta pɛni ni ngaa ba. Ni atina nga ba ki ba sɔɔ nga si, "Kla nga! Ka asɔ ci na duma ayɔ kɔ."

²⁴ Aba yira si, "A tɔɔ tuma mi si iya wang atɛm na avulu bɔ kide ɔna Israila kɔ."

²⁵ Ni ava ba ki ba ta agho kite nga, si, "Ate, sɛ mi kɔ."

²⁶ Na ava yira si, "Ushi wɔ nɔ uyeri na akpaa imila anɔ ka ama ava ba."

²⁷ Ayiri ba ju si, "Eɛ, Ate, ava ma ka la awo umani akpara ki erɛbɔ ka imila ate ɔna."

²⁸ IYesu ba yira nga si, "Ayiri, uma aipang ngɔ shina erɛkyuo! Taani uba kɔnɔ uwang ngɔ ni." Anɔ nga anayiri ba akyuo ka akyua ra.

IYesu Lɛni na Ajiya na Pam

²⁹ IYesu sang nga kukadu ki ko nga abɛni erɛyɛma aGalili. Aba kila nga aya ɔpang kiya cica.

³⁰ Ikir bajiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu, afoo, aghɔ uwɛni ifra, agbatɔng na abɛbɛ, kina aghɔ sheɛ, ki ba kyo bɔ kite nga, aba ma bɔ ɔkyuo,

³¹ ki ta kɔ umani ikir bajiya nga wo ica nɔ umani agbatɔng sɔ pii, aghɔ uwɛni ifra ni, ika bɔ ba na erɛkyuo, agunu kyeng, afoo sɔ kyoo uka. Ni aba jɔɔ Onɔng Israila.

Ucee Ajiya Araji Usɔ Anari (IMar 8.1-10)

³² IYesu ba yɔɔ atina nga ki ju bɔ si, "Imɛ hwiri ahwoo bajiya ri ka akɔ la awii atai kini ime, ata kɔ la bɔ ighima ba. Imɛ wang mi nu yuu kini bɔ ni idafa bɔ ba, ka abɔ ta na ya kpaa kɔ utra."

³³ Atina nga ba ju nga si, "Okɔ ta ajiya ri, abi wu ni ayɔ ki peni ubiredi umani ayɔ ki cee ajiya ri wɔ?"

³⁴ Ni iYesu ba ju bɔ si, "Ubiredi umi wu ni inu sɔnɔ wu?" Asi, "Utinsara, kina anɔ itagbo na zɛɛ."

³⁵ Aba sa ajiya nga na acica ki erɛbɔ,

³⁶ aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo, aya kpɛɛ usa Onɔng izaɔ ni, aba wra ki ma atina nga, atina nga ba ma ajiya.

³⁷ Kwina la ki suu, atina nga ba tira awo mani ashe ki sa kɔ ɔkɔɔ utinsara ki tii wɔ.

³⁸ Aghɔmani ala ni ashi aghimi araji usɔ anari ki tɔ kpaa ayiri kina ananɔ.

³⁹ Aya shira ajiya nga ni, aba ghila ide ɔgbɔɔ ki kyaa isheɛ aMagadan.

16

Uwang Amaa

(IMar 8.11-13; ILuk 12.54-56)

¹ aFarisiyawa kina aSadukiyaawa ba ukushi iYesu ka aba mra nga, aju nga si anyeni bɔ amaa ka ayaya.

² Aba yira bɔ si, "Insi uka ba ughe ni, inu ka ju si, "Uka ki shi uduma, ka ayɛrɛmɔɔ shi na kyong."

³ Ni ikyuatɛni ni, "Aviya ki kpaa kaidii, ka ayɛrɛmɔɔ shina kyong kɔnɔ uyu." Inu ka kpɛɛ ushii ayɛrɛmɔɔ, ni inu ta ki bɔra nɔ ukpɛɛ amaa akyua ba.

⁴ Agha akakiya kini aghɔ yee na ayiri kɔ aghimi mani ashi angɔ ba bɔ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu iba si anga iYunusa ba ni." Aba ya bɔ ya ki sang nga.

Uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyaawa (IMar 8.14-21)

⁵ Atina iYesu ya fuma uɔɔ ugeɛ ɔghɔng ni, aba kpɛɛ si ibɔ yuu ubiredi wɔ.

⁶ IYesu ba ju bɔ si, "Inu sa ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyaawa."

⁷ Aba tee agho pii kina acee bo, si, "ta mani ayo ta ba yi no uce ubiredi wo ba."

⁸ Ni iYesu, ye imumani aso pii ni, iYesu va teri bo si, "Inu agho uma aipang na zee, ikembo sa ni inu so pii kina acee nu ko ta ubiredi?"

⁹ Inu ko kpele nu ba? Inu ta shuni nu mani ime cee ajiya araji uso ato kini ubiredi uto ba, konon umani okoo ume tii na acuru?

¹⁰ Kina ubiredi utinsara ka ajiya araji uso anari, kina okoo ume tii na acuru?

¹¹ Ikembo sa ni inu ta kpele nu si ita pii mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa."

¹² Asa kpele si ata teri bo si asa ica na uyisti ide ubiredi wo ba, ni asa ica ka umee aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu.

*IBitrus Nyeni si iYesu nga shi UKristi
(IMat 8.27-30; ILuk 9.18-21)*

¹³ Akyua ni iYesu ya fuma ishii aKaisariya aFilibi ni, aba ghulu atina nga si, "Inga ni ajiya so teri si Anso Ajiya shi?"

¹⁴ Aba ju si, "Ace agho bo si iYahaya agho uju iminimi, ace agho bo si, Iliya, ace agho bo si Irimiya ko agha yeng kide agho pii ko oto Onong."

¹⁵ Aba ju bo si, "Inu ni, inga ni inu si ime ashi?"

¹⁶ IBitrus ba yira si, "Ingso si uKristi, Anso Onong agha akyuo."

¹⁷ iYesu ba yira nga si, "Ingso ni agha anyu adaduma ngaa iSiman aYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngo udii ba, ate mi ka ayaya nga nyeni ngo."

¹⁸ Ime so va teri ngo, ingso si iBitrus, ka ya upa ri wo ni ime ki vura ona mi ko, ni akyuo ukpo ki shi wu na akyuo kaya nga ba.

¹⁹ Ime ki ma ngo aca eregom ayaya, nadidu imumani inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor ko ka ayaya, nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yo ka ayaya."

²⁰ Aba waa atina nga atong nagigang si aba teri agho si anga si uKristi ba.

*iYesu Teri Igho Ukpo Nga
(IMar 8.38; 9.1; ILuk 9.22-27)*

²¹ Ko kpaa ka akyua ra ni, iYesu tee agho nyeni atina nga si iyiya ni inga ki kyaa Urushelima, ka aya koo olo kukushi akwite kina afirist akakong kina aghomee umee iMusa, ka aba pii nga ko, awii itai ni, aki sisang.

²² IBitrus ba kpaa nga ki kyaa uhwo wo ki ya ger nga si, "Onong kpaa ko, Ate! Udii ki ba ngo nga ba."

²³ Ni aba tee ki teri iBitrus si, "Sang ngo kukushi mi, Ishee! Ingso ni ima usa ukpaa yo kukushi mi. Ingso ka ghulu ikwyi ngo kina ajiya nga ni, basi Onong ba."

²⁴ iYesu ba teri atina nga si, "Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa azonon toro nga irikwyi nga ka kpaa ugara ushi nga ka yii mi."

²⁵ Ka aghomani awang foo okyuo nga ki taa wo, ni aghomani ataa okyuo nga kaya mi ni, aki peni wo."

²⁶ Ikembo so uduma umani ajiya ki peni ashi nadidu ko taa okyuo nga? Ta ikembo ni ajiya ki ma ko ta okyuo nga?"

²⁷ Ka Anso ajiya ki ba kina atuma nga kide ujoo Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina mani aju ko."

²⁸ Aipang ni isho teri nu, ace agho bo ting ya ko kee ni ata ki kpo bo nga ba sa anu uba Anso ajiya kide eregom nga."

17

*Utee Ushi iYesu
(IMar 9.2-13; ILuk 9.28-36)*

¹ Awii atin ya wor bo ni iYesu va kpaa iBitrus kina iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni bo kaya opang utitugu kayu bo."

² Ushi nga ba tee kite bo, ibate nga so ma uyeri kini onong taa ni, ugbang uko nga ba ko ufufuu na tas."

³ Kide akyua ni iMusa kina Iliya kunu kite bo na aso pii kini iYesu."

⁴ IBitrus ba teri iYesu si, "Ate, oso uduma no umani ayo shi kukadii, insi ingo yira ni, ime ki ta uzoo utai. Iye inga ngo, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya."

⁵ Ashi kide upii ni ace amo na pipar ba yuru bo ya, ni aba koo ice ewyue kide amo si, "Anso mi we angso umani ime yoo, ika koo uhwai nga nagigang; inu kong ngaa!"

⁶ Atina ya koo kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bo ki erebo ni erebata."

⁷ iYesu va ba ki ba piya bo si, "Sisang, ba koo erebata ba."

⁸ Aya zee ubate bo ka yaya ni, ata nu bo ace agho ba si iYesu kayu nga."

⁹ Aso shulu kaya opang ni, iYesu ba waa bo ato si, "Ba teri ace agho imumani inu nu ba, sa Anso Ajiya sang ko ukpo."

¹⁰ Atina ba ghulu nga si, "Ikembo sa ni aghomee iMusa si sa Iliya kyo ba?"

¹¹ iYesu ba yira si, "Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwiye."

¹² Ni ime so teri nu si Iliya ko ba, ni ata kpele bo nga ba, aju nga ima uwang bo. Kindo wu ni Anso Ajiya ki koo olo wu ki iwo bo."

¹³ Atina sa kpele si aso pii ni bo kaya iYahaya agho uju iminimi."

*iYesu Ma Anso shi no Ushoe okyuo
(IMar 9.14-29; ILuk 9.37-43a)*

¹⁴ Aya fuma uka ikir baijiya ni, ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga,

¹⁵ ki ju si, "Ate, kô ahwoo anô mi, asô kpîra itahwu na aka kôô ôlô nagigang. Akyua nagigang ni aka kpîra kidê ugha kîna amusum."

¹⁶ Imê ba ni nga kukushi atina ngo ni ata bôra bô uma nga ôkyuo ba."

¹⁷ IYesu ba yîra si, "Inu ajiya akyakyua ri, aghô umani aka ma bô aipang ba kîna agha akakiya, agba akyua wu ni imê ki ci kîni inu wu? Agba akyua ni imê ki môr ni inu? Ba ni anô kukushi mi."

¹⁸ IYesu ba gêr ushêê nga, aba kunu ki êrênôma nga, anô va ba akyuo kidê akyua.

¹⁹ Atina iYesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba têri nga si, "Ikembô sa ni ayô ta biya bô uwôo ushêê ba?"

²⁰ Aba ju bô si, "Uma aipang nô shi na zêê. Aipang, imê sô têri nô, insi inu shi na uma aipang na zêê kîni ikir ikpo ni, inu ki têri upang ri si, 'Yini kô kêê kô kya ngo ukaa,' ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju ba."

²¹ Idi ighô ri ka kunu yô ba sa apii nô Qnong kîna ukpênê anyu."

IYesu Khimi Upii kaya Ukpo Nga

(IMar 9.30-32; ILuk 9.43b-45)

²² Aghoyii iYesu ya curu ka aGalili ni, aba ju bô si, "Aya sô ma Anô Ajiya kidê ivô baijiya,

²³ aki pii nga kô, awii itai ni, aki sisang." Ni aghoyii nga ba duma nagigang.

Ubiya Agonu ka Qna Qnong

²⁴ Aya ba aKafarnahum ni, aghô yîra agonu ôna Qnong ba peni iBitrus ki ju si, "Aghomêê nu ka biya agonu ôna Qnong?"

²⁵ Aba ju si, "Êê." iBitrus ya ba idê ôna ni, iYesu ba kyô pii ni nga, si, "Ikembô shi unu ngo, iSiman? Kukushi inga wu ni agom asing ka yîra agonu wu? Kukushi anô bô ta ace aghô bô?"

²⁶ Aya ju si, "Ace aghô bô," ni, iYesu ba têri bô si, "Unyeni si, anô bô ka biya bô ba."

²⁷ Kindii ni, ka ajiya ri ba kôô anaa wô ba ni, kya ngo êrêyema kô ya fêni ima uhwiri itagbo, kô fumu anyu itagbo nô ingo kyô kpênê, insi ingo fumu anyu ni, ingo ki nu ufe mani ôki maa ubiya, kpaa ufe kô ya biya agonu mi kîni ngo."

18

Inga Cêri nô Ughoghe ki Êrêgom Qnong?

(IMar 9.33-37; ILuk 9.46-48)

¹ Ka kyua ra ni Atina Qnong ba ukushi iYesu na sô wulu nga si, "Inga nga gina nô ughoghe kidê êrêgom ayaya?"

² Avasa yorô ace ananô, ki kyô nga ka biyating bô,

³ Aterî bô si, "Iyiya ni isô têri nô, sô nu tee ki ba kîna ananô bô ni, inu ki ghila nô êrêgom ayaya ba."

⁴ Kindô ni, aghô mani akpaa irikwiyi nga na kikyâ kîni ananô ri ni, anga cêri kôno ughoghe ki êrêgom ayaya.

⁵ Aghô mani ayîra Ananô kîni adi kidê nô ca mi ni, aghô yîra mi."

Uma Usra Ukpa

(IMar 9.42-48; ILuk 17.1-2)

⁶ Kindô ni aghômani asa agha yeng kidê anôri na yîra mi ukpa afra ni, ôki gina aghômani ata aning kô umôghô nga kîni utii uhwô, ka fêni nga kidê ôghong ukuyukugu.

⁷ Ôlô nu agha aya asing kôno umumani ôki sa nu ukpa! Iyiya yô ni uma usa ukpa ki ba, Ôlô nu aghômani anga ki sa ukpaa.

⁸ Insi avong kô afrang ki sa ngo ukpaa ni, usô waa kô nau. Ôki gina ngo nô mani ughila ôkyuo kîna afra ta avô ayeng, ta ushi agunu kôno mani afeni ngo kidê ugha mani ôka kpou ba kîni ivô ipai ta ifra ipai.

⁹ Ipeni ica ngo ki sa ngo ukpaa ni, nôsô wo yô kô na kô. Ôki gina ngo nô mani upeni ôkyuo taa amaa kîni ica iyeng, nô mani afeni kô ôna ugha ni ica ipai."

Aghing Upii Atem umani a Vulu kô

(ILuk 15.3-7)

¹⁰ Unu sa amaa kô, unu ma jer ace aghô kidê ananô ri ba, ka isô têri nô, Atuma nga ka yaya akyo aghu ibêtê Ate mi mani ashi ka yaya.

¹¹ Ka anô ajiya ba ka ma foru aghô mani avulu bô.

¹² Ikembô nunu kidê ikwiyi, ipeni aghôcee ashi kîna atem aji, ayeng kidê bô vasa vulu, akiya ushe ishui larôshô na larôshô kayi itili asha larla asô ya wang ayeng mani avulu ba?"

¹³ Ipeni apeni nga ni, aipang ni sô ter nô, ikwiyi fuu mani aju kaya êrêkwê nga ni, ôgina ngo ishui larôshô na larôshô mani ata vulu ba.

¹⁴ kindi wu ni, bô uwang Ate yi aghô mani ashi ka yaya ba na agheyeng kidê ananô ri na vulu wu ba."

Ipeni Anayurung ju ngo avulu ni

(ILuk 17.3)

¹⁵ In peni anayuru ngo vulu ngo ni, kya ôkô shi nga kô ya nye ni nga si avulu, ngo kîni inga ka pai nô. In peni akong ngo ni, ôva vughu ni ngau du.

¹⁶ Ipeni atorô ni, usô va kya ukushi nga kîna ajiya ayeng ta agha apai ka ma aipang nô upii ka anyu agha apai ta agha atai.

¹⁷ Ipeni anayuru ngo torô kong bô ni, ôsô têri Ajiya Qnong, insi atorô kong ni asô kyoghu nga kîna aghô mani aghômani ashi bô aYahudawa ba ni, kô aghô yîra agonu.

¹⁸ "Iyiya ni sô ter nô, du inga mô mani unu lor kaya sing ni, alor yô ka yaya. Du imumani unu shighi kaya asing ri ni, a shighi yô ka yaya."

¹⁹ Iso ɽɛri nu aipang si, ipeni agha pai kide ɲo yira si abo ki shor icima ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu.

²⁰ Ki du oko mani agha apai ta agha atai acuru ko ki dubo uca mi, ishi kini bo.

Atuma mani akara yira olo kpaa ba

²¹ Ashi kide udu ni iBitrus vasa ba ki ter IYesu si, "Ate ayaya, iri me ko na anayuru bo vulu mi ko ni so ya nga ya? Iri ti ni sara?"

²² IYesu vasa ter nga si, "Ba iri ti ni sara wu ba, iri ti ni sara si ishuitini sara.

²³ Kindo ni, aki mara ɛreɣom ayaya kini ace agom mani awang pila upeni nga mani ushi kide vo agira nga.

²⁴ Agom ya lite no pila ni, avasa ba nga kina ace ajiya mani ayii nga uta azurfa aso mani agho ki bra ubiya ba naidu okyo gho nga.

²⁵ Ara bra vughu nu ufe ba ni, Agom vasa ju si agbira ngau kina ayiri nga kina ano nga kini imu mani ashi kini yo ka ma nga ufe.

²⁶ Agira nga vasa ta agho kite nga ki te si, 'Aju nga akuri, inga ki ma nga akwike.'

²⁷ Agom vasa kong ahwo agira nga, avasa sheri nga, aya nga uta ya.

²⁸ "Na agira nga ni ko kunu nga ko kadu ni, avasa ta ɛrekwyue na ace aghikyo utina nga mani ayii nga uta adinari naji ni, avasa kpenɛ ko umogho ki ter nga si, 'Ma mi ufe mi.'

²⁹ Aghikyo utina nga kpikpo ki shor nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma nga.'

³⁰ Ni agira nga vasa toro, avasa ya hwuru nga ko ubo iting, sa ma nga uta nga.

³¹ Aghikyo utina nga ya kong imumani ibani ni, ara kong bo oduduma ba. Avasa ya ɽɛri Agom ya naidu imomani iba.

³² Agom vasa yoro agira nga ki ɽɛri si, 'Ingo agira igho ibibi yo. Iya ngo uta ya ki Qshor mi.

³³ Ono ki kong ngo ahwo aghikyo utina ngo konon mani ikong ahwo ngo ba?'

³⁴ Agom kong anang naigang, aju si ama nga olo sa biya uta nadidu.

³⁵ Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni aki ju akwinga ko mani atoro ukpaa avulu anayuru nga ko kini ikwyi yeng."

19

Umee IYesu kaya Upii Ubiya
(IMar 10.1-12)

¹ IYesu ya kper ɽɛri udubi umani, avasa ya ifong aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki ugee ɛreyema Urdun.

² Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa leni na adumu ko kadu.

³ Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba ukushi nga ka mra nga, aghulu si, "Qshi na kikya ni Ajiya sheri ayiri nga ka kwaligba igho avulu?"

⁴ Avasa yira bo si, "Unu sono pila nu kide upii Onono si, agho mani aju yi ko kpa ka kyua 'aju bu aghimi kini ayiri' avasa ɽɛri si,

⁵ Kindo ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru nga ka dee ayiri nga, ka pai bo ni aki tee agha yeng ra.'

⁶ Aki so tee bo agha pai ba, sa tee kini agha yeng ra bo. Kindo ni, ima mani Onono dara koka uyeng ni ajiya ma bara ba."

⁷ Avasa ɽɛri nga si, "Ikembo sa ni agho mee iMusa si aghimi ma ayiri nga awo upii ubiya, ka va kla ayiri?"

⁸ IYesu vasa ɽɛri bo si, iMusa ɽɛri nu si ukla ayiri nu kindu ki Ikwyi ugboho yo ni ushi ni yo. Ko kpaa ka kyua ni bo shi wu du ba.

⁹ Ime so ɽɛri no, nadidu agho mani asher ayiri nga ni, insi ara Peni bo nga kina avulu nyeri na aghimi ace agho ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra."

¹⁰ Atina nga vasa ɽɛri nga si, "Insi ushi wu du kukushi aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri ɽɛri."

¹¹ Avasa ɽɛri bo si, "Ba kwyi nga-nga ki bora kpaa upii ri ba, sa agho mani Onono ma bo udu.

¹² Ace agho shiwu ni a jee bo na ki bora bo voru ayiri ba. Ace agho ni Ajiya bo ju bu ududu. Ace agho ni abo yira si aki voru bu ayiri ba ka yoghu upii ɛreɣom ayaya. Nadidu aghomani abora ukpa upii ri na kpa."

IYesu Sa Anano Ofisi Anyu Adaduma
(IMat 10.13-16; ILuk 18.15-17)

¹³ Ukadu ni avasa ba IYesu na anano ofisi ka sa bo anyu adaduma, kiva shor Onono kaya akwyi bo, ni aghoyii nga vasa ger aghomani aba na ano ko.

¹⁴ IYesu vasa ɽɛri bo si, "Inu ya anano ka ba ukushi mi. Uma kla bo ba, ki ɛreɣom ayaya ni inga igho bo ko."

¹⁵ Avasa sa bo anyu adaduma, avasa wolu.

Anofono no Upeni
(IMat 10.17-31; ILuk 18.18-30)

¹⁶ Ashi ko kadu ni ace agho vasa ba ukushi IYesu ki ghulu si, "Agho mee, igba ima ididuma yo ni ime ki ju ki peni okyuo taa amaa?"

¹⁷ IYesu vasa ɽɛri nga si, "Ikembo sa ni ingo wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni okyuo taa amaa, iso ju uma ɽɛri mi."

¹⁸ Avasa ghulu IYesu si, "Iligba itali yo?" IYesu vasa ɽɛri si, "Ba pii ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba, baa gyo ateri kaya ɛrekwyue ajiya ba,

¹⁹ Kong ate ngo kina ayuru ngo atong. Oso yoo aghikyo ucing konon mani yoo irikwyi ngo ni."

²⁰ Anofono vasa ɽɛri nga si, "Ime ko ju umari nadidu, ikembo shi ko lara mi ko?"

²¹ IYesu vasa tēri si, "Insi uwang tee agho taa avulu ni, usō ya gbra nadidu upeni nngo wō, kō ma aghila amir, ōki peni ōka ngo ka yaya. Ni ōsō ta ba kō ma yīi mi."

²² Anōfōnō ya kōng kindō ni, vasa wolu kindō bōra ikwyi, ka shi nō upeni nagigang.

²³ IYesu vasa tēri Atina nga si, "Iyiya ni isō tēri nō, Ōki shi nō lō mani aghōlō upeni ghila ērēgom ayaya.

²⁴ Isō va tēri nō, uki shi uyuyo ni ōrahimi ghila anyu anyura nō mani a aghōlō upeni ghila ērēgom Ōnōng."

²⁵ Atina nga ya kōng kindō ni, avasa kōng ērēbata, ki ju si, "Inga na aki foo nga?"

²⁶ IYesu vasa kyoo bu na vasa tēri si, "Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi Ōnōng ni kō iligba ima ōngō yu yō."

²⁷ iBitrus vasa tēri si, "Uwē ni iyi ya akwīkē ya ki yīi ngo, ikēmbo shi ya ni iyi ki peni?"

²⁸ IYesu vasa tēri bō si, "Aipang ni imē sō tēri nō, asing ki ba ni, akyua mani anō ajiya ki cica ki igō ujoō nga, inu aghō mani inu yīi mi ni, inu ki cica ki igō ērēgom shō ni iri pai, kō ju ite shō nō upai ra ngo Israila ashuwa.

²⁹ Ni aghōmani aya ērēna ta anayuru aghēmē, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta anō, ta uja, ka joō uca mi, aki peni ka gina kindō sa aji, ka va peni ōkyuō ogbang ōngō taa amaa.

³⁰ Ka ajiya nagigang aghō mani ashi kite, aki tee aghō tumu, aghō tumu ki tee aghi ite.

20

Ighang Upii Agho Tina kō Ute Inabi

¹ Ērēgom ayaya shi kina aghō ōna nga mani akunu ka tee ting, ka ya wang aghō utina kaya ju nga utina ki ija nga inga ikōlō na shi inabi.

² Aya tēri izē nō ufe kōnō mani aka ma aghō ju utina ka awii ni, avasa ya kyō bu ki ija nga.

³ Ōshi a kyua larōshō avasa kunu, ki nu ace aghō na sō ci ijirija ka nyu ōkō ju izē,

⁴ Avasa tēri bō si, 'Inu kya ija mi, iki manō ima mani ishi ikikya.' avasa wolu.

⁵ Avasa va kunu kina atinōng, kōnō ōsii a kyua atai, avasa kpa aghō utina.

⁶ Kōta aikyuari a kyua atōng ava kunu ki nu ace aghō na ci bō ju icima, avasa tēri bō si, 'Ikēmbo sa nō ci ijirija kō ghōwa ni?

⁷ Avasa tēri nga si, 'Ace aghō ta mayi utina ju ba.'

"Avasa tēri bō si, 'Unu ma kya ija mi kō ya ju utina.'

⁸ "Ōghe ya ju ni, aghō ute vasa tēri aghō shē ngau si ōsi ica nō utina ija, 'Yōrō aghō utina kō ma bō ufe bō, kpa ka aghō tumu kō ba ngo ite kō.'

⁹ Aghōmani aba akyua atōng ōghe vasa ba, kō inga bō yira ima mani iju na ma nga kō wiya ni.

¹⁰ Ni, aghō mani akyō ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe kō ni, kō inga bō yira kini mani akpa nga utina ni.

¹¹ Aya yira ni, avasa dee kō tēri aghō ōna anōroma,

¹² Na sō tēri si, 'Aghō mani ba kō tutumu, utina akyua ayeng kō na ju, nō ma bō iki- kya kini yi, iyi aghō mani awiya kō ju utina kini ōla ōnōng.'

¹³ "Avasa yira agha yeng kidē bō si, 'Aiyikyo mi, ira lami akpara ngo ba. Iyi ta ju yi si iki ma ngo ufe ka wii ba?

¹⁴ Yira ima mani ishi nga ngo nōsō wolu. Imē yoo ma aghō mani aba kō tutumu iki- kya kina ima mani ima ngo.

¹⁵ Ishi mi ni akyuō ju imumani iwang ju nō ufe mi ba? Tō ingō hwiri anang kō niu mani ika ma ajiya uma nagigang?

¹⁶ "Kindi wo ni aghi utō tumu ki tē aghō ite, aghō ite ki tē aghō tumu."

IYesu va Tēri Igho Ukpo Nga

¹⁷ IYesu ya sō kya Urushelima ni, avasa yuru atina nga kō uho ki tēri bō si,

¹⁸ "Ōwe ni, iyi ki kya yi Urushelima. Aki ma anō Ajiya ki vō ifirist ighighē kina aghōmēē iMusa, aki va wa nga ashuwa ukpo

¹⁹ akyua rau aki ma nga ki vō aghōmani ashi bō aYahudawa ba, kaa kali nga, kaa ca nga, kaa agra nga ka yō ukumu ōshē, awii itai ni aki sang nga ka akyuō."

Ōshōr Ayuru IYakubu Kini IYahaya (IMar 10.35-45)

²⁰ Akyua rau ni Ayuru anō iZabadi vasa ba ukushi IYesu kina anō nga ki ba ta agho kite nga, ki shōr nga icima.

²¹ Avasa tēri nga si, "Ikēmbo nō wang?" avasa tēri nga si, "Ngō sa anō mi ri apai ka cica, ayeng kavō ilang, ayeng kavō iproma ngo, ki ērēgom ngo."

²² "Uyeng ima mani ōsō ghulu ba," IYesu tēri bō. "Inu ki bōra sa kō asōng mani imē ki sa kō? Ava yira si, 'Iyi ki bōra.'

²³ IYesu tēri bō si, "Inu ki sa kō asōng mi, ni ucica kavō ila mi ni kō iproma mi ni ba imē ki ma ba. Ate ayaya kyō ukadu ka aghō mani ahwiya."

²⁴ Ushe atina ōshō ya kōng kindō ni, avasa kōng anang anayuru apai.

²⁵ IYesu vasa yōrō bō nadidu bō ki tēri si, "Inu ye mani agōm mani ashi bō aYahu- dawa ba ka nyeni ērēgom kukushi ajiya bō ni, agha kakōng bō ka nyeni ērēgōrō kukushi bō.

²⁶ Ōki shi wu kindō ukushi nu ba. Udu ni aghō mani tee agha ghaghe kidē nō ni, iyiya yō ni atee agira kidē bō.

²⁷ Ni agho mani awang tee akwite kide no ni, iyi ya ni aki shi agira no

²⁸ Kindo Ano Ajiya aki ba ka ma ju nga irigira ba, si nga ki ju Ajiya irigira, Ka va ma okyuo nga kaya ajiya napam."

Afoo Apai Peni Kyoo Oka

(IMar 10.46-52; ILuk 18.35-43)

²⁹ IYesu kina atina nga ki ya aYeriko ni, ajiya nagigang vasa yighi nga.

³⁰ Ace afo apai na ci ka nyu tira, Aya kong ni IYesu wolu ni, avasa shang eweyue ki teri si, Ate ona, Ano iDauda! kong ahwoo yii!"

³¹ Ajiya vasa ger bo avasa komo nai kiri. avasa shang eweyue na teri si, "Ate ona, Ano iDauda! Kong aho yii!"

³² IYesu vasa titara ki yuru bo, ikembu no wang si ju nu?"

³³ Avasa teri si Ate, iyi peni ukyoo uka."

³⁴ IYesu va kong ahwo bo, IYesu vasa piya ica bo. Ana kyua ra ni avasa tee agho kyoo, avasa yii nga.

21

IYesu Ghila Urushelima Kaya Izaki

(IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo konu Urushelima ka aBetafaji ka ya izize ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga apai,

² ateri bo si, "Inu kya ano ifong na ashi kite nu, ko kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina ano nga. Shii bo ko ba ma mi ko ukawu.

³ Insi agho ghulu ni, inu teri nga si Ate nga wang bo, aki vuu ni bo ko na song.

⁴ Udii ba ko hwura upii agho pii ko oto Onong si,

⁵ "Inu teri anirayiri aSihiyona, 'Nu, agom nu we na aki ba ukushi nu, no usuu irikwyi kaya izaki, kaya ano izaki wu na akyeng ko.' "

⁶ Atina wor ki ya ju imumani iYesu sa bo uju.

⁷ Aba nga na izaki kina ano, aba yaa ugbang bo kaya, iYesu va kiya ki cica.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bo ko utra, ace agho bo ni aker afa aga ashe ki yaa ko utra.

⁹ Ajiya upam na kyeng kite nga kina aghomani aso yii nga ko utumu sang ewekwyue na aso ju si, "Ufoo kukushi Ano iDauda! Agha anyu adaduma nga aghomani aba kide no uca Ate aYaya! Ufoo kukushi aghoce no ujo!"

¹⁰ Aya ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifong zo bo, na aso ghulu si, "Inga wudii ri?"

¹¹ Ikir baijiya ba yira si, "IYesu nga, agho pii ko oto Onong ka aNazaret anga aGalili."

IYesu ko Ona Onong

(IMar 11.15-19; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹² IYesu ya ghila ide ona Onong aba ya kla agho gheli na agbara kide. Aba yiri uma umani agho tee ufe kina ugoo uci agho gbara ukhimi.

¹³ A teri bo si, "Awoo si, 'Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko tee ni wu oka solu ayi.' "

¹⁴ Afoo kina aghomani aka bra bo ukyeng ba va ba ukushi nga ko ona Onong na ava ma bo okyuo.

¹⁵ Ni afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya nu uma ododoma umani aju ni ano kide ona Onong su ca akpa si, "Ufoo kukushi Ano iDauda," Ni ava ko anang ko.

¹⁶ "Ingo ko imumani ano ri so teri?" Aghulu nga. IYesu va yira si "Ee, inu ta ko pila nu kide upii Onong ba si, 'Ka anyu ba anano kina apali ba ano ni ingo sa ubre kunu wu?' "

¹⁷ Aba sang nga ki ya bo ki kyaa ide ifong aBetani, ki ya nye kukadu.

Oshi Uwe umani oka ma wo Ikolo ba

(IMar 11.12-14; 11.20-24)

¹⁸ Kini kikyuating na aso vuu ni aba ko idafu.

¹⁹ Aya nu uce oshi uwe ko uhwo utra ni, aba kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju wu si, "Ba so ma ikolo ba ki ta ko sang asing!" Kide anakyua ni oshi hwiya ko.

²⁰ Atina nga ya nu kindii ni, aba wo ica. Asi, "Na nyi wu ni oshi uwe ri hwiya ko kide akyua?"

²¹ IYesu ba yira si, "Ime so teri nu aipang, insi inu ka ma aipang ni, inu ka woo no ikwyi wo ba ni, basi imumani ime ju oshi ri yoo ni inu ki bira uju ki yo ya ba, 'Ni inu va bira uju opang ri si kya ko ya kpa kide eweyema,' Ni uki ju kindo.

²² Insi inu ma aipang ni, inu ki yira ko iligba imumani inu shor Onong."

Ajiya ghulu kaya Eregoro IYesu

(IMar 11.27-33; ILuk 20.1-8)

²³ IYesu ya ghila ide ona Onong, na ashi kide umee ni, afirist akakong kina anirakpee baijiya va ba ukushi nga ki ba ju si, "Iligba eregoro wu ni ingo so ju uma ri ko, inga ma ngo eregoro ri?"

²⁴ Ni iYesu ba yira si, "Ime ki ko ghulu nu uce ughulu uye. Insi inu yira mi ni, ime ki teri nu ta iligba eregoro wu ni ime so ju uma ri ko.

²⁵ Abi wo ni iminimini iYahaya kunu wo? Ikunu ka ayaya wo ta ukushi ajiya wo?" Apai kina ace bo ki teri si, "Insi ayo ju si, 'Ka ayaya wo ni,' aki ju si, 'Ikembu sa ni inu ta ma nu aipang ni nga ba?'

²⁶ Insi ayo ju si, 'Kukushi ajiya ni,' ayo so te ɛɛɛbata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na agho pii ko qo Onong nga."

²⁷ Aba yira iYesu si, "Iyi ta ye yi ba." Ni ava ju si, "Ime ki ko te ri nu nga ta igba ɛɛɛgoro wu ni ime so ju uma ri ko ba."

Ighang Upii kaya Aniraghiimi Apai

²⁸ "Ikembɔ ni inu nu? Ace ajiya shiwu na ashi na aniraghiimi apai. Akyaa ukushi aghaye ki ju nga si, 'Ano mi, kya ko ya ju utina kide ija.'

²⁹ Ano ba yira nga si, 'Ita ki kya mi ba,' na song ni aba tee ikwiyi nga ki wor.

³⁰ Ni ate ba kyaa ukushi aghi ipai ki ya te ri nga imumani ateri adaa agho. Aba yira si, 'Iki kyaa ate mi,' ni aba kyaa ba.

³¹ "Kide bo ka pai bo ni inga ju imumani ate wang?" Aba yira si, "Agho iye." iYesu ba ju bo si, "Iso te ri nu aipang, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila ɛɛɛgom Onong ka aya nu.

³² Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira no nga ba, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga. Ko utumu udu ni inu ta la no ukpaa ki ma aipang ni nga ba.

Ighang Upii Agho Yira Uta Ija

(IMar 12.1-12; ILuk 20.9-19)

³³ Kong ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga, aghimi ko na irivii ki tumu uka mee amusumu ikolo na ashi kina uka uboo usa. Aba ma ace ajiya uta ija na asisang ukyeng.

³⁴ Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma agira nga kukushi aghomani ayira ija nga ka aya yira nga uka nga ki imila.

³⁵ Aghotina ba kpene agira nga; aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atii.

³⁶ Ni aba tuma ace agira angoo umani acee adaa akyua, ni aghotina ba ju bo ima iye ra.

³⁷ Ko tutumu ni, aba tuma ano nga kukushi bo, Asi, 'Aki kong ano nga.'

³⁸ Ni aya nu nga ni, aba te ri ace bo si, 'Ano umani aki la uma nga. Ayo ba pii nga ko ka uma tee unga bayo!'

³⁹ Aba kpene nga ki feni ka utumu ija nga ki pii nga ko.

⁴⁰ "Insi agho ija ya ba ni, ikembɔ na aki ju aghotina ra?"

⁴¹ Aba yira nga si, "Aki pili agha akakiya ra, ka ama ace agho bo ija nga, aghomani aki ka ma nga uka nga ki imila."

⁴² iYesu te ri bo si, "Inu ta ko pila nu upii Onong ba, 'Utii umani agho viya too bo si ushi bo odooma ba ni, obo tee ce nō utina. Udi ni Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yo kukushi mayo.'"

⁴³ "Kindo ni iso te ri nu si aki yira ɛɛɛgom Onong wo kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma odooma unga ɛɛɛgom.

⁴⁴ Aghomani a kpaa kaya utii ri ni, aki kpoo, aghomani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka awawo.

⁴⁵ Afirist akakong kina aFarisiyawa ya koo ighang upii ni, aba kpili si aso pii kaya akwiyi bo

⁴⁶ Aba wang utra umani aki kpini nga, ni aso te ɛɛɛbata iikir bajiya ka ajiya kpaa si inga ni, agho pii ko qo Onong nga.

22

Ighang Upii Usra Agya Ubiya

(ILuk 14.15-24)

¹ iYesu va pii ni bo ni ighang upii si,

² "Amra ɛɛɛgom ayaya na ace agom umani aju ano nga agya ubiya.

³ A tuma agira nga si aya yoro aghomani asa yoro bo agya, ni ajiya nga ta ba bo ba.

⁴ Ava tuma ace agira si, 'Te ri aghomani ayoro si, ime ko ker imila, awaa inaa ni mara, ako kyo kwiye. Inu to ba usra agya.'

⁵ Ni ata duma bo ko ba, aba wor ila bo, ace agho wor kyaa ija nga, ace agho wor kyaa oka gheli na gbara.

⁶ Ace agho bo va kpene agira nga ki ca bo ki pii bo ko.

⁷ Agom va koo anaa ko, aba tuma na aghonakpo nga na aya pili agho pili ajiya wo ki ta ugha ni ifong bo.

⁸ "Ava te ri agira nga si, 'Ako kpee ukyo uma usra agya, ni aghomani ayoro ta ma ba bo ba.

⁹ Kindo ni inu kya no itra ki inu ya te ri nadidu aghomani inu peni ka aba usra agya.'

¹⁰ Agira ra va kyaa itra ki ya curu nadidu aghomani apeni, agha adaduma kina agha ababi, ki ta ko umani oka usra agya tii na akyeng.

¹¹ "Agom ya ba ma nu akyeng ni, aba nu ace ajiya umani ata somo nga uma agya ba.

¹² Aba ghulu ajiya si, 'Na nyi wo ni ingo ghila ukawe wo ba uma agya,' 'Ayikyo?' Ajiya ta biya nga upeni ba.

¹³ Agom ba ju agira si, 'Inu lor nga ivoo kina ifra, ka inu feni nga ka sing kide itii, oka umani aki ci na aghula ayiri.'

¹⁴ "Ka ayoro ajiya na pam, ni agho ni ahwiya shi na ze."

Ughulu kaya Ujira Agonu kukushi IKaisar

(IMar 12.13-17; ILuk 20.20-26)

¹⁵ Ashiya kindo ni aFarisiyawa kyaa ki ya pii kina ace bo umani aki kpene iYesu kide upii nga.

¹⁶ Aba tuma aghoyii bo kina ajiya iHiridus, asi, "Aghomee, ayo ye si ingo ni agha aipang nga, ingo ka va mee utra Onong kide aipang, ka ajiya nadidu ni agha aye ra bo kukushi ngo, ingo ka ba nyeni ngo uyo ɛɛɛkwe ka ajiya ba.

¹⁷ Teri ayo, unu ngo shi na nyi? Oso odoma ni ayo ja agonu kukushi iKaisar agom aghaghe ta ayo ba ja ba?"

¹⁸ Ni iYesu, ye akakiya ushi kide ikwyi bo, aba teri si, "Inu agho ju unu ica, ikembo sa ni inu wang mra mi?"

¹⁹ Nyeni mi ufe umani aka ja agonu wo," Aba ba nga na udinari,

²⁰ aba ju bo si, "Iwuu inga ye? Kina uca inga be?"

²¹ Aba yira ki teri si, "Onga iKaisar." iYesu ba ju bo si, "Inu ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong."

²² Aya ko kindii ni, aba kpenye anyu bo na asa wo ica, aba ya nga na asa wor.

Ughulu kaya Ubiya ka Awii Usang Ashi (IMar 12.18-27; ILuk 20.27-40)

²³ Ka awii ra ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Aba ko teri si ba usang ashi. Aghulu nga si,

²⁴ "Aghomee, iMusa si, 'Insi ajiya kpoo na ashi na ano ba ni, anayuru nga ki vo ayiri ka ajeli anayuru ano.'

²⁵ Ni ace anayuru atinsara shi ko kide bayo. Agha iye vo ayiri, akpoo na ako jee nga ba, asa shee anayuru nga ayiri.

²⁶ Kindii wo ni uba wo na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha itinsara.

²⁷ Aya kpee ni, ayiri va kpoo.

²⁸ Ko usang ashi ni, ayiri ki tee anga inga kide bo ka nadidu bo ko vo nga?"

²⁹ iYesu ba yira bo si, "Uma ikwyi nu shi bo na kiky ba, ka inu ta ye nu no upii Onong na awo ba, inu ta ba ye nu erekyuo Onong ba.

³⁰ Ko usang ashi ni, aghimi ki voru bo ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu bo ubiya ba, aki ba kina atuma Onong bo ni ka yaya.

³¹ Ko usang ashi ni, inu ta ko pila no imumani Onong teri nu ba? Awoo si,

³² 'Ime so Onong Ibrahim, Onong Ishaku kina Onong iYakubu.' Ashi Onong agho kpuru ba, anga akyuo nga."

³³ Ajiya ya ko kindii ni, asa wo ica no umee nga.

Imumani Onong Teri Ingo cee no Ughoghe

(IMar 12.28-34; ILuk 10.25-28)

³⁴ AFarisiyawa ya ko ni iYesu fuga aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu.

³⁵ Ace aghomee umee iMusa kide bo, ba ghulu iYesu ka amra nga.

³⁶ Asi, "Aghomee, aliba ima teri Onong yo cee no ughoghe kide uma teri nga?"

³⁷ iYesu yira nga si, "Yoo ate Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuo ngo nadidu, kina iye ngo nadidu.'

³⁸ Udii wo shi ima teri Onong iye, anga cee no ughoghe.

³⁹ Anga ipai shi kindo, 'Yoo agha ayayo ngo kini erekwe ngo ni.'

⁴⁰ Nadiidu umee iMusa kina agho pii ko oto Onong shina uma teri Onong apai ri."

Ano Inga ngaa shi IKristi?

(IMar 12.35-37; ILuk 20.41-44)

⁴¹ AFarisiyawa ya curu ko uka uye ni, iYesu ba ghulu bo si,

⁴² "Ikembo ni inu nu kaya iKristi? Ashi ano inga?" Aba ju si, "Ano iDauda nga."

⁴³ iYesu ba ju bo si, "Na nyi wo ni iDauda na aso pii na akyuo Aghing so yoro nga si, 'Ate?' Ka iDauda si,

⁴⁴ " 'Ate si Ate mi, 'Cica ko ukawe ka avo ila mi sa ime sa asho ngo kide ifra ngo,'"

⁴⁵ Insi iDauda so yoro iKristi si 'Ate,' ni, na nyi wu ni iKristi tee ano nga wo?"

⁴⁶ Ba aghomani a bra uyira nga ba. Ko kpaa ka awii ra ni ba aghomani aso ju ikwyi ki ghulu nga uce upii ba.

23

iYesu Waa Atong Kaya Aghomee iMusa kina AFarisiyawa

(IMar 12.38-39; ILuk 11.43-46; 20.45-47)

¹ Ni iYesu ba teri iikir baiya kina aghoyi nga si,

² "Aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa bo na ama bo akyuo mee umee iMusa.

³ Kindii ni inu ju imumani amee nu, ka inu yii yo nadidu, inu ba ju konu umani ibo ka ju ba, ka aka ju bo imumani ibo ka mee ba.

⁴ Aka lor ajiya akpara okpotoro, anga ushi na awiya ukpaa, ki tiya bo kaya avo ni aka duma bo no uta bo avo wu ba ko anivo.

⁵ * Aka ju kwike ka ajiya nu, aka lor upii Onong ka ubate bo kina ivo bo, aka lor irining igbilighang ka anyu no ugbang bo.

⁶ Aka yoo oko ci ododoma ko oko usra agya kina oko ci ododoma ka oko takwyue aYahudawa;

⁷ ayoo umani aka bili bo na eregoro ka uka gheli na gbara, aka wang si ajiya yoro bo si, 'Aghomee.'

⁸ Aki yoro ngo nga si, 'Aghomee ba,' ka inu ni aghomee ayeng nga ni ushi ni nga, ka inu ni anayuru aye ra bo.

⁹ Ni inu ba yoro ace agho kaya ashi ri si, 'Ate ba,' ka Ate nu ni aye nga ka yaya.

¹⁰ Aba va yoro no si, 'aghomee,' ba ka aghomee nu ni ayeng nga, uKristi.

¹¹ Agho cee no ughoghe kide nu ki shi agira no.

* 23:5 Agha Israila ka khimi igbang no ugba bo ko kpaa ka anyu ka ushi amaa umani abo kyo akwyi bo ko uju utina Onong. (IMat 6.1)

¹² Ka aghomani azêê erêkwê nga ni, aki suu ni nga, aghomani asuu ni erêkwê nga ni, aki zêê nga.

¹³ Qlô nu, inu aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa! Inu aghô ju unu ica! Inu yuru anyu ubôq erêgom a yaya ya ka ubate baijiya. Inu ka akyakwiyi nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu aghô wang ghila ka ghila ba.

¹⁴ Qlô nu aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa, aghô ju unu ica! Inu ka la uma bayiri umani aghemê bô kô kpuru bô, inu va pii nô Qnong kô ogbôogbang ka anu nu. Kindô ni, aki ju nu ashuwa ucêê nô ububi.[†]

¹⁵ Qlô nu, aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa, aghô ju unu ica! Inu ka buu udaa ugêê erêyema, inu ka kya nu ice erêbô ka atatôq ka inu ya wang aghô lôkpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni nga aghô idê ugha nô onga cêê ongo nu sô erêpai.

¹⁶ Qlô nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka téri si, 'Insi acee aghô suu na ona Qnong ni, uyeri wô ighima ba; ni insi acee aghô suu na utii uyeri idê ona Qnong ni, iyiya yô ni aju imumani asuu kô.

¹⁷ Inu abo afoo! Uligba wô cêê nô ughoghe, atii uyeri ta ona Qnong umani uhwuru atii uyeri?

¹⁸ Inu ka ba téri si, 'Insi acee aghô suu na ôka uyeri agoo ni, unyeri wô ighima ba, ni insi acee aghô suu ni imumani ama ka agoo ni, iyiya yô na aju imumani asuu wô kaya.'

¹⁹ Inu afoo! Uligba wô cêê nô ughoghe, uma wô ta agoo umani aka hwuru uma ni?

²⁰ Kindô ni, nadidu aghomani asuu kaya agoo ni, asuu ni wô kina uma ni ushi kaya nadidu.

²¹ Ni aghomani asuu kaya ona Qnong ni, asuu ni wô kina Qnong umani aci kidê wô.

²² Ni aghomani asuu ni ayaya ni, asuu ni igôô erêgom Qnong kina aghomani aci kaya.

²³ "Qlô nu, aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa, aghô ju unu ica! Uwe ni, uka ma Qnong ima iye kidê ushó, ôkyulô, aya kina uma erênang. Inu ta duma nô na uju uma ôdôdôma kidê umêê iMusa ba, aipang, ahwoo kina uju uma uyira. Uma ri bô si onga umani inu sô ju, basi ashee uce ya ba.

²⁴ Inu afoo unyeri utra, inu ka wô anaijii ki ima ôsa nu, ni inu si ngonô Qrahimi!.

²⁵ Qlô nu, aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa, aghô ju unu ica! Inu ka hwuru utumu isô kina ipê, idê ni, ishi na uma uderi ajiya kina uyoo erêkwê.

²⁶ Afoo aFarisiyawa, zonô hwuru idê isô kina ipê, utumu ki kô ba na pipar.

²⁷ Qlô nu, aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa aghô ju unu ica! Inu shi kini alor umani a coo bô anyi afafuu ni, ashi

adaduma unu kô seshi, idê ni, agboho aghokpuru kina ko iligba ighô irighe shiya.

²⁸ Kindii wô ni inu shi wô, kô seshi ni, ajiya ka nu nô kini agha aipang bô ni, idê nô ni agha akakiya bô, aghô ju unu ica kina uma ububi.

²⁹ Qlô nu, aghomêê umêê iMusa kina aFarisiyawa, aghô ju unu ica! Ka inu ka vra alor adaduma anga aghô pii kô ôto Qnong, ki va ju alor agha aipang ufono.

³⁰ Inu ka ju si, 'Ayô ta kô shi wô ka akyua anirakpêê ba bayo ni, ayô ta kô ta yi bô avô wô ka ashii ayi aghô pii kô ôto Qnong ba.'

³¹ Kindii wô ni inu nyeni si inu bô shi anô aghomani apili aghô pii kô ôto Qnong.

³² Inu ya pra ju imumani anirakpêê nu ju!

³³ Inu iyôô, inu iyôô na kang! Nagyi wô ni inu ki tê anang idê ugha?

³⁴ Kindii ni imê sô tuma nu na aghô pii kô ôto Qnong kina aghô uye ukyuu kina aghomêê. Inu ki pili ace aghô bô, ace aghô bô ni, inu sô gra bô, inu sô ca ace aghô bô kô ôkô takwyue aYahudawa nu, inu sô yii bô ufong nô ufong ni inu sô sa bô ôlô.

³⁵ Ni kaya nu ni, nadidu ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwiyi nô ka asing ri, kô kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya anô iBerekiya, aghomani inu pii ka abiyatê ona Qnong kina agoo.

³⁶ Aipang, imê sô téri nu, nadidu uma ri ki ba kaya ajiya akyua ri."

³⁷ "Urushelima, Urushelima! Aghô upili aghô pii kô ôto Qnong, aghô fêê aghomani atuma kukushi nu na atii! Erême wô ni imê ka wang ucuru nu kidê ivô mi kina umani anuu ka curu anô nga ka asôô nga, inu tôô nu.

³⁸ Uwê ka akyakyua ri ni, aya nu ona nu idê avô!

³⁹ Ka imê sô téri nu, inu ta ki sô nu mi nga ba, sa awii umani inu téri si, "Agha anyu adaduma ngaa, aghomani aba kidê nô uca Ate."

24

*IYesu Pii Kaya Upulu Ona Qnong
(IMar 13.1-2; ILuk 21.5-6)*

¹ IYesu ya kunu kidê ona Qnong na akyeng ni, atina nga va yeni nga ivila ona Qnong.

² Ava ghulu bô si, "Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni imê sô téri nu, aki ya bô utii uyeng ya kaya uce ba. Aki pulu yô kô nadidu."

*Okyo Ukong Qlô
(IMar 13.3-13; ILuk 21.7-19)*

³ IYesu ci kaya ugbana ni ishi nô uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bô ki téri si, "Téri yi, aligba awii kô ni udu di ki

[†] 23:14 Ice iwôq ka akyua ra shi yô na ago ri ba.

ba kô? Ni ikembô shi amaa mani iki nu kô ki ba ngô kina usang asing?"

⁴ IYesu va yira bô si, "Inu sa amaa kô, ka ace aghô ba ghême nô ba.

⁵ Ka ajiya nagigang ki ba kidê nô uca mi, aki téri si, 'Imê ni anga iKristi ngaa', ka va ghême ajiya nagigang.

⁶ Aki kông ila ikorô kini irishu uma ôtiteri. Inu ba kông erêbata ba, kô udidu uma ki tó ba, ka amaa sonô baa ba.

⁷ Ifong ki korô kini Ifong, erêgom ki korô kini erêgom. Aki ju idafô kini uzuru erêbong ki ikini ika.

⁸ Udii shi kini ôkông erênoma ayiri sô jêe kô ni.

⁹ Kindô ni asô tó ma nô ôlô, ka va pili nô. Ajiya sing nadidu ki tórô nô kidê nô uca mi.

¹⁰ Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa nô utumu kô pii Ônong, aki gbra ace ka va tórô bô ace.

¹¹ Atina Ônong atêri ki sang na pam ka aghême ajiya na pam.

¹² Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya nagigang ju ace ki kpaa nô utumu.

¹³ Aghômani a bra umôri ni aki peni ufoo.

¹⁴ Aki va ma ila ididuma inga erêgom Ônong ka sa amaa kô shi ma ajiya, na amaa asing sô ta ba.

Ôlô Ububi

(IMar 13.14-23; ILuk 21.20-24)

¹⁵ "Inu ki nu ima ibibi ingô sa ukpaa, ongo mani aghô pii kô ôtô Ônong iDaniyl téri ni, ating kô ôkô uyer. Taa ni aghô pila iwôô kpele.

¹⁶ Ni, aghômani ashi kidê isighi aYahudiya ti bô ka kya bô idê apang.

¹⁷ Aghômani ashi ka aya ôkô ufiya ba shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kidê aca ba.

¹⁸ Aghômani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya kpaa ima ufiya ba.

¹⁹ Ôlô ayiri ushi na afo, kina aghô kô anô kaidu akyua!

²⁰ Inu shor Ônong kô uti kông ma ba nô ka akyua iriwe kô awii uwuru aYahudawa ba.

²¹ Ka akyua ra ni aki kông ôlô nagigang, ighômani asonô ju bu ba kô kpaa kô ju asing ki ta ka di akyua ri, aki sô ju bô ighô ba.

²² Ada wasi awa awii najii ba ni, ace aghô ta lang ngaa ba, ni aghômani ahwiya sani aki wô ace na awii kô

²³ "Akyua ra kô ni, aghômani atêri nô si, 'Inu nu, aghôfoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.

²⁴ Ka atina ônong atêri ki kunu, ka ju uma ôkôkông kông uma sa uwo ica ka zôô ajiya kô, kina aghômani ahwiya insi uju ni.

²⁵ Ni, isô téri nô kidê akyua.

²⁶ Kindô ni insi atêri nô si, 'Awudu ka aghumu,' Inu ba kunu ba. Insi atêri nô si, 'Ashi kidê ubôô na ashôr,' inu ma yira ba.

²⁷ Kông umani inyigha ka ta uyer ki iripiya ki ma ta ka awura ni, kindô ni ôba Anô Ajiya ki shi kô.

²⁸ "Ôkô mani ôkông shi kô ni ôka wô na aghavung ka curu kô.

Uvuu Anô Ajiya

(IMar 13.24-27; ILuk 21.25-28)

²⁹ "Kai du akyua ni, ko utumu awii ôlô ra ni,

"Ôka vasa kpîi iting,

Ôpir uta ta wô uyer ba.

Eyerê ki kpîra ka yaya,

Ayerêmo ki zuru."

³⁰ "Aidu akyua ra kô ni amaa ba Anô Ajiya ki ta nyeni kô ka ayerêmo. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Anô Ajiya na kyeng ba kidê amô kini erêgorô na akyo nô ujôô ôgigang.

³¹ Aki tóma kina atuma nga ka peni erêtoma ngô shini ishimi nagigang, ka ma curu aghômani ahwiya ki ishii ukunu ônong kông ukpaa ônong kina ushi ata nô ushi aya, kô kpaa ka ayerêmoô kiya ta ka udâa."

Umêe kô Qshê uweng

(IMar 13.28-31; ILuk 21.29-33)

³² Inu mêtê ice ima kukushi ôshê uweng. Insi ôvong nga sôju fong ni, ôka kunu kini afa asasa, inu kpele si erêkperê yasô ba wudu.

³³ Kindô wu ni insi inu nu ima umani imê téri nô ni, inu ye si akyua ya sô ba ayayo, ashi ka anyu ubôô.

³⁴ Iyiya ni sô téri nô, ajiya aya sing ri ki kpuru bô ba, sô uma ri nadidu ba.

³⁵ Ayaya kina asing ki kperî wô, upii mi ki kperî wô ko na zêe ba."

Ba aghô ye awii uki ba IYesu ba

(IMar 13.32-37; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³⁶ Ba aghô ye awii ta akyua ni ima ri ki ba kô, kina atuma Ônong ka ayaya mani ta anô Ônong, Ate nga ka yayu nga.

³⁷ Kông mani aju ka awii iNuhu ni, kindô ni ôki ba wô kô uki vuu Anô Ajiya.

³⁸ Kô kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum oghoghe, asô la, na sa, aghême sô voru ayiri, na amêe ayiri ki ibila, ki ta ka awii umani iNuhu ghila nga ogbôlô.

³⁹ Ata kô tó ye ima mani ishi kidê ni, ugya oghoghe ôkô kpa bô nadidu bô. Kindô ni uvuu Anô Ajiya ki shi kô.

⁴⁰ Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha yeng kô na ya agha yeng ya.

⁴¹ Ayiri apai ki shi kô hwô kô utii uhwô, aki kpaa agha yeng kô, na aya agha yeng ya.

⁴² "Kindô ni inu ci nô ye, kô nu ye nu awii mani Ônong ki vuu kô ba.

⁴³ Inu ye si, agho ona ta ye si agba akyua ko na ayi ki ba na ating, ara bra umor ba, aki ya ka ghila ona nga ba.

⁴⁴ Kindo ni unu ci no ye, akyua mani ota ye nu ba ni, ako ni Ano Ajiya ki ba wo."

Inga shi Agira ushi na aipang ko angotaa aipang?

⁴⁵ "Inga shi agira aipang, agho shini ukpele, angotaa mani agho ona nga sa nga ukyoo ona nga, ki va ma ushe agira nga imila bo kide akyua le?

⁴⁶ Agha anyu adaduma agira mani agho ona nga ki ba ka ma peni nga na so ju utina nga.

⁴⁷ Iyiya ni iso teri no, aki ma adidu agira ka kyoo uma nadidu.

⁴⁸ kindo agho ki ju agira ni agho ibibi yo, aki va teri erekwe nga, 'agho ona mi ki ta ba kai shang ba.'

⁴⁹ oka wudu ni, a vasa tee agho ca aghikyo utina nga, aso la na sa kina agho vura.

⁵⁰ ipeni aju kindo ni, agho ona nga ki ba ka awii umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba,

⁵¹ Agho ona ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina agho uju unu ica. Okado wu ni aki ci konon owola ayiri.

25

Ighang upii Anirayiri Usho

¹ "Aidu akyua ra ko ni aki mra erenom ayaya kina anirayiri usho aghomani akpaa uma uta ugha bo na akya bo oko yira agheme asasa ni.

² Atong kide bo ni abo bo, atong ni agho uye ukyuu bo.

³ Akyua umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bo ni ara go bo anye ka ma sang ni akimi ko ba.

⁴ Agho uye ukyuu ni ago iribom na anye kina uma uta ugha bo.

⁵ Agheme asasa ta ba kaishang ba, nadidu bo ni ava kong ki ililu, omoo va kpaa bo wo.

⁶ "Ating nagigang ni, ava kong uyoro na so teri si, 'Agheme asasa wudu! Inu kunu ko yira nga.'

⁷ Anirayiri usho va sisang ki keri uma uta ugha bo.

⁸ Abo ra va teri agho uye ukyuu ra si, 'Inu ma yi anye nu ko najii, uma uta ugha yi so kpo bo.'

⁹ Agho uye ukyuu va teri bo si, Kayi, aki maa bo yi kina inu ba. Inu kya oko shi agho gbra ko ya ghe anga nu.'

¹⁰ Aya walu ki kyabo oko ugha anye ni, ata ko vuu ni agheme asasa ko ba. Anirayiri umani aci na zizal na asha ni ava ghila oka ulor ubiya kini inga, ava yuru anyu uboo ya.

¹¹ "Ko tumu ni, ushe anirayiri va ba, ava teri si, 'Agha aghaghe, Agha aghaghe, fomoyi anyu uboo!'

¹² Agheme asasa va yira bo si, 'Aipang ni so teri nu si, ita ye nu ba.

¹³ "Kindo ni, inu ci no ye si, inu ye nu awii ko ta aligba akyua ko ni ba."

Umee kaya uju Aipang

(ILuk 19.11-27)

¹⁴ Erenom ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng nga ni, ava yoro agira nga, ka ma upeni nga ki ivo bo.

¹⁵ Ama agha yeng ipa no ufe itong, ada agho ni ipai, ava ma ada agho uye, kwinga na kikiya ni erekyuo nga. Ukadu wo ni ava wolu.

¹⁶ Aghomani ayira ipa no ufe itong ra ni, kaishang na akya kiya tili no ufe, ki peni ipa itong kaya.

¹⁷ Kindi ni aghomani ayira ipa ipai ra, apeni ipai kaya.

¹⁸ Aghomani ayira ipa iye, ni aya tumu ufong ki erebo ki sho ufe agho ona nga ko.

¹⁹ "Aya kpaa akyua ni, agho ona agira nga va vuu ka aya keri imumani aju no ufe.

²⁰ Aghomani ayira ipa no ufe itong va ba ite ki ba kina ice ipa no ufe itong ava teri si, 'Agho ona, ingo ma mi ipa no ufe itong. Uwe ni ime peni itong kaya.'

²¹ "Agho ona va teri si, 'Asho no utina, agira adaduma, agho ju aipang! uju aipang ki ma uji. Ime ki ma ngo utina umani ogina udi.' Ba ko uma ju ikwyifu kini ime agho ona ngo.

²² "Aghomani ayira ipa no ufe ipai va ba, ki ba teri si, 'Agho ona, ingo ma mi ipa no ufe ipai. Uwe ni ime peni ipai kaya.'

²³ Agho ona nga va teri si, 'Asho no utina, agira adaduma agho ju aipang! Ingo ju aipang ki ima uji. Ime ki ma ngo utina umani ogina udii. Ba ko uma ju ikwyifu kini ime agho ona ngo.'

²⁴ "Oka wudu ni aghomani ayira ipa no ufe iye ra ni, ava ba ite ki teri si, 'Agho ona, ime ye si ungo shini igigira, ingo ka curu ko oko umani ingo ra pila ngo ko ba kina ucuro ka oko umani inga ra ta ngo ighe ba.

²⁵ Owo sa ni ime kong erebata ni ime ya tumu erebo kiya sho ipa no ufe ngo ko. Yira idu ngo.'

²⁶ Agho ona va yira nga si, 'Ingo agira ighe ibibi aghina aghara! Ita ingo ye si ika curu ko oko umani ira pila mi ba, ika va curu ko oko umani ira ta mi ighe wo ba.

²⁷ Ingo ra ko sa ufe mi ko oko kyuru ufe, insi iya vuu ni iso yira udu mi kina eretia!

²⁸ Kindo ni inu yira ipa no ufe iye kukushi nga ko uma agho shina usho ra.

²⁹ kindo ni nadidu agho shina ima ni, aki khimi nga ko, ka va peni nagigang,

aghōmani ashi ni ima ba ni, kō na jii mani ashi ni yō ni, aki yira wō kukushi nga.

³⁰ Inu sō fēni agira ijirija ra kide iting. Ukadu wō ni aki ci kina ɔwōla ayiri.

Ashuwa usang Asing

³¹ “Akyua umani Anō Ajiya ki ba kina ujoŋ nga kina atuma nga nadidu, akyua ra kō ni aki cicaa ki iŋo ɛrēŋom ayaya nga.

³² Aki curu ajiya asing ri kite nga, aki kau bō ka yila yeng, kina mani aghō cē ka kau atēm kina anōma.

³³ Aki sa atēm ka vō ila nga, anōma kōma ka avō iprōma nga.

³⁴ Akyua ra kō ni agom ki tēri aghō shi kavō ila nga si, ‘Inu ba, inu aghōmani ate mi ta nō anyu adaduma! Inu yira ɛrēŋom mani ate mi kyo si inga nu ku kō kpaa ka akyua na akeri asing kō.

³⁵ Ka akyua mani imē hwiri idafō ni ingō ma mi imila. Ikōŋ idafō na amusum ni uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingō yira mi.

³⁶ Ishi mi ni igbang ba nō umami igbang. Ishi mi akyuō ba, nō ɔkōŋ ni imē. Ishi kō ubōŋ iting, ɔba ki ma bili mi.

³⁷ Akyua ra kō ni aghō shina aipang aki yira nga si, ‘Ate yi, aligba awii ni iyi nu ngō kō nō kōŋ idafō ni ima ngō imila? ta ingō kōŋ idafō na amusum ni ima ngō amusum sa?

³⁸ Na aligba awii kō ni iyi nu ngō sō ɔshi akyeng ni iyi yira ngō? ta ingō shi ni igbang ba ni ima ngō igbang?

³⁹ Ta aligba awii kō nō shina akyuō ba tō shi kō ubōŋ iting ni ya bili ngō kō?

⁴⁰ Agom ki yira bō ka tēri si, ‘Iyiya ni sō tēri nō si, kōŋo umani uju ajiya ayeng kide anayuru mi mani ashi najii ni, imē nu ju mi.’

⁴¹ “Aki tēri aghō shi ka avō iprōma nga si, inu sang nō kukushi mi aghō ijirija, inu ghila nō idē ugha umani ɔki kpo wō nga ba kō ta ka amaa asing, Ōŋo umani akyo isheē kina atuma nga.

⁴² Ka akyua mani ihwiri idafō ni, ba aghōmani ba. Ikōŋ sa amusum, unu ta ma mi amusumu ɔsa ba.

⁴³ Ishi akyeng, inu ta yira mi nga ba. Imē shi mi ni igbang ba, ingō ta ma mi nga igbang ba. Imē shi adumu, ni va shi kō ubōŋ iting nō ta ba nu mi nga ba.’

⁴⁴ Akyua ra kō ni abō ki tēri si, ‘Ate agba awii kō ni yi nu ngō kō ni uhwiri idafō, kō idafō na amusum, kō irikyeng, ta ingō shi ngō ni igbang ba, ta ingō shi adumu, ta ingō shi kō ubōŋ iting, ni iyi ta shō nu nga kō ba?’

⁴⁵ Akyua ra kō ni aki yira bō si, ‘Aipang ni isō tēri nō si, kōŋo umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri ba ni, inu ra ju mi ba wudu.’

⁴⁶ Aidu aghō ki ghila bō ɔkōŋ ɔlō ɔŋo taa amaa, agha aipang sō peni ɔkyuō taa amaa.”

26

Aghite Domo Upii IYesu

(IMar 14.12; ILuk 22.12; IYah 11.45-53)

¹ IYesu ya kpēē utēri uma ri nadidu ni, ava tēri aghoyii nga si,

² “Kōŋo umani inu ye ni, awii usra agya ubulu kō shē awii apai, aki ma Anō Ajiya ka gra nga kō ukumu ɔshe.”

³ Ni afirist akakōŋ kina aghite baiya curu kide ɔna ifirist uceē nō ɔghoghē, aghō umani aka yōrō si iKayafa.

⁴ Asa dōmō si ibō kpēnē nga kō uyuyi ka pii nga kō.

⁵ Ava tēri si “Ba kide na awii usra agya ri ba, ka ajiya ba tōlu kina ace bō ba.”

ACoo IYesu na Anye ɔvong ka ABetani

(IMar 14.2-9; IYah 12.1-8)

⁶ Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kide ɔna iSaminu aghōŋ ubili ni,

⁷ ace ayiri sa ba ukushi nga kina anibom ɛrētōŋ ajaji kina anye ɔvong ushi ni iŋe nagigang, ki shii nga kō ki ɛrēkwuyē, ka ca mani a do la imila.

⁸ Aghoyii nga ya nu kindō ni, ava sa kōŋ anang ki tēri ace bō si, “Udii ni, ubra wō.

⁹ Ata kō gbara anye ɔvong ni iŋe nagigang ki ma aghina amir uŋe.”

¹⁰ IYesu va kpēlē, asa tēri bō si, “Ikēmbō sa ni inu sō doma kina ayiri ri? Ima ididuma yō ni aju mi.

¹¹ Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, imē ka shi mi kini inu kō agba akyua ba.

¹² Ushii anye ɔvong umani ayiri ri shi ki ɛrēŋoma mi ri ni, akeri mi ɔna mi wō.

¹³ “Aipang imē sō tēri nu, oka mani upii Ōŋōŋ ri kya kide asing ri ni asō shuni na ayiri ri.”

IYahuza Yira Uma IYesu

(IMar 14.10-11; ILuk 22.3-6)

¹⁴ Ni aghō aye kide aghō ushō na apai, umani aka yōrō si iYahuza Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakōŋ

¹⁵ ki tēri bō si, “Ikēmbō ni inu sō ma mi insi imē ma nu nga ni? Asa pila atii ayer ishitai ki ma nga.

¹⁶ Kō sang ka akyua ra kō ni asō wang utra umani asō ma nga.

IYesu la imila amaa kina Aghoyii nga

(IMar 14.12-21; ILuk 22.7-13; ILuk 7.21-23; IYah 13.21-30)

¹⁷ Kide awii iye usra agya ubulu umani ishi yō nō uyisti ba ya ba ni, aghoyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, “Abi wō ni ayō so kyeri ɔka la imila usra agya ubulu kō?”

¹⁸ Ava yira si, "Inu ghila idê ifong inu kyaa ukushi ace ghô inu teri nga si," "Aghomêe teri si akyua nga kô ba ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghoyii nga kide ona ngo."

¹⁹ Aghoyii nga sa ju kono mani a teri bô ni, asa kyeri usra agya ubulu.

²⁰ Ughê ya ba ni, iYesu sa cica ula imila kina aghoyii nga osho na pai

²¹ Ashi kide ula imila ni ava teri si, "Aipang ni imê sô teri nô aghaye kide nô ki ma mi."

²² Ava kong ikwiyi ibibi nagigang ki lite nô teri nga ka yayi bô ni, "Imêe Ate?"

²³ IYesu sa yira si, "Aghomani asô ta avô nga kide isô kini mê ri nga ki ma mi.

²⁴ Anô Ajiya sô woru kono umani awôô ila nga ni. Olo kukushi aghomani ama Anô ajiya! oda kô cêe umani ajee bô nga ba."

²⁵ Ni iYahuza umani ama nga va teri si, "Aghomêe, imêe? "IYesu va teri nga si, "Uwê ni ingo teri."

Ola ujibi na iYesu

(IMar 14.22-26; ILuk 22.15-20)

²⁶ Ashi kide ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa izaa kukushi Onong, asa zuru ki ma aghoyii nga ki teri si "Inu yira kô ula, erenoma mi kô."

²⁷ Asa va kpaa ima oša ki va sa izaa, ki va ma bô si "Inu sa nadidu nu."

²⁸ Uwê ni ayi mi mani aloo ki kyo umani asô na kô na ajiya peni ukpaa avulu bô.

²⁹ Imê sô teri nô, imê sô va sa mi kide na amusumu ikolo na ashe ri ba, sa awii umani aghô sô sa isisa kide erenom Ate."

³⁰ Ama ta atê ubrê Onong ni, aba kunu ki woru kya bô izizê uzaitun.

IBitrus ki la inang uye IYesu

(IMar 14.27-31; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

³¹ Ni iYesu va teri bô si, "Na adi ating ri ni inu sô sra kaya mi kono umani awôô ni, "Imê sô gyo aghocce, Atem sô furu bô.

³² Insi imê sisang ni, imê sô shi ite uworu kya mi ifong aGalili."

³³ IBitrus va yira nga si, "Insi asang bô nadidu bô kaya ngo ni, imê ki sang mi nga ba.

³⁴ IYesu yira nga si, "Aipang imê sô teri ngo akor ta kô ta erewyue na ating ri ni ingo sô sra uye mi eretal."

³⁵ IBitrus va yira nga si, "Insi asô pii mi ni ngo wô ni, na apii mi, imê ki sra mi uye ngo ba." Aghoyii nga nadidu teri kindo.

IYesu pii nô Onong ka aGetsemani

(IMar 14.32-42; ILuk 22.39-46)

³⁶ IYesu va sang kya nga ka uce oka aka yoro si aGetsemani, ava teri aghoyii nga si, "Inu cica kô ukêe, ni imê kyaa ki ya pii nô Onong."

³⁷ Akpaa iBitrus kina anô iZabadi apai kina inga, asa dëe kô duma kina ikwiyi ibibi.

³⁸ Ava teri bô si, "Ikwiyi mi sô lo nagigang kini isô kpo mi ni. Inu tara kô ukêe ka inu kra mi,"

³⁹ Aya woru na zêe ni, aba kpaa ki erêbô kina ibate ki pii nô Onong si, "Ate mi, insi uki ju ni, kpaa mi idi isô olo ri kô. Basi uyoo mi ba, uyoo ngo wô ni asô ju."

⁴⁰ Aya vuu kyaa nga ukushi aghoyii nga ni, aya peni bô na asô moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta bra nô ukra mi ba kide ana akyua na aye ba?"

⁴¹ Inu kra ka inu upii nô Onong ka inu ba kpaa kide umra ba. Aghing wang ni erenoma shi wô ni erêkyuo ba.

⁴² Ava vuu kyaa nga kô unga ipai ki ya pii nô Onong si, "Ate mi, insi idi isô olo ki woru wô ba sa imê sa wô ni, taa ni aju kono uwang ngo ni."

⁴³ Aya ba vuu ki ba peni bô na asô moo, ka omoo sô lo bô nagigang.

⁴⁴ Ava vuu kyaa ki ya bô ya ki ya va pii nô Onong unga itai, ki va teri bô ima iyiye ra.

⁴⁵ Aya vuu kyaa ukushi aghoyii nga ni asa teri bô si "Inu sô shi kô moo ni inu uwuru? Inu nu akyua ya foma umani asô ma Anô Ajiya kide ivô aghô uvulu.

⁴⁶ Inu sisang ka ayo ba kyai. Aghô ki ma mi wê na aki ba!"

Akpenê IYesu

(IMar 14.43-50; ILuk 22.47-53; IYah 18.13-12)

⁴⁷ Asô shi kô upii ni, iYahuza aghaye kide usho na pai, ghila kina ajiya na pam kina ukuma okoro kina ashe. Afirist akakong kina aghite bô tuma bô.

⁴⁸ Aghô umani ama nga kô ma bô amaa si, "Aghomani imê keni nga ni, aghô ngaa, inu kpenê ngaa."

⁴⁹ Kô ukyya ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki ya ju si, Isô bili ngo, aghomêe!" Aba keni nga.

⁵⁰ IYesu teri nga si, "Ayikyo, ju imumani ingo ba uju." Ajiya va ba ki ba kpenê iYesu.

⁵¹ Aghaye kide aghô shi kina iYesu nawa avô ki woo ikuma okoro nga, ki kpa otong agira ifirist ighighe wô.

⁵² IYesu va teri nga si "Vuu ni ikuma ngo, "Aghomani awoo ikuma ni ikuma kô ki pii nga.

⁵³ Inu kyoo kini ni imê ta ki bra mi ushor Ate mi na ashe mi kô ba, kide ana akyua na jii ni ata tuma na atuma nga napam ba?

⁵⁴ Asô hwura iwôô umani awôô kide awô na nyi unga umani uteri si uki ba kindi?"

⁵⁵ Kide akyua ni iYesu teri ajiya si, "Inu kunu kina ukuma kina ashe inu wang kpenê mi kina aghô upili ajiya ni? Kô agba

awii ime shi kide ona Onong ko umee, inu ta kpeni mi nga ba.

⁵⁶ Ni udii ba ko uhwura imumani awoo kide awo agho pii ko oto Onong." Aya ko kindi ni, aghoyii nga va ya nga ki te bo.

Yesu kite agho teri Ashuwa

(IMar 14.53-65; ILuk 22.54-55; IYah 18.13-14; IYah 18.19-24)

⁵⁷ Aghomani akpeni Yesu kya bo kina nga kukushi iKayafa ifrist ucee no oghoghe, oka umani aghomee umee iMusa kina aghite curu wo.

⁵⁸ IBitrus va ki yii nga ka atatoo, ki ghila ide ona ifrist ucee no oghoghe. Asa ghila ki cica kina agho sha irisha, awang nu imumani iso ba.

⁵⁹ Afrist akakong kina agho uteri ashuwa apai wang kpeni Yesu no uvulu na ato peni imumani aso pii nga wo.

⁶⁰ Ata peni bo ba ni, ace agho ta ater va kunu. Aya kpee ni ace agha apai ba kunu.

⁶¹ Asi, "Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ona Onong ko ka avra kide awii atai."

⁶² Ifrist ucee no oghoghe sa sisang ki teri Yesu si "Ingo ki gee ngo ba? Upii umani aso teri ka aya ri ni?"

⁶³ Ni iYesu shu nga na kikir. Ifrist ucee no oghoghe ba teri nga si, "Ime dra ngo no Onong agho akyuo, teri ayo ta ingo shi iKristi, Ano Onong."

⁶⁴ IYesu yira si ingo teri, ime so teri nu kite ni Ano ajiya so cicaa ka avo la agho shi na erekyuo, aki ba ka ayeemoo."

⁶⁵ Ni ifrist ucee no oghoghe sa gaa igba nga ki teri si, "Aso pii agbagbara no Onong! Agba amaa nga ni awang. Inu kong umani aso pii agbagbara no Onong."

⁶⁶ Ikembo ni inu nu? "Asa yira si amaa ukpo!"

⁶⁷ Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca nga, ace agho bo sa sra nga avo.

⁶⁸ Ki teri nga si "Teri ayo, inga gyo ngo aghofoo."

IBitrus La Inang uye Yesu

(IMar 14.66-72; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-19; IYah 18.25-27)

⁶⁹ Akyua ni iBitrus sa ya cicaa ka ayaye ona ni, ace agira anayiri ba ukushi nga ki teri nga si. "Ingo ko shi kide aghoyii iYesu agha aGalili."

⁷⁰ Asa va la inang ko kite bo si. "Ime ta ye mi imumani inu so teri ba."

⁷¹ Aya kunu anyu ugee ni ace agira anayiri va sa nu nga ki teri ajiya oka si, "Adii agho ri shi kina iYesu anga aNazaret!"

⁷² Asa va sra kina usuu si "Ime ta ye mi nga ba!"

⁷³ Anakyua na zee ni agho umani atara kina iBitrus va teri si "Aipang, ingo shi aghaye kide bo, igho upii ngo yeni ngo."

⁷⁴ Asa kpeni usra erekyue nga anyu ababi kina usuu si, "Ime ta ye mi nga ba!" kide ana akyua ni akor va ta erekyue.

⁷⁵ IBitrus va shuni upii iYesu umani asa teri nga, "Akor ta ko ta erekyue ni ingo so la inang uye mi eretai." Asa kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27

IYahuda ta Ajee

(IMar 15.1; ILuk 23.1-2; IYah 18.28-32)

¹ Ikyua ya yee ni, nadidu afrist akakong kina aghite bajiya va teri ace bo si abo ba pii iYesu wo.

² Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi iBilatus agho ko erebo.

³ IYahuda umani agbra iYesu nu ni awa iYesu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo, ava vuu ukushi afrist akakong, kina aghite, ki ma bo ufe aguza ishi itai ra.

⁴ Ava teri si, "Ime ju avulu no umani ime ma ayi agho utaa avulu ka apii nga ko." Aba yira nga si, "Ikembo so unga yi? Udii ni, odoma ngo ko."

⁵ Ava naa ufe aguza ra ko kide ona Onong, akunu ki ya ta ajee ki kpoo.

⁶ Kindo ni afrist akakong va yeri ufe ko ki teri si, "Ushi wo ikikya na akyo ufe ko oko ukuru ufe ona Onong ba, ko ufe na ayi bo."

⁷ Ava pii ki kyo si, aghee oka nira ajiya umani abiba, insi akpuru bo ni, oka wo shi ayaye agho uvra uwoo.

⁸ Kindo ki ta kaidii ni ayoro oka si, ayaye na ayi.

⁹ Kindo ni ahwura imumani agho pii ko oto Onong Irimiya teri si, "Akpa ufe aguza ishi itai, ufe umani ajiya Israila yira si ama ki erekyue nga wudu."

¹⁰ Ava ghee ayaye agho uvra uwoo no ufe, kong umani Ate teri mi ni."

IYesu kite iBilatus

(IMar 15.2-5; ILuk 23.3-5; IYah 18.33-38)

¹¹ IYesu titara kite agho ko erebo, ava ghulu nga si, "Ingo shi Agom aYahudawa?" IYesu va teri nga si,

"Ingo teri kindo."

¹² Afrist akakong kina aghite keli nga, ata teri nga ice ima ba.

¹³ IBilatus va ghulu nga si, "Ingo ta kong ngo uma umani aso teri kaya erekyue ngo ba?"

¹⁴ Ni iYesu ta teri nga ice ima ba, ki ta ko umani agho uko erebo wo ica nagigang.

Awa IYesu Ashuwa ukpo

(IMar 15.6-15; ILuk 23.13-25; IYah 18.39; IYah 19.16)

¹⁵ Ko agba akyua usra agya ubulu ni, agho ko erebo ka sa ni awo ajiya ayeng agho shina na avulu umani awang.

¹⁶ Akyua ni ace agho umom shi ko uboo iting na ayoro nga si iBarabas.

¹⁷ AYahudawa ya curu ni, iBilatus va teri bo si, "Ingaa no wang si isher nu? iBarabas ta iYesu mani ayoro iKristi ni?"

¹⁸ Ka aye si irisho ko sa na agbra iYesu ko.

¹⁹ Akyua umani iBilatus ci koka uboo uteri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa ateri nga si, "Woo avo ngo wo ko upii agho taa avulu ra, ka aidi ni ikong olo nagigang ka amo kaya erekwue nga."

²⁰ Ni, afirist akakong va ser ajiya si ashor ka asher iBarabas, na so pii iYesu ko.

²¹ Agho ko erebo va kima uteri bo si, "Ingaa kide agha pai ri no wang si isher nu?" Ava teri si, "iBarabas."

²² iBilatus va teri bo si, "Ni ikembo ni iki ju ni iYesu umani ayoro si iKristi?" Nadidu bo va ju si, "Agra nga!"

²³ iBilatus va ju si ki ike? Iigba ima ibibi yo na ju?" ni ajiya va shang ayue bo ki teri si, "Agra nga!"

²⁴ iBilatus ya nu ni aki bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyi bajiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivo nga ko kite ba ajiya, ki teri si, "Ime ni, ba imine mi na ayi agho taa avulu ri. Udi ni imine no yo." ²⁵ Ajiya nadidu va yira ki teri si, "Taa ni ayi nga ki lara kaya akwyue yi, iyi kina ano yi!"

²⁶ Ukadu ni ava sher bo iBarabas ko umani azono sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra nga.

Aghina akpo Kali iYesu

(IMar 15.16-20; IYah 19.2-3)

²⁷ Ukadu ni aghina akpo agho ko erebo va kyaa ni iYesu ka ide ugunu nga, acuru iikir aghina akpo ki erebo,

²⁸ Ava wuli nga uma ko, ava fiya nga ice igbang isiseng.

²⁹ Ava tii ifarkwyue eregom inga akara, ki somo nga ki erekwue, ki sa nga uko ashi kavo ila nga, ava ta aghong kite nga na so kali nga na teri si, "Okyu ngo tere ko, Agom aYahudawa!"

³⁰ Ava taa nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga ko ki erekwue.

³¹ Aya kper ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng ko, ki somo nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra nga ka ya ukumu osho.

Agra iYesu kaya Ukumu osho

(IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

³² Aso kyeng wudu ni, ava ta erekwue na ace ajiya aSayirin, ayoro nga si iSiman, ava meni nga sa akpaa ukumu osho.

³³ Aya foma oko umani ayoro si aGolgota ni, oko umani aka va ayoro si oka agboho erekwue.

³⁴ Ava ma nga amusumu ikolo na ashe kini ice ma okokasi si asa, aya gheli ni ava togo nga usa.

³⁵ Aya gra nga ni, ava kau ugba nga ko uwuru itoo.

³⁶ Aya kper ni ava cica na so sha nga.

³⁷ Ka aya erekwue nga ni awoo avulu nga si, ANGA SHI IYESU, AGOM AYAHUDAWA.

³⁸ Agra ace ayi agho dara itra agha apai kini inga, adaa kavoo ila adaa kavoo iproma nga.

³⁹ Ajiya mani awolu ni aso jer nga amira na sha zuru akwyue bo,

⁴⁰ Na sha teri si, "Ingo agho umani ingo teri si ingo ki pulu Ona onong, ko vra ki da awii atai ni, foo erekwue ngo ni! Insi ingo ni Ano Onong nga ni, shulu kaya ukumu osho ni!"

⁴¹ Kindo ni afirist akakong, kina aghomee umee iMusa, kina akwyite sha sra nga, na teri si,

⁴² Afoo ace agho bo, ata bra nga ufoo erekwue nga ba, inga ni Agom Israila nga, tara na shulu ka ya ukumu osho, akyua ra ko ni iyi ki ma aipang ni ngaa wo.

⁴³ Atoro no Onong. Tara na Onong kara nga ka kyuakyuari, ipeni awang ni, ka ateri si inga ni ano Onong ngaa."

⁴⁴ Kindo ni agho dara itra mani agra bo ko, abo to ter nga upii ububi.

Ukpo iYesu

(IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

⁴⁵ Ko kpaa na atinong, iting yuru erebong ya naidu, ki ta ka karfe atai angoo ogho.

⁴⁶ Akarfe atai ni iYesu va shang erekwue naigang ki teri si, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" si, "Onong mi, Onong mi, Ikembo sa no ota mi utumu?"

⁴⁷ Akyua umani ace agho uting ko kadu ya kong kindo ni, ava teri si, "Ajiya ri so yoro Iliya ko."

⁴⁸ Kaishang ace agho va titi ki ya kpaa asoso, ki so ka amusum ukpokpam ki ikolo na ashe, ki somo kashi, ki nawa nga sa asa.

⁴⁹ Ni ushe agho bo va teri si, "Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka ba foo nga ni."

⁵⁰ IYesu va ci naigang, ava shee aghing nga.

⁵¹ Ugayauto umani ushi ko ona Onong giya wo ika ipai, ko kpaa kaya ki ba wo ata. Erebon zuru, atii va sara yo.

⁵² Ava yeri alor, anoma agho shi ayer naigang mani ako kpuru bo sang ka akyuo.

⁵³ Asang ka alor bo, iYesu ya sisang ka lor ni, ava ghila bo ifong agho upipar, ajiya napam nu bo.

⁵⁴ Akyua umani agha aghaghe aghina akpo aRoma kina osho aghomani ashi ko ona iYesu na nu zur erebong kini imumani

ibani, ava kɔŋ ɛrɛbata nagigang, ava tɛri si, "Aipang na ajiya ri ni Anɔ Ɔnɔŋ nga!"

⁵⁵ Ace ayiri shiwu napam mani ayii iYesu kɔ kpaa ka aGalili asɔ she nga ni itina. Ati tara ka atɔɔ na sɔ kyoo imumani isɔ ba.

⁵⁶ kide bɔ ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anɔ iZabadi.

Onaa IYesu ka Alɔr

(IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁵⁷ Ughe ya ju ni, ace aghɔlɔ upeni, agha ifɔŋ Arimatiya, aghɔnɔ uca si iYusufu ba, inga ni aghoyii iYesu ngaa.

⁵⁸ Akyaa ukushi iBilatus kiya shɔr si ama nga ɔkɔŋ iYesu. iBilatus va ma anyu si ama nga.

⁵⁹ IYusufu va kpaa ɔkɔŋ iYesu ki wuru kɔ ugyauto alilin ɔŋɔ upipar.

⁶⁰ Ata nga kide alɔr asasa nga, angɔ mani atumu kide upang. Ava yini utii ɔghɔghɛ ka anyu alɔr, ava woru.

⁶¹ iMaryamu iMagadaliya, kini idaa iMaryamu ci ki ta ibate na alɔr nga.

Aghɔ usha ka Alɔr

⁶² Awini ikyua ni, awii uloru ki kyo, afirist akakɔŋ kina aFarisiyawa curu kite iBilatus,

⁶³ Na tɛri si, "Aghɔ ɔna! Imɛ shuni kini imumani aghɔ ghɛmi ajiya ra tɛri na sɔ shi akyuo, si kide awii atai ni aki sisang ka alɔr.

⁶⁴ Kindɔ ni sa ka asha alɔr nagigang kaya ta awii atai, ka aghoyii iYesu kɔŋ maya yi ɔkɔŋ ngau ba, na sɔ yi ngau na tɛri ajiya si, asisang ka alɔr. ɔghɛmi ti tɛ ki gina ɔŋɔ tumu ubibil."

⁶⁵ iBilatus va tɛri bɔ si, "Inu nu aghina akpɔ, inu kya kɔ ya sha nga nɔ mani ɔki bra."

⁶⁶ Ava kya kiya sha alɔr, ki gyo ɛrɛkwuyɛ agom ya kɔ utii alɔr, ava sa aghina akpɔ kɔ ɔkaa.

28

Usisang IYesu ko ukpo

(IMar 16.1-8; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya woru kɔ, awii iLadi, na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alɔr.

² Ɛrɛbɔ ukaa ba zuru ni ɛrɛkyuo, atuma Ɔnɔŋ kunu ka ayaya, ki yini utii umani a fiya alɔr kɔ, ki cicaa ya ka yaa.

³ Ukunu nga shi kina ɔsɔma aviya wɔ ni, uma nga si ufufuu na tas.

⁴ Aghɔ sha ɛrɛsha sa kɔŋ ɛrɛbata nagigang, na asɔ titaa, ki kpaa ki ɛrɛbɔ kina akpuru bɔ ni.

⁵ Ni atuma Ɔnɔŋ tɛri ayiri si, "Inu ba kɔŋ ɛrɛbata ba, imɛ ye ni inu sɔ kra iYesu, aghɔmani agra nga ka ukumu ɔshe ra.

⁶ Ashi nga ya ba, akɔ sisang kɔŋ umani atɛri ni. Inu ba ka inu ba nu ɔkɔ umani ayaa nga kɔ.

⁷ Inu wɛmɔɔ uvuu kɔ uya tɛri aghoyii nga si, 'Akɔ sisang kide aghɔ ni akɔ kpuru bɔ na akɔ lite ki kyaa aGalili. Ukadu wɔ ni inu ki ya nu nga kɔ.' Uwɔ ni imɛ utɛri nu."

⁸ Ayiri ba wɛmɔɔ usang bɔ ka alɔr ni ɛrɛbata kina ikwyifu, ki wor nɔ uti ki ya tɛri aghoyii nga.

⁹ Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bɔ ki tɛri bɔ si "Imɛ sɔ bili nu." Asa yini kya ayayo nga ki kpɛnɛ afra nga ki jɔɔ nga.

¹⁰ Ni iYesu va tɛri bɔ si, "Inu ba kɔŋ ɛrɛbata ba. Inu kya kɔ ya tɛri anayuru mi si akyua bɔ aGalili, ukadu wɔ ni aki nu mi ko.

Ila aghɔ sha ɛrɛsha alɔr

¹¹ Ayiri shi kɔ utra ni, ace aghɔ sha ɛrɛsha ki wor kya bɔ idɛ ifɔŋ ka aya tɛri afirist akakɔŋ ta imumani iba.

¹² Afirist akakɔŋ takwyuɛ kina aghite ki domɔ, ava ma aghina akpɔ ufɛ napam,

¹³ ki tɛri bɔ si, "Inu tɛri si aghoyii nga bɔ ba yi nga kɔ na ating akyua umani ayɔ sɔ moo kɔ.

¹⁴ Insi ila kyaa atɔ aghɔ ko ɛrɛbɔ ni, ayɔ ki peni ni nga inu ba ghila nu ɔlɔ la.

¹⁵ Aghina akpɔ ba kpaa ufɛ ki ju kɔŋ umani atɛri bɔ ni. Ni ila ri sa kpaa kide aYahudawa ki ta kaidii.

Utina ni iYesu ma Aghoyii nga

(IMar 16.14-18; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁶ Aghoyii nga ɔshɔ na aye sa wor kya bɔ ka aGalili, kɔ ɔpang umani iYesu tɛri bɔ si aya takwyuɛ kɔ.

¹⁷ Aya nu nga ni asa jɔɔ nga, ace aghɔ bɔ ta yira bɔ ba.

¹⁸ IYesu sa yini kyaa ayayo bɔ ki tɛri bɔ si, "Ama mi ɛrɛɔrɔ ayaya kina ashi ri nadidu.

¹⁹ Kindɔ ni inu kya kɔ uya tɛri ajiya ashi ka ayii mi, usa bɔ ka aba aghoyii mi, nu ju bɔ iminimini kide nɔ uca Ate kini ugna Anɔ kini unga Aghing Ɔnɔŋ.

²⁰ Inu mɛɛ bɔ ka aju imumani imɛ sa nu uju. Imɛ wɛ ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta kɔ usang ashi.

ILA IDIDUMA KA AVQ IMARKUS Uyeni

Ila ididuma ka vq iMarkus ukyo ba no upii si "Ila ididuma kaya iYesu iKristi, Anq Onqong." IYesu anyeni nga ko tq ajiya uju utina ni eřęęorq. Eřęęorq nga nyeni ko mee nga, ki eřękyuq kaya qshei, kunu ukpa ajiya uvulu bu. IYesu pii ka ya eřękwę nga ko tqo Anq Ajiya ka ba ka ma eřękwę nga ka fo ajiya ka vulu bu.

IMarkus nyeni ila iYesu na ki kya, itra imogo, ki sa vulo ka uma ju iYesu, ki gina ighang upii kina umęę ju wu. Akperi uce unyeni ila iYahaya aghq na aBaptisma kina aBaptisma kina umara iYesu, aghq wqk kishang A kpa utina uju iYesu qnga leni na adumu kina umęę nga. Idę ukyeng akyua ni, aghoyii nga ava kpele nga naiburu, ni aghq tqro bu nga ba tqro bu nga nagi-gang. Irisop inga maa nyeni umumani iYesu ju qnga awii atinsara utili nga ka sing, naiburu mani agira nga kaya ukumu shi kina usang nga ka lor.

Ika ipai amaa awq ni, ingo mani ataa ago ko, nadidu na ayira si ace aghq nga wo ba aghu mani awo awoo iMarkus ba.

Umumani ushi kide

Iřękpa ila ididuma 1.1-13

Utina iYesu ga aGalili 1.14-9; 50

Ko kpa ka aGalili kiya ta ka aUrshelima 10.1-52

Awii itinsara amaa kide aUrshelima kina uhq nga wu 11.1-15; 47

Usisang iYesu ka alqr 16.1-8

Ukunu kina ukyeng Ate mani asang ka lor ki kyaa ayaya 16.9-20

IYahaya ghila iminimini akeri utra

(IMat 3.1-12; ILuk 3.1-9; ILuk 3.15-17;

IIyah 1.19-28)

¹ Udiwu shi ila ididuma na kyo ju kaya eřękwę iYesu iKristi, Anq Onqong.

² Aju kindq kono mani awqk kide awq aghq pii kq qto Onqong Ishaya ni si,

"Uwę ni, iki tuma atuma mi ka aba la ngo ite kq,

Aghq umani aki ker ngo utra."

³ Eřęwyuę yoro ka aghumu sq teri si,

"Inu ker Ate qna utra,
Inu nawa itra nga."

⁴ IYahaya aghq uju iminimini vasa yeni eřękwę nga ka ghumu na asq teri upii Onqong na teri si ajiya lqkpaa na ju bq iminimini ka cira bq avulu bq kpa.

⁵ Nadidu ajiya qsi anqrqfong aYahudiya, kina ajiya Urushelima asha keng qkq shi nga na asha teri avulu bq na asha lqkpaa. Asa ju bq iminimini ka Eřęyema Urdun.

⁶ Igbang iYahaya ni aju wu na ufung qrahimi kq. Avasa lor abuu nga kini idang. Imila nga ni agiya yq kini iritong.

⁷ Ateri upii Onqong, na atęri si, "Ace aghq ki ba kq tumu mi aghq umani agana mi nq ughoghe, aghq umani ita ma mi ni kpogho ki yemi aning akpq nga ba.

⁸ Imę ju nu iminimini na amusumu, inga ni Aghing Onqong nga ni aki ju nu kq.

Aju iYesu iminimini

(IMat 3.13-17; ILuk 3.21-22)

⁹ Akyua ra ni, iYesu ba ka aNazaret ki eřębong aGalili, iYahaya vasa ju nga iminimini ka Eřęyema Urdun.

¹⁰ IYesu sq kunu kide na amusumu ni, avasa nu ayaya na yemi, Aghing Onqong sq shulu kaya nga kq tqo ikhimi.

¹¹ Avasa kqng iriywi ka ayaya ni teri si, "Ingo shi Anq mi angq umani imę yoo. Ika peni ikwyi tqmq ni ngo nagigang."

Ishęę mra iYesu

(IMat 4.1-11; ILuk 4.1-13)

¹² Kaidu akyua ni Aghing Onqong vasa kpaa iYesu ki kyaa idę aghumu kq,

¹³ ukadu wu na ci kq ki ta ka awii ishi nari. Ishęę sq mra nga. IYesu shi kini inoma aghumu, kindi wu ni Atuma Onqong sha shi ni nga na aju nga utina.

IYesu kyo uju utina nga ka aGalili

(IMat 4.12-17; ILuk 4.14-15)

¹⁴ Aya ta iYahaya kq ubqk iting ni, iYesu vasa ghila ifong aGalili na sq teri ila ididuma umani ikunu kukushi Onqong.

¹⁵ Asq teri si, "Akyua ya ju! Eřęqom Onqong ya ba ayayo! Qlqkpaa, kq uma aipang ni ila ididuma."

IYesu yoro aghq hwiri itagbo anari

(IMat 4.18-22; ILuk 5.1-11)

¹⁶ IYesu sq wolu ka abęni ighong aGalili ni, avasa nu iSiman kina anayuru nga Andrawus, na sq fer i sha angq hwiri itagbo ka ighong nga ka bq ni aghq hwiri itagbo bq.

¹⁷ IYesu vasa teri bq si, "Inu yii mi, Imę ki tee ni nu aghq hwiri ajiya kq ba nq ukushi mi kq."

¹⁸ Kaishang ni avasa ya isha bq ungo hwiri itagbo, ki yii nga.

¹⁹ Aya fuma ite naji ni, avasa nu iYakubu anq iZabadi, kina anayuru nga iYahaya, ashi kide qgbql bq, asq ker isha angq hwiri itagbo.

²⁰ Kaishang ni ava yoro bq, avasa ya ate bq iZabadi ya kide qgbql nga kina aghq ju utina umani akpaa, avasa yii nga.

IYesu wuli aghing ababi

(ILuk 4.31-37)

²¹ IYesu kina aghoyii nga ya ghila aKafar-nahum ni. Awii Uwuru aYahudawa ya ju

ni avasa ghila oko takwyue aYahudawa na so me.

²² Asa wo ica kononome nga, ka amee bo kini agho shi ni eregoro nga ni, ashi kini aghomee umee iMusa ni ba.

²³ Ba irishu na ace ajiya ashi kina aghing ababi ashidide oko takwyue aYahudawa bo aso ca kpa na sha teri si.

²⁴ "Ikembo no wang kini yi, iYesu anga aNazaret? Ingo ba ko ma pili yi ko? Iye to ngo shi nga ni, ingo shi agho upipar angong!"

²⁵ IYesu vasa ger ushee nga, ki teri si, "Komo na kikir! Kunu kidide ajiya ri!"

²⁶ Aghing ababi vasa zuru ajiya nga nagigang, ata kpa, avasa kunu kidide nga.

²⁷ Ajiya nadidu vasa wo ica, na asha ghulu ace bo na asha teri si, "Ikembo shi kindi ni? Tabijam! Aidi ni umee ososa we kina eregoro! Ajiya ri shi kini eregoro umani aki gawa na aghing ababi ka kong nga le!"

²⁸ Kaishang ila vasa kpaa kwabi ki erebong aGalili.

*IYesu leni kini akeri IBitrus
(IMat 8.14-15; ILuk 4.38-39)*

²⁹ Aya kunu ko oko takwyue aYahuda ni, avasa ghila ona iBitrus kina Andrawus kina iYakubu ni iYahaya.

³⁰ Aker iBitrus yee ni erenoma nga furu wu ashi akyuo ba. IYesu ya ghila ni, avasa teri nga ila wu.

³¹ Avasa kyaa ukushi nga kiya kpenge nga avo ki shang nga. Avasa leni no udumu nga, avasa sisang ki ju utina ker bo imila.

*IYesu leni na ajiya nagigang
(IMat 8.16-17; ILuk 4.40-41)*

³² Kononome, no ukpaa onong, avasa ba iYesu nadidu adumu, kina ajiya shi no ushee.

³³ Ajiya ifong nadidu vasa ta ikuu ka anyu ona.

³⁴ A leni na adumu na pam, kina agho shi ni idumu ighi-gho, avasa wuli ajiya ushee na pam. Ata va ma agolo no ushee peni ba, ka aye ta anga shi inga.

*IYesu kyaa oko pii no Onong oko umani
ba ace agho ya ba
(ILuk 4.42-44)*

³⁵ Kononome itii su shi ko, iYesu sisang ki kunu ki kyaa uce uka umani ba ace agho ya ba, kiya pii no Onong koka du.

³⁶ ISiman kini aghomani ashi kini nga vasa kunu wang nga.

³⁷ Aya peni nga ni avasa teri nga si, "Ajiya nadidu so wang ngo."

³⁸ IYesu vasa yira bo si, "Ayo ma kee ko ufong shi kite, ki ime ya teri upii Onong ko kadu ki imumani iba ni me yidu."

³⁹ Agheme ufong aGalili nadidu na aso teri upii Onong ka oko takwyue aYahudawa bo, na sha wuli ajiya ushee ko.

*IYesu leni kini aghonon ubili
(IMat 8.1-4; ILuk 5.12-16)*

⁴⁰ Ace aghonon ubili ba oko shi iYesu, ata aghong na so shor na teri si, "Ipeni uyira ushor mi ni, leni ni ime ki ba na pipar.

⁴¹ Ahwoo vasa kpenge iYesu ko, avasa nawa avo nga ki piya nga ko, ki teri nga si, "Ime yira, ba na pipar!"

⁴² Ki iripe ukadu ni ubili nga vasa kperi bo, avasa ba na pipar.

⁴³ Ki iripe ukadu ni iYesu vasa shira nga kiva waa nga atong si,

⁴⁴ "Ingo ba ya teri ace agho ba. Noso ya yeni erekwe ngo kukushi ifirist, oso ya domo kononome umani umee iMusa teri ni, ko hwuru erekwe ngo ka ajiya kpele si oko leni."

⁴⁵ Ko taa udu ni, ajiya nga vasa kunu na sha teri upii Onong kwabi. Udu sani iYesu ta bra ughila ice ifong ka ayaye ba, a lite no ci ka sing oko mani ba ace agho ya ba. Kindi ni ajiya lite no keng ukushi nga ki eka na pam.

2

*IYesu leni na agho shomo avo
(IMat 9.1-8; ILuk 5.17-26)*

¹ Ala nira awii ni, iYesu vasa kimi vuwa nga aKafarnahum, ajiya vasa kong ila si ashi ka aca.

² Ajiya nagigang vasa curu, ba ko she ki ta ka anyu bo. IYesu so teri bo upii Onong.

³ Agha nari vasa ba na kpaa ajiya mani avo nga ko shomo wu.

⁴ Na ra bra bo ghila ni nga ukushi iYesu ba ka ajiya fo nagigang, avasa yemi oko ufiya iripe oko mani iYesu shi ko. Akulu uka ni, avasa shulu kini ajiya nga kini ishoro nga.

Oko fiya mani a yemi

⁵ IYesu ya nu uma aipang bo ni avasa teri agho shomo avo si, "Ano mi, a cira avulu ngo ko."

⁶ Kindo ni ace aghomee umee iMusa shi ko kadu, aso sha ghulu kidide ikwyi bo,

⁷ asha teri si, "Ikembo ba ni ajiya ri so pii kindo? Aso pii no Onong kagbagbara kindi ni! Inga shini udu eregoro cira avulu ace agho basi Onong ba ni kayu nga?"

⁸ Kaishang iYesu vasa kpele imumani aso pii kidide ikwyi bo, avasa teri bo si, "Ikembo ba ni oso pii kidide ikwyi no kindo?"

⁹ Uligba ko gina no yuyo, na teri adumu nga si, 'A cira avulu ngo ko,' Kota ater si, 'Sisang ko kpaa ishoro ngo ko keng?'

¹⁰ kindo ni iwang so nu ye si Ano Ajiya shina eregoro cira avulu kaya asing ri." Avasa teri agho shomo avo si,

¹¹ "Imê teri ngo si, sisang, kô kpaa ishòr ngo kô kyang aca."

¹² Avasa sisang kaishang, ki kpaa ishòr nga, ki kunu nga. Nadidu ajiya nga sô kyoo nga, na sa wo ica, na jôô Onong na teri si, "Yi sôno nu yi ighô ima ushii kindi ba."

IFesu yorô iLawi

(IMat 9.9-13; ILuk 5.27-32)

¹³ IFesu vasa khimi kunu ku ki kyaa anyu Ighong aGalili. Ajiya nagigang ti kuu ki ghimi nga, avasa mêmê bô.

¹⁴ Asô wôlu ni, avasa nu iLawi anô iHalfa na ci kô bôô yira agonu. IFesu vasa ju nga si, "Yii mi." Avasa sisang ki yii nga.

¹⁵ Ace awii ni, IFesu sô la imila kô ôna ilawi. Ace aghô yira agonu kina ace aghô wulu nagigang sô la imila kina aghoyii nga ka ajiya nagigang kide bô yii nga.

¹⁶ Ace aghômêmê umêmê iMusa na aFarisiyawa bô, anu na sô la imila kina aghô wulu ra kina agonu yira agonu. Avasa wulu atina nga si, "Ikembô sa na sô la imila kina aghô yira agonu kina aghila avulu?"

¹⁷ Akôô kindi ni, IFesu vasa teri bô si, "Agha akyuô kara wang bô avaa ba, sa adumu. Ita bami ki ma yorô aghô shina aipang ba, sa aghô wulu."

Uwulu upii ka ukpênê anyu

(IMat 9.14-17; ILuk 5.33-39)

¹⁸ Kindô ni atina iYahaya aghila imini-mini kina anga aFarisiyawa sô kpênê anyu, ace ajiya vasa ba ôkô shi IFesu na sô wulu nga si, "Ikembô ba ni atina iYahaya kina nga aFarisiyawa aka kpênê anyu bô, ni anga ngô ka ju bô ba?"

¹⁹ IFesu vasa yira bô si, "Ayikyo aghimi ubiya ka kpênê anyu ka kyua mani ashi kini bô lê? Ai, na akyua mani aghimi ubiya shi kini bô ni, aki kpênê bô anyu ba.

²⁰ Akyua ki ba mani aki kpaa aghimi ubiya kaya bô. Akyua ra kô na aki kpênê anyu kô.

²¹ "Ba aghô ki ta igbang ititang kina ugyauto asasa. Insi aju kindô ni, uta ôsôsa sô yuru igbang ititang ya, kô giya gina kôno ubibi.

²² Ba aghômani aki shiri amusumu ikôlô na shi asasa kide uwo ôtôtang. Ipeni aju kindô ni amusumu ikôlô na shi ki sara uwo kô ka ava taa uwo kina amusumu ikôlô na shi, amusumu ikôlô na shi asasa sa uwo ôsôsa."

IFesu nga shi Ate Awii uwuru aYahu-dawa

(IMat 12.1-8; ILuk 6.1-5)

²³ Ace Awii uwuru aYahudawa ni IFesu kina atina nga asô walu ki ija alkama. Ashi kide ukeng ni atina nga vasa wura akwiyi alkama.

²⁴ AFarisiyawa vasa teri nga si, "Nu imu-mani atina ngo su ju. Ikembô sani inu ju imumani umêmê iMusa kla kô si aju ka Awii uwuru aYahudawa?"

²⁵ IFesu vasa yira si, "Inu sôno pila imu-mani iDauda ju ka akyua umani inga kina ayikyo ukeng nga kôô idafô?"

²⁶ Akyua Abiyata ifrist ighighe ni, iDauda vasa ghila ide ôna Onong, kila ubiredi mani akyo, ungô umani umêmê iMusa ni, awang bô si ace aghô la ba, se ifrist ka yayu nga, kiva ma ayikyo ukeng nga kô!"

²⁷ Avasa teri bô si, "Aju Awii uwuru aYahudawa kaya ajiya kô, basi ajiya nga ni aju kaya awii wuru aYahudawa ba.

²⁸ Kindi ni Anô Ajiya nga shi Ate ôna kina Awii uwuru aYahudawa."

3

IFesu leni na aghôni avô nga shômô wu
(IMat 12.9-14; ILuk 6.6-11)

¹ Ace awii ni, IFesu ghila ide ôkô takwuyê aYahudawa, ace ajiya shiya ni avô ila nga kô shômô wu.

² Ace ajiya sa nga ica, ka anu ta IFesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibô peni nga na uvulu.

³ IFesu ba teri ajiya aghômani avô nga shômô wu si, "Sisang kôba titara kite bajiya."

⁴ IFesu ba ghulu bô si, "Ikembô shi ôdôdôma na ju ka Awii uwuru aYahudawa? Aju ima ididôma ta akakiya? Afoo kpyuô ta apii wu ni?" Ni aba kômô na kikir.

⁵ Aba kyoo bô nadidu bô na anang, kini ikwiyi ibibi nô mani aka hwiri bô atông ba, aba ju ajiya shômô avô si, "Nawa avô ngô." Asa nawa, avô nga ba akyuô.

⁶ AFarisiyawa ba kunu bô na aba dêê kô wang utra kina ajiya iHiridus umani aki pii IFesu kô.

Ikir bajiya yii IFesu ki ya fuma ighong aGalili

⁷ IFesu sang nga kina aghoyii nga ki kya bô anyu ighong, ni ikir bajiya ka aGalili yii nga. Ajiya na pam ba ka aGalili yii nga kina ajiya aYahudiya,

⁸ kina Urushelima, kina aghô ishêê Edom, kina aghô ubuu êrêyema Urdun, kina ajiya ishêê aTaya kina aSidon. Nadidu ajiya ri ba ukushi IFesu ka akôô nadidu umumani ashi kô ju.

⁹ Ikir bajiya sa ni, aterî aghoyii nga si awang nga anô ogbôlô, ka ajiya ba mênî nga kô ba.

¹⁰ Aju kindô ka akô ma ajiya na pam leni, ki ta kô mani adumu su yiri kya bô na awang ya piya nga.

¹¹ Nadidu akyua umani aghing ababi nu nga kō ni, aka kpaa kite nga ki ci na tēri si, "Ingo ni anō Qnōng nga."

¹² Ni, aba waa atōng bō si, aba yeni ace aghō ta anga ni inga ba.

*YESU hwiya Atina nga ushō na apai
(IMat 10.1-4; ILuk 6.12-16)*

¹³ YESU ya Kila nga Aya ugbana, ni aba ba yorō aghōmani awang, ni aba ba ukushi nga.

¹⁴ Aba hwiya aghō ushō na apai kide bō, ace aghō bō ni ayorō bō si atina nga. Aki ka shi kina nga, aki ka tuma ka aya tēri upii Qnōng,

¹⁵ ka aba shi na ɛrēgōrō uwuru ushē.

¹⁶ Aghō ushō na apai na hwiya bē, iSiman, aghōmani iYESU ma nga uca si iBitrus,

¹⁷ iYakubu anō iZabadi kina anayuru nga iYahaya aghōmani ama bō uca si iBuwarnajis, anō iriviya.

¹⁸ Andarawus, iFilibus, iBartolomi, iMatiyu, iToma, iYakubu anō iHalfa, iTadiyos, iSiman, agha aKan'ana,

¹⁹ iYahuda Iskariyoti aghōmani agbara iYESU.

*YESU kina uBazabul
(IMat 12.22-32; ILuk 11.14-23)*

²⁰ YESU ba ghila uce ɔna, ikir bajiya ba curu ki sa ni inga kina aghoyii nga ta peni bō akyua ula imila ba.

²¹ Aghō ɔna nga ya kō kindi ni, aba kyaa si ibō ya kpēnē nga, ka ajiya su tēri si azō ɔna.

²² Aghōmē iMusa na aba ka Urushelima ba ju si, "uBazabul agom ushē nga ghila nga! Akyuo nga wu na asu wuru ushē wu."

²³ YESU ba yorō bō ki pii kina ibō na ighang upii, "Na nyi wu ni ishē ki woo ishē kō?"

²⁴ Insi ɛrēgom kau ni, ni isō ju irisho na ace ni, ita ki tara wu ba.

²⁵ Kindi wu ni insi ɔna kau ni, ni isō ju irisho na ace ni, uta ki tara wu ba.

²⁶ Ni insi Ishē ghila ki kau ɛrēkwē nga ika ipai ni, aki tara nga ba.

²⁷ Aipang ni, ba aghōmani aki ghila ide ɔna agha ɛrēkyuo kaya kpaa uma nga ba inbasi azōnō lo agha ɛrēkyuo ba ni, aki tō bira uyi ka ɔna.

²⁸ Imē tēri nu aipang, aki kpaa ajiya ko iligba ighō avulu kō kina upii agbagbara mani apii nu Qnōng.

²⁹ Ni, aghōmani apii agbagbara na aghing Qnōng ni, aki cira bō avulu nga kō ba; A vulu nga shi na amra ba."

³⁰ A tēri kindi ka abō sō tēri si "Ashi na aghing ababi."

*Ayuru iYESU kina anayuru nga
(IMat 12.46-50; ILuk 8.19-21)*

³¹ Ayuru iYESU kina anayuru nga ba ukushi nga, a tara kō seshi na asa tuma si ayorō nga.

³² Ikir bajiya ci ki ghimi nga, ni aba tēri nga si, "Ayuru ngō kina anayuru ngō kina afō ngō si ka useshi ni awang nu ngō."

³³ Aba ghulu si, "Inga bu bō si ayuru mi kina anayuru mi?"

³⁴ Aba kra aghōmani aci ki ghimi nga ki ju si, "Ayuru mi wē kina anayuru mi!"

³⁵ Aghōmani aju imumani Qnōng wang, anga si anayuru mi kina afō mi kina ayuru mi."

4

*Ighang upii aghō upila
(IMat 13.1-9; ILuk 8.4-8)*

¹ YESU kpaa umē ka anyu Ighōng aGalili. Ikir bajiya na acuru ni asi na pam nagigang ki ta kō umani aghila ide ogbō ki cica ki ighōng, ni ajiya nga shi ka ya ugbana ka anyu ighōng.

² A mē bō uma na pam ni ighang upii, kide mē nga ni asi,

³ Inu kō! Aghō uwuu kyaa upila ighō nga.

⁴ Ashi kide uta ighō ni, ice kpaa ka utra, anurunu la yō kō.

⁵ Ice kpaa ka uka mani atii shiya, uka umani ba ɛrēbō nagigang. Amii kaisa ka ɛrēbō ta shiwu ikyuu ba.

⁶ Qnōng utaa ya ba uci ni, ɔba for bō na ghau bō ka ataa shi bō na akang ba.

⁷ Idaa ighō kpaa kide akara, iya fōnō ni, isa tulu imila, na ataa sa bō ikii ba.

⁸ Ice kpaa ki ɛrēbō ididuma. Amii ki fōnō ki sa ikir, ishi-shitai, ishi-shitin kina araraji."

⁹ Asa ju si, "Nadidu aghō shi na atōng ni, ako."

*Ima ri ighang upii aghō upila yeni
(IMat 13.10-17; ILuk 8.9-10)*

¹⁰ Akyua ni iYESU shi kayu nga ni, aghoyii nga kina atina nga ushō na pai ghulu nga imumani ighang upii yeni.

¹¹ Aba tēri bō si, "Aku yeni nu ushi ɛrēgom Qnōng. Aghōmani ashi bō kide nu ba ni, aka tēri bō uma nadidu ni ighang upii.

¹² Uwu sa ni,

'Aki nu ni ataa ki kpēlē bō ba,

Aki kō ni ataa ki kpēlē bō ba,

Iba kindi ba ni, ata kō vuwa na cira uvulu bō kō"!

*YESU yeni ighang upii aghō upila
(IMat 13.18-23; ILuk 8.11-15)*

¹³ YESU ba tēri bō si, "Inu ta kpēlē nu ighang upii ri ba? Na nyi wu ni inu ki kpēlē ighang ushē wu?"

¹⁴ Aghō upila pila upii Qnōng.

¹⁵ Ace ajiya shi kini ighō mani ikpaa kō utra ni, uka umani apila upii Qnōng kō ni.

Akyua na akọọ ni, Isheę ki ba ka aba kpaa upii na akọọ wu.

¹⁶ Ace aghọ bọ ni, ashi kina ighọ na apila kide atii ni, akọọ upii ni, ayira ni ikwyifu.

¹⁷ Ashi bọ na akang ba ni, a tara anakyua wu. Asọ kọ ububi kini umeni upii ni, kide anakyua ni aka vuwa nọ utumu.

¹⁸ Ighọ ni ikpaa kide akara ni, abọ si aghomani akọọ upii,

¹⁹ ni uduma asing nu ci kide, kina ahwula uce nọ uma sa ni upii ta ci wu kide ikwyi ki ju utina ba.

²⁰ Inga ni ikpaa ki erẹbọ ididuma ni, abọ si aghomani akọọ upii, ki yira, ki ju utina wu ki jee kaya, ace aghọ bọ ni ishi-shitai, ace aghọ bọ ni ishi-shitin, ace aghọ bọ ni ara-raji."

Ighang upii agbilimọ ni ima uting
(ILuk 8.16-18)

²¹ IYesu ju bọ si, "Inu ka ta ugha ogbelemọ ki kyo kide ikọọ ko ata icuru? Ba inu ka kyo kaya uka ukyo ogbelemọ ba?"

²² Nadidu imumani asọ ni, aki nu yọ, nadidu imumani isi kọ yuyi ni, aki ta yọ ka yaye.

²³ Nadidu aghọ shi na atọ ni, akọ."

²⁴ Aba ju bọ si, "Inu ka ghla atong nọ kọọ na biribọ! Imumani inu mira kọ ni, iyo na aki mira nu kọ, ka aba khimi kọ.

²⁵ Aghomani ashi ni ima ni, aki khimi nga kọ, aghomani ashi ni ima ba ni, anọ imumani ashi ni yọ ni, aki ya yira wu kukushi nga."

Ighang upii ighọ umani imii

²⁶ Aba teri si, "Umani eręom Onong shi we. Shi kini ajiya na ata ighọ ki erẹbọ ni.

²⁷ Ating kina atonọ, ko ni amoo, ko ni ata moo nga ba ni, ighọ ki mii ki fonu, ni ata ye nga ba.

²⁸ Erẹbọ ka ma imila ki kirkwyi wu, aka zono wo ushii, ni atọ wo akwyi alkama, erękwę ba ma ikir.

²⁹ Imila yọ ba ula ni, aki wa ni ikuma waa imila, ka akyua ucuru imila ya ba."

Ighang upii ikii ikpo
(IMat 13.31; ILuk 13.18-19)

³⁰ IYesu ba ju si, "Ayo ki teri si eręom Onong shi na nyi, ta iligba ighang upii yọ ni ayo ki yeni wu?"

³¹ Ishi kini ikir ikpo ni, inga ni iyo cęę nọ ozozi ikir kide uma umani apila ki erẹbọ.

³² Kindi ni, insi apila ni, aka fonu ki cęę uma umani apila kide uwiya, kina aga akakọ, anurunu ayaya ka shulu ki ta asọ ki ci ki iwuu nga.

³³ Ighang upii yọ na pam ni iYesu teri bọ upii wu, kọ mani aki kpẹ.

³⁴ Ata teri bọ ice ima ba ighang upii ba. Ni akyua umani ashi kina aghoyii nga ka ayu bọ ni, aka yeni kwikę ka yaye.

IYesu dara ugya eręyema
(IMat 8.23-27; ILuk 8.22-25)

³⁵ Awii ra nọ ughe ni, iYesu teri atina nga si, "Ayo ba kyai kọ uda ugęę eręyema."

³⁶ Asang bọ ki ya ikir baiya kọ kaa, asang bọ kini inga kono umani ashi kide ogbọ ni. Ace agbọ shiya kini nga.

³⁷ Uyu afiya kina uwuu ni erękyu sang, ni ugya sọ ghila idę ogbọ nga, ni uya sọ utii na amusum.

³⁸ IYesu shi kọ utumu ogbọ nga ni asọ moo, a tiya erękwę nga ka ya ima utiya erękwę. Atina nga shiya nga ki ju nga si, "Aghomęę, ingo ta duma ngọ ko ni ayo kpuru yi ba?"

³⁹ Aba sisang ki ger uwuu ki teri ugya si, "Komo! Na kikir!" Uwu ba kpęę wu, uka ba kọmọ nakikir.

⁴⁰ Aba teri atina nga si, "Ikembọ sa ni inu sọ tẹ erẹbata? Ki ta ka kyuari inu ta shi nu nọ uma aipang ba?"

⁴¹ Aba kọ erẹbata nagigang ni asọ ghulu ace bọ si, "Inga wudi ri? Uwu kina ugya sọ kọọ nga atong!"

5

IYesu leni na aghomani aghing Ababi ghila

(IMat 8.28-34; ILuk 8.26-39)

¹ IYesu kina aghoyii nga ya bulu ushii ighong mani ishi ka elebọ aGarasinawa.

² IYesu ya kunu nga ka ogbọ ni, ace ajiya umani asọ kina aghing ababi ba shi kunu ka uka na alor ki ma peni nga.

³ Ajiya ri ni, aci ka uka na alor, ba aghọ umani aki bra lo nga, ko na asara.

⁴ Aku ke loru nga ka na asara ka avọ na afra, ni ava kara asara ki wura ima upowu ki ifra nga. Ba aghomani ashi ni erękyu udemi nga ba.

⁵ Ating na atonọ kide na alor kina aya apa na asọ taa akpa na asa waa elenoma nga na atii.

⁶ Aya nu iYesu adọ shi ka atatọ ni, asang nọ utite ki ya kpaa na agho ka sice nga.

⁷ Ata akpa nagigang, "Ikembọ duma ngọ na ayo, iYesu, Anọ Onong, Aghọ uceę nọ Ughoghe? Suu nọ Onong ni ungo dọ ma mi nga olo ma!"

⁸ Ki iYesu kọ taa nga, "Kunu kide nga ungo aghing ababi!"

⁹ IYesu ba ghulu nga si, "Ikembọ sọ uca ngo?" A ya yila di taa nga,

"Uca mi bọ sọ Napam, ka ayo shi na pam."

¹⁰ Ala kọ shor iYesu ama kara bọ kọ uka elebọ ma.

¹¹ Atumu alade dogo pee ka ayayo upa.

¹² Aghing ababi shor IYesu, di taa ni, "Ta ma ayo kukushi alade li na ayo ghina kide bọ."

¹³ IYesu yila bọ, aghing ababi kunu di ghila idir alade, idir bọ la aji usho upai, ado kya bọ anyu ighong, di kpaa ya kide di kpuru bọ kide amusum.

¹⁴ Kadu wu agho pee alade sang no utite di ya taa kide ifong kina elebo. Ajiya da ba ni ibo ba nu imumani iba.

¹⁵ Aya ba ukushi iYesu ni, ada nu ajiya umani ashi no ushee na pam na akhui ni nga na igbang kana okyuo nga, ada kong erebata.

¹⁶ Agho umani aju ima kaya ica bọ ada taa ajiya umani aba na agho shi no ushee vasa ta bọ ukikile alade.

¹⁷ Ada dege ko shor iYesu aya bọ elebo bọ.

¹⁸ Aya sang ghila nga kide ogbolo ni, ajiya umani ada shi no ushee da shor ni nga ki yii nga.

¹⁹ IYesu yila nga ma, ada teri nga, "Kya ngo ide ona ko ya pini ate ona ngo no teri bọ ima li umani Onong ju ngo, kina umani akoo ahwo kaya ngo."

²⁰ Ajiya nga da ki kyaa nga di ya tee agho teri upii Onong ka aDikafolis imumani IYesu ju nga. Nadidu ajiya wo ica.

IYesu sang anayiri mani ako kpoo ki ba leni na ayiri mani ashi adumu (IMat 9.18-26; ILuk 8.40-56)

²¹ IYesu ya bulu kide ogbolo di kyaa nga udaa uviya ighong ni, ikir majiya culu kukushi nga na shi ka ikyorog ighong.

²² Ace agha aghaghe uka takwyue aYahudawa aghono uca si iYayirus ada ba, aya nu nga, ada kpaa ka sici nga,

²³ di sholo nga nagigang ataa ni "Anano mi anayiri wang kpo nga; ime do shor ngo ba ma tiya avo ngo kaya nga umani a pini ufoo le."

²⁴ Ni iYesu da kyaa ni nga.

Ajiya na pam da kiyii nga ado di meni nga.

²⁵ Ace ayiri shi kadu umani ala anyi usho na pai adu shiri ayi.

²⁶ Ako koo olo ka avo aghomee ikang nagigang. Ako kpe na imumani aso ni yo nadidu, no umani apeni okyuo, ima pala ubira yo.

²⁷ Aya kong ila IYesu ni, ada ba ka utumu nga kide idir ma ajiya di piya igbang nga,

²⁸ ka a kpaa ka ikwii nga si, "Ime ma piya igbang nga ni ime ki leni."

²⁹ Kide na akyua ni ushiri ayi nga da tra, akoo kide erenoma nga umani apeni okyuo ka diji olo umani aso kide.

³⁰ Ka adidu akyua ni iYesu kpele kide nga ice erkyuo kunu ka elenoma nga, atee kide ikir majiya di ghulu "Inga piya igbang mi?"

³¹ Aghoyii nga si, "Ingo nu idir majiya ado go meni ngo, ungo do va ghulu inga piya ngo?"

³² Ala ku va ghulu ado go ki kala ukaa awang nu agho umani aju nedo.

³³ Ayiri ye imumani iba kini nga, ada kunu di kpaa ka sici nga ado titaa na erebata, ataa nga nadidu aipang.

³⁴ Ada taa nga, "Ano mi, uma aipang ngo ma ngo okyuo; ki kya ngo ni ikwifu ko ungo leni ko olo umani ngo so kide."

³⁵ Ashi ko upii ni, ace ajiya na aghala ko ona agha aghaghe uka takwyue aYahudawa iYariyus, ataa si "Ano ngo anayiri ko kpo nga, Ikembọ sa ngo do dama aghomee wu?"

³⁶ Ni iYesu dama nga na imumani ataa ma, ada taa agha aghaghe uka takwyue aYahudawa, "Ama koo erebata ma; uma aipang."

³⁷ Aya nga ace agho na yii nga ma sai iBitrus, na iYakubu, na iYahaya anayuru iYakubu.

³⁸ Aya ba ko ona agha aghaghe uka takwyue aYahudawa ni, iYesu nu ni ajiya ado go zoo bọ, na ci na uwaa kpa nagigang.

³⁹ Aya ghina kide ni, ataa bọ, "Ikembọ sa unu do ci nu taa akpa nagigang nido? Ano ko kpo nga ma, ado go moo wu."

⁴⁰ Ada tee agho sala nga unga akakiya.

Aya woo ajiya nadidu na akya bọ useshi, a kpaa ate ano na ayuru ano na atina nga mani aso kini nga, aghina uka mani ano so.

⁴¹ A kpenge avo ano, ataa nga, "Italita kumi!" umani odo go yeni, "Anano anayiri, mi do ta ngo sisang."

⁴² Ano anayiri da sang ka didu akyua da tee agho keng, aso anyi usho na pai no ujee. Ka didu akyua ni awo ica.

⁴³ Ada waa atong bọ ama taa ace agho ma, ada taa bọ ama ano imila na la.

6

Ayira bọ iYesu ka aNazaret ba

(IMat 13.53-58; ILuk 4.16-30)

¹ Asang kadu ki vuwa kya nga ifong nga, atina nga yii nga.

² Awii uwuru aYahudawa ya ba ni, ada tee aghomee kide oko takwyue aYahudawa, ajiya na pam umani ahwiri nga wo ica na asu taa si,

"Ka abi ko aghimi li peni diji uma? Ugba uye ukyuu wu na ama nga na do ju uma usa uwo ica?"

³ Awe ba anga shi ano aghoshọ ra ba? Ano iMaryamu, anayuru iYakubu na iYusufu na iYahuda, kini iSiman? Afọo nga shi bọ ka ji na ayo ma?" Aba koo anang ni nga.

⁴ IYesu taa bọ, agho pii ko oto Onong ka peni nga okpotoro ka ajiya ona nga kina anayuru nga ma."

⁵ Ado bra nga ju ima usa uwo ica kadu ma, asa do ciya avo nga kaya ace adumu na ji ki ma bo leni.

⁶ Awo ica no umani ama bo aipang ba.

*IYesu tuma atina nga
(IMat 10.5-15; ILuk 9.1-6)*

IYesu ba ghina nga anorofong ado mepe.

⁷ Aya yolo usho na pai de tuma bo agha pila pai, ada ma bo eregoro kaya aghing ababi.

⁸ Ataa bo ama kpaa ice ima ma sa ashi ukyeng bo, ama kpaa imila ma, ko ipa, ko ufe ma.

⁹ Inu somo akpo, inu ma kpaa ice igbang ma si inga shi ki irinuma nu.

¹⁰ Ona umani inu ghina ni, inu ci ya sa akuya ni inu ya ifong.

¹¹ Inkini inu ghina ifong ada yila no ma ta atoro bo koo nu, inu ya ukadu, nu zuru aco ifra no ka uyen ukpele amaa ka aya bo.

¹² Akunni di de agho teri upii Onong si ajiya lokpaa.

¹³ Aba wuli ushepe na pam, ki ba coo adumu na pam anyi, na aba peni uleni.

*Ukpo iYahaya aghono abaptisma
(IMat 14.1-12; ILuk 9.7-9)*

¹⁴ Agom IHiridus ya kong diji ni, uca iYesu kpaa kwabi. Ace agho bo su ju si, "IYahaya agho uju iminimini nga sang ko ukpo, uwu sa ni ashi ni eregoro ju uma usa uwo ica ri."

¹⁵ Ace agho bo su ju si, "Atina Onong Iliya nga."

Ace agho bo su ju si, "Kayi, ace agho pii ko oto Onong nga anga adaa akuya."

¹⁶ IHiridus ya kong diji ni, asi, "IYahaya aghomani imi ko kyua nga erekwe wu, anga sang ko ukpo!"

¹⁷ IHiridus kirekwyue nga sa si a kpenye iYahaya ki taa nga ko boe iting. IHiridus ju diji kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus aghomani iHiridus vo.

¹⁸ IYahaya la ko taa iHiridus si, "Umee iMusa yeni si, ushi wu uduma ma ni ingo vo ayiri anayuru ngo ma."

¹⁹ IHiridiya ko IYahaya ka ikwyi nga na awang pii nga wu, ni ado peni utra ma,

²⁰ ka iHiridus ka kong erebata iYahaya, aye mani aso agha aipang kina agho upipar nga ado kala okyuo nga. IHiridus ka duma nagigang ka kyua mani iYahaya do pii, nido ni aka koo ododoma hwiri nga.

²¹ Ko utumu ni, akuya ba. Awii agya ujee iHiridus ni, a sra aghakakong kina agom osii aGalili agya.

²² Ano iHiridiya ya ba ki ma ya ni, ikwyi iHiridus kina aghakakong tomo.

Agom ba taa anayiri si, "Ikembo ni ingo wang? Kwikwe ingo shor ni ime ki ma ngo yo."

²³ Ada va suu nga, di taa si, "Imumani ingo sholo ni, ime do ma ngo ko na abiyate eregom mi wu."

²⁴ Akunni di kyaa nga kushi ayuru nga di taa nga si, "Ikembo ni ime do sholo?"

Aba taa nga si, "Erekwyue iYahaya agho uju iminimini kide ipe."

²⁵ Anayiri da sang kadu di womo di kyaa ukushi agom na di ya sholo. "Ime wang ingo ma mi ka kyakyuari erekwe iYahaya agho uju iminimini kide ipe."

²⁶ Agom da kong ikwyi ibibi nagigang, umani ako suu kina aghakakong nga ni, ata bra nga toro nga ma.

²⁷ Kide anakyua ni, agom atuma agho sa nga si aya ba ni erekwe iYahaya. Ajiya ba kya ki ya kyua erekwe iYahaya kide uboe iting,

²⁸ ada ba ni erekwe kide ipe. Ama anayiri, inga da ya ma ayuru nga.

²⁹ Atina iYahaya ya kong diji ni, aba di ma kpaa oko nga di ya naa ko kide alor.

IYesu cee ajiya aji usho ato

(IMat 14.13-21; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

³⁰ Atina iYesu curu kukushi nga di taa nga imumani ibo ju ki ba mepe.

³¹ Ni ajiya na pam so sa ba na asa sang bo ni ashi bo ni imumani aki la ba, adi taa bo, Inu ba ki ba kya oka umani agho shiya ba ka inu ya wuru."

³² Ada kya bo ide ogbolo ka yayu bo ki kya bo oka umani ajiya shi bo ma.

³³ Ughe aghomani anu bo ni, akpili bo na ada te ni ifra bo, ko ufong nadidu di la bo ite wu.

³⁴ IYesu ya shulu oka di nu idir majiya ni, ada ko ahwoo bo, ka aso lile atem umani ashi bo na aghocee ma. Ada depe aghomepe bo uma na pam.

³⁵ Adidu akuya ni ughe ko kpaa, atina nga da ba di ma taa nga, "Agho shinga kawe ma, ating we ni ako kpaa.

³⁶ Shila ajiya na ki kya bo ufong na anila ufong naya ghe erekwe bo imila."

³⁷ Ada yira bo si, "Inu ma bo ice ima ka ala."

Ava ghulu nga, "Ayo ya ghe imila inga mani iki la utina awii ajiapai onga agho utina na yo maa bo na la?"

³⁸ Ataa bo, "Inu so na ubiredi a mii? Inu kya nu ya ker!"

Ada ya peni, ataa, ubiredi atong na itagbo apai."

³⁹ IYesu ya taa bo aya cica aga gimika ya no obong.

⁴⁰ Ada cica aga gimika ajilaji kini isho itili itong.

⁴¹ A kpaa ubiredi atong na itagbo apai ahang ibace nga ayaya, asa Onong iza ada

wula ubiredi dima atina nga na ama ajiya. Ada va kau itagbo upai kide bọ nadidu.

⁴² Nadidu bọ da la di suu,

⁴³ ni atina nga da culu okọọ ushọ nọ upai unga awo ubiredi na itagbo.

⁴⁴ Aghimi umani ada la shi agha aji osho atong.

*Yesu kyeng ka aya amusumu Ighong
(IMat 14.22-27; IYah 6.16-21)*

⁴⁵ Kide akyua, iYesu sa atina nga na aghila ide ogbọlo ka la ite nga ka akyua bọ aBetsaida ni inga sa shira ikir bajiya.

⁴⁶ Aya shira bọ ni, ada kya nga aya ughana ka aya upii nọ Onong.

⁴⁷ Oka ya ba ughẹ na ogbọlo nga shi ka abiyatẹ ighong ni inga shi ka yayu nga ka ya ughana.

⁴⁸ Anu atina nga na adọ korọ nọ ogbọlo nga ka uwuru sang. Ishii akyua atai anga ating wu na a kyeng ka aya na amusumu ighong ka ya peni bọ. Awang wolu ka aceẹ bọ.

⁴⁹ aya nu nga adogo kyeng ka aya na amusumu ni, a kpaa sa ahwu nga. Aba ca akpa,

⁵⁰ nọ umani anu nga ni eḗebata kpene bọ ko.

Kide akyua ni aba peni kini bọ di taa, "Ba duma ba! Ime. Inu ma kọọ eḗebata ma."

⁵¹ Kadu ni ada kila kide ogbọlo ni bọ, uwuru da tara. Nadidu bọ wo ica,

⁵² ada kpelẹ bọ eḗekelẹ ubiredi ma; ikwyi bọ kọ ba na ghibhong.

*Yesu leni na adumu ka ajanisarat
(IMat 14.34-36)*

⁵³ Aya kpẹ ubuu udaa ushii ni, aya suu ka eḗebọ ajanisarat, a ya lor ogbọlo ka sice kadu.

⁵⁴ Aya kunu kide ogbọlo ajiya da kpelẹ iYesu.

⁵⁵ Ati ki kpẹri ifong ko ki yeri adumu ni ishọr kọ ka mani a kong si asọ

⁵⁶ Nadidu oka mani akyua kide anorofong, ufong kina eḗebong ava kyuru adumu kọ ka ju iḗ. Asa shọr nga si aya bọ ka piya ifila ighang nga, nadidu aghomani a piya nga ni apeni okyuo.

7

*Umẹ itali
(IMat 15.1-9)*

¹ Ace Afarisiyawa kina aghomẹe iMusa na aba kisighi Urushelima ata ikuu kite iYesu.

² Avasa nu ni ace aghoyii iYesu asọ la imila bọ ni ivọ irigbeli, uwu shi si ara hwuru bọ ivọ bọ ba konọ umani itali umẹ nyeni.

³ Ka Afarisiyawa, na ushẹ aYahudawa, ayii umẹe mani ayira kukushi akwyite bọ,

aka la bọ ba sa hwuru ivọ bọ kini mani itali nyeni.

⁴ Insi aya vuwa ka oka ta akwyi agho gheli no gbura aka la bọ imila ba sa hwuru ivọ bọ. Ni aka va yii ace idir umẹe mani akọ yira, kini utra ododoma uhwuru asong, iwoo, usong, kina awuu.

⁵ Ni Afarisiyawa kina aghomẹe iMusa aghulu iYesu, "Ikembọ sa ni aghoyii ngo ashi bọ yii umẹe anirakpẹe ba, ni sọ sa la na avọ irigbeli?"

⁶ iYesu va yira bọ si, "Aipang Ishaya tẹri imumani iki ba kaya akwyi nu! Inu agho ju unu ica bọ, kunu mani awọ ni,

'Ajiya ri ni, anyu kọ na sọ jọ mi ko,

Ni ikwyi bọ shi atatọ kini ime.

⁷ Ijirija wu ni aka jọ mi wu,

Ka abọ ka mẹe umẹe bajiya

Konọ onga mẹ wu ni!"

⁸ "Inu kyo owọ Onong no vasa yii umẹe bajiya."

⁹ Ni iYesu va tẹri bọ si, "Inu shi kini itra na mira ingo tọrọ nọ umẹe Onong ki inu yii unga nu umẹe.

¹⁰ Ki iMusa tẹri si, Jọ ate ngo kina ayuru ngo, ni, 'Insi ingo cira ate ngo kina ayuru ngo, iyia asọ pii nga wu.'

¹¹ Ni inu ka ya ajiya na aya agho jẹe nga ka kyua mani ashi kini imeni, asi nadidu imumani inu ki peni ukushi mi ni ime ko ma Onong.

¹² Ama bọ ayaye anga taa sa ate ko ayuru bọ avọ wu.

¹³ Kindi wu ni oka pulu upii Onong ko, ki itali mani inu ka mẹe anọ nu. Kindi wu ni uka ju uce nu uma nagigang."

*Uma mani oka sa ajiya ni irighe
(IMar 15.10-20)*

¹⁴ NI iYesu vasa yoro ikir majiya nga kukushi nga kiva tẹri bọ si, "Okong mi, nadidu nu, nu va kpelẹ na kikya.

¹⁵ Ba imumani ika ghila ide ajiya kọ kpaa ka sing ni ki sa nga irighe ba. Si, ingo mani ikunu ki ide iyu ki sa nu irighe."

¹⁶ Agho shina atong kong na kong.

¹⁷ Aya sheri ikir majiya kiya ghila nga ide ona ni, atina nga vasa ghulu nga si atẹri bọ uyeri ighang upii ri.

¹⁸ "Inu shi kina ukpẹle ki cẹri ushẹ majiya wu," iYesu tẹri bọ si. "Inu ma ra kpelẹ nu ba? Inu ta kpelẹ nu si ba imumani ighila ide ajiya kọ kpaa ka sing iyu ka sa irighe ba?"

¹⁹ Ki ika ra kyaa yọ ide ikwyi ngo ba si ide afo ngo kiva kunu yọ kide eḗenom?" Uteri udu ni, iYesu yeni si imila nadidu shi na pipar.

²⁰ Avasa la ite nọ tẹri si, "Imumani ikunu kide nyu iyo ka sa ngo irighe.

²¹ Ko kpaa kide ikwyi ajiya yo ni, uju uma ubibi ka kunu wu, uju uma erenoma, uyi, upili ajiya, ofifong.

²² Aghula, akakiya, udoru, uwang okoo ododoma, upii agbagbara, anang agho, ubira agho uca, usang erekwe kina iribo.

²³ Nadidu uma ubibi ri ni uka kunu kide ikwyi ki sa no ba ni irighe."

*Uma aipang ace ayiri
(IMat 15.21-28)*

²⁴ Ni IYesu va sang nga ki kyaa isii erenong aTaya kina aSidon. Aghula uce ona na ara wang ace agho ye sa ashi ku kadu ba, na ara bra ushoru ba.

²⁵ Kide akyua ni ace ayiri, aghomani anano nga anayiri shi kina aghing ababi, kong ila iYesu nava ba ukushi nga ki kpaa kite ifra nga.

²⁶ Ayiri ni aBaheleniya nga, ajee nga ka aBasurofinikiya ka erenong aSuriya. Aghulu iYesu ka awo ushe manishi ushi kide ano nga.

²⁷ Ni IYesu va yira nga si, "Aya anano ka kyo la ka suu. Ushi wu nu uyeri ba na A kpa imila ano ka feni ava ba."

²⁸ Ayiri va teri nga si "Ate ona, ko ava ka tata igo ka la imumani ishi inga ano wu mani upra ki erenong!"

²⁹ IYesu va teri nga si, "Kini mani uyira ri ni, kyang aca, uki ya nu ni ushe nga ko ya ano!"

³⁰ Akyua aca kiya nu ano nga na aye kaya curu, ushe nga ko ya nga.

IYesu leni na agbatong

³¹ IYesu ya isii aTaya ki wor ka aSidon ki kyaa Ighong aGalili, ki kyeng ki erenong ufong aDikafolis.

³² Ukadu wu ni aba nga na ace ajiya agbatong na akara bra nga upii ba, nava shor iYesu sa atiya avo nga kaya ajiya nga ka leni ni nga.

³³ IYesu kpa nga kayu nga, oka mani ba ajiya, ki sumu anivo kide otong nga, ki ta akpe ki piya irighimi ajiya nga wu.

³⁴ IYesu va sang erekwe ka ayaya, ki sho ufeni nagigang, ki teri ajiya nga si, "Iffata," Uwu shi, "Yemi!"

³⁵ Kide agolo ayeng ajiya nga va bra upii, irigbatong nga va kpe wu, ava bra upii na biboro.

³⁶ Ni iYesu va teri bo si ama teri ace agho ba, insi ateri bo si ama teri ba ni, aka teri upii Onong.

³⁷ Nadidu aghomani a kong ni awo ica. "Aju umari na biboro!" Aso pii. "Asa agbatong na kong upii kina izii na pii!"

8

*IYesu ma ajiya aji usho anari imila
(IMat 15.32-39)*

¹ Awii ra ni, ikir majiya ba oka uyeng. Ashi bo ni mara aki la ba, iYesu va yoro atina nga ki teri bo si,

² "Ime kong ahwoo ajiya ri, ka ashi ni ime awii atai na aikyuari ni ashi bo ni ima ri aki la ba.

³ Insi isa bo sa akya bo aca ba uma bo imila ba ni, aki kpaa ko utra, ka ace agho bo ba ka atatoo."

⁴ Aghoyii nga ghulu nga si, "Abi wu kide aghumu ri ace agho ki peni imila mani aki ma ajiya ri?"

⁵ IYesu ghulu bo si "Ubiredi umi wu nu ushi ni wu?"

Ava yira si, "Ikolo itinsara,"

⁶ IYesu teri ajiya sa acica ki erenong. Ava kpaa ikolo itinsara ki sa izaa, ava wura ki ma atina nga ka akau ajiya, atina nga va ju kindu.

⁷ Ashi kina itagbo na zee. IYesu sa izaa kaya bo ava teri atina nga si ava kau bo.

⁸ Ajiya nga la, ki suu, ki she awo ki tii okoo utinsara.

⁹ Ajiya nga la agha aji usho anari. IYesu va shira bo.

¹⁰ Kide akyua ni iYesu va ghila ide ogbolo kina atina nga ki kyaa ifong aDalmanuta.

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; 16.1-4; ILuk 12.54-56)

¹¹ Ace Afarisiyawa ba oka shi iYesu na so la inang kini nga. Awang mra nga, ava shor nga si ayeni bo amaa ka ayaya mani aki nyeni erenong nga.

¹² Ni iYesu va sho ufeni nagigang nava teri si, "Ikembo sa ni ajiya akyua ri wang amaa? kai, Iso teri nu aipang! Kai ba amaa mani aki yeni agha akyua ri ba!"

¹³ A ya bo, ki ghila nga ide ogbolo, bulu udaa ogha.

Uyisti aFarisiyawa kina iHiridus

(IMat 16.5-12)

¹⁴ Aghoyii nga yuu ukpa ubiredi ughe wu ni uyeng wu na ago kide ogbolo nga.

¹⁵ IYesu waa bo atong, "Inu sha kara, inu ci na zizal kina uyisti aFarisiyawa no nga iHiridus."

¹⁶ Ava kpenen upii na ace bo, "Ateri udi ka iyi shi yi kina ubiredi ba."

¹⁷ IYesu ye inumani aso teri, ava ghulu bo si, "Ikembo sa ni inu so pii ko taa ubiredi? Ko taa ka aikyuari inu ta ye nu ba nu va kpele ba? Ikwyi nu ko kiri yu?"

¹⁸ Inu shini ica nu ka no nu ba? Inu shini atong, nu kara kong nu ba? Nu uta shuni nu ba?

¹⁹ Ime ya wura ki ma agho aji osho atong abiredi atong, okoro umi bo ni inu kpaa awo na titi mani ashe wu?"

Avasa yira nga si, "Okoo usho no upai."

²⁰ “Ni, abiredi atinsara mani ime wura ki ma agho aji osho anari ni? Okoro okokong umi bo tii kina awo?”

Avasa teri nga si, “Okoo utinsara.”

²¹ Avasa teri bo si, “Ni, ki ta ka akuya ri ni inu sono ko kpele no upii mi ba?”

Uleni ni afoo ka aBetsaida

²² Aya fuma aBetsaida ni, ava ba nga na ace afoo, ava shor nga ka piya nga.

²³ Ava kpena avo afoo, ki kya ni nga utumu ifong. Aya ta nga na akpe ki ica nga, ki tiya nga avo, avasa ghulu nga si, “Ingo bra unu ice ma?”

²⁴ Ni afoo va sang erewe, ki teri si, “Ime kyoo ajiya, ashi kini ashe bo ni ime kyoo bo, aso goru.”

²⁵ Avasa ba tiya nga avo ki ica nga. Afoo va wo ica, ava leni, ava nu kwiye na biboro.

²⁶ Ni iYesu va shira nga na vuwa nga aca, ki teri nga si, “Ko anifong ni uma ghila ba.”

IBitrus nyeni si iYesu nga shi iKristi

(Imat 16.13-20; ILuk 9.18-21)

²⁷ IYesu sang, kina atina nga, ki ghila anorofong aKaisariya aFilibi. Ko utra ni ava ghulu atina nga, “Inga ni ajiya teri si ime shi?”

²⁸ Avasa teri nga si, “Yahaya agho uju iminimini, ace agho bo ni, Iliya, ace agho bo ni, ace agho kide agho pii ko oto Onong adaa akuya.”

²⁹ Avasa ghulu bo si, “Ni inu ni, inga ni inu ka teri si ime shi?”

IBitrus va yira nga si, “Ingo shi iKristi.”

³⁰ Avasa waa atong bo si ama teri ace agho ila nga ba.

IYesu teri igho ukpo nga

(Imat 16.21-28; ILuk 9.22-27)

³¹ Ava kpena umee bo, si iyia yo ni Ano Ajiya kong olo atataki, akwyite, kina ifrist ighighe, kina aghomee umee iMusa ki toro bo nga. Iyia ni aki pii nga wu, utumu awii atai ni aki sisang ni okyuo.

³² Ateri upii ka ayaye. Ni iBitrus waa nga ushii uyeng, ki sa no ger nga.

³³ Ni iYesu ya tee ki kyo atina nga ni, ava ger iBitrus ki teri si, “Kyang atatoo no ukushi mi, Ishes! Ingo ka pii kide ikwyi ngo kina ajiya ni ba si Onong ba.”

³⁴ Ava yoro ajiya kina atina nga, ki teri bo si, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa atoro ewewe nga, na a kpa ukumu ushi nga, ka yii mi.

³⁵ Nadidu aghomani awang okyuo nga ni, sa ataa wu. Nadidu aghomani ataa okyuo nga kaya ewewe mi, kaya uteri ila ididuma mi ni, uwang ufoo wu na aju.

³⁶ Ikembo na ajiya peni inkansi apeni asing nadidu ko taa okyuo nga?

³⁷ Ikembo na ajiya ko taa okyuo nga?

³⁸ Nadidu aghomani akong ighong uyeni mi kina upii mi akuya ri agho taa upipar kina aghila avulu, Ano Ajiya ma ki kong ighong uyeni nga, inkansi aya ba ni ujo Ate nga, kina atuma Onong utaa avulu.”

9

¹ Avasa terbo si, “Iso teri no aipang, ace agho bo shiwu na ting ko ke, na ki kpuru bu ba, sa nu ewegom Onong ni ba ni ewegoro.”

Ushi iYesu tee

(Imat 17.1-13; ILuk 9.28-36)

² Aju awii atin ni, iYesu vasa kpa iBitrus, kini iYakubu, kini iYahaya, ki kya ni bo ka yo ice ikur ighighe ingo shi igbang na shi kayu bu. Ashi ko kadu ni ushi nga vasa tee ki te bu,

³ ogbang nga vasa ba na kpasi, noso taa onong, mani ba agho uhulu mani aki bra ju kindo ka asing.

⁴ Sa agho pii ko oto Onong Iliya kina agho pii ko oto Onong iMusa na akunu ukushi bo, na so pii ni iYesu.

⁵ IBitrus vasa teri iYesu si, Aghomee, ushi uduma ushii yi ko kee, taa ni ta ozogho ota, iyeng shi inga ngo, iyeng ni nga agho pii ko oto Onong iMusa, iyeng ni nga agho pii ko oto Onong Iliya.”

⁶ Adaa ye nga imumani aki teri ba ka kong ewebata nagigang.

⁷ Ace amo vasa ba ki ma yuru bo ya, avasa kong ice ewewue kide amo nga, iso teri si, “A ngaa shi Ano mi, angomanime yoo nagigang. Inu kong nga.

⁸ Ba irishu, atee ni ara nu bo ace agho ba, si iYesu kaya yu nga kini bo.

⁹ Aso shulu ki tili ni, iYesu vasa waa bo atong sa ma teri ace agho ima mani anu ba, sa Ano Ajiya sisang ka lor.

¹⁰ Kindo ni avasa ko upii kide bo, na so pii na ace bo ka ara kpele bu ewewe upii ba, usang ka lor ni.

¹¹ Avasa wulu nga si, “Ikembo sani aghomee iMusa teri si Iliya kyo ba so mani iKristi so ra ba ni?”

¹² IYesu vasa teri si, aipang nga Iliya ki kyo ba, ka ma kyer ako ike. Ni awoo kide upii onong si, Ano Ajiya ki kong olo nagigang, aki va toro bo nga. Ba ushi wudu ba?

¹³ Ni iso teri no si, Iliya ko ba, ako ju nga ako ike mani awang ju nga, kong mani awoo mani uki ba ka ya ewewe nga.

IYesu leni na ano ushii na aghing ababi

(Imat 17.14-21; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya vuwa bu ukushi oshe aghoyii nga ni, avasa nu ikir ma ajiya na aghimi bo. Aghomee umee iMusa so la amuwa ni bo.

¹⁵ Aya nu iYesu ni ikir ma ajiya nga vasa wo ica, avasa sang no utii kiya bili nga.

¹⁶ Avasa wulu si, ikembō nō sō la amuwa kini bō?"

¹⁷ Ace ajiya kidē iikir ma ajiya vasa yira nga, ki tēri si, "Aghōmēē, imē we ni ba ngo kina anō mi, shi na ace aghing kila nga upii.

¹⁸ Uka mani aghing ababi sang yō kō ni, aka ta nga ki ɛrēbong. Uka sa nga na wuli ɔfō ka nyu nga, aka wula ayiri nga, ɛrēnoma sa nawa na gbigbong. Ipeni na aghoyii ngo si awo bō kō ni, ata bra bō ba."

¹⁹ IYesu vasa terbō si, unu ajiya aikyua ri aghō ta aipang, kaya ta ka aligba akyua ni iki ci kini nu? Kaya ta ka gba akyua ni imē ki mōr kini inu? Ɔbami kini anō."

²⁰ Avasa ba kini anō. Aghing ababi ya nu iYesu ni, bō bra akyua avasa gyo anō, ɛrēnoma nga sō tagha, a kpaa ki ɛrēbō na sō vula, anyu ni asō wuli ɔfō.

²¹ IYesu vasa wulu ate anō, "Kō kpa ka aligba wii kō ni ima ri ba nga kō?"

Ate nō vasa tēri nga si, "Asō shi ananō.

²² Udumu nga ka fēni nga ki dō ugha kini idē na amusumu ka pii nga. Insi ɔki bra ju icima ni kōng ahwoo yī nō she yī kō."

²³ IYesu ba tēri nga si, "Ikembō sa ni ɔsō wulu mi iki bra ni? kō ike ni ima bra yō ka aghōmani ama aipang."

²⁴ Ate anō vasa shang iri wii ki tēri si, "Imē ma aipang, shē mi ki imē sher utaa aipang ya!"

²⁵ IYesu ya nu ajiya na kyeng ba nō tii ni, ava ger aghing ababi ki tēri si, "Ingo aghing kla Anōri upii kō, igering si kunu ki ɛrēnoma anōri, ma sō ghila ɛrēnoma nga ba."

²⁶ Aghing ababi vasa ta kpaa, kiva zoō anō nagigang, avasa kunu. Anō vasa nyeri kōnō ɔkōng wu ni, ajiya nagigang vasa tēri si, "Akō kpoo."

²⁷ Ni iYesu vasa kpēnē nga kavō kishang nga, avasa sisang ki titara.

²⁸ IYesu ya ghila idē ca ni, aghoyii nga vasa wulu nga kō yuyi si, "Ikembō sa ni iyi ra bra yī uwuli aghing ababi ba?"

²⁹ IYesu vasa yira bō si, "Adibi aghing ta yo kunu bō ba sai nō upii nō Ɔnong.*"

*IYesu va peni kō kpo nga
(IMat 17.22-23; ILuk 9.43-45)*

³⁰ IYesu kini atina nga vasa yō ka, ki lite nō kyeng, vasa wolu kidē aGalili. IYesu wang si aca aghō ye ɔkō mani ashi wu ba,

³¹ ka sō mēē aghoyii nga si, "Aki ma Anō Ajiya kidē vō ajiya, aki pighi nga kō. kidē awii atai aki sisang."

³² Kindō ni ara kpēlē bō ima mani asō tēri bō ba, ahwiri ɛrēbata uwulu nga.

*Inga gina ni ughoghe?
(IMat 18.1-5; ILuk 9.46-48)*

³³ Afuma aKafarnahum ni. IYesu ya ghila aca na vasa wulu aghoyii nga si, "Ikembō nō sō linang kō tra kō ni?"

³⁴ Avasa kōmō na iikir, ka ala inang kō tra ka aghōmani aki shi agha aghaghe kidē bō.

³⁵ IYesu vasa cica, avasa yōrō ɔshō na pai ki tēri bō si, "Nadidu aghōmani awang tee akwyi te ni sa tee aghō tumu nadidu, ka va tee agira majiya nadidu."

³⁶ A kpa ana nō jii ki sa nga na tara ka biyating bō ki kēni nga, ki tēri bō si,

³⁷ nadidu ajiya mani ayira ananō jii, kidē nō uca mi ni, imēē na yira, aghōmani ayira mi ni, ba imēē na yira ba, aghōmani atuma mi nga na yira."

*Aghōmani ashi asho yi ba ni anga yi nga
(ILuk 9.49-50)*

³⁸ IYahaya vasa tēri nga si, "Aghōmēē, iyi nu ace aghō na sō wuli ushēē kidē nō uca ngo, iyi vasa kila nga kō, ka shi kidē yi ba."

³⁹ IYesu vasa tēri bō si, unu ma kila nga kō ba. Ki ba aghō ki ju uce uma usa uwo ica kidē nō uca mi, na pii ighang ibibi ka yiri kwyi mi ka kyua ba.

⁴⁰ Aghōmani ashi kō ju iri shō ni yi ba ni, anga yi nga.

⁴¹ Iso tēri nō aipang, nadidu aghōmani ama nō asong amusumu ɔsa kidē nō uca mi, ka inu anga iKristi bō, aipang ni sō tēri nō, aki taa ɔka nga ba"

*Uma usa kpa afra
(IMat 18.6-9; ILuk 17.1-2)*

⁴² "Ipeni aca aghō sa ukpaa agha yeng kidē ananō ri mani ama aipang ni me ni, ɔki gina mani alor nga utighi ɔghoghe kō ɔmōkō ka fēni nga kidē avong.

⁴³ Ipeni avō ngo ka sa ngo uvulu ni, ɔsō kpa wu kō. Ɔki gina ngo nō mani ingō ghila nu ɔkyuō na avō ayeng, kōnō mani uya ghila idē ugha kini ivō ngo ki pai, ugha mani uka kpo wu nga ba.

⁴⁴ Uka ni, igbii na aka la bō ka kpuru bō nga ba, ugha ka bra wu kpēlē bō ba.†

⁴⁵ Ipeni afra ngo ka sa ngo uvulu ni, nōsō kyua kō. Ɔki gina nō mani ɔghila ɔna Ɔnong na afra ayeng nō ɔkyuō nō mani aki fēni ngo kidē ugha ni ifra ngo ki pai.

⁴⁶ Uka ni, igbii na aka la bō ka kpuru bō nga ba, ugha ka bra wu kpēlē bō ba.‡

⁴⁷ Ipeni ica ngo ka sa ngo nu uvulu ni, nō sō wo yō kō. Ɔki gina ngo nō mani ɔghila idē ɛrēng Ɔnong ni ica iyeng, nō mani ɔghila idē ugha ni ica ipai.

⁴⁸ Uka ni, Igbii na aka la bō ka kpuru bō nga ba,

Ugha ka bra wu kpēlē bō ba.§

⁴⁹ Aki hwuru akwi nga nō ogha, kōnō mani aka cira udumu kina atō ni.

* 9:29 Ɔkpini anyu † 9:44 Ice iwō inga ada akyua shi bō nu wu ba. ‡ 9:46 Ice iwō inga ada akyua shi bō nu wu ba.

ba. § 9:48 Ice iwō inga ada akyua shi bō nu wu ba.

⁵⁰ “Atọ ni ima ididuma yọọ, ipeni atọ ya ọdídọwú nǵa ya nì, ikẹmbọ nọ inu kì kẹrì kọ? iwang si inu shina atọ kukushi nu, kọ cì ọkọyọ na acee nu.”

10

Umẹẹ iYesu kaya upii ubọgha
(IMat 19.1-12; ILuk 16.18)

¹ IYesu ya ukadu, kì kya ẹrẹbọ aYahudiya, kiyi bulu ẹrẹyẹma Urdun. Ajiya nagigang ba ukushi nǵa, nava sa mẹẹ bọ kọnọ umani ako ghẹlì kọ nì.

² Ace aFarisiyawa ba ukushi iYesu ka mra nǵa si, “Ọsọ ọdọma na Ajiya bara ubọgha na ayiri nǵa lẹ?”

³ Avasa yira bọ si, “Ikẹmbọ ni iMusa tẹrì nọ?”

⁴ “IMusa ta anyu kì tẹrì si aghimi wo awo pighi ubọgha, ka shira ayiri.”

⁵ IYesu vasa yira bọ si, “Ikwyi ugboho nọ yọ sa ni iMusa wọọ nọ kì tẹrì nu udu kọ.

⁶ Kọ kpaa kọ keri asing ni, Ọnọng ju bu aghimi kini ayiri.

⁷ Udu kì sa ni aghimi kiyi Ate nǵa kina ayuru nǵa, ka ẹrì ayiri nǵa,

⁸ ka pai bọ kì tee ẹrẹnoma Iyeng. Aki sọ shibọ agha pai ba, sa agha ayeng.

⁹ Kindọ ni nadidu kina umani Ọnọng dara kì iripe iyeng ni, aghọ kọnọ ma bara ba.”

¹⁰ Ashi kide ọna ni, aghoyii nǵa vasa va wulu iYesu ka yọ du upii.

¹¹ Avasa yira bọ si, “Aghọmani a bara ubọgha na ayiri nǵa kì vo ace ayiri ni avulu ingo ọffifong.

¹² Ipeni ayiri nǵa ya aghimi nǵa kì puga ace aghimi ni, avulu ọffifong na ju.”

IYesu kina anọ ofisi
(IMat 19.13-15; ILuk 18.15-17)

¹³ Ajiya ba kina ananọ ofisi ukushi iYesu ka piya bọ, kindọ aghoyii iYesu vasa ger bọ.

¹⁴ IYesu ya nu kindọ ni, avasa kọng anang, ava tẹrì bọ si, “Unu ya ananọ ofisi ka ba ukushi mi, unu ma kla bọ ba, ka ẹrẹgom Ọnọng ni inga ighọ bọ kọ.

¹⁵ Imẹ sọ tẹrì nọ aipang si agho mani ata yira ẹrẹgom Ọnọng kina umani ananọ jii shi ba ni, aki ghila ide ẹrẹgom ba.”

¹⁶ Avasa kpaa anọ kì kẹrì bọ, na sọ pra bọ, asọ sira bọ anyu adaduma.

Ana ghimi shinọ upeni
(IMat 19.16-30; ILuk 18.18-30)

¹⁷ IYesu aya so ya ọka ni, ace ajiya vasa ba nọ ọtiti, kì kpaa kpogho kite nǵa, avasa wulu nǵa si, “Aghọmẹẹ adaduma, iki bọ niki ju kì peni ọkọyọ mani ushi wu na amra ba?”

¹⁸ IYesu vasa tẹrì nǵa si ikẹmbọ sani uyọọ mi si agha adaduma? kì ba agha aipang sọ Ọnọng kayu nǵa

¹⁹ Ingo ye imumani Ọnọng tẹrì, ‘Ingo ma pighi aghọ ba. Ingo ma nyẹrì na ayiri aghọ

ba. Ingo mayi ba. Ingo ma lor ateri abugu ba. Kọnọ mala akpara ace aghọ ba. Kọng upighi ate nọ kina nǵa ayuru nọ.”

²⁰ Ana ghimi vasa tẹrì nǵa si, “Aghọmẹẹ, nadidu umari ni ikọ ju bu ni sọ shi ananọ.”

²¹ IYesu vasa kyoghu nǵa ọnọ yoo. “Avasa tẹrì nǵa si, imi yeng yọ shẹ nọ,” Avasa tẹrì si ya gbira upeni nọ kọ, kọ ma aghila amiri, ọkì shinọ upeni nagigang ka ayaya. Ọsọ ba kọma yii mi.”

²² A kọng kindọ ni avasa shighi ibetẹ nǵa kọ, asang nọ bra ikwyi, kì inga na aghọlọ ufe nǵa nagigang.

²³ IYesu vasa kyoghu aghoyii nǵa, vasa tẹrì bọ si, “Ọkì lo nagigang na aghọlọ ufe ghila ẹrẹgom Ọnọng!”

²⁴ Aghoyii nǵa vasa woo ica nọ upii nǵa. IYesu vasa tẹrì bọ si, “Inu anọ mi, ọkì lo nagigang, na ghila ẹrẹgom Ọnọng!”

²⁵ Ọkì gina Ọrahimi nọ yuyo na ghila iwiri anyura, kọnọ mani aghọlọ ufe ghila ẹrẹgom Ọnọng.”

²⁶ Aghoyii nǵa va woo ica na sọ tẹrì ace bọ na si, “Ipeni ashi wudu ni inga kì peni ufoo?”

²⁷ IYesu kyoghu bu avasa tẹrì si, “Ukushi Ajiya ni, aki bra ba, ni ukushi Ọnọng ni aki bra. Ka kwiligba ima ukushi ọnọng ni, aki bra.”

²⁸ Ni IBitrus vasa shang iriywi kì tẹrì si, “Iyi bẹ ni, iya akwikẹ ya kì yii nọ!”

²⁹ IYesu tẹrì si, aipang nǵa ni sọ tẹrì nọ, Aghọmani aya ọna nǵa, kọ Anayuru kina afọọ nǵa, kọ Ayuru nǵa, kọ Ate nǵa, kọ Anọ nǵa, kọ irite nǵa, kọ ayirikwi me kọ ila ididuma,

³⁰ Aki peni ka di asing ri, iki gina kọta ka aji, ni irina, kina Anayuru na afọọ, kina Ate, kina Anọ, kina Iriteh, ni ọkì dara kọnọ ọlọ. Asing kì ba ni, aki peni ọkọyọ mani Ushi wu na amra ba.

³¹ Ajiya nagigang nọ shite, aki tee aghọ tumu, na agho tumu kite aghọ shite.

IYesu kimi upeni kọ ukpo nǵa
(IMat 20.17-19; ILuk 18.31-34)

³² A kyeng ghila bọ Urushelima ni, IYesu shi kì ite, atina nǵa sọ kyeng ni nǵa, na sa woo ica. Aghọmani ayii nǵa kọ tumu ni, a huri ẹrẹbata. IYesu vasa yoro aghọ ọshọ na pai uho kiva tẹrì bọ imumani iki ba ni nǵa. Ateri si,

³³ “Iyi bẹ ni iki kya yi Urushelima.” Aki ta Anọ Ajiya utumu kidi avo ifrist ighighe kina Aghọmẹẹ iMusa. Aki wa nǵa ashu’a ukpo, ka ma nǵa kidi avo aghọmani ashi bọ aYahudawa ba.

³⁴ Aki kali nǵa, ka ta nǵa akpe, ka ca nǵa na aiwirimi, ka pighi nǵa. Kide awii atai ni, aki sang ka kyo”

Ushor iYakubu kini iYahaya
(IMat 20.20-28)

³⁵ Ashi kidê udu ni, Anô iZabadi, iYakubu kini iYahaya, aba ukushi iYesu, avasa teri si, "Aghomêe, iyi wang si uma yi, nadidu imumani iyi shor ngo?"

³⁶ Avasa wulu si, Ikembô nò wang si ju nu?"

³⁷ Avasa yira si, "Ta ni agha yeng yi cicaa kavô ila ngo ada ghô kavô ipromâ ngo ka awii ujôo ngo."

³⁸ "Inu ye nu imumani uwulu ba," iYesu wulu kindo. "Inu ki bra ôsa ka asong mani iki sa wu? Ta inu ki bra mani, aju nu abaptisma kina iminimini mani aki ju mi kô?"

³⁹ Avasa yira nga si, "Ibô ki bra."

iYesu vasa teri bô si, "Inu ki sa kô ko mani iki sa kô, aki ju nu iminimini kina abaptisma mani aki jumi kô."

⁴⁰ Ni ôci kavô ila mi, ni ipromâ mi, ba onga me kô ba. udu ka ni, inga aghomani akô kyer bô wu."

⁴¹ Ushe atina ôshô ya kong kindo ni, avasa teghi aghô huri anang iYakubu kini iYahaya.

⁴² iYesu sa yorô bô ki teri bô si "Inu ye si, aghomani aye bô ni eregom kidê ajiya ri na ashi bô aYahudawa ba, Aghakakong bô ka nyeni bô eregoro."

⁴³ Ni bô mani uki shiwudu kidê nò ba. Kindo ni, aghomani awang tee agha ghaghe kidê nò ni, sa tee agira,

⁴⁴ Aghomani awang tee akyote ni, sa tee agira akô inga.

⁴⁵ Ka Anô Ajiya ra ba ka ma ju nga irigara ba, si ni ka tee aghô ju ajiya utina, ka va ma bô ôkyuo nga ka fo ajiya wu."

*IBartimawus afoo peni ôkyo uka
(IMat 20.29-34; ILuk 18.35-43)*

⁴⁶ Aya ba aYeriko. Aya sang kunu bô ka aYeriko ni, iYesu kina atina nga, kina ajiya nagigang, ava nu ace afoo aci ka nyu ôtra asô shôlo. Ayoro nga si iBartimawus, anô iTimawus.

⁴⁷ Aya kong si iYesu agha aNazaret nga ni, avasa shang iriywi nga, na teri si "iYesu Anô iDauda kong ahomi!"

⁴⁸ Aceghô bô vasa ger ki teri si akômu nai kikir. Kindo ni avasa shang erewyue nga nagigang na sha teri si, "Ngô Anô iDauda, kong ahomi!"

⁴⁹ iYesu vasa titara ki teri si, "Qyor mi nga wu." Aba yorô afoo ki ju si, "Kpenê ikwyi nò, sisang kaa ayoro ngo."

⁵⁰ Ava naa imu fiya nga kô ka uyeng, ki ka ma! ki sisang ki kya ukushi iYesu.

⁵¹ iYesu va wulu nga si, "Ikembô nò wang si iju ngo?"

Afoo vasa yira si, "Aghomêe, imê wang peni ukyo ôka."

* 11:9 Ujôo

⁵² iYesu va teri nga si, "wolu, uma aipang ngo leni ni ngo." Ki iripe ukadu ni avasa peni ukyo ôka, avasa yii iYesu, avasa wulu.

11

iYesu ghila nga urushelima

(IMat 21.1-11; ILuk 19.28-40; iYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo kina Urushelima ni, aba ba aBetafaji kina aBetani, ugbana umani ushi uzaitun shi wu, iYesu ba tuma atina nga apai,

² aba teri bô si, "Inu kyaa anô ifong na ashi kite nu, inu ba ghila ni, inu ki ya nu anô izaki na alor, inga umani ba aghô ni akô kila wu ba. Inu shii ka inu ba wu kô kawê."

³ Insi ace aghô ghulu nu si, "Ikembô sa ni inu su ju kindi?" Inu teri nga si, "Aghô ona nga wang wu ni aki vuwa ni kô kidê akyua."

⁴ Aba wor ki ya peni anô izaki kô seshi anyu utra alor ka anyu ona. Asu shii wu ni,

⁵ ace ajiya na ateng kô kaa ba teri bô si, "Ikembo ni inu su ju, inu su shii anô izaki?"

⁶ Aba yira bô kong mani iYesu teri bô ni, ajiya nga ba ya na awor ni kô.

⁷ Aya ba iYesu ni anô izaki ni, aba yaa nga ugbang bô ku tumu izaki, ni aba kila ki cicaa ka ayaa.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bô kô utra, ace aghô bô ni, ayaa aniraga ashi afa umani akêr.

⁹ Aghomani ashi kite nga kina utumu nga taa akpa na ju si,

"Hosanna*!

Anyu adaduma ka aghomani aba kidê nò uca aghô ona!"

¹⁰ "Anyu adaduma na eregom uki ba inga ate bayo iDauda!

Hosanna ka Onong aghocêe nò ughoghê!"

¹¹ iYesu ghila Urushelima ki kya idê ona Onong. A kra uka nadidu, aya nu ni ughê ya ba ni, aba kunu nga kina aghô ushò na pai ra ki kya bô aBetani.

*iYesu ma ushi uwe anyu ababi
(IMat 21.18-19)*

¹² Uka ya yê na aya sang ushee aBetani ni, iYesu ba kôo idafô.

¹³ Anu uce ôshê uwe ka tatôo ni ôshê ni ayaa, aba ka ya nu ta ushi shini ikôlo ni. Aya fuma ni aba nu ni ayaa yô shiya, ka akyua ula uwe kô ba wu ba.

¹⁴ Aba teri uwe si, "Ace aghô taaki ba la nga ikôlo ngo ba ka ta kô sang asing." Atina nga kôo imumani aterî.

iYesu ghila ona Onong

(IMat 21.12-17; ILuk 19.45-48; iYah 2.13-22)

¹⁵ Asu fuma Urushelima ni, iYesu ghila nga kide ɔna Onong ki kila aghomani asu gheli na agbira uma kide. A yiri ugoɔ uka umani agho ser ufe shi wu kina uka ni agho gbara ukhimi shi wu,

¹⁶ Ki ba kila na a kpaa ice ima ka awor ni yo ko ukaa ɔna Onong.

¹⁷ Aba meɛ bo si, "Awɔɔ si, " 'Aki yoro ɔna mi si ɔna upii no Onong ajiya nadidu ba?' Uwe inu tee ni wu uka solu ayi akakong. "

¹⁸ Afirist akakong kina aghomeɛ umee iMusa ya koɔ udi upii ni, aba wang utra ni aso pii nga wu, ka aso hwiri erebata nga, ikir baija ni icuru nadidu woo ica no umee nga.

¹⁹ Uka ya ba uge ni, aba kunu bo kide ifong.

Ushii uwe mani uhwiya wu

(Imat 21.20-22)

²⁰ Aso wor ni ikyuating ni, aba nu oshɛ uwe ra no uhwiya wu ku kpaa ka akang.

²¹ IBitrus ba shuni, aba ju iYesu si, "Aghomeɛ, nu! oshɛ uwe mani inga ma wu anyu ababi ra ni uhwiya wu!"

²² IYesu ba ju si, "Inu uma aipang ko Onong!

²³ "Ime te ri nu aipang, insi ace agho ju upang ri si, 'Wor, ya kpaa kide ereyema,' insi ama aipang kide ikwyi ni, ki ba yira si ima uteri nga ki ba ni, aki ju konɔ uteri nga ni.

²⁴ Kindo ni, ime so te ri ngo, nadidu imu-mani inu shoro ki pii no Onong ni, uma aipang si ingo ki yira yo, ni iki shi inga ngo.

²⁵ Insi ingo tara upii no Onong ni ingo ko ace agho ki ikwyi ni, yira olo kpaa nga, ka Ate nu ka ayaya ko cira uvulu nu ko.

²⁶ Insi inu ta yira no ula ukpaa ba ni, Ate nu ka yaya ki kpaa nu nga nu uvulu ko ba."

Ayira bo akyuo iYesu ba

(Imat 21.23-27; ILuk 20.1-8)

²⁷ Aya ba fuma Urushelima, ni iYesu so kyeng kide ɔna Onong, afirist akakong, aghomeɛ umee iMusa kina agho ite ba ukushi nga.

²⁸ "Erekyuo inga nga wu ni ungo su ju umari ko? Inga ma ngo eregoro ri?"

²⁹ IYesu ba yira si, Iki ghulu nu upii uyeng. Inu yira mi, ime ki ko te ri nu ta eregoro nga wu ni ime su ju umari ko.

³⁰ Iniminini iYahaya ni, ka ayaya ko ta unga ajiya ko? Inu te ri mi!"

³¹ Apii kina ace bo ka aya na aba ju si, "Insi ayo ju si 'Ka ayaya' ni, aki ghulu ayo si, 'Ikembo sa ni inu ta uma aipang ba?"

³² Insi ayo ju si unga 'Ajiya wu' ni (aso hwiri erebata baija ka kwinga ye si iYahaya ni agho pii ko oto Onong nga.)

³³ Aba yira iYesu si, "Ayo ye yi ba."

IYesu ba ju bu si, Ime ki ko te ri nu nga ta eregoro inga wu ni ime so ju umari ko ba.

12

Ighang upii ka aya agho yira ija inabi

(Imat 21.33-46; ILuk 20.9-19)

¹ IYesu ba pii kini ibo na ighang upii, Asi, "Ace ajiya pila ija inabi nga. Asa viya uwiya ki ghimi wu, na aba tumu uhwo umee inabi nga wu ki ba viya ubo usha. Aba ma ace agho uwuu ija uta na asisang ukyeng.

² Akyua ucuru imila ya ju ni aba tuma ace agira nga ka ija ka aya yira ice ikolo inabi ka aba ma nga.

³ Aba kpenɛ nga ki ca nga, ki ya nga na vuwa nga na avo ahwoɔ.

⁴ Aba tuma ace agira nga kukushi bo; aba kyo ajiya nga ka erekwe ki kong nga olo ki ju nga ububi.

⁵ Aba khimi utuma ace agho wo, aba pii nga wu. Aba tuma ace agho bo; aca ace agho bo ni asa pili ace agho bo wu.

⁶ Ashɛ na aghaye na atuma, ano nga, aghomani anga yoo. Aba tuma nga ko tutumu, si, 'Aki ma ano eregoro.'

⁷ Aghotina ija ba ju ace bo si, 'Agho ki lara ni ija nga we. Ayo ba pii nga ka ija tee inga yi.'

⁸ Aba kpenɛ nga ki pii wu, ki feni nga ko seshi ija.

⁹ Ikembo ni agho ɔna ki ju ajiya nga? Aki ba ka aba pili aghotina ra ka ma ace agho bo ija.

¹⁰ Inu ko pila no upii Onong ri ba,

'Utii ni agho uviya toɔ bo ni,

Obo tee unga utina ko uviya;

¹¹ Agho ɔna nga ju udii,

Ima ididuma yo ka ica ma ajiya?"

¹² Agha ite aYahudawa wang utira ni aki kpenɛ nga ko ka aye si akwyi bo yo ni ighang upii ri shiwu. Ni aso te erebata ikir baija; aba ya nga ya na sa wor.

Ughulu ka aya uma uKaisar agonu

(Imat 22.15-22; ILuk 20.20-26)

¹³ Ko tumu ni aba tuma ace aFarisiyawa kina ajiya iHiridus kukushi iYesu ka aya peni nga na wulu ko upii nga.

¹⁴ Aba ukushi nga ki ba ju si, "Aghomeɛ, ayo ye si ingo ni agha aipang nga. Agho ka biya nga utee ngo ba, ka ingo shi ngo nu uyoo erekwyue ba; ingo ka meɛ utira Onong na aipang. Oso odoma na ayo ja iKaisar nga agonu ta ushi wu uduma ba?"

¹⁵ Ayo ja ta ayo ba ja ba?"

IYesu ye ima ushi kide ikwyi bo. "Ikembo sa ni inu wang mra mi?" Aba ju bo si, "Inu ma mi ufe" ka ime kra."

¹⁶ Aba ma nga, na aba wulu bo si, "Iwuu kini uca inga bo shiya?"

* 12:15 Dinari uwu shi ufe akyua bo

iYakubu, na iYohana, na Andarawus ada ghulu nga kọ yuyi di taa si.

⁴ "Taa ayo, awii mani ima li ki ba kọ? "Ikembọ wu ki shi amaa iyi do nu na yọ kpẹlẹ ni ima li ki ba?"

⁵ IYesu taa bọ, "Inu kala na ki kya nu ma yaya na ace aghọ dolu nu ma.

⁶ Ajiya na pam ki ba nọ uca mi, na taa. 'Imẹ si Inga,' adọ dolu ajiya na pam.

⁷ Inkini nu kọ irishu ikọrọ kini ila ikọrọ ni, inu ma duma ma. Iyiya ni uma li ki ba, ni usang ashi kọ ta kọ ba ma.

⁸ Ajiya ki ju irisho kina ajiya, ẹrẹgọm kina ẹrẹgọm. Aki peni uzẹẹ ẹlẹbọ ka ika na pam, idafo dọ shi. Adọ sang kọ ọlọ wuji.

⁹ Inu ci nu ye. Aki kyaa na nu ka sice aghọ ẹlẹshuwa ka aca nọ kọ ọkọ takwyuẹ aYahudawa. Aki kyaa ni nu kushi aghọ kakọng na agom kaya nọ uca mi, inu kite aghọ kọ ẹlẹbọ na agom ka inu ma ila ididuma.

¹⁰ Ni sa inu zọnọ tẹri si ama ila ididuma ka ajiya nadidu.

¹¹ Akyua umani A kpẹnẹ nu ki ba ni nu ka ẹlẹshuwa ni, inu ma duma ni imumani inu dọ taa ma. Taa imumani ama nọ ka akyua la, ka inu bọ dọ pii ma, aghing Onọng nga.

¹² Anayuru dọ gbala anayuru ka aya ta kọ ukpo, ate kina anọ nga. Ananọ ki ju irisho na ate bọ ka aya ta kọ ukpo.

¹³ Nadidu ajiya ki tọrọ nu kaya uca mi, ni aghọ umani bra tra di fuma amara ni aki ufofo bọ.

Ọlọ ububi

(IMat 24.15-28; ILuk 21.20-24)

¹⁴ "Insi inu nu irighe ni ika sa ukpo kọ ọka umani ọshiwu dọ ba, (ta ni aghọ pila kpẹlẹ), ni aghọ shi ka aYahudiya atii bọ ka akyua bọ aya apang.

¹⁵ Aghọ umani asọ ka ayaya ọna ama shuu ma ko na ghina kidẹ na awang ice ima ma.

¹⁶ Aghọ umani asọ kaya ibiya ama vura ni nga wang ya kpa igbang.

¹⁷ Ọlọ ka ayiri mani ashi na afo kina aghọ ko anọ ji kidẹ na awii la!

¹⁸ Inu pii nọ Onọng ka ima li ma ba na ẹlẹkpẹlẹ ma.

¹⁹ Ka adidu akyua ni adọ ghina ọlọ ububi mani ako ju wu ma kọ kpaa ka akyua umani Onọng kyeli ashi dima ta ka diji akyua. Aki ba ju bu ighọ ma ta ka amaa asing.

²⁰ Kpaa si Ate ọna kyua nga igbang na awii la ma ni, ba aghomani ada kọ lang ma. Ni kaya aghomani ahwiya, owo sa na akyua igbang la wi kọ ki ufofo bọ.

²¹ Ka akyua la ni in kini ace aghọ taa si, "Nu, iKristi wẹ, ko ni awa!" Inu ba ma aipang ba.

²² Ka iYesu atẹri kina aghọ pii kọ ọtọ Onọng atẹri dọ ba da ama ju amaa na uma

ọsa wo ica ka dolu nu kina aghọ umani ahwiya insi ọki yini.

²³ Ni inu nu do ci na zizal; Imẹ yọ titaa nu kwikẹ kidẹ akyua."

Ọki vuwa Anọ Ajiya

(IMat 24.29-31; ILuk 21.25-28)

²⁴ Ni kidẹ la awii la ni, bam ni ọlọ mani aki kọng ni,

"'Onọng uta dọ ba ni iting.

Opri dọ ma wu uyeri ma,

²⁵ Ẹyerẹ dọ ka kpala yọ ka ayaya, Adọ zuru uma ọkọkọng umani ọsọ ka yaya."

²⁶ Ka didu akyua ni ajiya dọ nu Anọ Ajiya adọ ki ba kidẹ amọ, kina ẹrẹkyuọ na ujo.

²⁷ Ni aki tuma atuma Onọng da ama culu aghọ umani Ahwiya ka ushii ọnari mani uwuu ka sang kọ, kọ kpaa ka amara ashi kiya ta amara ayaya."

Umẹẹ kaya ushi uweng

(IMat 24.32-35; ILuk 21.29-33)

²⁸ Inu mẹẹ ighang upii nu ọshẹ uwe Insi aga nga dẹ kọ shuu ni, adogo wo ayaa asasa, inu ye si ẹlẹkpẹlẹ kọ ya sang ba wudu.

²⁹ Ushi wu du ọnga mani inu nu ima lẹ do ba, inu ye akọ ba yayo, ado shi ka anyu bọ.

³⁰ Imẹ dọ taa nu aipang, ajiya akyua li ki wolu bọ ma sa ima li ba.

³¹ Ayaya na ẹrẹbọ ki wolu wu ni upii mi ki wolu wu ma."

Ba aghọ ye awii uvuwa iYesu ma

(IMat 24.36-44; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³² Ni awii la ni, ko akyua la ni, ba aghọ ye, ko atuma Onọng mani asọ ka ayaya, ko Anọ Onọng ma sai Ate kayu Nga.

³³ Inu kala! Inu ci nu ye! Inu ye nu akyua mani aki ba ma.

³⁴ Usọ lilẹ ajiya umani asang ukyeng di tẹri agira nga na kala nga ọna, kwinga sọ nọ utina nga, adi taa aghọ sha anyu bọ sa aci na ye.

³⁵ Inu ci nu ye, ka inu ye nu akyua mani ate ọna ki vuwa ma, ta no ughe, tanaa biyateng ating kọ, ta nọ uki ta ẹrẹwyuẹ akoro wu, ta ni ikyuating yọ ni.

³⁶ Peni aba ba aghọ ye ni, ama peni nu ni inu dọ moo ma.

³⁷ Ima ni imẹ dọ taa nu ni, mi do ta kwinga wu, uwu ni inu ci nu uye!"

14

Aghakakọng aYahudawa pii kina ace bọ umani aki pii iYesu

(IMat 26.1-5; ILuk 22.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Ushe awii apai na aju Agya Ubulu na agya imila mani shi yọ nọ uyisti ma, ni ifrist ighighẹ na aghomẹẹ umẹẹ iMusa

wang utra kpene iYesu ko yuyi, ka apii nga wu.

² "Bam na akyua agya ma," Abọ dọ taa, "Ka ajiya ma kpene okoro ma."

Ashii iYesu na anyi uvong ka aBetani
(IMat 26.6-13; IYah 12.1-8)

³ IYesu sọ ka aBetani ko ọna iSaminu aghono ubili. Adọ la imila ni, ace ayiri ya ba na ni iwoo anga la anyi uvong ododoma ungo ayaa unardi*, ada tsiga anọ iwoo, di shi anyi kaya erewe iYesu.

⁴ Ace aghomani ashi ko okaa ada kọ anang kọ. Ada dọ taa ace bọ, "Ikembo sa ni adọ biya anyi uvong wu kini?"

⁵ Ada kọ dọ gbala anyi uvong ododoma kọ kaya udinari aji atai, adi ma agho lamiri!" Ada kọ anang nga di ger ayiri nagigang.

⁶ IYesu taa, "Inu ya nga ya. Ikembo sa inu do dama nga? Ima ididuma yọ na aju mi.

⁷ Ko aligba awii ni inu sọ na agho lamiri, nu dọ bra nọ ju bọ ima ididuma ma, ime shimi kini nu ko aligba wii ma.

⁸ Aju imumani aki bra ju. A shii mi na anyi uvong ka erenoma sọ mani akyua ukpo mi ya ba.

⁹ Ime dọ taa nu aipang, nadidu oka mani aki teri ila ididuma ka asing, adọ ka taa ima ni ayiri li ju, nọ mani aka shuni ni nga."

IYahuda Iskariyoti yira si inga dọ gbala iYesu ko

(IMat 26.14-16; ILuk 22.3-6)

¹⁰ IYahuda Iskariyoti, agha aye kide agho usho na pai la, akya kukushi ifrist ighighe inga dọ gbala iYesu ku shi bọ.

¹¹ Aya kọ nido ni ada kọ ododoma, ada ta nga anyu si abọ dọ ma nga ufe. Inga la kọ wang utra ubgala bọ nga.

IYesu la imila Agya Ubulu kina atina nga
(IMat 26.17-25; ILuk 22.7-14; 22.21-23; IYah 13.21-30)

¹² Awii iyeng agya ubulu mani ishi yọ nu uyisti ma, awii mani aka wa itimi inga Agya Ubulu, atina iYesu ba ghulu nga si, "Abi kọ nọ wang si iya ker ngo imila Agya Ubulu kọ?"

¹³ Ada tuma atina nga agha pai, ataa bọ, "Inu ghina kide ifong. Kadu nọ oki takwyue na ace agho ako iwoo la amusum, nu kiyi nga.

¹⁴ Nadidu ọna mani aghina, nu taa agho ọna, "Aghomee ghulu, ki obọ mani ime dọ la Agya Ubulu na atina nga?"

¹⁵ Anga ki yeni nu obọ ughoghe kọ obọ ayaya, akọ keli yọ. Kadu wu nu dọ keli ayo imila wu."

¹⁶ Atina sang de ghina bọ kide ifong aya peni kwike kini mani ataa bọ ni, ada kyeli Agya Ubulu.

¹⁷ Uka ya ba ughę ni, ada ba kina agha usho na pai la.

¹⁸ Ashi kọ la imila ni, iYesu da taa, Ime dọ taa nu aipang, ayayi kide nu ado gbala mi, aghomani ayo do la ni nga."

¹⁹ Ada kọ ikwyi ibibi, ka yayi adọ taa nga, "Ta imee?"

²⁰ Ada taa bọ, "Agha aye kide usho na pai li, aghomani ayo sọ la kide iso iye.

²¹ Anọ Ajiya kpoo kono umani awọọ kaya nga ni. Olo kukushi aghomani adọ gbala Anọ Ajiya! Ada kọ do jee bọ nga ma."

Ola imila amaa

(IMat 26.26-30; ILuk 22.14-23; 1AKor 11.23-25)

²² Ada shi kọ la imila, iYesu kpaa ubiredi, di sa Onong iza, ada wura wu, di ma bọ ada taa, nu yila, diji erenoma mi wu."

²³ Ada kpaa iso, aya kpee sa Onong iza ni, ama bọ. Nadidu bọ da sa kide.

²⁴ Ada taa bọ, "Diji ayi mi bọ. Ango domo mani anawu kaya ajiya na pam.

²⁵ Ime do taa nu aipang, ime ki va sa mi amusumu ikolo na ashi ma, sa awii umani mi ki sa asasa ka erenom Onong."

²⁶ Aya kpe ọta atę ni, avasa sang ki kyabọ ka yọ ugbana ishi uzaitun shi wu.

IBitrus ki nęe uye iYesu

(IMat 26.31-35; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

²⁷ IYesu teri bọ si, "Naidu nu ki ti nọ kọ yami yaa, "Ka woo kide awọọ onong si, 'Iki pili agho cęę kọ,

Na atem ki furu bu.'

²⁸ Ipeni iya sang ka lor ni, Iki lite nu ki kyami aGalili."

²⁹ IBitrus vasa teri nga si, "Ko na ti bọ naidu bọ, ime ki ya ngo ba."

³⁰ IYesu vasa teri nga, "Aipang, ime so teri ngo, kaidi ating ri, akor ta kọ ta iriywi iri pai ni ngo, ki linang uyemi iri tai."

³¹ Kindo ni IBitrus vasa lite nọ volọ upii na kyo si, "Ko ni ikpo mi, iki lami inang uyeng ba." Naidu bu vasa teri kindo.

IYesu pii nu Onong ka aGatsemani

(IMat 26.36-46; ILuk 22.39-46)

³² Ada ya fuma upye uka, ni uca si aGetsemani. IYesu do ta, atina nga "Nu cica koke ni ime ya pii nọ Onong."

³³ Ada kpa iBitrus ni iYakubu, ni iYahaya, akyo kono olo kono bira ikwyi nga wu nagigang.

³⁴ Ada ta bọ si, "Ikwyi mi dogo ko olo nagigang, lele mi ukpomi ni. Nu tra ka ji, nu ka sha ka ji."

³⁵ Aya kya ite naji ni, avasa kpa ki erenong, ki pii nọ Onong ki teri si, in peni uyira ushor mi ni, kpa mi udi olo wu.

* 14:3 Unardi Udi ni ayaa yọ mani aka keri anye ovong ko.

† 14:36 Abba uwo shi Ate

³⁶ “Ate, † kɔligba ima ki bra ba, ukɔ shi ngo. Kindo ni, kpa mi asɔng ɔlɔ ri wu. Ni ba uyo mi ba sa imumani ingo wang.”

³⁷ Avura dima pini bu ado moo, ada ta IBitrus, “IBitrus, ngo dogo moo? Ngo do bra ngo sha elesha ngo akyua ayayi ma?”

³⁸ Inu ci sha elesha nu sa va pii nɔ Ɔnɔng mani nu ma ghina kide umra ma. Ni aghing wang, ni ɛrenɔma tɔrɔ wu.”

³⁹ Ada va vura, di pii nɔ Ɔnɔng, asa va vɔlɔ upii aiwu.

⁴⁰ Ada va vura, dima pini bu adoko moo, ɔmɔɔ ku fuwa bu ica. Ada yebu ima mani aki ta nga ma.

⁴¹ Ava vura ngo itai, ata bu, unu do shi kɔ moo nu wuru? Ɔmaa nedo! akyua ya ba, nu aki ma Anɔ Ajiya ka vɔ ma aghɔ vulu.

⁴² Inu sisang na yo ma ke, aghɔ gɔala mi we ata ba!”

A kpɛnɛ iYesu

(IMat 26.47-56; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

⁴³ iYesu so ko pii ni, iYahuda, agha aye ki de aya ɔshɔ na pai la, kunu. Kini inga ni ikir ma juwa kɔnɔ ukuma gɔugɔng na ashi. Agha afirist akakɔng na aghɔmɛɛ iwoo iMusa na aghɔ ite bɔ tuma bu.

⁴⁴ Aghɔ gɔala nga kɔ nyeni amaa si, “Aghɔmani mi ki kɛni nga, adu aghɔ nga; nudo kpɛni nga nu kya ne nga na ace aghɔ ko nga ni ɛrɛkyuɔ.”

⁴⁵ Nu ba anga iYahuda uko shi iYesu, di ta nga, “Aghɔmɛɛ!” ava kɛni nga.

⁴⁶ Ada kpɛni iYesu, ki wulu ni nga.

⁴⁷ Ayi kide aghɔmani ating, da woo ikɔma igbigɔng nga, ada kpa ayi kide agira ifirist ighighe, acuwa nga ɔtɔng.

⁴⁸ iYesu da wulu bu, “Ukunu nɔ ɔkɔma ɔkɔkɔng na ashi kunu ma kpɛni mi lilai aghɔ yi?”

⁴⁹ Kwaligba wii ni iso ni nu, isha mɛɛ kide ɔna Ɔnɔng nu, nu da bra nu kpɛni mi ma. Aju diji kɔ upii Ɔnɔng kaya ɛrɛkwɛ nga hwura.

⁵⁰ Ni kwinga ya nga ki tii.

⁵¹ Ace anɔ anaghɛmɛ, akɔ nga ice ma ba si ima fuwa alili, ada kiyi iYesu. Aju ta aki kpɛnɛ nga,

⁵² inga da ya bu ima fuwa, ada tii ba ighima.

iYesu ki ite aghakakɔng

(IMat 26.57-68; ILuk 22.54-55; 22.63-71; IYah 18.13-14; 18.19-24)

⁵³ Ada pka iYesu di kya ni nga ukushi afirist akakɔng, na aghɔ ite na aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa a culu ka ukushi nga.

⁵⁴ IBitrus da ki yii nga ka tatɔɔ, ada ya ghila ide ɔna ifirist ighighe la, aya ki ka na aghɔ sha irisha ado kɔng ɔco ci ugha.

⁵⁵ Afirist akakɔng na aghɔgunu nadidu da wang avulu mani aki yeni kaya iYesu, mani apɛni na pighi nga ada peni bu ma.

⁵⁶ Ajiya na pam yeni di ta atɛri kaya nga, ni anyu bu da ba bɔ uka yeng ma.

⁵⁷ Ace aghɔ kutumu da va sang di ma taa atɛri ka ya nga, dita si,

⁵⁸ Iyi kɔng atɛri si anga ki pulu diji ɔna Ɔnɔng mani ajiya avura na avo, kide awɛɛ atai mi ki vura uce mani aki vura bu na avo ma.

⁵⁹ Nedu nadidu anyu bɔ yeni da ba wo ko yi ma.

⁶⁰ Kadu kɔ ni ifirist ighighe da sang di tara ka buga ting bu di wulu iYesu dita ni, “Ingo shi ngo na ice ma mani Ingo ki tɛri ma? Uma mani ado ta ka ya ngo ni?”

⁶¹ Ni iYesu la na kikari a ghari nga ma, ifirist ighighe da va wulu nga, “Ushi wu du Ingo so iKristi Anɔ Ɔnɔng aghɔ shina anyu adaduma?”

⁶² iYesu ta, “Imɛ.” Nudo nu Anɔ Ajiya cica avo ila aghɔmani ace na ɛrɛkyuɔ ado va suu kide ɛlɛmɔ ayaya.”

⁶³ Ifirist ighighe da giya igɔang nga, ata agba upii iyi do va wang?

⁶⁴ “Nu kɔng ado pii agɔagɔbara mani ata! Inu nu na nyi?”

Nedo bu da wa nga ashuwa mani ama ukpo.

⁶⁵ Ace aghɔ bu ba tanga akpe, ada yuru nga ica ya, ada ca nga asa va ta nga si, “Nu tɛri yi imumani iki ba kite!” Aghɔ sha irisha da kpa nga di ca nga.

IBitrus anɛrɛ uye iYesu

(IMat 26.69-75; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-18; IYah 18.25-27)

⁶⁶ IBitrus shi ka ta ayayɛ ɔna ɔdona, ace agira ayiri anɔ ifirist ighighe ada ba,

⁶⁷ Aya no iBitrus do whɛɛ ugha, asa nga ica, dita,

“ingo doshi na aghɔ agha aNazaret li iYesu!”

⁶⁸ Ava nɛrɛ dita, imɛ da do yemi imumani ingo do pii ma, ada kunu ba nga anyu utra, akɔr data ɛrɛwyuɛ.

⁶⁹ Ana agira ayiri la ya va nu nga ada va ta aghɔmani ating kadu ajiya so ayi kide bu.”

⁷⁰ Ada va nɛrɛ.

Ada tɛri bu ma aghɔmani ki ting ni nga data iBitrus, “Ingo aipang ingo so ayayi kide bu ni ingo so aghɔ aGalili”

⁷¹ Ada vasa ma ɛrɛkwɛ nga anyu, na vasa suu ado ta bu “Imɛ dado yemi ajiya li mani nu pii ma,”

⁷² Kide anakyua ni akɔr da ta ɛrɛwyuɛ ɔnga ipai. IBitrus ya shuni no upii mani iYesu tɛri si, “Anakro da ko ta ɛrɛkwɛ ɔnga ipai ingo do nere ngo yimi nga ma iri tai.” Ada kpaa kya nga nu uci.

15

Iyesu ki ite iBilatus

(*IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; ILuk 23.1-5; IYah 18.28-38*)

¹ Kini ikwyi kwyetin, afirist akakong, kina akwite, kina aghomee emee iMusa kina agha eregom nadidu ataa anyu si. Alor iYesu, ava kpa nga kiya ma iBilatus.

² "Ingø shi agom aYahudawa?" iBilatus wulu nga.

"Mani uteri ni," iYesu yira nga.

³ Afirist akakong teri nga uma ikir.

⁴ iBilatus va kimi uwulu nga si, "Ushi ngo nu ice iri yara ba? Nu idir nu ma mani ajiya ri su cira ngo nu bo.?"

⁵ Ni kò ta aikyuari ni iYesu ra teri ice ma ba, ni iBilatus va wo ica.

Awa iYesu ashuwa ukpo

(*IMat 27.15-26; ILuk 2.13-25; IYah 18.39*)

⁶ Akuari ni aku gheli nu ka sheri bu agha asara ayeng ka agolu usra agya aghu mani ajiya wang.

⁷ Ace ajiya ayuru nga si iBarabas ashi ka asara, kina ace aghula igigra na pighi ukyo ka golo igigra bo.

⁸ Ikir majiya nga va ba ukushi iBilatus sa aju bu kini mani ako gheli ko.

⁹ iBilatus ghulu si, "Uwang si ime sheri nu agom aYahudawa?"

¹⁰ A kpele si uyo ikwyi kini irisho wu ni agha afirist akakong ma nga iYesu.

¹¹ Ni afirist akakong ava ser ajiya si iBilatus sheribo iBarabas.

¹² iBilatus va wulu bu si, "Ikembø ni ime ki ju, kina aghu mani inu yuru nga si agom aYahudawa?"

¹³ Avasa gyo anyu si "Gra nga ko ukumu ushi!"

¹⁴ iBilatus wulu bu si, "Kike? Ikembø na aju?"

Ni ava yemi erewyue nagigang, "A gara nga ku ukumu ushi!"

¹⁵ Uwang ju imumani ajiya wang, iBilatus sheri bu iBarabas. Asa na aca iYesu na awiwuru, ava ma bu na a gara nga.

Aghula ukpo a sira iYesu

(*IMat 27.27-31; IYah 19.2-3*)

¹⁶ Aghina akpo kpaa nga ki kya bo ona bo ide ugunu ava yoro nadidu ikir aghina akpo.

¹⁷ Avasa fuga nga nu ugee ugauto ona amusum ulilere ubula, avasa ju nga ifa erekwe inga akara ki somo nga.

¹⁸ Avasa tee aghu yuru nga si, "Pemi nga, agom aYahudawa!"

¹⁹ Asa tanga ashi kaya erekwe na tanga na akpe. Na ata aghong, ki kpoo sa asu bili nga ona ujeri amiya.

²⁰ Aya kperi usra nga ni, ava wo nga igbang amusum ulilere ubula wu, ava sumu nga unga nga, ava wo nga ki kyabo asing ko kaya gara nga kaya ukumu ushi.

A Gara iYesu

(*IMat 27.32-44; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27*)

²¹ Ace agho wolu ayuru nga si, iSiman ajiya iSayirin, ate Alekzanda kina iRufas, aso ki vuwa ka anifong. Avasa sa nga na kpa ukumu ushi.

²² Avasa kya ni iYesu uce uka mani ayoro si aGolgota, (uko shi "uka igbahu erekwe").

²³ Avasa ma nga amusum ikolo ashi mani azogo kina okang, ava toro sa.

²⁴ Na vasa gara nga kaya ukumu ushi. Ava ko ugbang uko nga, ava feni itii ka nu ta ume bu ni ko inga ki peni.

²⁵ Kina agolo a laroshø anga ikweting nga na a gara nga kaya ukumu ushi.

²⁶ Avasa woo avulu nga si, AGOM AYAHU-DAWA.

²⁷ Avasa gara nga kina ace agha pai aghu pili ajiya kina inga, agha ayeng ka vo ila na agha ayeng kavø ipuruma.

²⁸ Udiwu shi utighi upii mani ateri si "Apila nga kide aghila avulu"

²⁹ Aghu sa wolu sha teri nga upii bra ikwyi agbagbara, asa zuru akwyi bu na teri si, "Ni! Ingø ki pulu ona Onong ko va vura wu kide awii atai,

³⁰ Shulu kaya ukumu ushi ko ufoo erekwe ngo wu!"

³¹ Kindiwu ni agha afirist akakong kina aghomee emee iMusa a cira nga kide bu. "Afoo ace agho bu," Ava teri si, "Ni uwø ni ata ki bra nga ufoo erekwe nga ba!"

³² Tara ni aghofoo, agom Israila, ashulu kaya ukumu ushi, kiya nu ki ma aipang." Aghu mani agira bu kini inga ni abu ma acira nga.

Ukpo iYesu

(*IMat 27.45-56; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30*)

³³ Kina atinong, iting ba ki ma fuga erebong ya nadidu ki fuma agolo atai atinong.

³⁴ Kina agolo atai atinong iYesu va ta a kpaa, "Eloi, Eloi, lama sabaktana?" Uwu shi si "Onong mi, Onong mi, ikembø sa ni ingo nami wu?"

³⁵ Aghomani ating kaya yo nga a kong ni, ava teri si, "Ukong, aso yuru Iliya."

³⁶ Ace agho va titi kiya so asoso kina amusumu ikolo na shi ukpokpam, ki sumu ka ashi, ki ma iYesu si asa. "Aikuari ni uya nga kaya yu nga. Ima nu ta Iliya ki ba ka ma shulu ni nga ni."

³⁷ Kina uci nagigang, iYesu waga ufeni unga amaa.

³⁸ Ugyauto anyu bọ ọna Onọng va gaa iri ipai ko kpa ka yaya ki ta ka taa.

³⁹ Agho la kpọ mani ating na kyu iYesu ya nu mani akpoo ni, ava tẹri si, "Aipang na ajiya ri ni Anọ Onọng nga!"

⁴⁰ Ace ayiri asu kyu ka atatọ. Kide bu ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu aghu utumu kina iYusuf, kina iSalomi,

⁴¹ Ka aGalili ayiri ri yii nga na sa ju nga utina. Ayiri nagigang mani akyeng ni nga ka Urushelima shiya ko kaa.

Onaa okong iYesu

(Imat 27.57-61; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁴² Awii ucuru akpara (akọ shi, awii lara awii uhuru aYahudawa). Ughe ya kpa ni,

⁴³ iYusufu agha Arimatiya, aghu aghaghe kide ugunu, aghu mani anga ma su sha eregom Onọng, alor ikwyi nga ki kya ukushi iBilatus kiya shor ukong iYesu.

⁴⁴ iBilatus wo ica nu mani a kong si iYesu ko kpo. Ava yoro agho la kpọ erekyuo ta iYesu ko kpo ni.

⁴⁵ Aya kong ka anyu agho la kpọ erekyuo si ushiwudu ni, ava ma iYusufu ukong.

⁴⁶ iYusufu va ghe ugyauto ufufugu, ki shulu nu ukong, ki fuga ni ugyauto, ki ta nga kide alor anga ughe upang. Ava fuga kina ubule otighi ka anyu alor.

⁴⁷ iMaryamu iMagadaliya kina iMaryamu ayuru iYusuf anu uka mani anaa nga wu.

16

IYesu sisang ka alor

(Imat 28.1-10; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya wolu wo ni, iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu, kina iSalomi, agho uma uvong kaya coo erenoma iYesu wu.

² Kina iki kywating awii aye kide awii atinsara ni, onong ta, ava kpenẹ utra alor nga

³ ava wulu ace bọ, "Inga ki yini utighi wu ka anyu alor?"

⁴ Na aba sang ica ka yaya ni, ava nu ni utii, mani ushi ughoghe, akọ yini bọ.

⁵ Aya ghila alor ni, ava nu ace anọ ajiya ago uma ufufugu acii ka vo ila, ayi vasa kpa bu.

⁶ "Ayi ma kpano ko ba," Ateri bọ. "Inu so wang iYesu anga agha aNazaret, aghu mani a gra nga kaya ukumu usho. Akọ sisang! Ashi koke ba. Nu oka mani aya nga wu.

⁷ Ukya, uya tẹri atina nga kina iBitrus, Aki shi ki te nu ka kya aGalili. Uka duwu ni inu ki nu nga ko, kini mani ateri nu."

⁸ Aipang ni ava kunu kina uti no titaa ika, ki ya alor iYesu ya. Ara tẹri bọ ace agho ighima ba, ka a kong erẹbata.

IYesu yeni erekwyue nga ukushi iMaryamu iMagadaliya
(IYah 20.11-18)

⁹ iYesu ya sisang ko kpo ka awii ayeng ka awii ating sara ni, ava yeni erekwyue nga ukushi iMaryamu iMagadaliya, aghomani awo nga usheẹ utinsara wu.

¹⁰ Ava kya kiya tẹri aghu mani ashi ni iYesu na aso ju ikwyi ibibi na sa ci.

¹¹ Aya kong si iYesu sha akyo ayiri si anga nu nga, ara ma bọ aipang ba.

IYesu yeni erekwyue nga ukushi atina nga apai
(ILuk 24.13-35)

¹² Kusang kindi ni, iYesu vasa yeni erekwe nga ukushi atina nga apai na aghing mani ashi ayeng ba mani a kyeng kide anifong.

¹³ Kindo agha pai Avughu kiya tẹri ushe; kindo ni, ara ma bọ aipang ba.

IYesu yeni erekwyue nga ka atina nga osho na ayeng

(Imat 28.16-20; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁴ Ata ricuru ni iYesu va yeni erekwyue nga ukushi osho na ayeng mani aso la imila. Ava ger bọ ko taa aipang bọ, kina mani atoro bọ uma aipang na aghomani anu nga mani asisang.

¹⁵ Ava tẹri bọ, si "Ukya ide asing ko ya tẹri ila ididuma ko shi ajiya nadidu.

¹⁶ Aghomani ama aipang, na aju nga iminimini ni, aki peni foo. Aghomani ata ma aipang ba ni aki wa nga ashuwa.

¹⁷ Aki nu uma uwo ica ukushi agho ma aipang, Kide nu uca mi ni oki wuli ushe; aki pii ni irighimi mani ayeubaba;

¹⁸ aki kpeni iyoo kina ivo bọ; insi asa akang ni, aki jubo icima ba; aki tila ivo bọ kaya adumu, na ki leni."

A kpa iYesu ki kya bu ayaya
(ILuk 24.50-53)

¹⁹ Utumu mani Ate ọna iYesu pii ni bọ ni, ava kpa nga ki kyabo ayaya ko, na va cica kavọ ila Onong.

²⁰ Atina nga va kunu kiya tẹri ila ididuma kwabi, Ate ọna sha she bọ ko na sha sa imumani ateri unga uwo ica nu shi kindo.

ILA IDIDUMA KA AVỌ ILUKA Uyeni

Ila ididuma ka avọ iLuka shi kini iYesu nga ni, aghomani asi aki ba ka aba fo agha Israila kina ajiya nadidu. ILuka wọọ si ayoro iYesu na Aghing Onong ka "aba aghila amir ni ila ididuma," ingo umani iki shi na utina ka ajiya na shi kini kọ iligba igho imumani a awang. Oko ikwyifu shiya kide awọ iLuka, asop ite yeni uki ba iYesu. Asop utumu yeni umani iYesu kyaa ayaya. Aghaye ra nga wọọ ila ulite aghoyii iYesu kọ mani aku kyaa ayaya kide awọ Utina Aghotina (Acts). Uka 2 kina 6 (nu ka taata) ushi ni uma umani aki peni kide awọ ri, ila atẹ atuma Onong kina aghocee, umani akyya uka ujee iYesu, iYesu ananọ kide ọna Onong, kina ighang upii kaya agha aSamariya adaduma kina anọ mani a vulu nga. Nadidu awọ ni, ama eřekyyu kọ shor Onong (upii kini Onong), Aghing Onong, utina bayiri kide uka uju utina iYesu, kina ukpaa uvulu kukushi Onong. Uma ushi kide.

Uyeni 1.1-4

Ujee kini irinanọ iYahaya agho uju iminimini kina iYesu 1.5-2; 52

Utina iYahaya agho uju iminimini 3.1-20 Ubaptisma kina umra iYesu 3.21-4; 13

Utina iYesu ka aGalili 4.14-9; 50 Kọ kpaa ka aGalili kiya ta ka Urushelima 9.51-19; 27

Awii ayayo kina Urushelima 19.28-23; 56 Usang, uyeni kono ukyya ayaya iYesu 24.1-53

Uyeni.

¹ Kono mani Ajiya nagigang kọ sher si ebo ki wọọ ila imumani ako ju kide mayo ni,

² awọ kono mani aghi ite ma ayọ umumani ibo nu na aju ungo mani oba.

³ Imẹ nu ni oşo duma, ka imẹ kọ kra uma ri nadidu na sisong kọ kpaa ka kyua na aju bu kọ, ni imẹ wọọ ngo agha aghaghe iTiyofofos,

⁴ ka inu ye imumani amẹẹ nọ na aipang nga.

Atuma Onong Teri umani aki Jee IYahaya aghono Ubaptisma

⁵ Akyua umani agom iHiridus ko aYahudiya ni, ace ifrist shi kọ ayoro nga si uZakariya, asi kide ọna mani aka ma bo agho pii kọ oto Onong ka ọna Abija; ayoro ayiri nga si Alisabatu kide ute Aruna.

⁶ Ka pai bo na kyai na birbo kishite Onong, aka ju imumani Onong sa uju.

⁷ Ashi bo na anọ ba ka Alisabatu sa akuu; anyi bo kọ kyaa atọ.

⁸ Ace awii ni uZakariya sọ ju utina ifrist ka kyua mani akyyo si ajiya nga bo shina utina kide ọna Onong.

⁹ Ahwiya nga kọ wuru ituu kono mani agho ifrist yira si ibo ki ka ju utina ni, anga ki ka ghila ide ọna Ate ayaya, ka ya ta ugha opong,

¹⁰ ajiya nadidu sọ upii nọ Onong kọ seshi ka kyua uta ugha opong nga.

¹¹ Ba irishu, ace atuma Ate ayaya kunu ki ma tara kọ uhwo ila kọ oka ni ata ugha kọ.

¹² Uzakariya ya nu nga ni, eřebata kpene nga kọ.

¹³ Atuma Onong ba teri nga si, "Ba kono eřebata ba uZakariya, Onong yira ushor ngo, ayiri ngo Alisabatu ki jee ngo anọ, ingo ki ma nga uca si iYahaya.

¹⁴ Ingo ki kọ uhwai kini ikwyifu nagi-gang, ajiya na pam ki ju ikwyifu nọ ujee nga,

¹⁵ anọ ki tee agha aghaghe kukushi Ate Ayaya. Aki sa nga akuma ko ima usa uvra ba. Aki sa nga na aghing Onong na aku jee bo nga ba.

¹⁶ Aki wuwa na agha Israila na pam kukushi Ate Ayaya Onong bo.

¹⁷ Aki lite kide aghing uyeri kini eřekyyu nga kini Iliya ni. Aki ba nọ uci okyyu ka aghojee kina anọ bo, ka ba tee na agho na aka hwiri bo atong ba ka tee agha aipang, ka wang Ate ayaya ajiya nga, ka peni bo na so ci sha."

¹⁸ Uzakariya ba teri atuma Onong si, "Imẹ ki ju nanyi ki mẹ ye kindo? Imẹ wẹ ni ito anakpii agho bo mi kọ la awiiapai."

¹⁹ Atuma Onong ba yira nga si, "Imẹ si iJibrilu na ating ki shite Onong. Atuma mi si iba teri ngo upii, ki ba teri ngo idi ila ididuma.

²⁰ Ingo wẹ ni ingo ki komo, ingo ki biya ngo upii ba, sa awii mani uma ri ki ba kọ, ka ingo ta ma ngo aipang kọ upii ba, aki ju wu ka akyya nga."

²¹ Ajiya sọ sa ukunu uZakariya, awo ica nọ umani ata kunu nga kaisa kide ọna Onong ba.

²² Aya kunu ni, ata biya nga upeni kini bo ba. Asa kpẹẹ si anu amọ aghaghe kide ọna Onong wọ, asa sọ yeni bo na ivọ ka ata biya nga upii ba.

²³ Akyua uju utina ifrist ya kpẹ wu ni, aba suwa nga aca.

²⁴ Awii ra ya wor bo ni, ayiri nga Alisabatu kpaa afo. Asa shoro nga ki la ipiri ito, aso teri si,

²⁵ "Imumani Agho ọna ju mi yidi kide na awii umani a kra mi na ahwo kọ, awo mi ighong kọ kide bajiya."

Ateri Ujee IYesu

²⁶ Kide upiri itin ni, Onong tuma atuma nga iJibrilu ki ice ifong kide erebo aGalili, aka yoro si aNazaret,

²⁷ kukushi ace anayiri mani ata ye nga agheme ba, na ako cira ace ajiya na aka yoro nga si uYusufu, kide ute uDauda, uca anayiri bo si uMaryamu.

²⁸ Atuma Onong ba kyaa ukushi nga ki ya ju si "Isu bili ngo, agho na hwiya, Onong si ki ni ngo!"

²⁹ Aba duma nagigang no upii, na sa ghulu ikwyi nga si iligba igho ubili yidi ni,

³⁰ atuma Onong ba teri nga si, "Ba kong erebata ba, uMaryamu ka Onong hwiya ngo.

³¹ Ingo we ni ngo ki kpaa afo, ko jee ano anagheme, ingo ki ma nga uca si iYesu.

³² Aki tee agha ghaghe, aki yoro nga si Ano agho cee no ughoghe. Ate aYaya Onong ki ma nga eregom ate nga uDauda.

³³ Aki ko ute uYakubu so usang asing. Eregom nga ki shi wu na amara ba."

³⁴ UMaryamu ba teri atuma Onong si, "Na nyi ko ni udi ki ba ko, ni ime ta ye mi agheme ba?"

³⁵ Atuma Onong yira nga si, "Aghing Onong ki ba ngo, erekyuo agho cee no ughoghe ki yuru ngo ya. Agha Uyeri na aki jee ni, aki yoro nga si Ano Onong.

³⁶ Uwe ni, anayuru ngo Alisabatu, aghomani asi aki jee nga ba, ka kyuaryari ni, ashina afo ipiri itin, kide irihua nga.

³⁷ Ki ba imumani Onong ta ki bira nga uju ba."

³⁸ UMaryamu ba ju si, "Ime ni agira Onong nga, ta ni obami konon mani ingo teri ni." Atuma Onong ba sang nga kukushi nga.

UMaryamu Kyaa Ila Kukushi Alisabatu

³⁹ Awii ra ni uMaryamu sang kaisa, ki wor kyaa ice erebo mani ishi na ako, ka ano ifong erebo aYahudiya.

⁴⁰ Aghila ide ona uZakariya ki ya bili Alisabatu.

⁴¹ Alisabatu kong ubili uMaryamu ni, ano ide afo nga tee. Aba ma Alisabatu nga Aghing Onong.

⁴² Aba gyo anyu nagigang, ki teri si, "Ingo shi na ayi afafu kide ba yiri. Ano ide afo ngo shi na anyu adaduma!"

⁴³ Na nyi ko ni udi uyoo ba mi ko, na ayuru Ate aYaya mi ki ba ukushi mi?

⁴⁴ Ka ime kong ereyue ubili ni, ano tee kide afo mi na ikwyifu.

⁴⁵ Ama anyu adaduma na aghomani ama aipang na utuma mani Ate aYaya ba nga ko ki hwura."

Ate UMaryamu

⁴⁶ UMaryamu ba ju si, "ikwyi mi so bre Ate aYaya.

⁴⁷ Aghing mi kong ikwyifu na Onong aghofoo mi,

⁴⁸ ka sa mi ka ikwyi nga na ime kina umani agira ngo nga! Ko kpaa ka kyuari ni ajiya nadidu ju si ime ni ata mi anyu adaduma.

⁴⁹ Ka agho shina akyuo ko jumi uma kokong. Uca nga ni agho uyer nga!

⁵⁰ Ko kpaa ka ace akyua ki ma ta ace akyua, ahwoo nga si ka aghomani aka kong erebata nga,

⁵¹ uma okokong na ju, aghomani aka hwiri bo atong ba, ibo kina amara bo ni, afu bo ko.

⁵² A wuru agom wu ki eregom bo, asa zee aghomani aka ra sang bo akwyi bo ba,

⁵³ ama agho idafu uma udodoma, na sa shira aghono upeni na avo ahwoo.

⁵⁴ Ashe agira nga Israila, ka ashuni na ahwoo nga,

⁵⁵ konon mani ater anarakpii mayo, kushi Ibrahim kina ute nga ki ta ko sang asing."

⁵⁶ UMaryamu lara nga kina Alisabatu ki la ipiri tai, na sa to vuwa nga aca.

Ujee IYahaya aghono Ubaptisma

⁵⁷ Akyua na Alisabatu ki jee wu ya ju ni, ajee ano anagheme.

⁵⁸ Agha yayo kina anayuru ya kong umani Onong kong ahwoo nga ni, ashe nga no kong uhwal wu.

⁵⁹ Awii inanari na asho aghumu na ano ni, awang ma nga uca ate nga uZakariya,

⁶⁰ ayuru ba ju si, "Kaayi, aki yoro nga si iYahaya."

⁶¹ Aba teri nga si, ayo shibo na ace anayuru umani ashi no uca kindo ba.

⁶² Asa ghulu ate na avo, uca na wang sa ama ano.

⁶³ Aba ju si ama nga ima uwoo, aba woo si, "Uca nga bo si iYahaya." Awo ica nadidu bo.

⁶⁴ Anyu nga ba bo yemi na eregheme nga ba sheri, na ade ko pii, na bre Onong.

⁶⁵ Erebata ba kpena agha yayo bo nadidu. Ajiya de ko ma ila imumani iba nadidu erebo na isi na ako ka aYahudiya.

⁶⁶ Aghomani a kong ni, ako kide ikwyi bo, asu teri si, "Ikembo na anano ri ke tee ko?" Ka avo Ate aYaya shi kini nga.

Ate UZakariya

⁶⁷ Aba sa ate nga uZakariya na Aghing Onong, aba nu amo aghaghe, asi,

⁶⁸ ubre kukushi Ate aYaya, Onong Israila, ka aba ki ba foo ajiya nga.

⁶⁹ Ashang ayo agho ufoo, agho erekyuo, Kide ute agira nga, uDauda.

⁷⁰ Konon mani ater ka anyu atina nga agho upipar aiwuu.

⁷¹ Afoo ayo kide ivu ayikyo okoro bayo, kina aghomani awang bo nu ayo ba.

⁷² Konon mani ayeni anarakpii bayo ahwoo, ashuni na odomo upipar na sa ju.

⁷³ Usuu na ju ate mayo Ibrahim ko.

⁷⁴ Ka kara ayo kide ivo ayikyo okoro bayo. Ka ayo ju nga utina ba erebata.

⁷⁵ Sa yo shina uyeri ki shite nga, nadidu awii bayo.

⁷⁶ Ingo ano mi, aki yoro ngo si agho pii ko oto Onong agho ucee no ughoghe. Ingo ki lite Ate na oyo ba, ka ingo ya ker nga utra,

⁷⁷ Ki ngo teri ajiya si agho ufoo bo we konu ucira bo avulu bo wo,

⁷⁸ ka ahwoo Onong ba ayo, ka yaya ni uyeri abidikyua ki kunu yi wo, ki ba ka yaya kukushi bayo,

⁷⁹ Ka ta agho kyeng kide iting uyeri, kina agho kyeng ka iwuliwu ukpo, ka kyeng kina ayo ko utra ikwyifu."

⁸⁰ Ano fonu, ki ba ni erekyuo kide aghing. Aghila nga ide aghumu sa awii mani ayeni erekwe nga ki Israila.

2

Ujee IYesu

(IMat 1.18-25)

¹ Awii ra ni iKaisar Agustus sa si agyo anyu, si awoo uca aghomani asi ki erebo nga.

² Udi wu si upila ite na aju ka kyua Ukirinias, agho ko erebo Asuriya,

³ kwinga na akyaa ifong bo ka aya woo uca nga.

⁴ IYusufu ma na aya ifong aNazaret, kide erebo aGalili ki kyaa aBaitalami kide erebo aYahudiya, uwu shi ifong mani ajee agomo uDauda wo. IYusufu kyaa ukadu ka anga ni aghote uDauda nga.

⁵ Akyaa konu uMaryamu anayiri na cira nga ka aya woo uca bo, aghomani asi na afo.

⁶ Ashi ka aBaitalami ni, akyua ujee nga ba ju.

⁷ Aba jee erizeri nga, ki yuru nga na ugyauto uworo, ayaa nga kide utakpo ka ata peni bo uboko koka ushulu akyeng ba.

Aghocee kina Atuma Onong

⁸ Ki ididu erebo ni, ace aghocee ka nye ko sesing, na aso sha atem bo na atii.

⁹ Ace atuma Onong ba irishu va kunu kite bo, ujoq Agha aYaya ta uyeri ki gheme bo, nava kong erebata nagigang.

¹⁰ atuma Onong ba teri bo si, "Inu ba kong erebata ba, uwe ni ime banu ni ila ididuma, mani ki sa ikwyifu ka ajiya nadidu.

¹¹ Aidi ni, ajee no aghofoo kide ifong uDauda, aghomani anga shi uKristi, Ate.

¹² Amaa ni inu ki nu we, inu ki ya nu erepale ano na ayuru na ugyauto uworo, na yee kide utakpo."

¹³ Ba irishu, na ikir atuma Onong ba ka ayaya ki ba ta akwyue kina atuma Onong ra, na bre uca Onong, na asu ju si,

¹⁴ "Ujoq kushi Onong ka ayaya!

Taani ikwyifu shi ko ka asing kina ajiya ni Onong kakong ododoma bo!"

¹⁵ Atuma Onong ya sang bo ko ukushi bo ni, asa vuwa bo ayaya, aghocee ba teri ace bo si, "Ayo bakye ka aBaitalami ka kyuari ka ayo ya nu ima ra mani iba, inga ni Onong teri yi."

¹⁶ Asa wor kaisa, ki ya peni uMaryamu kina IYusufu, kina erepali ano ni yii kide utakpo.

¹⁷ Aghocee ya nu nga ni aba teri ajiya ila umani atuma Onong sa teri bo ka ya ano ri.

¹⁸ Nadidu aghomani a kong imumani aghocee ra sa teri bo, na asa wo ica.

¹⁹ UMaryamu ba ko imumani ateru nadidu, nasosa ghulu ikwyi nga ka aya.

²⁰ Aghocee vuwa bo oka mani atem bo shiwu, na so bre na joq Onong, imumani a kong ki ba nu konu mani atuma Onong teri bo ni.

Uma Uca IYesu

²¹ Awii inanari ya ju, naya sho aghumu ni nga ni, * aba ma nga uca si iYesu, uca mani atuma Onong ma na ko kpaab bo afo nga ba.

Akyaa ni IYesu ka Ona Onong

²² Akyua ya ju ni uMaryamu kina uYusufu ki ju imumani umee iMusa teri saju ka hwuru irighe ni, avasa kpaab iYesu ki kya bo Urushelima kaya ma Onong.

²³ Kini mani Awoo kide umee Ate aYaya ni, "Ko iligba erizeri anagheme umani ajee ni, aki hwuru nga irighe wo."

²⁴ Ki ba ju wa ifuu konu mani ateru kide umee Ate aYaya si, "Ukhimi upai, kina atattabara† ayoro apai na ki wa."

²⁵ Adakyua ra ni ace ajiya shiwu ko Urushelima. Aghono uca si iSaminu, agho ju aipang nga, agho ju utina Onong, aso sa awii mani aki foo Israila. Aghing Onong shi kini nga.

²⁶ Aghing Onong ko yeni nga si, aki kpoo nga ba sa nu Ate yi uKristi umani Onong teri si aki tuma.

²⁷ Aghing ya ser nga, na ba ghila ide ona Onong ka kyua mani aghocee iYesu ya ba ni nga kide ona Onong ka ju konu mani umee iMusa yeni saju,

²⁸ iSaminu ba yira ano ki ko na avo, ki sa Onong izaab si,

²⁹ "Ka kyuari, Ate Yaya,

Shira agira ngo ni ikwyifu, konu mani uteri,

³⁰ Ki me nu ufoo ngo.

³¹ Uwo mani ingo ju ki shite ajiya nadidu,

³² Uyeri no so yeni aghomani ashi bo aYahu-dawa ba itra ngo,

* 2:21 Sho aghumu Uwu shi ukyeri oka aghimi. † 2:24 Atattabara Aninu mani ilileri ikhimi mani aka cee ka ca.

Ko ba na ujoŋo ka ajiya ngo Israila."

³³ Aghojee iYesu wo ica ni umumani ateri kaya eŋekwe nga,

³⁴ uSaminu sa bo anyu adaduma. Ki teri uMaryamu ayuru iYesu si, "Onong hwiya anŋo ri ka asa ace agho bo ukpaa, na ace agho bo nagigang ka sisang kide Israila. Aki shi amaa ukushi Onong mani ajiya nagigang ki wang bo ba.

³⁵ Kindiwu ni imumani ishi kide ikwyi na pam ki yeni. Ima ri ki ta ngo ulo koŋo atuu ikwyi ngo ni ikuma okoro."

³⁶ Ace anahua agho nu, kide ona Onong ayoro nga si Anatu, anŋo iFanuwel ki ijiya Asher. Aci obuwa anyi atinsara wu,

³⁷ agheme nga ya kpo ni, anyi, kina uci nga ba agheme ashi anyi Ishonanari na nari. Ata ya nga ona Onong ba, aso ju Onong utina atii kina atono, na aso shor Onong kina ukpena anyu.

³⁸ Inga va ba Ka kyua ra, ki sa Onong nga iza, kiva pii kaya eŋekwe anŋo ko shi aghomani aso sha ka ama wo Urushelima.

Uvuwa ANazaret

³⁹ UYusufu Koŋo uMaryamu ya kpee kwike koŋo mani umee Ate aYaya teri ni, aba vuwa bo eŋebo aGalili ki kyabo ifong bo aNazaret.

⁴⁰ Anŋo ya fonu, ki ba ni eŋekyuo, asi na uye nagigang. Onong ta nga anyu adaduma.

IYesu, Anano kide Ona Onong

⁴¹ Aghojee nga ka kyaa Urushelima ko aligba anyi ka kyua usra agya ubulu,

⁴² Aya la anyi ushonapai ni, aba kyaa usra ipara kini nga koŋo mani ako gheli wu ni.

⁴³ Aya kpee usra ipara ni, asa kpena utra uvuwa bo, na anŋo, iYesu, aba laa nga ko Urushelima ba si aghojee nga ya ba.

⁴⁴ Ibo ni, awiya ko kyeng, akpaa si ashi ki de baiya. Asa de ko uwang nga kide anayuru kina ayikyo bo,

⁴⁵ Aya peni bo nga ba ni, aba vuwa bo Urushelima, kiya wang nga.

⁴⁶ Awii itai ni aya peni nga na ci kide ona Onong kina aghomee, na aso hwiri bo, na sa ghulu bo uma.

⁴⁷ Nadidu aghomani a koŋo nga ni, asa wo ica nu ukpele nga koŋo uyira upii nga.

⁴⁸ Awo ica nu mani anu nga ko kawee, ayuru nga va ju si, "Ano mi koŋo, ikembo wu nu ju ayo kindo? Ime kina ate ngo duma nu mani ayo ta nu ngo nga ba."

⁴⁹ Aba teri bo si, "Ikembo sa ni inu so wang mi? Inu ta ye nu si iyiya ni ime ki shi kide ona ate mi ba?"

⁵⁰ Na ata kpele bo upii na ateri bo ba.

⁵¹ Aba sisang ki yii bo ki vuwa bo aNazaret, na su koŋo ima uteri aghojee nga. Ayuru nga kyo uma kide ikwyi nga.

⁵² IYesu lite nu ukyimi nu uye, nu fonu, kina uyoo ko ukushi Onong kina ajiya.

3

Uteri Upii Onong IYahaya aghono Ubaptisma.

(*Imat 3.1-12; IMar 1.1-8; IYah 1.19-28*)

¹ Kide anyi uso na ito na eŋgom ighighe iKaisar iTibariyas ni, iBuntus iBilatus so ko aYahudiya, iHiridus nga so ko eŋgom aGalili, anayuru nga iFilibus nga ko eŋgom Ituriya kina aTarakunitas, aLisaniya ko eŋgom Abiliya,

² akyua ni Hanana kini iKayafa sa afirist akakong, Upii Onong va ba iYahaya anŋo uZakariya kide aghumu.

³ Aba gheme nadidu eshe eŋeyema Urdun, na so teri upii Onong si, ajiya lokpaa na ju bo iminimini, ka acira bo uvulu bo ko,

⁴ koŋo mani awo kide awo agho pii ko oto Onong, Ishaya si, "Eŋewue uyoro ka aghumu si, 'Inu ker Onong utra, ka inu nawa itra nga.

⁵ Aki hwura kogba uhuo, aki yaa kogba utii no ugbana ughoghe. Aki nawa utra umani ugomu wu, ka akeri itra ibibi ki ba iduma.

⁶ Nadidu ajiya ka ya sing ki nu ufoo Onong!"

⁷ IYahaya teri ikir baiya na aba sa aju bu iminimini si, "Inu iyoo na kang! Inga waa no ato si inu te anang Onong uki ba?"

⁸ Inu ju utina mani uki yeni okpaa no, koŋo umani ashe ka ma ikolo ni, inu ba sa ka ikwyi nu si, 'Ibrahim nga sa ate bayo ba.' Ime so teri nu si Onong ki bira ukeri Ibrahim anŋo ka atii ri.

⁹ Ka kyuari ni anyu akperi she ki eŋepiya osho. Kindu ni nadidu ushe mani uta ma wu ikolo ididuma ba ni, aki kpa wu ko, ka feni kide ugha."

¹⁰ Ajiya ba ghulu nga si, "Ikembo na ayo ki ju?"

¹¹ Aba yira bo si, Aghomani ashi ni ugba upai, na kau kina aghomani ashi nga ni koba, agho shii ni imila ju kindo."

¹² Agho yira agonu ba sa aju bu iminimini, "Aghomee, ikembo na yo ki ju?"

¹³ Ateri bo si, "Inu ba yira ki nu ce imumani asa nu uyira ba."

¹⁴ Ace aghila akpo ghulu nga si, "Ayo ni, ikembo na ayo ki ju?" Aba teri bo si, "Inu ba kara ajiya efe basi uyo bo ba, inu ma ta ateri kaya akwyi bo ka ataa manŋo nga efe ba. Inu sa iza ni imumani aka ja nu."

¹⁵ Umani ajiya so sha agho ufo ni, na didubu kpaa kide ikwyi bo si iYahaya nga sa aghofoo ra.

¹⁶ IYahaya ba teri bo na didubu si, "Ime ni, ika ju nu iminimini na amusum, kindo ni ace agho na ace mi na eŋgoro ki ba,

ungani iki biya mi ushii anii akpo nga ba. Anga ki ju nu iminimini na Aghing Onong, kina ugha.

¹⁷ Ako ofofo nga kavö nga, aki per ewewo ka nau, na sa cur alkama ka sa kide afö nga. Na sa foru ewewo na ugha mani uka kpo wu nga ba'

¹⁸ Kinö uwaa atong nagigang, iYahaya ma ajiya ila ididuma.

¹⁹ iYahaya ger iHiridus na umani avo iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus, ki ba ju uce nu uma ububi.

²⁰ iHiridus kimi kaya uma ri, aba sa na ta iYahaya kide uböo itii.

Aju IYesu Ubaftisma

(IMat 3.13-17; IMar 1.9-11)

²¹ Asö ju ajiya iminimini nadidu ni, asa kö ju iYesu. Asö pii nö Onong ni, a yaya ba feme,

²² aghing Onong na alile ikhimi ba ka ayaya ki ba shulu kaya ewewö nga. Na sa köö ice ewewö ka yaya si, "Ingo sha anö mi, anö mani ime yoo. Ime ka köö uhwai nö nagigang."

Iripiya IYesu

(IMat 1.1-17)

²³ Akyua ni iYesu kyoju utina umee nga ni, ashina anyii ishi tai wu ka sing ri. Ajiya kpaa si inga ni anö uYusufu nga,

iYusufu anö iHeli,

²⁴ iHeli anö iMattat, iMattat anö iLawi,

iLawi anö iMalki, iMalki anö iYanna,

iYanna anö uYusufu,

²⁵ uYusufu anö iMattatiya,

iMattatiya anö Amos, Amos anö iNahum, iNahum anö Azaliya, Azaliya anö iNajaya,

²⁶ iNajaya anö iMata, iMata anö iMattatiya,

iMattatiya anö iShimeya, iShimeya anö uYusufu,

iYusufu anö iYahuza,

²⁷ iYahuza anö iYowana,

iYowana anö iRefaya, iRefaya anö iZerubabel,

iZerubabel anö iSheyaltiyel, iSheyaltiyel anö iNiri,

²⁸ iNiri anö iMalki, iMalki anö Addi, Addi anö iKosama, iKosama anö Elmadama,

Elmadama anö Er,

²⁹ Er anö iYosi,

iYosi anö Eliyezar, Eliyezar anö iYorimi,

iYorimi anö iMattat,

iMattat anö iLawi,

³⁰ iLawi anö iSaminu,

iSaminu anö iYahuza, iYahuza anö uYusufu,

iYusufu anö iYonana, iYonana Eliyakim,

³¹ Eliyakim anö iMalaya, iMalaya anö iMainana,

iMainana anö iMattata, iMattata anö iNatan,

iNatan anö uDauda,

³² uDauda anö iYesse,

iYesse anö Obida, Obida anö iBowaz,

iBowaz anö iSalmön, iSalmön anö iNashon.

³³ iNashon anö Amminadab, Amminadab anö Aram,

Aram anö iHesruna, iHesruna anö iFeresa,

iFeresa anö iYahuza,

³⁴ iYahuza anö iYakubu,

iYakubu anö Ishaku, Ishaku anö Ibrahim,

Ibrahim anö iTera, iTera anö iNahor,

³⁵ iNahor anö iSerug, iSerug anö iReyu,

iReyu anö iFeleg, iFeleg anö Eber,

Eber anö iShela,

³⁶ iShela anö iKenan,

iKenan anö Arfakshad, Arfakshad anö iShem,

iShem anö iNuhu, iNuhu anö iLamek,

³⁷ iLamek anö iMetusela, iMetusela anö Anuhu,

Anuhu anö iYared, iYared anö iMahalalel,

iMahalalel anö iKenan,

³⁸ iKenan anö Enosh,

Enosh anö iShitu, iShitu anö Adamu,

Adamu ni anö Onong.

4

Ishëe Mra IYesu

(IMat 4.1-11; IMar 1.12-13)

¹ iYesu ya wuwa ki ewewö Urdun kina Aghing Onong, Aghing ba kyeng ni nga ki kyaa aghumu kö,

² uka umani Ishëe mra nga ki la awii isinar. Awii ra ni ata la nga ighima ba. Aya kpe ni asa köng idafö.

³ Ishëe ba teri nga si, "In kini ingö ni Anö Onong nga ni, sa atii ri ka tee ubiredi."

⁴ iYesu ba ger nga si, "Awö kide ila Onong si, 'Ba Imila yö kiyu yö na ajiya ki lang kö ba.'"

⁵ Aya sang kö kadu ni, Ishëe ba kpaa nga ki kya uce uka ka yaya nagigang, ayeni nga ewewö asing ri nadidu kide anakyua.

⁶ Ishëe ba teri nga si, "Ime ki ma nö uma ödödöma ri nadidu kinö ujö bö, kö uma ri ni ama mi bö, ika va ma aghömani ime yoo."

⁷ Nadidu uma ri ki tee unga nö in kini ingö ki jö mi ni."

⁸ iYesu teri nga si, "Awö si, 'Onong nö nga ni ingö ki jö nga kina utina kayu nga.'"

⁹ Ishëe ba kpaa nga ki kyaa Urushelima, aya kyo nga ka amaa yaya öna Onong, ateri nga si, "In kini ingö na anö Onong nga ni, funu kö kpaa ki ewewö."

¹⁰ Ka awọọ kide ıla Onọng si, 'Aki sa atuma Onọng ka dara ngo ka egegegom,

¹¹ aki dara ngo ni iwọ bọ kọ ba gyo ifra ngo kọ utii ba.'

¹² IYesu ba teri nga si, "Awọọ si, 'Ba mra Onọng ngo ba.'

¹³ Ishẹẹ ya kpẹẹ kọ iligba umra nga ni, asa zọnọ ya nga ya unga nagolo.

IYesu Kpaa Utina nga ka aGalili

(Imat 4.12-17; IMar 1.14-15)

¹⁴ IYesu wuwa nga aGalili kide erekyuo Aghing Onọng, ıla nga kpaa ko abi ki erebo.

¹⁵ Alite nọ umẹẹ kide okọ takwyue aYahudawa, kwinga so bre nga.

Atoro bọ IYesu ka aNazaret

(IMat 13.53-58; IMar 6.1-6)

¹⁶ Ukadu ni iYesu ba aNazaret, ukọ mani afonọ kọ. Aghila nga okọ takwyue aYahudawa ka Awii uwuru aYahudawa kono mani aku gheli kọ ni. Aba sisang ka pila iwọ.

¹⁷ Aba ma nga awọ agho pii kọ oto Onọng Ishaya, aba femẹ ki peni ukọ mani awọ si,

¹⁸ "Aghing Ate aYaya shi kini ime, ka kyo mi ka ime ba aghina amir ni ıla ididuma. Atuma mi si ime teri nọ si aki shee aghomani alor bọ, afoọ ki peni ukyoo uka, aghomani ademini bọ ki sisang.

¹⁹ Iki ba gyo anyu si akyua ya ju ni Ate aYaya ki foo ajiya nga."

²⁰ Aya kpẹẹ upila ni, aba wuru awọ ki ma agho ju itina okọ takwyue aYahudawa ya, na sa cica. Nadidu aghomani ashi kide okọ takwyue aYahudawa sa nga ica.

²¹ Aba teri bọ si, "Imumani awọọ kide ıla Onọng hwura ka ayatọ nọ kaidii."

²² Nadidu aghomani ashiya kọ uka ni, a kono uhwai na asa wo ica ni ighang upii ididuma ni ikunu ka anyu nga, asu sa ghulu si, "Ni, ba anọ uYusufu wẹ ri ba?"

²³ IYesu teri bọ si, "Imi yeni inu ki bami ni idi ighang upii, 'Aghomẹẹ ikang, ma erekwe ngo okyuo.' Inu ki ba teri mi si, 'Ju uma umani ayọ kono ni ingo ju ka aKafarnahum ki ifong nu ni.'"

²⁴ Aba teri bọ si, "Aipang ni, ime so teri nọ si, ba agho pii kọ oto Onọng mani aka yira nga ki ifong nga.

²⁵ Aipang ni ime so teri nọ, akyua agho pii kọ oto Onọng Iliya ni, ace ayiri shi kọ aghomani aghemẹ bọ kọ kpurubu na pam ki Israila, akyua mani aviya kpaa wu ba ki la anyi atai ni ipiri itin, idafọ lọ nagigang nadidu ki erebo.

²⁶ Nadidu kindo ni ata tuma bọ agho pii kọ oto Onọng Iliya nga kukushi agha yayi kide bọ ba, nava tuma kukushi ace ayiri kayu nga ka aZarafat ki erebo aSidon aghomani aghemẹ nga kọ kpoo.

²⁷ Akyua agho pii kọ oto Onọng Ilisha ni, ace aghono ubili shi kọ na pam ki Israila,

ba agha yeng mani a hwuru nga ugunu wu ba, iNa'aman nga kayu nga, agha aSuriya."

²⁸ Ajiya mani ashi kide ya kọ kindo ni asa kono anaa wu na didu bu.

²⁹ Asa sang ki woo iYesu ki kyabọ usu-tumu ifong kọ, kiya kyo nga ka ya ugbana mani aviya ifong bọ kibọ ya kuma nga ka feni ki erebo,

³⁰ Nava ghila nga ide bọ ki sang nga.

Aghono Usheẹ Ususu

(IMar 1.21-28)

³¹ Asa wor ki kya aKafarnahum, ice ifong ki erebo aGalili, na so mẹẹ bọ ka Awii uwuru aYahudawa.

³² Awo ica ni umẹẹ nga, ka upii shina erekyuo.

³³ Kide okọ shor Onọng ni ace ajiya shiya na ashina usheẹ, aghing ababi. Asa sang anyu ni erekyuo ki ju si'

³⁴ "Sang ngo koke! Ikembo ni ingo wang kukushi bayo, iYesu anga aNazaret? Ingo wang ba pii ayọ kọ? Imi ye ti ingo ni inga ni, ingo sa agha uyer Onọng ra!"

³⁵ "Komo!" IYesu gawa ni nga. "Kunu kide erenoma nga!" Ushẹẹ nga ba kuma nga ki feni ki erebo na si kunu nga bu sa nga ugunu.

³⁶ Ajiya nadidu wo ica, nasu teri ace bọ si, "Iligba igho upii yidi? Ni erekyuo kini eregoro ajiya ri sa usheẹ ususu so ukunu bu, usa kunu bọ!"

³⁷ Ila nga kpaa ko abi ki erebo.

IYesu Leni na ajiya na pam

(IMat 8.14-17; IMar 1.29-34)

³⁸ IYesu kunu nga kide okọ shor Onọng, ki kyaa ona iBitrus. Akeri iBitrus shi akyuo ba, Erenoma nga furu wu nagigang, aba shor iYesu sa ama nga okyuo.

³⁹ Aya tara ka yayo icuru nga, asa sa ufuru erenoma si isher nga, aba sisang ki ju bọ utina.

⁴⁰ Onọng ta ya ghila wu ni, ajiya ba iYesu na aghomani asini ko iligba igho udumu, atiya bọ avọ ka ya ikwyi, ki ma bọ okyuo.

⁴¹ Ushẹẹ ba kunu kide anoma bajiya na pam, nasu taa akpa na teri si, "Ingo ni anọ Onọng nga!" Aba gawa kini bọ, akrabo upii kọ, ka aye si anga sa aghofoo.

IYesu Kyaa oka Uteri Upii Onọng

(IMar 1.35-39)

⁴² Ikyua ya yẹ ni aba kunu nga, ki kyaa uce uka mani agho shi ya ba. Ajiya na pam so wang nga, akyaa ukushi nga. Uwang bọ ni ibo dara nga, ka aba sang nga kukushi bọ ba,

⁴³ aba teri bọ si, "Iyiya yọ ni imi ma ufong ushe ıla ididuma inga eregom Onọng, ka imumani isa ni atuma mi yidii."

⁴⁴ Asa lite nọ uteri upii Onọng kide okọ shor Onọng erebo aYahudiya.

5

*IFesu Yoro Atina Nga**(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20)*

¹ Ace awii ni iYesu teng ki kyor ighong aJanisarat. Ajiya so yiri kyabò ayayo nga kibò kong ila Qnong.

² Anu agbòlò apai ka nyu ighong, aghò hwiri itagbo kunu bò kidè, na asò hwuru isha bò.

³ Aba ghila ogbòlò uyeng, unga iBitrus, a shor nga sa ayini ogbòlò ki èrèbò ka ghila nga idè wu. Aba cica kidè ogbòlò kò mée ajiya mani acur.

⁴ Aya kpèè upii ni, aba tərì iBitrus si, "Khimì uyini ogbòlò kò kya ngò uka ukyukyu wu, inu shee isha nu, kunu waa itagbo."

⁵ iBitrus yira ki ju nga si, "Aghò ɔna mi, ayo kò ju utina kò kpaa na atii, ayo ta kpènè yi ighima ba, kòno ingò pèni ni isu ba shee isha."

⁶ Aya ju kindu ni, asa hwiri itagbo na pam, ki ta kòmani isha bò dèkò kər yò.

⁷ Asa yoro ayikyo bò kò daa ogbòlò ka ba sèbò kò. Aba kò ba, ki sa itagbo ka agbòlò ki tii wu ki wang ghila wu.

⁸ iBitrus ya nu kindu ni, aba kpaa ki isite iYesu ki ju si. "Sang ngò ɔkò shi mi Ate, ki imè na aghò vulu nga."

⁹ Ki inga kina aghòmani ashi kini nga nadidu bò ni, awo ica ni itagbo na ahwiri,

¹⁰ kindò wu ni iYakubu kina iYahaya anò iZabadi, ayikyo utina iBitrus. iYesu ba tərì iBitrus si, "Ba kòò èrèbata ba. Ite ni ajiya bò ni ungò ki hwiri."

¹¹ Aya yini ogbòlò bò ki fuma uviya ni, aba sheri kwikè ya na si kiyii nga.

*IFesu Lèni na aghonò ubili**(IMat 8.14; IMar 1.40-45)*

¹² Ace awii ni iYesu shi ki ice ifong, na ba nu ace ajiya mani ubili kò la èrèkyuò nga. Aya nu iYesu ni aba kpaa ki shite nga, ki shor nga si, "Ate, inkini ingò yira ni, ingò ki bira sa mi ki ba na pipar."

¹³ iYesu ba nawa avò nga, ki piya nga, ki ju si, "Imè yira, ba na pipar." Kidè akyua ni ubili shee nga.

¹⁴ iYesu ba waa nga atò si aba tərì aghò ba, asi, "Oso kya ngò ukushi ifrist kaya nu ngò, kò ya ma ifuu ki ngò ba na pipar ki ibò ye, kòno umani iMusa tərì ni."

¹⁵ Ni kindu ni ila lite nu ghimi na ajiya na pam dè kò kyeng ukushi nga ki ibò ya kòò upii nga, ace aghò bò ni ka lèni ni idumu ni ɔsò lò bò kò.

¹⁶ Ni iYesu ka kyaa ukò mani aghò shiya ba, ki ya pii nò Qnong.

*IFesu Lèni na aghòmani Akò Hwiya nga**(IMat 9.1-8; IMar 2.1-12)*

¹⁷ Ace awii ni, iYesu so mée na ace aFarisiyawa kina aghomèè umèè iMusa akunu ki kwiligba ifong ki èrèbò aGalili, kini èrèbò aYahudiya, kò Urushelima kuma, na aci ya kò kaa. Èrèkyuò Qnong ingò sa ɔlèni shi ni nga.

¹⁸ Ace ajiya ba na kò aghòmani akò hwiya nga ka ya ishòr, asu sheri ni èrèkyuò na wang ghila kaya kyo nga ki ishite iYesu.

¹⁹ Ara bira bò ogbòlò idè ba ka ajiya shiya na pam, aba kiya bò aya ufiya ubòò, kiya yemi ufiya wu ki suu ni nga kini ishòr na ayèè kò, asa kyo nga ka biyating baijiya ki shite iYesu.

²⁰ iYesu ya nu uma aipang bò ni aba ju si, "Ayikyo, a cira uvulu ngò wò."

²¹ Aghomèè umèè iMusa kina aFarisiyawa va ghulu ace bò si, "Inga sò pii upii Qnong ka agbagbara kindò ni? Inga ka bira cira uvulu inbasi Qnong kayu nga ba ni?"

²² iYesu ya kpèlè uma ushi kidè ikwyi bò ni, asa jubò si, "Ikembò sa ni inu so ghulu ikwyi nu ka aya ni nu uma ri?"

²³ Uligba wò cèè nò yuyo, ataa si, 'A kpaa uvulu ngò wò.' Ko na aju si, 'Sisang, kò kyeng?'

²⁴ Ka imè wang si inu ye si anò Ajiya sini èrèkyuò kpaa uvulu ka asing ri." Ava tərì adumu nga si "Imè tərì ngò si, sisang, kpaa ishòr ngò kò kyang aca."

²⁵ Kidè akyua ni asang ka ya ica kwinga, ki kpaa ishòr na ayii kò, ki kya aca, na asò brè Qnong.

²⁶ Nadidu bò kpènè anyu bò na sa wò ica! Na aba kong èrèbata, na brè Qnong, na asò ju si, "Aidi ni ayu nu ima usa uwo ica!"

*IFesu Yoro ILawi**(IMat 9.9-13; IMar 2.13-17)*

²⁷ Aya kpèè ni, iYesu kunu nga, anu ace aghò yira agonu aghonò uca si, iLawi, aci kò ɔka yira agonu, iYesu ba ju nga si, "Yii mi!"

²⁸ iLawi ba shèè kwikeya, asisang ki yii nga.

²⁹ iLawi ba yoro nga ula imila kò ɔna nga, ace aghò yira agonu kina ajiya na acur shiya na pam na so la imila kini bò.

³⁰ aFarisiyawa kina aghomèè umèè iMusa dèè kò tərì ipii ni asò tərì aghoyii nga si, "Ikembò sa ni inu sò la, ni inu sa kina aghò yira agonu kina aghò uvulu?"

³¹ iYesu yira bò si, "Aghò shi akyuò wang bò aghomèè ikang ba, sa adumu.

³² Imè hami kaya aghò uju na biborò ba, sa aghò uvulu, ka a lòkpaa."

*Ughulu kaya Ukpènè Anyu**(IMat 9.14-17; IMar 2.18-22)*

³³ Aba ju nga si, "Atina iYahaya aka kpènè anyu kwaligba kyua, aka ba pii nò Qnong,

kindiwu kina atina aFarisiyawa, uwe ni ang'o so la na sa."

³⁴ IYesu ba ju b'o si, "Inu ki bira sa ayikyo agheme asasa ukpen'e anyu, na agheme asasa shi kini b'o?"

³⁵ Akyua ki ba ni aki kpa'a agheme asasa ko na sa shee b'o ya, to, akyua ra ko ni ibo ki kpen'e anyu ko.

³⁶ IYesu ba ma b'o ighang upii, "Ba agho na aki gaa ugii ugyauto ki gbang isisa ka ya ta igbang ititang ko ba. In kini aju kindo ni, aki gaa igbang isisa wo, ko umani, uta taki ju wo igbang ititang uduma ba.

³⁷ Ba aghomani aki shii amusumu ikolo na shi asasa ki ubom ututang. In kini aju kindu ni, amusumu ikolo na shi asasa ki shiya ubom nga wu, kina ayo, ubom nga kuma ki bira b'o.

³⁸ Amusumu ikolo na shi asasa ni, aki sa b'o ko ubom usua.

³⁹ Ba agho na aki wang usa amusumu ikolo na shi asasa, in kini asa atatang ni, aki ju si, 'Atatang ce'e no ododoma.'

6

Ughulu kaya Awii Uwuru AYahudawa (IMat 12.1-8; IMar 2.23-28)

¹ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu kina atina nga yii b'o isii ija alkama, atina nga ba kpen'e ace akwyue alkama na aso wuli na coo na sa la.

² Ace aFarisiyawa ba ju si, "Ikembo sa ni inu su ju imumani umee iMusa kila ujuwu ka Awii uwuru aYahudawa ko?"

³ IYesu ba yira si, "Inu ta ko pila no imumani uDauda ju ka kyua umani inga kina ajiya nga kong idaf'o wo ba?"

⁴ Umani uDauda ghila ide ona Onong, kiya woo, ubiredi ki la, ki va ma ayikyo ukyang nga imumani ace agho taki la ba si iFrist kayu nga?"

⁵ Aba teri b'o si, "Ano Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa."

Aghoni Avo nga Shomo wu (IMat 12.9-14; IMar 3.1-6)

⁶ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu ghila ide oko takwyue aYahudawa na aso mee. Ace ajiya shiya ni avo ila nga ko shomo wo.

⁷ Aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa sa ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kib'o peni nga na uvulu.

⁸ Ni iYesu ye imumani ishi ki ikwyi b'o. Aba teri ajiya ra mani avo nga shomo wo si, "Sisang koba titara ko kaw'e." Ajiya nga ba sisang ki ya titara ko kaa.

⁹ IYesu ba ju b'o si, "Ime so ghulu nu, ikembo shi iduma na ju ka Awii uwuru aYahudawa ni, aju ima ididuma ta akakiya? Afoo okyuo ta apii wo ni?"

¹⁰ Aba kyoo b'o nadidu b'o, ki ju si, "Nawa avong." Asa nawa, avo nga ba akyuo.

¹¹ Aba kong anang nagigang, aba lite no upii kina ace b'o imumani ibo ki ju iYesu.

IYesu Hwiya Atina Nga Usho na Apai (IMat 10.1-4; IMar 3.13-19)

¹² Awii ra ni, iYesu ya kila nga aya ugbana ka ya shor Onong. Anye na so pii no Onong.

¹³ Ikyua ya yer ni, aba yoro aghoyii nga, Ahwiya agho usho naapai kide b'o, ace agho b'o ni ayoro b'o si atina nga.

¹⁴ Ab'o shi iSiman aghomani iYesu yoro si, iBitrus, kina anayuru nga Andrawus, kina iYakubu, kina iYahaya, kina iFilibus, kina iBartalamawas,

¹⁵ kina iMatiyu, kina iToma, kina iYakubu ano iHalfa, kina iSaminu, aghomani aka yoro si iZaloti,

¹⁶ kina iYahuza ano iYakubu, kina iYahuza Iskariyoti, aghomana agbara nga.

IYesu Mee Ajiya, ki ba Leni ni b'o (IMat 4.23-25)

¹⁷ IYesu shulu kina b'o, ki titara ko uce uka ayaye na tes, kina ajiya na pam aghomani ashi aghoyii nga. Ukadu wo ni ajiya na pam ba ko abi ki erebo aYahudiya, kina Urushelima, kina erebo aTaya kina aSidon aghomani ashi ka anyu ereyema ighighe.

¹⁸ Aghomani aba ka ma kong upii nga, ka peni uleni ko ki idumu b'o nadidu b'o. Agho shina aghing ishee a leni ni b'o.

¹⁹ Kwinga wang piya nga, kaa erekyuo so hwuru ko ukushi nga, aba leni kini b'o nadidu.

Anyu Adaduma olo (IMat 5.1-12)

²⁰ IYesu kyoo aghoyii nga ni aba teri b'o si, "Inu ni agha anyu adaduma b'o, inu aghila amiri, eregom Onong ni anga nu wo!"

²¹ Inu ni agha anyu adaduma b'o, inu agha idaf'o ka akyua ri, aki man'o ushuu! Inu ni agha anyu adaduma b'o, inu agho uci ka akyua ri, inu ki sra!

²² Inu ni agha anyu adaduma b'o peni ajiya toro no ni, ki woo nu ko, na aso cira no, si inu ni agho akakiya b'o, kaya Ano Ajiya!

²³ Inkini udibi uma ba ni, inu ju ikwyifu! Inu so ya ni ikwyifu, uka no shina pam ka ayaya. Kindu wo ni anirakpee b'o ju agho pii ko oto Onong wo."

²⁴ Ni olo no, inu aghomani ashi ni upeni ka kyuari, ka inu ko kong ododoma no!

²⁵ Olo no, inu aghomani ashi nu ushuu kakyuari, inu ki kong idaf'o! Olo no, inu aghomani aso sra kakyuari, inu ki kong ubira ikwyi, nu sha ci!

²⁶ “Olo nɔ, inu aghɔmani ajiya nadidu sɔ brɛ nɔ, kindɔ wɔ ni anirakpɛɛ nɔ ta aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng atɛri kɔ.”

Inu Yoo aghɔmani Aso Ju Irisho kini Inu (IMat 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Iso tɛri nɔ, inu aghɔmani inu hwiri mi, inu yoo asho nu, ka inu ju aghɔmani atɔrɔ nu ɔdɔdɔma.

²⁸ Inu sa aghɔmani asɔ cira nɔ anyu adaduma, nɔ shɔr Ɔnɔng kaya aghɔmani asɔ deri nu.

²⁹ In kini aghɔ gyo nɔ na avɔ kudii utuma ni, tee nga udaa. In kini aghɔ yira nɔ igbang kɔ ni, woo inga idɛ kɔ ma nga.

³⁰ Nadidu aghɔmani ashɔr nɔ ice ima ni, ma nga. Aghɔmani ayira nɔ umani, ba wang nga ba.

³¹ Inu ju ajiya imumani inu wang sa aju nu.

³² “In peni inu yoo aghɔmani aka yoo nu wu ni, ikɛmbɔ ni inu ki peni? Ko aghila avulu ni ayoo aghɔmani ayoo bɔ.

³³ In peni inu ju ɔdɔdɔma ka aghɔmani aju nu udɔdɔma ni, ikɛmbɔ ni inu ki peni? Ko aghila avulu ma ka aju kindɔ.

³⁴ In peni aghɔmani aki bira biya nɔ bɔ ni uka ma bɔ ita ni, na ikɛmbɔ ni inu ki peni? Ko aghila avulu mani aka mɛɛ ita ka ace bɔ na asa biya na ki kya.

³⁵ Inu yoo aghɔmani atɔrɔ nɔ, ki nu ju bɔ ɔdɔdɔma, inu ma bɔ uta basi sa atɔ biya nu ba, uju kindiwu inu ki peni uka nɔ nagigang, inu ki tee anɔ Ɔnɔng aghɔ uɛɛ nɔ ughoghe. Inga ni aghɔ ju uma ɔdɔdɔma nga ka aghɔmani aka sa bɔ iza ba kina agha aikiya.

³⁶ Inu kɔng ahwoo, kɔnɔ umani Ate nu shi aghɔ kɔng ahwoo ni.

Inu ba Ma ace nu Avulu ba (IMat 7.1-5)

³⁷ “Inu ma ju ace aghɔ ashuwa ba, ki inu ma ni, aki ju nu ba. Inu ba bra ace aghɔ ba, inu ma ni aki ju nu ba, inu yira ɔlɔkpaa, ka aki yira ɔlɔkpaa nu.

³⁸ Inu ma, ki inu mani aki manɔ ka tii umumara na titɔ, atighi na zezɔgɔ kɔ ninira wu, ka sira nɔ kidɛ avɔ igbang. Kɔnɔ mani imumani inu ka mara Ajiya kɔ ni, iyoo na ki mara nu wɔ.”

³⁹ IYesu ba ma bɔ ice igbang upii si, “Afoo ki biya ugo afoo kashi lee? In kini aju kindu ni, nadidu bɔ ki kpaa bɔ kidɛ uhwo ba?

⁴⁰ Ba anɔmɛɛ mani a gina aghɔmɛɛ nga ba. Anɔmɛɛ mani akpɛɛ upila iwɔwɔ nga ni, aki ba kini aghɔmɛɛ nga ni.

⁴¹ “Ikɛmbɔ sa ni ingɔ sɔ kra ani anɔ ibɔng mani ashi kidɛ ica anayuru nɔ, ingɔ ta ma nɔ ni ukumu ɔshɛ nɔ ushi kidɛ ica nɔ ba?

⁴² Na nyi wu ni ingɔ ki bira utɛri anayuru nɔ si, ‘Anayuru, ta ni imɛ woo nɔ anɔ ibɔng mani ashi kidɛ ica nɔ,’ Ni ingɔ ta

nu nɔ ukumu ɔshɛ nu shi kidɛ ica nɔ ba? Ingo ishɔɔ ajiya! Kyɔ uwɔo ukumu ɔshɛ nu shi kidɛ ica nɔ, nɔ ta bra unu naiburɔ mani uki tɔ woo anayuru nɔ anibɔng mani ashi kidɛ ica nɔ.

Aka Ye ɔshɛ ki Ighɔ Ikɔlɔ nga (IMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Ɔshɛ ɔdɔdɔma ka ma wɔ ikɔlɔ ibibi ba, kindi wɔ ni ɔshɛ ubibi ka ma wɔ ikɔlɔ ididuma ba.

⁴⁴ Aka ye kɔligba ɔshɛ ki Ighɔ ikɔlɔ nga. Aki kara bɔ uweng ki ɛrɛnɔma ukara ba, ko inabi kɔ ɔshɛ ukara ba.

⁴⁵ Ajiya ukikilɛ ka woo uma ɔdɔdɔma kidɛ uma ɔdɔdɔma mani akyo kidɛ ikwyi nga. Ni agha aikiya ka woo uma ububi kidɛ ikwyi nga. Imumani isi kidɛ ikwyi ni, iyu ka kunu ka nyu nga.”

Aghɔ Vura Apai (IMat 7.24-27)

⁴⁶ “Ikɛmbɔ sa ni inu sɔ yɔrɔ mi si ‘Ate, Ate,’ ni nu tɔrɔ nu ju imumani imɛ sa saju?

⁴⁷ Ka aghɔmani aka ba ukushi mi, ki ba kɔng mi ni, ki ba ju imumani imɛ tɛri sa ju ni, imɛ ki yeni nu mani ajiya nga shi.

⁴⁸ Inga shi kini ajiya nga ni, aya sang uvra ɔna nga ni, asa tumu ɛrɛbɔ ikikyughu, ki ta ɛrɛkpa uvra nga kaya utii. Ugya ya ba ni, uta bra bɔ ukpaa ɔna kɔ ba, ka vra uvra nga na bibɔrɔ.

⁴⁹ Insi ni aghɔmani a kɔng upii mi na ta ju nga imumani imi tɛri sa aju ba ni, ashi na ki kyaa kina ajiya mani a vra ɔna nga bɔ uta ɛrɛkpa na bibɔrɔ. Ugya ya ba ni uba pulu ɔna wɔ. Ukpaa ɔna so ububi!”

7

Uma Aipang Aghina Akpɔ (IMat 8.5-13)

¹ IYesu ya kpɛɛ utɛri upii nga kite baijiya ni asa ghila nga Akafarnahum.

² Ni ace agira agha aghaghe aghina akpɔ, aghɔmani Ate ɔna nga ka kɔɔ ɔdɔdɔma nga naigang, ashi nga akyuɔ ba kina asu kpoo ni.

³ Aghinakpɔ ya kɔng ila IYesu ni, aba tuma ace agha akakɔng aYahudawa kɔ ukushi nga, ka ya shɔr nga sa aba lɛni na agira nga.

⁴ Aya fuma ukushi IYesu ni, ava shɔr nga nagigang ava tɛri si, ‘Ushi umani aju nga kindi,

⁵ ka ayoo Ajiya yi, anga vra ayɔ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa.”

⁶ IYesu ba kyaa kini bɔ. Aya kya ayayo kɔnɔ ɔna ni, agha aghaghe aghina akpɔ ba tuma aghikyo nga kukushi nga ka ya tɛri nga si, ‘Ate ɔna, ba ma ɛrɛkwɛ nɔ utina ba. Ita maami ni ingɔ ba ɔna mi ba.

⁷ Uwu sa ni ita nu mi ni ima ni ba ukushi ngo ba, toro peni ka agira mi ki leni.

⁸ Ki me mani avo ace agho wo ni ishi wu, kina aghinakpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, 'Kikyang', Aso kyaa, ace aghoni ime teri nga si, 'Ba,' Asu ba, ime teri agira mi si, 'Aju ima,' Aso ju."

⁹ IYesu ya kong kindi ni, aba wo ica ni nga, aba tee ki teri Ajiya mani so yii nga si, "Imeso teri no si, ime sono ko nu mi uma aipang na erekyuo kindi ko ki Israila ba."

¹⁰ Ajiya na atuma bo ya vuwa bo aca ni, aya peni ni agira nga to akuyu.

IYesu Shang Ano Ayiri mani Agheme Nga ko Kpoo

¹¹ Aya kpee ni IYesu ba wor ki kyaa ice Ifong na aka yoro si Anayin, atina nga kina ikir baijiya ba kyaa kini nga.

¹² IYesu ya sang fuma anyu uka ughila ifong ni, aba nu ni a kpaa okong ace anagheme na ki kyabo ko naa ko. Ano ayeng ayiri mani agheme nga ko kpoo. Ikir baijiya ki ifong kyeng kina inga.

¹³ Ate ona ya nu nga ni, aba kong ahwoo nga. IYesu teri nga si aba ci ba.

¹⁴ Aba kyaa ki ya piya imumani ago okong ko. Ajiya na go okong ba titara. IYesu ba ju si, "Ano, sisang!"

¹⁵ Aghokpo va sisang ke cica, Ki tee agho upii!. IYesu ba kpena nga ka avo ki ma ayuru nga.

¹⁶ Erebatata kpena bo ko nadidu bo, aba jojo Onong na teri si, "Atina Onong aghaghe ba ukushi bayo." Aba ju si "Onong ba ukushi bayo ka ba she Ajiya nga."

¹⁷ Upii IYesu ghila nadidu aYahudiya kina ufong shi ka ayayo bo.

IYesu kina IYahaya Aghono iminimini (IMat 11.2-19)

¹⁸ Aghoyii IYahaya ba teri nga omari nadidu, na ba woo agha pai kide bo,

¹⁹ ki tuma bo ko kushi Ate ona ka ya ghulu nga, "Ingoo shi aghomani aki ba, ko ta ayo sha ace agho ni?"

²⁰ Aya fuma ukushi iYesu ni, aba ju si, iYahaya agho uju iminimini tuma ayo sa aba ghulu ngo si, "Ingoo shi aghomani aki ba, ko ta ayo sha ace agho ni?"

²¹ Ka kyua ra ni, iYesu ma ajiya ni asa adumu okyuo, ki ba kiya aghono ushepe uduma ajiya wo. Ki ba sa afoo na kyoo.

²² Aba yira aghomani iYahaya tuma si, "Inu vuwa no ko ya teri iYahaya imumani inu kong ki ba nu. Afoo so kyoo uka, agunu so kyeng, aghono ubili ba na pipar, agbatong hwiri atong, asang aghomani a kpuru bo, asu ma ila ididuma kukushi aghila amir.

²³ Anyu adaduma kukushi aghomani ata vulu bo ni umumani isu ju ba."

²⁴ Agho tuma iYahaya ya sang bo ni, IYesu ba teri bo upii iYahaya, asi, "Ikembo ni inu kyaa unu ka ghumu? Inu kyaa ki inu ya nu obong mani uwuu so ca?"

²⁵ Iba kindi ba ni, ikembo ni inu kyaa unu? Ace aghomani asomo uma ododoma? Kayi, agho osomo ugbang ododoma ni, agho ci kide ugepe agom bo.

²⁶ Ni, ikembo ni inu kyaa ukyoo? Atina Onong? Iso teri no, aceri agho pii ko oto Onong nagigang.

²⁷ Anga shi aghomani awo pii kaya erekwe nga si, 'Ime ki tuma atuma mi ka ghila ite ni ngo, Aghomani aki kyer utra na sha uba ngo.'

²⁸ Iso teri no, ba Ajiya ujee ayiri na aceri IYahaya kini ughoghe. Kindi ni aghomani ashi naji ko oka eregom Onong aceri nga."

²⁹ Ajiya nadidu kina agho yira agonu ya kong kindi ni, aba yira si Onong ni agha aipang nga, IYahaya ba ju bo iminimini.

³⁰ Ni AFarisiyawa kina aghomepe umee iMusa ba toro bo imumani Onong wang bo si aju, ka ata yira bo ni IYahaya ju bo iminimini ba.

³¹ Ikembo ni ki mara Ajiya akuakuari wo? Ashi na nyi?

³² Kini ano bo ni aci ka anyu oko la ise, asu yoro ace bo, nasu teri si, 'Iyi peni igbee, inu ta ya no ba, ayoo taa ate ukpo, inu ta ci nu ba.'

³³ Uwe ni, IYahaya agho uju iminimini ba ni, aka ra la ubiredi ba, akarasa amusumu ikolo na ashe ba, ni inu se teri si, 'Ashi kina ushepe.'

³⁴ Ano Ajiya we naya ba, asu la na sa, inu so teri si, 'Agho bra ula, agho usa ikolo na ashi, aghikyo agho yira agonu kina agho uvulu'.

³⁵ Kindi ni uye ukyuu, yeni si utra Onong na Aipang nga kukushi ano nga."

IYesu ko ona iSaminu aBafarisiye

³⁶ Ace aBafarisiye yoro nga ula imila. Aba ghila ona aBafarisiye, ki ya cica koka imila.

³⁷ Ace ayiri ki ifong, aghila vulu, a kong ni iYesu so la imila ko ona aBafarisiye ni, aba ba ni ace anibom na anyi uvong.

³⁸ Aba titara ko tumu ko oka ifra nga, nasu ci. Ayiri nga ba ghele nga ifra ko. Aba cra nga ko ni ufilikwe nga, ki keni nga, ni asa ba shii anyi uvong nga ki coo nga ki ifra.

³⁹ aBafarisiye na ayoro ula imila ya nu kindo ni, aba kpaa kide ikwiyi nga si, Ata wasi Ajiya ri ni agho pii ko oto Onong nga ni, ata ko ye aghomani asu cira nga, kina igho ayiri. Si asa aghila avulu."

⁴⁰ IYesu ba yira si, "ISaminu, iwang yeni ngo upii." Aghomepe, ime so hwiri ngo."

⁴¹ IYesu ju si, "Ace Ajiyaapai na ayii bo uta no ufe. Agha aye ni, ayii nga adinari araji ato, ada aghoni ishitto.

⁴² Aya bira bọ ọbiya ba ni, aba shee bọ ya ka apai bọ. Kide bọ ka apai bọ ni, inga ki cee nọ uyoo nga?"

⁴³ ISaminu ba yira nga si, "Ku nu mi ni, aghomani aya nga ughẹ." Aba ju si, "Ingo tẹri na biboro."

⁴⁴ Aya tee kukushi ayiri ni, aba ghulu iSaminu si, "Unu ayiri ri? Ighila ọna ngo, ingo taa ma mi nga amusumu uhuruwuru ifra ba, inga shiri mi na ayiri nga ki ifra ki cira mi na ufilikwe nga."

⁴⁵ Ingo ta keni mi nga ba, anga ni, kọ ghila mi ni ata ya nga keni mi ifra ba.

⁴⁶ Ingo ta coo mi nga anyi ka ẹrẹkwe ba, inga coo mi anyi uvong ki ifra.

⁴⁷ Kindi ni, ime sọ tẹri ngo, avulu nga nagigang ra ni a kpaa nga kọ, ka ayeni uyoo nagigang. Aghomani a kpaa nga kọ nazii ni, uyoo naziwu ni ayeni."

⁴⁸ Aba tẹri nga si, "a kpaa ngo avulu ngo wu."

⁴⁹ Agho la kini nga ba tẹri ace bọ, "Inga shi nga na aso kpaa avulu?"

⁵⁰ IYesu ba tẹri ayiri si, "Uma aipang ngo foo ngo. Kyaikyang ni ikwyifu."

8

Ace Ayiri Wolu kini IYesu

¹ Aya Kpee ni iYesu va ghila ide ufong kina anorifong nasu tẹri upii ila ididuma ẹrẹgom Onong. Agho usho na apai ni ashi kini nga,

² ace ayiri mani awuli bọ ushe usu-lusu kina idumu. Kide bọ ni, uMaryamu (aghomani ace agho bọ yoro nga si iMagadaliya), aghomani awoo nga ushe utin-sara wo,

³ IYuwana ayiri iKuzi, aghotina aghaghe ọna iHiridus, kina iSuzanatu, kina ace agho bọ nagigang mani ashe bọ ni ugo uma bọ.

Ighang Upii Agho Pila

(IMat 13.1-9; IMar 4.1-9)

⁴ Umani ajiya nagigang adugo curu, aba ka ufonufong ukushi iYesu, avasa ma bọ ighang upii si.

⁵ "Ace agho wuu kya oka upila igho. Ashi kide uta ni, ice igho va kpaa kọ utra, ava tina yo, anurunu ayaya va tara yo kọ"

⁶ Ice va kpaa ka atii. Iya ta ikumu ni iva hwiya yo, ba ọlọlọ.

⁷ Ice va kpaa kide akara, iva mighi kukuyeng, akara va menyi yo.

⁸ Ice va kpaa ki ẹrẹbo ididuma, ava fonọ, ki sa ikir ajilaji." Aya tẹri kindi ni, ava sang ẹrẹwyue ki tẹri si, "Aghomani ashina atong kong ni, a kong."

Ima ri Ighang Upii agho Pila Yeni

(IMat 13.10-17; IMar 4.10-12)

⁹ Aghoyii nga va ghulu nga ikembo ni ighang upii yeni.

¹⁰ Ava tẹri si, "Inu ni, ama nu si inu ye ẹgheregheme oka ẹrẹgom Onong. Uwe ni aghoshe ni sai ni ighang upii, unu ni anu, na aki kpele bọ ba. Okong ni, na ki kong na ki kpele bọ ba."

IYesu Yeni Ighang Upii Agho Pila

(IMat 13.18-23; IMar 4.13-20)

¹¹ "Ni, ighang upii yo shi, igho yo shi upii Onong."

¹² Igho mani ikpaa kọ utra iyo shi aghomani a kong upii Onong, ni Ishe ẹ ba ki ma kpaa upii wu ka ikwyi bọ, ka ba ma aipang na peni ufoo bọ ba.

¹³ Unga ayo uti ni iyo shi aghomani atoro kong upii Onong ni, aka yira ni ikwyifu. Abọ ni, ashi bọ ni akang ba. Aka ma aipang anirawi naji ni, akyua umra ni, na ka kpaa.

¹⁴ Igho mani ikpaa ka akara ni iyo shi aghomani a kong upii, ana golo ni, iger asing, kina uyoo ufe, na uyoo okong ododoma asing la ẹrẹkyuo bọ uwọ sa ni ara ma bọ ikolo ba.

¹⁵ Igho mani apila ka ẹrẹbo ididuma ni iyo shi aghomani a kong upii, na yira kini ikwyi iye ididuma, amọ ki ma ikolo.

Ighang Upii Agbilimo

(IMar 4.21-25)

¹⁶ "Ba aghomani aki ta agbolimo ka fogha ya ni ublikyo, kọ na akyo yo ka tata icuru. Kayi, sai na tiya kọ ka mani aka tighau, ka agho ghila nu uyeri."

¹⁷ Ba imumani afuwa ya mani aki fomọ bọ ba. Ba imumani atẹri kide tii mani aki kong bọ ba.

¹⁸ Kindo ni inu sa atong kọ kong, ka aghomani ashi ni yo na aka va kimi ngau. Aghomani ashi ni yo ba ni, ko ani mara asu sa ikwyi ni yo ni, aka va yira wo."

Ayuru IYesu kina 'Anayuru nga

(IMat 12.46-50; IMar 3.31-35)

¹⁹ Ayuru nga kina anayuru nga aba ukushi nga, na ara bira bọ ufuma ukushi nga ba ka Ajiya fo aghẹ.

²⁰ Ace agho va tẹri nga si, "Ayuru ngo kina anayuru ngo ting ka sing, awang nu ngo."

²¹ Na va tẹri bọ si, "Agho kong upii Onong, kiva ju, na abọ shi ayuru mi, kina anayuru mi."

IYesu Dara Ugya Ighong

(IMat 8.23-27; IMar 4.35-41)

²² Ace awii ni aghila ide ogbolọ kina atina nga. Ava tẹri bọ si, "Ima bulu Uda ugee ighong." Ava sisang ki wolu.

²³ Ashi kide ukyeng ni omọ va kpaa iYesu wo. Ba irishu ni uwuru va sang ka ighong, ogbolọ va dẹri koghilawu ide na amusum, aghila bọ ubura ikwyi.

²⁴ Avasa ya shang nga, ki tẹri nga si, "Agho ọna, Agho ọna, ayo ki kpuru yi." Ashira,

ki ger uwuru kina iyagha amusum. Ava nyenyeri, uka wa komo na kikir.

²⁵ Ava teri bo si, "Kyu uma aipang nu wu?" A kong erebata ava woo ica, asu teri ace bo, "I nga shi ko kawu ni, uwuru na amusum na so ma bo upii, nasu yii ima teri nga?"

IFesu Leni na Agho Shi no Ushew ka Agarasinawa

(IMat 8.28-34; IMar 5.1-20)

²⁶ Aya fuma erebo Agarasinawa ingo mani ishi na avo igbang kina ifong aGalili.

²⁷ No ufuma iYesu ni, ace aghomani ashi ni ushew kunu kide ifong ki sa nga asho. Aka somo uma ba, ashi nu ona ba, aci kide na alor.

²⁸ Aya nu iYesu ni ava gyo a kpa, ava kpa kite nga ki sang ewuyue ki teri si, "Ikembu lo ngo kini ime, iYesu Ano Onong agho cew no ughoghe? Imew so shor ngo, ba ju mi ubibi ba."

²⁹ Ateri kindi ki iYesu ko teri ushew usulu sa aya ajiya nga yaa. Agolo nagigang ushew nga ka gyo nga, na aka dara nga, Alor nga na asara nu uca, na aka kara uloru wo, ushew nga ka kela nga na kyaa aghumu.

³⁰ Ni iYesu va ghulu nga, "Ikembu shi uca ngo?" Ava teri si, "Na pam," ko ushew ko ghila nga na pam ide erenoma nga.

³¹ Avasa shor nga ka ma sa bo ka kpa kide uhwo okong olo ba.

³² Ni oka ni ace idir alade aso cee ka ta noo upang, avasa shor nga si aya bo ka ghila ide bo. Avasa ya bo ya.

³³ Ni ushew nga va sher Ajiya nga, ki ghila bo ide alade. Idir vasa vula kaya ugbana ki kpa kide ughong, ava kpuru kide na amusum.

³⁴ Aghocee alade nga nu ima ri eba ni, ava ti bo, ava ya teri ima ri ebani ki ide ifong kina anorofong.

³⁵ Ajiya vasa kunu, ki ma nu ima ri ba. Ava ba oko shi iYesu, avasa nu aghomani ushew nga ya nga, aci kite iYesu, kina uma ugo, ashi ni ijiya nga. Avasa kong erebata.

³⁶ Aghomani aju ima kaya ica bo ni, ava teri bo mani asa ni agho shi no ushew nga peni okyuo.

³⁷ Ajiya nadidu ki erebo aGarasinawa vasa shor iYesu na sheri bo ya, ki erebata nagigang kpenew bo wu. Avasa ghila ogbolo ki vuwa nga.

³⁸ Aghomani ushew nga ya nga ni, ava shor nga ka kyeng ni nga. Ava shira nga si,

³⁹ "Vuwa ngo aca, ya teri igbo uma okokong mani Onong ju ngo." Ava ghimi ifong nadidu kiya teri uma okokong mani iYesu ju nga.

Asang Anayiri mani Akpoo kina Ayiri mani a Piya Igbang IFesu

(IMat 9.18-26; IMar 5.21-43)

⁴⁰ Ni, iYesu ya vuwa ni, agho bo ma sa nga asho nadidu bo na so sha nga.

⁴¹ Na ace Ajiya we na yoro nga si iYayirus, ace aghotina aghaghe oko takwyue aYahudawa, aba ki ma kpa kite iYesu, ki shor nga ka kyaa ona nga.

⁴² Ashi na ano anayiri ayeng, ashi kina anyi osho na pai, ashi ka anyu ukpo. Akyeng ni, Ajiya nagigang sha dara nga,

⁴³ Na ace ayiri mani ako la anyi osho na pai na aso nira ayi, ako pii imumani ashi ni yo ko kang, ba aghomani abra ma nga okyuo ba.

⁴⁴ Aba utumu nga, ki piya ifila igbang nga. Ko kadu unira ayi nga va tara wo.

⁴⁵ Ni iYesu va ghulu si, "inga piya mi?" Ni kwinga ya la inang wo ni, iBitrus va teri si, "Agho ona, Ajiya bo nagigang yii ngo, aso meni ngo."

⁴⁶ Ni iYesu va teri si, "Ace agho piya mi, ki ime kong ni ewkyuo kunu kide erenoma mi."

⁴⁷ Ayiri nu ni ba oko shor ba ni, avasa yini ki ba kina utagha eka, ava kpa kite nga, ki yeni kite majiya ima usa mani anga piya nga, ni ma anga leni ki iripe.

⁴⁸ Avasa teri nga si, "Ano mi, uma aipang ngo wu uleni ni ngo. Kyeng ni ikwyifu."

⁴⁹ Ashi kide upii ni, ace agho vasa ba ko ona iJarus agho atina aghaghe oko takwyue aYahudawa, ki teri si, "Anong ko kpoo. Ma so ma aghomeew utina obo ona ngo ba."

⁵⁰ Ni iYesu ya kong kindi ni, avasa yira ki teri si agho utina aghaghe oka ta akwyi aYahudawa, "Uma kong erebata ba. Kpa ki ikwyi, aki ba akyuo."

⁵¹ Aya fuma ide ona ni ara ya nga na ace agho ghila ni nga ba, sai iBitrus, kina iYahaya, kina iYakubu, kina ate ano na a yuru,

⁵² Ajiya nadidu so ci kong ukpo ano. Ni iYesu va teri si, "Inu ma ciba. Ara kpo ba, aso moru wu."

⁵³ Avasa sra nga ungo jer amra, ka abo ye sa akokpo.

⁵⁴ Ava kpenew avo nga, ki yoro nga si, "Anayiri, sisang."

⁵⁵ Aghing nga va vuwa, ki iripe ukadu ni ava sisang. Ava teri si ama nga imila.

⁵⁶ Aghojee nga va woo ica. Ava teri bo si ama teri ace agho ima ri iba ba.

9

IFesu tuma osho na pai ra
(IMat 10.5-15; IMar 6.7-13)

¹ Avasa curu osho na pai ra ki ma bo ewkyuo kina uloru abugu kaya ushew, aso va wuli idumu,

² Ava tuma bo si aya teri upii ewgom Onong, aso sa agho shi bo akyuo ba ka leni.

³ Avasa tɛri bɔ si, “Ama kpaa icima ka go kɔ kyeng bɔ ba, ko ashi, ko ipa, ko imila, ko ufe. Ama kpaa uma ugo pai ba.

⁴ Nadidu ɔna mani uya shulu wɔ ni, uci kukadu sa agolɔ usang nɔ ya ju.

⁵ Nadidu aghɔmani ara yira nɔ ba ni, insi ɔki ya ɔna ni, ɔsi zuru aɔ ifra nɔ kɔ yeni amaa uwo ivɔ nɔ ka ya akwɔy bɔ,”

⁶ Ava sisang ki ghila anɔrɔfɔng asɔ tɛri ila ididuma, na sa lɛni na dumu kwabi.

Ukpo iYahaya Aghɔnɔ Ubaftisma
(*IMat 14.1-12; IMar 6.14-29*)

⁷ Ni, agɔm iHiridus aghɔ go ɔgye ɛrɛgɔm a kɔng imumani asɔ ju nadidu, ava bra ikwɔy nga nagigang, ka ace aghɔ sɔ tɛri si iYahaya aghɔ uju iminimini nga na ashang kɔ ukpo.

⁸ Ace aghɔ bɔ ni ava tɛri si iLiya nga kunu. Ace aghɔ bɔ ni ava tɛri si ayayeng kidɛ Atina ɔnɔng adaa akyua nga sisang.

⁹ Ni iHiridus va tɛri si, “iYahaya ni Imɛ kyua nga ɛrɛkwɛ wɔ. Inga shi kɔ kaa ni ihwiri uma kaya ɛrɛkwɛ nga?” Ava wang unu nga.

iYesu ma Ajiya Aji Ushɔ Itɔng Imila
(*IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; iYah 6.1-14*)

¹⁰ Atina iYesu ya vuwa ni, ava tɛri iYesu ima ra abɔ ju. Ava kpaa bɔ ka yayu bɔ ki kyabɔ ice ifɔng si aBetsaida.

¹¹ Ni, aya nu kindi ni ikir baijiya nga va yii nga. Ava sa bɔ ashɔ nɔ uba, ki tɛri bɔ upii ɛrɛgɔm ɔnɔng, ki wuli idumu aghɔmani ashi bɔ akyuo ba.

¹² ɔnɔng uta ya kpa wɔ ni, ɔshɔ na pai va ba ayayo, ki tɛri nga si, “Shira ajiya, ka aghila ide ifɔng ayayo, ashulu ka wang ɔka nyɛ kina imila, ka ɔka mani iyi shiwu ni ɔshiwu ayayo na ca ba.”

¹³ Ni ava tɛri bɔ si, “Inu ma bɔ imila.” Ava tɛri nga si, “Ima ra iyi shi kini yɔ ni ira wolu yɔ ubiredi ɔtɔng kina itagbo ipai ba, si iyi kyaa ki ya ghɛ ajiya ri imila nadidu bɔ.”

¹⁴ Aghɛmɛ fɔma aji ushɔ atɔng. Ava tɛri atuma nga, “Uteri bɔ si acica kaga gimɛ kaga gimɛ, kogba ugimi aghɔ ishitilitɔng.”

¹⁵ Kindi wu na avasa ju, avasa bɔ na cica nadidu bɔ.

¹⁶ Aya kpaa ubiredi ɔtɔng kina itagbo ipai, ava sang ica ka yaya, ki sa ɔnɔng iza, ava wraa, ki meri atuma nga, na sha meri ajiya.

¹⁷ Nadidu bɔ la ki shuu, na sa yeri akumu umani ashe wu ɔkɔrɔ ɔshɔ nɔ pai.

iBitrus Yeni umani iYesu na Anɔ ɔnɔng nga

(*IMat 6.18-26; IMar 5.21-43*)

¹⁸ Ace awii na asɔ shɔr ɔnɔng kaya yu nga, atina nga va ba ɔkɔ shi nga. Ava ghulu bɔ, si, “Inga na ajiya tɛri si imɛ shi?”

¹⁹ Ava yira si, “iYahaya aghila iminimini, ace aghɔ bɔ ni, iLiya, ace aghɔ bɔ ni, ayayeng kidɛ aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng adaa akyua nga sisang.”

²⁰ Ava tɛri bɔ si, “Ni inu ni, inga ni ɔka tɛri si imɛ shi?” Ni iBitrus va yira si, “iKristi anga ɔnɔng.”

iYesu tɛri iGhɔ Ukpo mani aki Ju Kunu Sang nga

(*IMat 16.20-28; IMar 8.30—9.1*)

²¹ Ava gɛr bɔ sa ama tɛri ace aghɔ upii ba.

²² Ateri si, “Iyiya yɔ Anɔ ajiya kɔng ɔlo atataki, aghɔ go ɛrɛgɔm kina agha akakɔng afrist kina aghɛmɛ umɛɛ iMusa atɔrɔ bɔ nga, ki ta kɔ umani aki pii nga wɔ, awii itai na va sisang.”

²³ Ava tɛri bɔ nadidu bɔ, “Nadidu aghɔmani awang yii mi ni, sa a tɔrɔ ɛrɛkwɛ nga, na akpaa ukumu ɔshe kwagba awii, ka yii mi.

²⁴ Nadidu aghɔmani awang ɔkyuo nga ni, aki taa wɔ. Nadidu aghɔmani a taa ɔkyuo nga ka ya ɛrɛkwɛ mi ni, asɔ wang wɔ ka peni ba maa.

²⁵ Ikɛmbɔ shi ɔɔɔɔɔma ajiya apeni asing na taa ɔkyuo nga, kɔ ka anyu ɔkyuo nga?

²⁶ Nadidu aghɔmani a kɔng ighɔng uyenɛ mi kina upii mi, Anɔ ajiya ma ki kɔng ighɔng uyenɛ nga insi aya ba kina ujoɔ nga, kina nga Ate, kina nga aghing uyer atuma nga.

²⁷ Isɔ tɛri nɔ aipang, ace aghɔ ting kɔ ke na ki kpo bɔ ba sa anu ɛrɛgɔm ɔnɔng.”

Utee Ushii nga

(*IMat 17.1-8; IMar 9.2-8*)

²⁸ Awii ananari ya wolu bɔ ni, iYesu kpaa iBitrus, kina iYahaya, ni iYakubu, a va kila upang kaya shɔr ɔnɔng.

²⁹ Ashi kidɛ upii nɔ ɔnɔng ni, ibate nga tee, uma ugo nga va ba ufufugu, nɔsɔ kpaa ica.

³⁰ Ba irishu na agha pai sɔ pii ni nga, iMusa kina iLiya.

³¹ Ayeni ujoɔ nga, na sɔ tɛri uki hwura ukyaa ayaya nga, mani aki kpoo ka Urushe-lima kɔng umani ɔnɔng kyo ni.

³² Ni iBitrus kina aghɔmani ashi kini nga, ɔmɔɔ tii ki dɛ ica bɔ, na aya sisang ni ava nu ujoɔ nga, kina agha pai na ting ni nga.

³³ Ajiya ya sang bɔ ni, iBitrus va tɛri iYesu, “Aghɔ ɔna, ukpaa nɔ umani iyi shi kɔ kɛɛ. Ima ta asɔɔ atai, iye inga ngo, iye inga iMusa, iye ni inga iLiya.” Ara tɔ ye ima ra asɔ tɛri ba.

³⁴ Asɔ tɛri kindi ni amɔ va ba ki ma fuga bɔ ya. Na ava kɔng ɛrɛbata.

³⁵ Ava kɔng ice ɛrɛwyuɛ kidɛ amɔ, ni tɛri si, “Adawɔ nga shi Anɔ mi anga uhwu hwiya, ɔkɔng nga.”

³⁶ Eṛewyue ya kpeṛ upii ni, ava nu iYesu ka yayu nga. Ava kōmō. A wi ra ni ara tēri bō ace aghō ima ri anu ba.

IYesu Lēni na anō ushi na Aghing Ushēṛ
(IMat 17.14-21; IMar 9.14-29)

³⁷ Ikyua ya yēri ni ava shulu ka aya upang, ikir majiya va ma takwyue ni nga.

³⁸ Na ace aghō kide ajiya nga va yorō, ki tēri si, "Aghōmēṛ, isō shōr ngō nu anō mi kina ica ahwoo, ka anga ka yayu nga.

³⁹ Awē ni, ushēṛ ka kila nga, aka waa akpa ba uye ba. Ushēṛ nga ka gyo nga, eṛēnoma nga ka tagha, anyu nga ka hwuru ofō. Akara shēri bō nga ba sa a fila.

⁴⁰ Imē shōr atina ngō ka awoo nga wō, na ara bra bō ba."

⁴¹ Ni iYesu va yira nga si, "Inu ofōng akyua ri ofōng ta uma aipang, aghō torō bō ofōng, sa agba awii ni iki ci ni nu, ni ekōng ni nu? Ba na anō ngō kō kēṛ."

⁴² Asō ba ni, ushēṛ nga vasa sang nga ki gyo ki eṛēbō na lip, eṛēnoma nga sō tagha. Ni iYesu va gē ushēṛ usulusu, ki lēni na anō, ava ma ate anō nga.

⁴³ Nadidu na va wō ica ni eṛēkyuō Qnōng.

IYesu Tēri Ighō Ukpo nga
(IMat 17.22-23; IMar 9.30-32)

⁴⁴ Tara ni upii ri ghila ide atōng nu. Aki ma Anō Ajiya ka ajiya."

⁴⁵ Ni ara kpeṛ bō upii ri ba, ashō wō ka ma nu ba. Abō ni ahwiri eṛēbata ughulu nga upii.

Inga cēri ni oghoghe?
(IMat 18.1-5; IMar 9.33-37)

⁴⁶ Inang va sang ki eṛēbō kaya inga shi aghaghe kide bō.

⁴⁷ Ni iYesu ya kpeṛ ima shi ki ide ikwyi bō ni, ava kpeṛ avō ace anō ji ki waga nga ayayo ni nga.

⁴⁸ Ava tēri bō si, "Nadidu aghōmani ayira ananō ri kō ocam ni, imē na yira. Aghōmani ayira mi ni, ayira aghōmani atuma mi wodu. Aghōmani ashī na ji kide nu anga shi aghaghe."

Aghōmani Ashi kō Yeni nu Otōrō Ba ni, anga Shi anga nu
(IMar 9.38-40)

⁴⁹ IYahaya va yira nga si, "Aghō ɔna, inu ace aghō na awili ushēṛ nō uca ngō, iyi vasa kla nga, ka ashī ni iyi ba."

⁵⁰ Ni iYesu va tēri bō si, "Uma kla nga ba. Nadidu aghōmani ara torō nu ba ni, anga nu nga."

ASamariya ace Anifōng Atōrō Oyira IYesu

⁵¹ Agolō oyira nga ka yaya aya ba ayayo ni, avasa ikwyi nagigang nō ukyaa Urushe-lima.

⁵² Ava tuma aghōtina nga na asō kyeng kite nga, avasa wolu ki ghila ace aghō aSamariya kaya keri nga ya.

⁵³ Na ASamariyawa va tōrō bō uyira nga, ka ɔsa ikwyi nga ni nadidu kaya Urushe-lima wō nō shi wō.

⁵⁴ Ni atina nga iYakubu kina iYahaya aya nu kindi ni ava tēri si, "Aghō ɔna, uwang si iyi tēri ugha kō ushulu ka ayaya kō ma ghēli bō kō?

⁵⁵ Nava tee, ki wang bō ɔrang.

⁵⁶ Ava wolō, ki kyabō ace anifōng.

Aghōmana Ateri si Abō ki Yii IYesu
(IMat 8.19-22)

⁵⁷ Asō kyeng kō utra ni, ace aghō va tēri nga si, "Iki yii ngō nadidu ɔka mani ɔkikya."

⁵⁸ IYesu va tēri nga si, "Ava aghumu kina afōng bō, unung kina eṛisogō bō, uwē ni Anō Ajiya ashī nga kina ɔkō sōmō eṛēkwē ba."

⁵⁹ Avasa tēri ace aghō si, "yii mi." Ava tēri si, "Aghō ɔna, yami kiya naa ate mi."

⁶⁰ Ni iYesu va tēri nga si, "Ya aghōkpuru ka nira anayuru bō aghōkpuru. Ka ingō ni, kya kō ya tēri eṛēgōm Qnōng."

⁶¹ Ace aghō va tēri si, "Aghō ɔna, iki yii ngō, zōnō yami kiya shira ajiya mi."

⁶² IYesu va tēri nga si "Aghōmani asō wuu kina ihwari uwuu ni, na asō kyoo utumu ni, ara kpaā kina eṛēgōm Qnōng ba."

10

IYesu Tuma Ajiya Ishi Itinsara na apai

¹ Aya kpe kindi ni Qnōng va hwiya ace aghō bō agha ishi itinsara na apai, ki tuma bō aya pilapai, ka lite ukyya ofōngofōng kini ika mani anga ma ki kyaa.

² Ava tēri bō si, "Ucuru ija shi nagigang, na aghō ju utina shina ji. Kindi ni ushōr Qnōng ucuru ija ka tuma aghōtina kide ija, ka ma ju nga ucuru ija.

³ Ni, ɔsi wolu! Uwe ni imē tuma nu kini anō atēm ka biyating ava aghumu.

⁴ Uma kpaā ipa nō ufe ba, kō ipa, kō akpo. Uma bili kōtōtang na ace aghō kō utra ba.

⁵ Nadidu ɔna mani oghila ni, ɔsō tēri si, 'Ikwyifu ka ajiya ɔna ri.'

⁶ Insi aghō shi ni ikwyifu shi kide ɔna ri ni, ikwyifu ki peni nga. Insi ba aghō ba ni, ɔki vuwa ukushi nu.

⁷ Inu cica kō ɔna, nō la nō sa nadidu ighō ima ra ama nō, ka aghōtina kpaā kina ɔka nga. Uma ka tili ika ushulu ba.

⁸ Nadidu ifōng mani oghilani, insi ayira nō ni, ɔla nadidu ighō ima ra abano.

⁹ Inu lēni na adumu ushi kide ifōng, inu sa va tēri bō si, 'Eṛēgōm Qnōng ya ba ayayo nu.'

¹⁰ Nadidu ifōng mani inu ghila ni ara yira nō ba ni, inu sō ghila itra bō nō tēri si,

¹¹ ‘Aco ifong nɔ umani ashi ki ifra yini, izara nɔ ya. Nadidu kindi ni uye si eɣeɣom Onɔng ya sɔ ba.’

¹² Iso tɛri nɔ, awii ra ni, aki cɛɛ nɔ okɔng ahwoo aSodom kini ididu ifong.”

Qlo kɔ ɔfonɔfong mani ɔra La bɔ Ukpaa ba

(IMat 11.20-24)

¹³ “Qlo ngo, aKorasinu! Qlo ngo aBet-saida. Kina uma usa uwo ica mani aju kide nɔ, ɔbɔ ni aju ka aTaya kina aSidon, ada kɔ la ukpaa aiwu, acii kina uma ikwyi ibibi kina ɔtɔng.

¹⁴ Na awii ashuwa ni, aki cɛri nɔ kɔng ahwoo aTaya kina aSidon ki cɛɛ nɔ.

¹⁵ Ingɔ aKafarnahum, ujoɔ ngo ni aki ju kaya eɣemɔɔ? Kai, ingɔ na ki fɛri ngo kide ugha.

¹⁶ “Nadidu aghɔmani ahwiri nɔ ni, imɛ na ahwiri. Aghɔ tɔrɔ nɔ ni, imɛ na tɔrɔ. Nadidu aghɔmani a tɔrɔ mi ni, aghɔmani atuma mi nga na tɔrɔ.”

Uvuwa ishi itinsara na apai

¹⁷ Ishi itinsara na apai vuwa ni ikwyifu, na asɔ tɛri si, “Aghɔ Ona, ushɛɛ ma sɔ kɔng yi kaya nɔ uca ngo.”

¹⁸ Ava tɛri bɔ si, “Imɛ nu Isheɛ na akpaa kɔ ba ka yaya kini ɔsuma ugha ni.

¹⁹ Uwe ni, ima nɔ eɣekyuɔ tina iyɔɔ kina inang, nɔ va shi ni eɣekyuɔ ka eɣekwe aghɔ tɔrɔ nɔ, ni ba imumani iki peni nɔ ba.

²⁰ Nadidu kindi ni, uma ju ikwyifu si ushɛɛ sɔ kɔng nu ba, inu ju ikwyifu si awɔɔ uca nɔ ka ayaya.”

IYesu ju ikwyifu

(IMat 11.25-27; IMar 13.6-17)

²¹ Agɔlɔ ra ni ava ju ikwyifu nagigang kina Aghing Onɔng, ava tɛri si, “Isa ngo izaa Ate, Ate ayaya na eɣɛbɔ, kɔ shɔ ɔmari ukushi aghina uye kina ɔkpeli, ɔvasa yeni aghɔmani ayebɔ ice ima ba. Imɛ sa ngo izaa Ate, ka udi wɔshi umani ingɔ cɛɛ nɔ okɔng ɔdɔdɔma.

²² Ko iligba ima ni Atemi nga ma mi. Ba aghɔmani aye si inga shi anɔ sa Ate, kɔ na aye Ate sa Anɔ, kina aghɔmani Anɔ wang yeni bɔ.”

²³ Ava tee kukushi atuma nga, ki tɛri bɔ kɔ yuyi si, “Anyu adaduma shi ki ica mani inu ima ri inu nu.

²⁴ Iso tɛri nu, aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng kina agom nagigang wang nu ima ra inu nu, na ara nu bɔ ba, awang va kɔng imumani inu kɔng, na ra kɔng bɔ ba.”

ABasamariye umani a yeni ahwoo

²⁵ Ace wii ni aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa va sisang ki titara na asɔ mra nga, ki tɛri si, “Aghɔmɛɛ, ikɛmbɔ ni ki ju ki peni ɔkyuo ɔnga mani ushi wu na mara ba?”

²⁶ IYesu va tɛri nga si, “Ikɛmbɔ shi kide umɛɛ iMusa? Uka pila na nyi?”

²⁷ Ava yira nga si, “Yoo Onɔng ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina ɔkyuo ngo, kina eɣekyuɔ ngo, kina utiling nadidu. Ni va yoo ayikyoo uci ngo kini eɣekwe ngo ni.”

²⁸ IYesu va tɛri nga si, “Ingɔ yira na bibɔrɔ. Ka ju kindi, ɔki lang.”

²⁹ Ajiya nga, wang hwuru eɣekwe nga ni, iva tɛri iYesu si, “Inga shi ayikyoo uci mi?”

³⁰ Ni IYesu va yira nga si, “Ace aghɔ nga sang ka Urushelima na aki ya Ayeriko Na ayi vasa dara nga, ki wuru nga uma wɔ, ki tara ma nga uca ububi, ava wolu ki ya nga ɔkyuo ukushi Onɔng.

³¹ Ukadu wɔ ni ice ifrist va yii utra. Ava nu nga ni ava yii udaa eɣshɛɛ ki wolu ila nga.

³² Kindi ni ace aBalawe, ya fɔma ɔka ki nu nga ni, anga ma va yii udaa ushɛɛ, ki wolu ila nga.

³³ Ata icuru ni utra va ba na ace aghɔ aSamariya kukushi nga. Aya nu nga ni, ahwoo va kpɛnɛ ngau,

³⁴ ava kya ukushi nga, ava lolu nga irinyuru, na sha coo nga anyɛ kina amusum ikɔlɔ ashi. A va kpaa nga kaya iZaki nga, ki kya ni nga ɔna nga ki ya wang nga ɔkyuo.

³⁵ Ikyua ni ava kpaa adinari apai ki ma aghɔ kang, ki tɛri nga si, ‘Awang nga ɔkyuo wɔ, nadidu ima ri upii ni kutumu idi ni, insi iya vuwa ni iso ma nga ya.’

³⁶ Ni, kide aya tai ri ni, inga ni unu ni atee anayuru aghɔmani ayi ca?”

³⁷ Ava tɛri si, “Aghɔmani a yeni nga ahwoo.” Ni IYesu va tɛri nga si, “Ingɔ ma, kya kɔ ka ju kindɔ.”

IYesu kya Ila Kukushi IMarta kina IMaryamu

³⁸ Asɔ kyeng ni, ava ghila ace anifong, ace ayiri aghɔlɔ ca iMarta ava yira nga ka ɔna nga.

³⁹ Ashi kina anayuru aghɔlɔ ca si uMaryamu, aghɔmani acica ki shite Ate asɔ hwiri upii nga.

⁴⁰ IMarta ni apii Utina kpaa nga ikwyi wu, ava kya ɔkɔ shi nga, ki tɛri nga si, “Ate, ɔra nɔng ni, anayuru mi yami ni sɔ ju utina ka yayu mi ba? Tɛri nga si ashe mi kɔ.”

⁴¹ Ni Ate va yira nga si, “IMarta, iMarta. Ikwyi ngo tɛɛ nɔ uma nagigang.

⁴² Ima iyeng yu na wang. UMaryamu hwiya ima ididuma, na ki ba yira bɔ yɔ kɔ ba.”

11

Umɛɛ IYesu kaya Upii nɔ Onɔng

(IMat 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ace awii ni IYesu sɔ shɔr Onɔng kɔ uce uka. Aya kpɛ ni, ace aghɔ kide aghɔyi nga

ba tɛri nga si, "Ate, mɛɛ ayo upii nɔ Ɔnɔŋ, kɔnɔ mani iYahaya mɛɛ aghoyii nga ni."

² Aba tɛri bɔ si, "Insi inu sɔ pii nɔ Ɔnɔŋ ni, inu tɛri si, 'Ate yi ka yaya, ta ni ajɔɔ uca ngo, ɛrɛŋom ngo ba,

³ Ma ayo imila aidi kina kwagba awii.

⁴ Kpaa ayo uvulu kɔ, kɔnɔ umani ayo ka kɔ shee aghomani aju ayo uvulu. Ba ya ayo kiyi kpaa kidɛ umara ba."

⁵ IYesu ba tɛri aghoyii nga si, "Aba ju si agha aye nu shina aghikyo, ni aba kyaa ɔna nga na abiyatɛ atii kiyi ju si, aghikyo, kilikulu ma mi uta Imila,

⁶ ka ace aghikyo mi shi ka utra ukeng na aba na acii kina imɛ, ni imɛ ta shimi na inumani imɛ ki ma nga ba."

⁷ Ni aghɔ shi kidɛ ba yara si, 'Ba duma mi kɔ ba. Aku ta anyu ubɔɔ ya, na anɔ mi shiya kina imɛ ka ya icuru. Imɛ taki brami usang ka imɛ manɔ ice ima ba."

⁸ Imɛ sɔ tɛri nu, imɛ ye ni aki bɔɔ sang nga ka ma nga imila si asa ayikyo nga ba, aki sang ka ma ajiya nga ima umani awang ka dɔɔ kɔ ca anyu bɔɔ.

⁹ Kindii ni, Imɛ sɔ tɛri nu, shɔru, aki ma ngo. Wang, ingo ki peni; hwura, aki fumu ngo anyu ubɔɔ.

¹⁰ Aghomani ashɔr ni aka ma nga; aghomani awang ni aka peni; Na aghomani a hwura ni, aki fumu nga anyu ubɔɔ.

¹¹ Agba Ate nga kidɛ nɔ, anɔ nga ki shɔr nga itagbo na sa ma nga iyɔɔ?

¹² Ta aki shɔr nga A kpa, asu ma nga inang?

¹³ In kina inu aghomani inu shi agha akakiya ye uma anɔ nu uma udɔɔɔma, inu ye ni na nyi wu ni Ate aYaya ki ma wu, aki ma aghomani ashɔr nga Aghing Ɔnɔŋ."

IYesu kina UBalzabul

(IMat 12.22-30; IMar 3.20-27)

¹⁴ Ace awii ni, IYesu sɔ woo agbatɔŋ nɔ ushɛɛ kɔ ka ace ajiya ni. Ishɛɛ nga ya kunu ni, agbatɔŋ va peni, ajiya va woo ica.

¹⁵ Ace aghɔ bɔ ba tɛri si, "Ɛrɛkyuɔ uBalzabul agɔm nɔ ushɛɛ wɔ na asu wuru ushɛɛ wɔ."

¹⁶ Ace aghɔ bɔ ghulu nga ka amra nga, awa wang mani a yeni bu ace amaa ka ayaya.

¹⁷ Anga ni aye ima ushi kidɛ ikwyi bɔ, aba tɛri bɔ si, "Ɛrɛŋom mani ikau ɔka upai, ita ki tarau wu ba. Kindi ni, insi ɔna mani ɔkau ɔka upai, ɔki kpaa wu.

¹⁸ Insi ishɛɛ kau ɔka upai, na nyi wu ni ɛrɛŋom nga ki shi na akyuɔ kɔ? Inu si akyuɔ uBalzabul kɔ ni imɛ sɔ wuru ushɛɛ kɔ.

¹⁹ Insi akyuɔ uBalzabul wu ni imɛ sɔ wuru ushɛɛ wu ni, aghoyii ngo ni? Akyuɔ inga wu ni ibɔ sɔ wuru wu? Kindi ni, abɔɔ ki wa ashuwa.

²⁰ In kina imɛ woo ushɛɛ ni ɛrɛkyuɔ Ɔnɔŋ ni, ɛrɛŋom Ɔnɔŋ kɔ ba ukushi nu.

²¹ Insi ajiya umani ashina ɛrɛkyuɔ lorɔ abuu nga nagigang ni, asu sha ɔna nga, uma ɔnanga ki ci ila bɔ.

²² Insi aghɔ cɛri nga ni ɛrɛkyuɔ ɔkɔɔ ni nga, ki va ca nga ni, ajiya nga sɔ yeri uma ɔkɔɔ nga mani asa ɛrɛkyuɔ ni bɔɔ, ka va kau uma na ayɛri,

²³ Aghomani ashi anga mɛ ba ni, ashi asho mi. Aghomani aka shemi nga ucuruwu ba ni, ufuruwu nasu ju."

Uvuwa Ushɛɛ Usulusu

(IMat 12.43-45)

²⁴ "In kina ushɛɛ ususu kunuwu kidɛ ɛrɛŋoma ajiya ni, ika kya wu ɔka mani amusumu shibɔ ya ba na sɔ wang ɔka uwuru. In kina a peni nga ba ni, aki ju si, 'Imɛ ki vuwa mi ɔna ni imɛ kunu wu."

²⁵ In kina aya ba ni, aki ba peni ɔna ni ako yeri wu ki kyeri wu.

²⁶ Aki vuwa nga ka ya yɛr uce ushɛɛ utinisara unga umani ucɛr nga na akakiya, na aki va ba ka ba ci kɔ ɔkaa. Kindɔ ni uci nga ki cɛr akuya ni ububi."

Uta anyu aipang

²⁷ IYesu sɔ tɛri uma kindi ni, ace ayiri kidɛ ikir baijiya ba sang ɛrɛwɛ ki tɛri nga si, "Ɔnɔŋ ta ayuru mani ajɛɛ ngo ki cɛɛ ngo anyu adaduma."

²⁸ IYesu ba yara si, "Aghomani aka kɔɔ upii Ɔnɔŋ ki ba yii wu aceɛ nu peni anyu adaduma."

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; IMar 8.12)

²⁹ Ikir baijiya ya khɛmɛ ni, iYesu ba ju si, "Akyua akakiya wudi ri. Awang si ayeni bɔ amaa, aba yeni bɔ ace amaa ba bam ni anga iYunusa.

³⁰ Kɔnɔ mani iYunusa ni amaa nga ka ajiya aNineba, kindi wu na anɔ ajiya ki shiwu ka akyua ri.

³¹ Awii ashuwa ni, ayiri agɔm iSheba ki sang kina ajiya akyuakyuari ri ka yeni si ata ju bɔ na biɔɔɔ ba, ka aba ka uce uka atatɔɔ na giga ka aba kɔɔ umɛɛ uye iSolomon. Ni aghomani acɛr iSolomon wɛ kɔ ukadii.

³² Awii ashuwa ni, ajiya Anineba aki sisang kina ajiya akyua ri, ka yeni bɔ si ata ju bɔ na birbu ba, ka ibɔ sher uvulu ya ni ɔɔɔɔ iYunusa. Aghomani acɛr iYunusa wɛ kukadii."

Uyeri Ɛrɛŋoma

(IMat 5.15; 6.22-23)

³³ "Ba aghomani aki ta ugha ka agbilimɔ na shɔ wɔ ba, ko na fuga kina ublikyo. Kayi, asɔ tiga kaya ima utiga, ka aghɔ ghila nu uyeri.

³⁴ Ica yò shi agbilimò erenoma. Insi eca ngò shi ikyuò ni, nadidu erenoma ngò ki shi na uyeri. Insi Ica ngò shi kina udumu ni, erenoma ngò ki shi ni iting.

³⁵ Kindii ni, ingò so kra ta uyeri ngò ni iting yò ni.

³⁶ Insi erenoma ngò nadidu shina uyeri ni, uce uka shiwu na iting ba ni, òsu ta uyeri nadidu, òsò ta uyeri ki ghimi ngò kòno umani agbilimò ka ta uyeri kaya erenoma ngò ni."

IYesu ta aFarisiyawa kina Aghomèe Umèe iMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 20.45-47)

³⁷ IYesu ya kpèe upii ni, ace aBafarisiye va yorò nga ula imila. Aba kya uka ula imila ki ya cica ka la.

³⁸ Na aBafarisiye ba wo ica nu mani IYesu kpènè ula imila ba uhuruwù ivò nga kòno mani abò ko ghèli wu ni.

³⁹ Ate ba tɛri nga si, "Inu aFarisiyawa ni, inu ka hwuru utumu iwoo kina isò, ni kide no ni uder ajiya wu kina akakiya.

⁴⁰ Inu abo! Inu ye nu si aghomani aju utumu nga ju idè ba?

⁴¹ Inu ma aghomani ashi bò ni ima ba ima ni ushi kide, na didu uma ki ba na pipar kukushi nu.

⁴² "Olò nu, aFarisiyawa! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide ushò, òkyulò, aya kina uma erè nang. Inu ta dumanò na uju aipang kina uyoo Onong ba. Qmari bò si umani inu so ju, basi ashe uce ya ba.

⁴³ Olò nu, aFarisiyawa! Uwe ni, inu ka yoo na ama nu uka uci òdòdòma kide òkò takwyuè aYahudawa, kina ubili ika izè.

⁴⁴ Olò nu! Inu shi kini alòr bò angò mani ajiya keng ka ya na ata ye bò ba."

⁴⁵ Agha aye kide aghomèe umèe iMusa ba yira nga si, "Aghomèe, Insi ingò tɛri kindi ni, iyi ma ni ingò cira yi."

⁴⁶ Ni iYesu va yira si, "Inu aghomèe umèe iMusa, olò nu! Ka inu kpè ajiya akpara na pam mani aki bira bò uko ba, inu ta taa nò bò avò ka inu shèbò kò wò ba.

⁴⁷ Olò nu! Ka inu ka vra alòr anga aghò pii kò otò Onong mani anirakpèe nò pili.

⁴⁸ Ushi ra ni inu ki ba yira umani anirakpèe nu ju. A pili aghò pii kò otò Onong, inu sa tumu bò alòr.

⁴⁹ Kindii ni, amra Onong si, 'Iki tuma bò kina aghò pii kò otò Onong kina aghotina Anò Onong, ka pili ace aghò bò, na ma ace aghò bò olò.'

⁵⁰ Uwu sa ni aki ma ajiya akyuakyuari olò nò umani a pili aghò pii kò otò Onong kò kpaa ka kyua na akeri asing kò,

⁵¹ Kò kpaa ka ayi Abila kina anga uza-kariya, Aghomani apii ka biyate agoo kina

uka upipar kide òna Onong. Isu tɛri nu, ayii bò shi kaya akwyi nu.

⁵² Olò nu, aghomèe umèe iMusa! Inu kpaa aca ufumu òna uye, inu ka kyakwyi nu ni, inu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu aghò wang ughila ka ghila ba."

⁵³ IYesu ya kunu kò kadu ni, aghomèe umèe iMusa kina aFarisiyawa ba dèe kò mɛni nga nagigang, asò pura nga ka peni uma nagigang,

⁵⁴ asò sha ka kpènè nga kide upii nga.

12

IYesu Waa Atong aghoyii nga

¹ Agolò ra ni, ikir baiya nagigang curu na sò tang ace bò, iYesu ba kpènè upii kina aghoyii nga, asi, "Inu ju na bribò kina uyisti aFarisiyawa, aghò ju unu ica.

² Ba imumani afugaya ni iki kunu yò ba, ko ni imumani ashò yò ni aki ye bò ba.

³ Imumani inu tɛri kò uyuyi ni sa a kòno yò ka ayayè. Imumani inu tɛri kide idè igunu ni, aki gyoo a kpa wu ka yaya obòò ajiya na pam ki kòp.

Aghomani aki Kòno Erèbata nga

(IMat 10.28-31)

⁴ "Inu ayikyo mi, imè so tɛri nu, inu ba kòp erèbata aghò pii erenoma ba, in kini akpèe upii ni, ba imumani aki bra uju ba.

⁵ Imè ki tɛri nu aghomani inu ki kòp erèbata nga. Inu kòp erèbata aghomani insi apii ni, asi ni akyuò ufeni kide ugha. Imè so ba tɛri nu, anga si aghomani inu ki kòp erèbata nga!

⁶ Ba aka gbara anurudèri atò na anei apai ba? Nadidu kindò ni, Onong ta yuu nga agha ayaye kò ba.

⁷ Ingò ni, kina ufilikwè ngò nadidu ni aku pila bò. Inu ba kòp erèbata ba, ka inu cɛr Anurudèri na umani a wang nagigang!"

Uyeni Uyira IYesu kite ba Ajiya

(IMat 10.32-33; 12.32)

⁸ "Imè so tɛri nu, nadidu aghomani ayeni kite ba ajiya si inga yira mi ni, Anò Ajiya ki kò yeni si inga yira nga kite atuma Onong.

⁹ Aghomani a yeni si inga tɔrumi kite ba ajiya ni, imè kiku yeni si itòrò mi nga kite atuma Onong.

¹⁰ Aghomani kpaa erèkwyuè nga kini Onong nga ni kaya Anò Ajiya ni, aki yira nga uvulu nga wu, nadidu aghomani akpaa erèkwyuè nga kini Onong nga ni ka ya Aghing Onong ni, aki yira bò olòkpaa nga ba.

¹¹ In kini aba ni inu kite uka ta akwyi aYahudawa, ko ite agha utèri ashuwa, ko ite agha ite ni, inu ba mɛni ikwyi nu na imumani inu ki tɛri ba, ka inu woo akwyi nu kò ba,

¹² ka Aghing Qnong ki mēē nu imumani inu ki tēri ka agolō ra."

Ighang Upii ka Aya Aghonō Upeni, Abo

¹³ Ace aghō kide ikir ba ajiya tēri iYesu si, "Aghomēē, tēri anayuru mi si akau uma ungomani ate bayō kpoo ki ya ayō na ama mi ōka mi."

¹⁴ IYesu ba tēri nga si, "Ayu! Inga sa mi ni imē ba nu aghō ashuwa ko ni imē kau nu imumani ate nu kpoo ki ya nu?"

¹⁵ Aba tēri bō si, "Inu sa kra, inu ju atatōō kina kō iligba ahwula, ka ba upeni uma wō sa upeni ōkyuō ba."

¹⁶ A va ma bō ila ki tēri si, "Ija ace aghonō upeni ju imila nagigang."

¹⁷ A va tēri kide ikwyi nga si, "Imē ki ju na nyi? Ōka mani iki sa uma aghumu mi wō ki lara."

¹⁸ A va tēri si, 'Imumani imē ki ju yē, imē ki pulu afō mi wō, ki vra ace akakōng, ki sa uma aghumu mi kina uma mi kide.'

¹⁹ Imē ki tēri ērēkwē mi si, "Imē shi kina uma na pam mani imē ki kōō ōdōdōma wu anyi kina anyi. Tara ni iwuru, ni sha la, ni sha sa, ni ju uvra mi."'

²⁰ Qnong ba tēri nga si, 'Ingō abo! Atii ri ni aki yira ōkyuō ngō wō. Uma umani Ingō curu ērēkwē ngō ni ōki tee unga inga?'

²¹ Umani, aghō curu upeni ērēkwē nga shi wudu, ashi na upeni kukushi Qnong ba."

Inu ba bra ikwyi nu kaya ice ima ba (IMat 6.25-34)

²² IYesu ba tēri aghoyii nga si, "Uta kindi ni Imē so tēri nu, Inu ba bra ikwyi nu ni ōkyuō nu ba, ima ni inu ki la; ko imumani inu ki somō ki ērēnōma nu."

²³ Ka ōkyuō cēri imila, ērēnōma ni icēri umugo.

²⁴ Inu kra unuu! Aka pila bō ba na acuru bō ba, ashi bō na afō ba, kindi ni Qnong ka ma bō imila. Utina nu cēr unga unuu nagigang!

²⁵ Inga kide nō ni ubra ikwyi nga ki bra ukhimi agolō kō ōkyuō nga?

²⁶ Insi inu bra nō uju ima jii kindō ba ni, ikēmbo sa ni inu sō bra ikwyi ka aya uma ōkōkōng ushē?

²⁷ Unu kra umani ufuru ka fōnu, aka ju bō utina ufufugu ba, ko ōnga ususugu, kindi ni, imē so tēri nu, ko iSulemanu, kina ōla irinōfōngō nga ni, asōngō kō somō nga uma umani ucēr unga ayayeng bō ba.

²⁸ In kini Qnong ka fiya ōbōng aghumu kindō ni, unga umani Ushi wu kaidi ni, ikyua ni aki sa bōō kide ugha, inu bō ni aki tō ya nu ya? Inu aghō ma aipang na jēē!

²⁹ Inu ba bra ikwyi ni imumani inu ki la ba, kini umumani inu ki sa ba.

³⁰ Ajiya asing aghōmani ashi bō aYahu-dawa ba so wang ighō nu uma ri, inu ma ni, Ate nu ye si inu wang bō.

³¹ Inu sa ikwyi nu ka umumani ushi unga ērēgōm Qnong, asō kimi nu udibi uma wō.

Umēē kaya Ucuru Upeni Ka yaya (IMat 6.19-21)

³² "Inu ishu ajaji, inu ba kōng ērēbata ba, ka Ate nu hwiri uwhai uma nō ōka kide ērēgōm nga."

³³ Inu gbura umumani inu shini bō, kō inu ma aghila amir. Inu wang akwyi nō ipa nō ufe umani ika bayō ititang ba, upeni mani ōka kpēri bō nga ba ka yaya, ōka umani ba ayi mani aki ba, ba iriyi mani iki bra wō ba,

³⁴ Uka umani upeni ngō shi wu ni, ōka wō ni ikwyi ngō shi wō."

Agra umani Aka ci na Zizal

³⁵ "Inu lolu abuu nu, agbilimō nō sō la ugha."

³⁶ Inu ba kini aghō ci sha aghō ōna bō ka vuwa ka ōna agya ubiya wō ni, in kini a hwura anyu ubōō ni na asō fumū.

³⁷ Ōki shi uduma kukushi agira mani aghō ōna bō kō vuwa ka ba peni bō na ci na zizal. Imē so tēri nu aipang, aki loru abuu nga, ka tēri bō si acica ōla imila, aki sa ka ama kō aligba agira nga imila.

³⁸ Agra ra ki shi agha anyu adaduma insi aba kina abiyatē ating, ko kina ikwyating, ka peni bō na zizal.

³⁹ Inu ye si, aghō ōna ta ye akua umani ayi ki ghila idē ōna nga ni, ata ki ya nga ya ka ghila ba.

⁴⁰ Inu ma so ci na zizal, ka agolō mani inu ta sanu ikwyi wō ba ni, Anō Ajiya ki ba."

Agra anga ushi na Aipang kina anga taa Aipang (IMat 24.45-51)

⁴¹ IBitrus ghulu si, "Ate, idi ighō ighang upii ni, ayō bō ta nadidu ajiya wō?"

⁴² IYesu ba yira si, "Inga shi agira aipang anga uye ukyuu, mani aghō ōna nga ki ma nga uko ōna nga, aka ma agira ushē imila bō kide agolō?"

⁴³ Agira anyu adaduma nga aghōmani aghō ōna nga ba peni nga ni asu ju utina nga.

⁴⁴ I mē so tēri nu aipang, aki sa adidu agira ukra uma nga nadidu.

⁴⁵ Insi agira nga va tēri ikwyi nga si, 'Aghō ōna mi ki trē wō nō uba,' na sa dēē kuca agira ba ghimi kina ayiri, na asa ghila ula kina usa ki vra,

⁴⁶ Aghō ōna agira ra ki ba, awii ni ata sa nga ikwyi wō ba, ko akyua mani ata ye nga ba. Ki vuwa ka awii mani ata sa nga ikwyi wu ba, aki ca nga nagigang. Ka ba sa ulo kina aghō umani ashi bō na aipang ba.

⁴⁷ Agira umani aye imuwang aghō ōna nga ni ata ju nga uci na zizal ba na ata ba ju nga ba ni, aki ju nga uca nagigang.

⁴⁸ Aghomani ata ye nga imuwang agho ɔna nga ba ni, insi aju imumani ima uca ni, aki ca bɔ nga nagigang ba. Nadidu aghomani ama nga uma na pam ni, aki wang uma na pam kukushi nga, Aghomani ama uma upam nagigang ni, aki wang uma upam nagigang kukushi nga.

*YESU ba na ɔkau Akwyi
(IMat 10.34-36)*

⁴⁹ "Ugha wu ni ime ba usa ka sing. Uwang mi ni, ata kɔ ta wu!

⁵⁰ Ka ime shi kina iminimini agna ulɔ mani aki ju mi, ime kpaa sa aki ju mi nga!

⁵¹ Inu kpaa si ime ba na uci ɔkyuo wu ka sing? Kaa yi! Ime so tɛri nu, ukau akwyi bajiya wu ni ime ba wu.

⁵² Kɔ kpaa ka kyuakyuari ni, ɔna ugna agha atɔng ki kau uka upai, agha apai ki la inang kina agha tai, agha tai ki la inang kina agha apai.

⁵³ Ate ki la inang kina anɔ nga, anɔ ki la inang kina ate nga. Ayuru kila inang kina anɔ nga, anɔ kila inang kina ayuru nga. Akeri li la inang kina abiya nga, abiya ki la inang kina akeri nga."

*Ukpili ushi akuari
(IMat 16.1-4; IMat 8.11-13)*

⁵⁴ YESU ba tɛri ajiya si, "Insi inu nu uyuu aviya ka iriwura ni, inu ka ju si, aviya ki kpaa, aki ba kpaa.

⁵⁵ Insi inu ba nu uyuu ka use ila nusang ni, inu ka ba ju si, aki ju ɔci. Asu ba ju.

⁵⁶ Agho ju unu ica! Inu bira unu ushii asing, inu ta bira nɔ ukpi amra adi akyua ba kukushi nu ba?

⁵⁷ Ikembɔ sa ni inu ta ki ju nu imumani isi iduma ba?

⁵⁸ Insi ayikyo ɔkɔrɔ ngo kyaa ashuwa ngo ni, ju ka inu yira ace kɔ tra, ingo ba tɔɔ ngo ni, aki kyaa ni ngo ki ite agho tɛri ashuwa. Agho tɛri ashuwa ki kyaa ni ngo kukushi agha anirashi. Agha anirashi ki ta ngo kide ubɔ itii.

⁵⁹ Ime so tɛri nu, Ingo taki kunu ngo kɔ ukadu ba si ingo ja imumani asa ngo, ba imumani iki se."

13

Olɔkpaa ta Ukpɔ

¹ Akyua ra ni aghomani sɔ kɔ ɔka ma iYESU nga ila agho aGalili mani iBilatus asa si aya pii, ayii ma zoɔ ya na nɔ mani awa ifuu wɔ.

² YESU ba yira bɔ dita bɔ inu du kpaa si adi aGaliliyawa cɛɛ ushe ma agho aGalili nu uvulu, nɔ umani a ko kɔng ɔlɔ?

³ Ime do taa nu, kayi, inkini inu la nɔ ukpaa mani nadidu nu nudo kpuru nu kini ibɔ ni.

⁴ Inu kpaa si usho nunanari lɛ agho mani ovra kpa ka ya bɔ ka uSiluwam, kɔ kyo nu a pyi oshe ma ajiya ngo Urushelima nu uvulu? Kayi.

⁵ Ime do ta nɔ ushiwudu ma, inkini inu lanu ukpaa ma ni, inu do kpurunu kini ibɔ ni.

Ighang Upii Uwe mani Uka ma wɔ Ikɔlɔ ma

⁶ Ama do ma bɔ ighang upii do taa bɔ ni, ace aghimi sa nɔ ɔshe uweng mani a pra ka ide ɔwra nga abɔ kala ikɔlɔ ada peni nga ma.

⁷ Ada do taa agho keri ija, ngo nu aidi anyi atai wuji ime do kyeng wang ikɔlɔ ɔshe mi daa peni mi ma. A kpa da naa wɔ. Ikembɔ sa ado dala ɔka ki lilo.

⁸ Ada yila nga di taa ni atina mi, yawoya mi kyele yo ka anyi ayi, mi sa culu wu ɛlɛbɔ,

⁹ inkini asa nga ikɔlɔ ka anyi ki ba ma ni, adɔ kpa kɔ.

YESU lɛni na Ayiri Agunu ka Awii Uwuru aYahudawa

¹⁰ Ace awii ni iYESU sɔ mɛɛ kɔ uce ɔka ɔtakwyi aYahudawa ka Awii uwuru bɔ,

¹¹ ace ayiri mani aghing Ishɛɛ sa nga ugunu anyi usho na ananari, aku gamu nga, aka bra nga tara na kikya ma.

¹² YESU ya nu nga ni, ava ayɔrɔ nga di taa nga, ayiri akau ngo nu ugunu ngo.

¹³ A ciya nga avɔ ka didu akyua asisang ki brɛ ɔnɔng.

¹⁴ Agha akakɔng ɔkɔ takwyue aYahudawa kɔng anang, mani iYESU ma ayiri la ɔkyuo ka wii uwuru aYahudawa, ada taa ajiya, ayɔ sɔ na awii mani ala atin mani ayɔ kyeli utina, inu ba ka dalawii la nama manɔ ɔkyuo, ba awii uwuru li ma.

¹⁵ Ate yila nga di taa, "Agho ju unu ica! Kwinga kide nu aka shii nga inaa nga ko izaki nga ko uka mani aka lor bɔ, na kya niyo naya ma yɔ amusum ka awii uwuru ma?

¹⁶ Ushiwo duma ma ayiri li agho ute Ibrahim mani Ishɛɛ lor nga anyi usho na ananari, ushi wɔ umani ashii nga kɔ dudii ɔlɔ ka awii uwuru ma?

¹⁷ Aya taa nido ni aghomani atɔrɔ bɔ nga kɔng igho, nadidu ajiya kɔng ikwyifu nɔ ima ɔdɔdɔma mani adɔ ju.

*Ighang Upii kaya Ikir Ikpo
(IMat 13.31; IMar 4.30-32)*

¹⁸ YESU taa bɔ, "Ereɔm ɔnɔng lilɛɛ ike? Ikembɔ adɔ malaa kɔ?

¹⁹ Iso lilɛɛ ikir Ikpo mani ace agho pila kide uwra nga, a fɔnu di cii ɔshe, anelinu ma taa asɔɔ bɔ kaya ɔshe."

*Ighang Upii kaya Uyisti
(IMat 13.33)*

²⁰ Ava tɛri bɔ si "Ikɛmbɔ mi ki malaa ɛrɛgom Onɔng kɔ?"

²¹ Iso lileɛ uyisti mani ace ayiri a kpa dizo ka iribii alkama imu mara itai, sɔ peni uyisti nga nadidu."

Utra Umumɛni

(IMat 7.13-14; 21.23)

²² A kpɛnɛ utra kyaa nga ɛɛɛɛfɔng na anɛɛfɔng, adɔ mɛɛ Ajiya, na ta kyaa nga Urushelima.

²³ Ace aghɔ taa nga ni Ate ma ayɔ aghɔmani adɔ peni ufoo ni adɔ shi bɔ aghɔɔ ma? Ada taa bɔ ni.

²⁴ Inu ma ɛrɛkyuɔ kɔ ghila anyu mumɛni, imɛ dɔ taa nu ajiya na pam aki wang mani aghina, adɔ bra bɔ ma.

²⁵ In kini ate ɔna ghina di fowa anyu ubɔɔ, nudo tra kɔ sosing nudo hwura anyu ubɔɔ ngɔ dɔ taa ni Ate ma ayɔ, fɛmɛ anyu ubɔɔ, adɔ yila bɔ na taa ni, "Imɛ ye mi ɔka mani inu ghala ma.

²⁶ Kadu inu dɔ taa ni, ayɔ la di sa ni ngo, ingo mɛɛ ki ifɔng ma ayɔ.

²⁷ Adɔ taa ni, imɛ ye mi ɔka mani inu ghala ma. Inu sang nɔ kɔ shi mi nadidu nu, inu aghɔ ju akakhiya.

²⁸ Inu dɔ ci, nɔ ghula ayiri nu, awii umani inu nu iBrahim, kina iShaku, kina iYakubu, na aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng nadidu ka ɛrɛgom Onɔng, inu akwyuɛ nɔ ni, adɔ kra nɔ.

²⁹ Ajiya dɔ ba ka ushii ɛɛɛpuwa na ushii awura, kina ushii dɔ juwa, na khikha ula imila ka ɛrɛgom Onɔng.

³⁰ Aghɔmani asɔ aghɔ utumu dɔ tee aghɔ ite, aghɔ ite dɔ tee aghɔ utumu.

YESU Kɔɔ AHWOO URUSHELIMA

(IMat 23.37-39)

³¹ Kide akyua ra ace aFarisiyawa ba di taa nga ni, "Sisang kajii kɔ kyang ice ifɔng, ki iHiridus wang pii ngo wo"

³² Aterɛ bɔ, "Inu kya ya taa ava ghumu la, ngo nu midu wulu ushɛɛ kaidi, adumu peni ɔkyuɔ, ikyua kindii, awii atai ni imɛ dɔ kpɛ utina mi.

³³ Nidɔ ni imɛ dɔ lite nɔ kyeng mi aji ne ikyua, na adawii, ushi wɔ ɔdɔma mani apii aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng kɔ uce ɔka ma sa Urushelima.

³⁴ O! Urushelima, O! Urushelima, aghɔmani apii aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng, afɛɛ aghɔmani atuma bɔ kɔ shi nu, ɛɛɛmɛ kɔ me wang culunu mani ananu ka culu anɔ nga kide ashɔɔ nga, nu turo nu.

³⁵ Uwui aya nu ɔna nu kinedo ba aghu ba, imɛ dɔ ta nu, nu ki va numi ma sai awii mani Inu ma, anyu adaduma kushi awo mani akin kide ɛcuwa Ate.

14

YESU Kide ɔna aBafarisiye

¹ Ace awii wuru aYahudawa ni, aghila ɔna ace agha aghaghe aFarisiyawa ka aya la imila, ajiya ba sa nga ica.

² Ace aghɔ udumu ufoo ɛrɛnɔma shi ka ite nga.

³ YESU ghulu aghomɛɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa si, "Oso ɔdɔma ni ama ɔkyuɔ ka awii uwuru aYahudawa ta na nyi?"

⁴ Ava komɔ, iYesu va kpɛnɛ nga ki ma nga ɔkyuɔ, ki shira nga na sang nga.

⁵ Aba tɛri bɔ si, "Inga kide nɔ, aghɔ shi na anɔ ko izaki ni ikpaa kide uhwo ka awii uwuru aYahudawa, na aki woo nga ba?"

⁶ Abra bɔ uyira upii ba.

Ighang Upii Kaya Akyeng.

⁷ YESU taa ighang upii aya nu ni aghɔmani ayɔrɔ bɔ usra agya na asɔ wang ɔkɔ cica ɔdɔdɔma agha kakɔng, ada taa bɔ si.

⁸ Inkini ace aghɔ yɔlɔ ngo ka agya ubuwa ni, ma khikha kɔ ɔka ɔdɔdɔma ma, peni aghɔ kɔ dɔ yɔlɔ ace aghɔmani aceɛ ngo nɔ ɔghughe ni,

⁹ Aghɔmani ayɔrɔ ngo nu ka pai nu amado ba na ta ni, ngo ma awawo ɔkɔ khikha, ɔdɔdɔma ingo dɔ kɔng ighang, adɔ taa ngo ya khikha kɔ ɔka mani ufuma wɔ ɔwɛ na ɔdɔdɔma ma.

¹⁰ Inkini ayɔrɔ ngo agya kya ya khikha kɔ ɔka mani ushi wɔ ɔdɔdɔma ma, kadu wɔ ni inga agho mani ayɔrɔ nɔ agya ba ni, inga dɔ taa ngo ayikyo, ma khikha kawɛ. Kadu ngo dɔ pini ujoɔ ngo ka shite aghɔ mani ngo kyeng ni bɔ.

¹¹ Aghɔmani ajɔɔ ɛrɛkwɛ nga ni, aki shuu ni kɔ, aghɔmani ashuu ni ɛrɛkwɛ nga ni adɔ jɔɔ nga.

¹² Ataa aghɔ yɔlɔ nga agya, inkini ngo dɔ yɔlɔ ayɔɔ ula imila ta agya ni, ma ka yɔlɔ ayikyo ngo ma, ta anayuru ngo, ta awo ute ngo, ta anapai ngo, ta aghɔ shi ni ufe, kpɛɛ ni ibɔ ma dɔ yɔlɔ ngo, da dɔ ju ngo.

¹³ Inkini ngo do yulo agya, yɔlɔ agho lamiri, agho kyeng ugunu, aghɔ shina ɔhua ɛlinema, kana aghɔ shi afoo.

¹⁴ Kini dɔ wɔ Ingo dɔ pini anyu adaduma, ka ushii aghɔmani ashi bɔ na utra mani adɔ ma ngo kɔ ma. Adɔ ma ngo ka awii mani aghɔ kpuru kide Onɔng dɔ sisang.

Ighang upii ka ya agya aghaghe

(IMat 22.1-10)

¹⁵ Aya kɔng nidɔ ni, ayayi kide akikyo ula nga yila di taa iYesu, anyu adaduma kukushi aghɔmani adɔ la imila ni ngo kide ɛrɛgom Onɔng."

¹⁶ Ataa nga, apya ghɔ yɔlɔ agya aghoghe ayɔrɔ ajiya na pam.

¹⁷ Akyua agya ya ba ni, ada tuma agira nga, ataa aghɔmani a yɔlɔ, ayɔ kpɛɛ keli kwikɛ.

¹⁸ Nadidu bō deē aghō wa ifra aghō sice tane, "ameghe ebiya me wee ya nu yu. Kilikōlu ayamiya.

¹⁹ Ada ghō taa si imē ghē inaa uwuu itōng imē dō kyaa mi ya mala bō, mi dō shōlō ngo ya mi ya.

²⁰ Ada ghō taa si, mi kō vo ayiri, imē dō bra mi ba ma.

²¹ Agira da vra di ma taa Ate ōna nga ila, Ate ōna nga da kō anang, ataa agra nga, kunu kishang ngo kpēnē itra ifōng kina anila apuwa ngo ya yōlō aghila amir, agunu, afoo na aghō huwa ēlēnōma.

²² Agira da taa, 'Ate ōna, ima umani ngo taa ni akō kpēē, ōka va shē wō.'

²³ Ate ōna ta agira nga, akunu na kya itra ikikōng, kina itra ufōng ōfisi, aculu ajiya na ma ghina, na tii ōna mi.

²⁴ Imē dō taa nu, ko agha yayi kidē aghō umani imē da yōlō bō adō ko ghēlī agya mi ma.

*Ima ushi Kidē Uyii IYesu
(IMat 10.37-38)*

²⁵ Ajiya nagigang dō kiyii nga. Aba tee di taa bō.

²⁶ "Aghōmani adō ba ushi me ni, sa ayoo mi di pyē Ate nga, na ayuru nga, na ayiri nga, na anō nga, na anayuru nga ayiri na aghēmē, ēē, kina ōkyuō nga ba ni, adō bra nga utee atuma mi ma.

²⁷ Aghōmani A kpa nga ukumu ōshē nga di kiyii mi ma ni, adō bra nga utee atuma mi ma.

²⁸ Inkini ace aghō nu awii vra ōna ayaya ni, ba adō khikha da kala ta asō na ufē umani ōdō ma nga na kpēē utina ma?

²⁹ Insi ama kō ta ēlēkpa uvra, inkini ama dō kpēē nga ma, ajiya dō sala nga.

³⁰ Ni adō taa si cēr! Awē sang uvra ama dō kpēē nga ma.

³¹ "Agba agom nga wang kyaa ōkōrō kina ace agom, adō zōnō khikha na kala ta inga agha ajiya aji ushō dō bra ōkōrō na agha ajiya aji ishō ipai ma?

³² Inkini adō bra nga ma ni, adō tuma kukushi bō na ashi atōp da ama akwyē bō.

³³ Ushi wu du nadidu aghōmani ashēē nga ima mani asō kini yō ma, adō bra nga utee aghōyii mi ma.

*Ighang Upii kaya Unyo
(IMat 5.13; IMar 9.50)*

³⁴ Unyō sō ōdōma inkini ōdēdōgō wō kpēē wō ni, nanyi wō ni uhwai dō vuwa wō?.

³⁵ Unyō shina fabō ni ba imumani adō ju nu bōō ma ka ibiya, ta utaki, adō naa wō, aghō umani asō na atōng ōkōō na kōō.

15

*Ighang upii ngo anatemi mani uvuyo
(IMat 18.12-14)*

¹ Nadidu aghō yila agonu na aghō shi na uvulu a yiri ba ukushi iYesu ka kō nga.

² AFarisiyawa na aghōmēē umēē iMusa laa kō yeni ubra ikwyi na asō taa, adidi ajiya sō yila aghō vulu, adōgō la imila ni bō.

³ Ni iYesu ba taa bō ighang upii,

⁴ Inkini ace aghō kidē nō sō na analatēmi aji, ayi vuu nga, adō ya ishō lara ushō na lara ushō kō ōka mani aka lor bō, nayawang mani uvuyo, saya peneyo ma?

⁵ Inkini apeni yō, adō kpa ayō ka ya uvungu, ni ikwyifu.

⁶ Inkini avuwa ba dō ōna, aki culu ayikyo nga na aghō cicē nga ōkoyeng natabu, nushimē nu ikwyifu, migu pene anatem me mani uvu yō.

⁷ Imē dugotanu, Ushi wu du, aki peni ikwyifu ka yaya, kaya aghō uvulu yayi mani alokpa, kō cee aya ushō na ulara ushō mani ashi yēr na awang la ukpaa ma.

Ighang Upii Kaya Efe Mani Uvuyū

⁸ Ta agba ayiri nga, amashi ne ēfe azurfa ushō, ama naa uzee, aki tanga ugha ka ōgblimō nayeli ōnaa ma, aki ma ikwyi ko wang yō, nama peni yō ma?

⁹ Inkini ama peni yō, aki culu ayikyo nga na aghō cicē nga ōkayeng ka dō taa bō si, "nu shemi nu ikwyifu, ēfe mani minaa la migu peni yō.

¹⁰ "Ushiwudu mido ta nu, ima ikwyifu kukushi Atuma Ōnōng ka yaya inkini aghō uvulu yayi lōkpa."

Ighang Upii Kaya Anō Mani Avulu nga

¹¹ Amado tabu, apya aghōmani asō na anō analaghēmē apai.

¹² Anaji ta ate bō, ate mi, ma mi mame ōka mani aka kau inkini aghōkpo ni, atee da kau bō imumani asō neyo.

¹³ Aya ala nalawe najii anaji da culu ōmanga, A kpēnē ōtra atakya nga ifōng mani usoto, kadu aya volu ima nga kashi kuju wuru.

¹⁴ Aya kpē volu imumani asō neyo nedidu edēfu ma kpaa ka ifōng, amiri da kpēnē nga.

¹⁵ Akyā kiya ma ērēkwē nga kukushi ace aghō ifōng kuju tina, adu aghō dado ma nga ōcee Alede.

¹⁶ Awang mani atii afunga ne imila mani adogu ōcee alede neyo, apeni bō aghō ma nga imila ma.

¹⁷ Ijiya nga ya vuwa adadota, aghami bō kidē agira ate mi mani asō nu imila na pam na aka la di nirawō, imē wē ni dafo wang pii mi.

¹⁸ Imē dō sisang, ka imē ya peni ate mi, ki ta nga, ate mi, imē vulu kukushi aghō ayaya kina ingō.

¹⁹ Imē da ma mi mani ayōrō mi anō ngo ma, kpami lilē ace agira ngo.

²⁰ Asisang, dikyaa ushi ate nga. Ashi atoo ni, ate nga nu nga na aba kongo ahoon nga, ati ki kyaa ukushi anoo, ate nga sang ki ya kpono nga, alako keni nga.

²¹ Anoo tanga, ate mi, mivu agho shi ka yaya, ime vuun ngo, ime ma mi ayolomi anongu ma.

²² Ate nga taa agira nga, 'Kaisha, ya kpaa ugba mani ucee no ododoma, nama somo nga, nu somo nga animaa kina akpo

²³ Aba na ena mani acee no omala nama wa, nayola, na ayo ju ikwyifu.

²⁴ Ka anoo mi ri ni aku kpo nga awii na ya vuwa, aku vuun nga diya vra,' aba ju ikwyifu nagiang.

²⁵ Anoo akong nga shi kaya ibiya. Aya ba ayayo nidona ni, aba kong na asu sra agya na aya.

²⁶ Ada yulo ace agira aca, aghulu nga ikembo doguba?

²⁷ Ata nga anayuru ngo sa, "Owo ni ate ngo wa ena mani acee nomala mani atakwyi ni nga na asakyo.

²⁸ Aghako kong ana, atoro nga ughila, ate nga kunu dila ko bobale nga.

²⁹ Ayira ate nga ditani, "Kala, ogho anye mani mi kyili ngo otina, mikodu torumi ima uta nguma, dunedo, ngo ko maminga annanima ma, miya sra agya na ayikyo mi.

³⁰ Anongu we ya ba, aghomani aya la efengu nedu ngo mani aso niyo kaya ayiri ijirija avuwa, ngo wanga ena mani opyi nomala.

³¹ Ate nga tanga, anomi kwagbawe ngo soni ni me, nedu ima mani misoneyo onga ngo wu.

³² "Oso duma mani ayo sa agya ni mani ayo peni ikwyifu, mani anayu ngo adakupko, ka kyua ri ni ako vuwa, adako vulunga kyuaryu ni apeni nga."

16

Ighang Upii kaya Agho Utina Aghaghe Utaa Aipang

¹ IYesu vasa teri aghoyii nga si, "Ako ju ace agholo ufe ngo mani ama agho utina aghaghe nga uma si akyogho nga ya. Ko utumu na vasa ba nga kini ila mani agho utina aghaghe nga so furu uma agho ona ko.

² Agho ona vasa yoro aghotina aghaghe nga ki teri nga si, 'Ikembo ni so kong kindii kaya erekwe ngo? Ko ngo kiso shin aghotina aghaghe mi ba.'

³ 'Aghotina aghaghe vasa teri ki ikwyi nga, 'agho ona mi ki kla mi kutina, ekebo ni ime ki ju? Ime we ni ishimi kina akyogho uwuu ba, ni me hwiri ighong kisholo.

⁴ Yauwa! Ime ye imumani ime ki ju, peni a klami ko otina mi ni, ajiya so yira mi ki irina bo.'

⁵ "Avasa yoro Ajiya mani ate ona nga yii bo ita, ava ghulu aghi ite si, 'Ime ko na agho ona yii ngo?'

⁶ Avasa teri si, 'Agarwa na anye aji. Aghotina aghaghe vasa teri si awooke, kai shang igho isho itong.'

⁷ Avasa teri acegho, 'Ngo ni, Ime ko na yighi ngo?' Inga vasa ter si, 'A buhu nga alkama aji yo. Aghotina aghaghe vasa teri si, 'Yira awo, kogho isho nanari.'

⁸ "Agho ona vasa jojo aghotina aghaghe agho taa aipang ka aju amira. Ka agha asing ko bra ukeng na ajiya bo ka asing ri kina amira ki gina ajiya uyeri ko."

⁹ IYesu vasa lite no teri si, "Ime so teri no, inu ju utina nu peni nu kong peni akwyino aghikyo ko. Kin dinipeni upeni kpee bo ni, aki yira no ki irina ingo taa amaa.

¹⁰ Agho mani amaa na ama ni nga (aminci) ki ima shi naji ni, aki boro mani nga ki ma ighighe. Agho taa aipang ba ki ma shi naji, aki boro shi agho ta aipang ki ma ighighe.

¹¹ In peni nu taa aipang ko upeni asing ri ni, inga ki ma no okyo upeni aipang ni?

¹² In peni nu ra ju naipang kina akpara acegho ba ni, inga ki manoo imumani shi nga nu ni?

¹³ Baa agira mani aki bra ju irigira akyote apai, ko a toro nga ayeng, na ayoo ayeng, ko na ju ayeng aipang, na toro ayeng. Uki branoo sa ikwyi nu ko yii onong no sa va sa ko wang ka kyua ayeng ra ba."

Ice Umee iMusa

(IMat 11.12-13; 5.31-32)

¹⁴ Ushi kindoo aFarisiyawa agho uyoo efe bo ni kokong imumani IYesu teri ni, avasa ta ishomo.

¹⁵ Ama ni IYesu vasa teri bo si, "Inu bo shi agho ki yeni ki ite majiya si, inu na aghaipang bo. Amma ni Onong'ye ikwyi no, omamani Ajiya yoo na ma bo agirma ni, obo ni Onong ka wang nu ba.

¹⁶ "Umee iMusa kino unga agho pii ko oto Onong koni ajiya sha yii ki ma ta ko nga kyua iYohana aghina Aaptisman. Amma ni ata ko mani ateri ila ididuma inga eregom Onong, kwinga soshor naigang ka peni ughilau.

¹⁷ "Kindo ni uki gina no yuyo no umani ayaya kini erebo pulu wu, mani ateri si iwoo iye vulu yo."

Umee ka ya Upuye Ubuwa

(IMat 19.1-12; IMar 10.1-12)

¹⁸ Du Awo mani ashira ayiri nga kiva avoo ace ni, aju zina awo mani avoo awo mani ashira nga inga mani aju azina.

Ace Agholo ufe kina Ula'azaru

¹⁹ Aju Ace aghoŋo ufe, aka tsomo ugbang shino ufe, ngo shina amusumu aseseng gheng, aka la imila diduma kologba awii.

²⁰ Ka nyu ona nga ni ace aghina amir shiwu na yoro nga si Ilazarus, awo mani nididu erenoma nga sonu igunu. Aka ba ni nga kwaligba we ki ma yii nga.

²¹ Anga ni aka wang la imila ko na wa si ngo mani ekpaakaye tebura yolo ufe yo. Anirava ma ka kyaa kiya gheli irinyuru nga.

²² "Eshi do ci na aghina Amir ra vasa kpoo nga, atuma Onong vasa kpaa nga ki kyaa bo kukushi Ibrahim ko. Aghoŋo ufe vasa kpo nga, avasa na nga.

²³ Akyaa ona ugha adokong olo, avasa shang Erekwue nga ka yaya ki nu Ibrahim ka too, kina Ilazarus.

²⁴ Avasa yoro ki teri si, 'Ate Ibrahim, ko ohomi, ngo toma Ilazarus ka ata anevo nga kide amusum ka ta mi ka iregheme ki ime kong ogheng, ki ime so kong erenoma kide oghari'.

²⁵ "Ibrahim vasa ter nga si, shuni fa ano mi, Akyua mani ngo shika ayasing ri ni, oshi kina uma ododoma, Ilazarus ko olo, awuji aso kong ododuma, ongo sokong olo.

²⁶ Odiduwuma ni, ka biyateng mayo kini inu ni, uho oghoghe okyokuyo nagigang, na kyar mani acayog ki bira bo gina ki kyaa okoshiji ba, acawo konon ma gina kota okoshiji ka ba okodu.' Unu ma nudo buranu gana diba ushimayoma.

²⁷ "Awo shine efe ba teri si, 'Ngo ate, ime so shorong, toma nga ka akyaa ate mi.

²⁸ Ime so na anayu atong aniraghome, akyaa kaya pighi ni bo, abu ma konon ma ba okokong olo ogigang riba.

²⁹ Ibrahim ba teri si, Ai na anayur shi konon umee iMusa kina awo anga agho pii ko oto Onong, akong uma umani ateri bo.'

³⁰ "Aghonon upeni vasa yira si, kayi ate Ibrahim, insi ace agho sisang ka lor ki kyaa ukushi bo ni, aki lokpaa.'

³¹ "Ibrahim vasa teri si, 'Inkini a kong bo umee iMusa kina nga mani agho pii ko oto Onong so teri ba ni, ko ni awasi ace agho sang kide aghopko ni, aki kong bo nga ba.

17

Uvulu, Uma Aipang kini Itina

(IMat 18.6-7; IMat 18.21-22; IMar 9.42)

¹ IYesu teri aghoyii nga si, "Ima usa uvulu ni iyi ya ni iki ba, nedo ni, olo, aghomani anga sa ukpaa!.

² Numana ace agho nu sa ayayi kide abe anano uvulu, oki pee nga ni agira nga utii uhwo wu ko omoo nga, na feni nga ka ereyema ighighe.

³ Inu kala erekwe nu, inkini anayu vuu ni, yeni nga ubira ikwiyi ngo, inkini ala ukpaa ni ya nga ya.

⁴ Inkini avuu iri tinsara ka awii yayi ni, aba vuwa iri tinsara dimata si, 'Ime lokpaa,' Qso mani ingo ya nga ya."

Kimi Ayo Uma Aipang ko

⁵ Atina iYesu teri Ate si, "Kimi ayo uma aipang ko!"

⁶ Ate ona yira si, "Insi inu sina uma aipang na ji kini ikir ikpo ni, inu so teri udii osho, 'Ya ukadi ko kya ngo ereyema ighighe,' Aki ju ima uteri ngo.

⁷ Insi ace agho kide nu ni asi na agira uwuu ko uce atem ni, a toro ko vuwa ka aghumu ni, aki ju nga si, ba ko ba cica ko la imila?"

⁸ Aki teri nga si, ker mi imila oghe ka ime la me sa, somani ingo ya dola onango ma?"

⁹ Adodu sa agira la izaan ngo mani aju imumani ateri nga?"

¹⁰ Ushi wu du, inkini inu ju nedu imumani ateri nu, inu ju si, 'Ayo ni agira bo, ayo ta mayi ba, ayo ju imumani ayo bra uju.'

IYesu Ma Aghonon Ubili Usho Okyuo

¹¹ Ace awii ni iYesu la ite nu ukeng kyaa Urushelima ni, aba ghila ka amaa aSamariya kina aGalili.

¹² Aya sang ughila ace anifong ni, aghimi usho aghonon ubili vasa ba peni nga, ateng ka atatoo.

¹³ Asa shang iliwye ki teri si, "Ate Ona iYesu, ko aho mayo,"

¹⁴ IYesu ya nu bo ni, aba teri bo si, "Inu kya ukushi afrist ka anu nu, adogo keng ada ba na pupar.

¹⁵ Ayaye kide bo ya nu na apeni okyuo ni, aba vuwa nga na so bre Onong na iliwye ighighe,

¹⁶ Aba kpaa ka afra iYesu, adogu sa nga elenau. Inga ni agho aSamariya nga.

¹⁷ IYesu yila nga dita, "Ba agho usho bo mi ma bo okyo ma? Ki alara usho ushe wu?"

¹⁸ Apeni bo agho mani aki vuwa da ama bre Onong ma, agho biba ri nga ka ayayu nga?"

¹⁹ IYesu ta nga, "Sisang ka ingo ki kyeng ngo, uma aipang ngo ma ngo okyuo.

Uba Eregom Onong

(IMat 24.23-28; IMat 24.36-41)

²⁰ Ace akyua ni, aFarisiyawa sa ghulu iYesu nga akyua mani eregom Onong ki ba wu, ayila bo si, Eregom Onong ni, aki nu bo wu ne ica ma.

²¹ Aki teri nga bo si, 'Awuji ma,' Ta awudu ma, eregom Onong shi kide nu wu."

²² Aba teri aghoyii nga si, "Akyua ki ba ango mani inu du wang unu awii yayi kide awii Anjo Ajija, inu du nunu ma.

²³ Aki teri nu si, 'awuji,' ko ni, 'awudu!' Inu ma kyaa ma, inu ma kiyi bo ma.

²⁴ Konon umani inyigha ka tsuma ki ma uyeri, kusang ka udi uka ki kya wu uda

uka, umani uki shi wudu awii mani Anọ Ajiya ki ba wu.

²⁵ Uma ri ta kọ ba ni, sa azọnọ mọr awiya, ka ajiya akyua ri ba tọọ bọ nga.

²⁶ Kọnọ umani uba ka akyua iNuhu ni, umani udoshi wudu ka kyua uba Anọ Ajiya.

²⁷ Ajiya so la, na sa, na ju ọbuwa, aki ma ọbuwa, ka ama fuma awii umani iNuhu ghila nga ọgbọlọ wu, anitsum nọ ugya sa ba ki ma pili bọ nadidu bọ.

²⁸ Umani aju wudu ka akyua iLutu, ajiya ki shi kọ la, na sa, ghele, na gbara, na pila, na ọvura.

²⁹ Awii mani iLutu kunu nga ka aSodom ni, ada shi ugha na ọteghẹ ugha ka yaya, uma pili bọ nadidu bọ.

³⁰ Umani uki shi wudu ka awii uba Anọ Ajiya.

³¹ Awii ra ni aghomani asọ ka ya ubọ na, uma nga sọ kide ubọ ni, ama shulu ka aya kpaa mọ ma. Kindọ na aghomani ashi ka aya ibiya, ama vra ma.

³² Inu Shuni na Ayiri iLutu.

³³ Nadidu aghomani awang kyo ọkyuo nga ni, aki peni bọ wu ma. Aghomani ama ọkyuo nga ni, aki kyo wu ya.

³⁴ Ime so tẹri nu, aya pai do shi kaya iculo iyi, aki kpaa agha yayi naya agha yayi ya.

³⁵ Ayiri apai ki shi ko uhọ kọ ukuyi, aki kpaa ayi naya ayi ya.

³⁶ Aki nu ajiya apai kaya ibiya, aki kpaa ayayi na ya ayayi ya.

³⁷ Aghulu nga si, "Kabi wu, Ate?" Ayira bọ si, "Uka mani ọkọng sọ ni, ukadu wu ni eghavu ka culu wu."

18

Ighang Upii Ayiri Aghokpo kina Agho Teri Ashuwa

¹ IYesu ma bọ ice ighang upii di ta si, usọ udu mani aka pii nọ Ọnọng, ama kla ma.

² Asi, "Ace agho tẹri ashuwa sọ aghomani aye nga Ọnọng ma ka ice ifong, aka duma nga na ajiya ma.

³ Ka ifong ni, ace ayiri agho ukpo la ko keng ushi nga, na shoro nga si, 'Ghila abiyating mayọ kina ashomi.'

⁴ Azonọ toro nga, amada vra di ta ka ikwyyi nga si, 'Kono umani ime ka te mi erebata Onong ma, imi ka ba damami na ajiya ma,

⁵ Umani ayiri ri kọ dama mi wu ni, ime do ghila abiyatng bọ, ama la ko damami ma nula kukeng ma.'"

⁶ Ate ba tẹri si, "Inu kọ ima umani agho uteri ashuwa ater ri tẹri!

⁷ Onong du ma nga ajiya nga mani anga huwa na aka ci atii kina atono imumani awee ma? Ado va ki laa nga kọ shebo kọ?

⁸ Ime do ta nu, aki womo ughila abiyating bọ. Ni, Anọ Ajiya yo ba ni, aki ma peni uma aipang ka sing ri?"

Ighang Upii Ubafarisi kina Agho Yira Agonu

⁹ IYesu va ma idi ighang upii ka aghomani A kpa akwyyi bọ si ibo ni agho ju aipang bọ, na aka jer ajiya ushe, asi,

¹⁰ "Ace ajiya apai ghila ona Onong ka aya pii nọ Onong aghaye kide bọ ni ubafarisiye bọ, ada aghaye ni agho yira agonu nga.

¹¹ Ubafarisiye ba sisang ki pii nọ Onong ka erekwe nga na asu ju si, 'Onong, ime sa ngo elenau, nọ mani ime shimi lilele oshe ma ajiya ma, agho dara itra, agho ju uma ububi, agho wang ayiri, mi shimi lilele agho yira agonu ri ma.

¹² Ime ka kpenẹ anyu mi elepai kide awii atinsara, imi ka ma ima iye kide usho nadidu imumani ime peni.'

¹³ Ni, agho yira agonu ra tara ka atatoo, ashang nga ebice nga ka ayaya ma, ashi kọ kha eko nga, ado ta si, 'Onong, ko ohomi, ka ime ni agho uvulu nga!'

¹⁴ Ime do ta nu, ajiya ri avuwa nga aca nọ utomu ikwyyi ka ibate Onong. ka nadidu aghomani ashang lekwwy nga ni, aki shulu ni nga, aghomani aka shulu ni lekwwy nga ni, aki shang nga."

IYesu kina Anọ Ajaji

(IMat 19.13-15; IMat 10.13-16)

¹⁵ Ace agho bọ ba nga na anọ ajaji bọ ka ama piya bọ, aya nu nedi ni aghoyii nga yeni bọ ọbira ikwyyi.

¹⁶ IYesu ba yolo anọ ajaji kushi nga, ki ju si, "Inu ya anọ ajaji ka ba ushimi, inu ma kara bọ ma, eregom Onong ni Inga igho bọ kọ.

¹⁷ Apapang ni ime do ta nu, aghomani ayila nga eregom Onong lilele mani anọ ajaji ka aju ma ni, aki ghila nga eregom ma."

Agho Ite nu Peni

(IMat 19.16-30; IMar 10.17-31)

¹⁸ Ace agho ite ma ajiya ghulu nga si, "Aghomee adaduma, ikembo ni ime duju ki ime ki ime peni okyo ni Ushi wu na amara ba?"

¹⁹ "IYesu ba ta nga si, ikembo sa ni ingo du yolomi agha adaduma? Ba ace agha adaduma, Onong nga ka yayu nga.

²⁰ Ingo ye imumani Onong ta, ma wang ayiri agho ma. Ma pii agho ma. Mayi ma. Ma ta ater kaya agho ma. Ma ate ngo kina ayuru ngo elehuako bọ.'

²¹ Ada tasi, "Ime kaju umali ni ime doshi anano."

²² IYesu ya ko nedi ni, ata nga si, "Ima iyiye she ngo, gbala imumani ngo sọ neyo nadidu, ka ingo kau agho shi namiri, ingo

du peni upeni ka yaya. Ingo dado ba ngo ma kiya mi."

²³ Aya koo nedi ni, ikwyi nga bira yo, ashi aghono upeni nagigang.

²⁴ IYesu ya nu nedu ni, ata si, "Uki shi nu ulo mani agho upeni ghina eregom Onong!"

²⁵ Uki piye ni uyuyo mani urakumi ghina ofong alura, mani aghono upeni ghina eregom Onong."

²⁶ Ajiya ya koo nedi ni ada ta si, "Inkini ushiwudu ni, inga ki peni ule wudu?"

²⁷ IYesu yira bo dita si, "Uma umani ula lekyo ajiya ni, ula bo elekoyo Onong ma."

²⁸ IBitrus ta si, "Ayo ko ya uma umani ayo shini bo ya, ayo ki yii ngo."

²⁹ IYesu ta bo, "Aipang, mi do ta nu, aki peni bo aghomani ado ya ona, ta ayiri nga, ta anayuru nga, ta agho biye nga, ta ano nga, kaya eregom Onong,

³⁰ Na alar upeni imumani ipiye ididu ka kyuali, ka yaya aki peni okyuo no shiwi na amara ma."

IYesu va Teri Ukpo Nga

(IMat 20.17-19; IMar 10.32-34)

³¹ Ada kpaa usho na apai li ki kya uhwo, dita bo si, "Uwuji, ayo ki kya bo Urushe-lima, nadidu uma umani awoo kaya Ano Ajiya, ka avo ma agho pii ko oto Onong ni iki hura.

³² Aki gbala nga kukushi aghomani ashi bo aYahudawa ba, na sila nga, aki ju nga ububi, aki taa nga akpe. Aki ker nga na aiwili, ka apii nga wu.

³³ Awii itai ni, aki sang."

³⁴ Aghoyii nga ta kpele bo ima iyiye kide no uma ri ma. Asho wu no ima, ni ata kpele bo imumani aso taa ma.

Afoo Agho Shor Peni Ukyoo Uka

(IMat 20.29-32; IMar 10.46-52)

³⁵ Aya ba ayayo na aYeriko ni, ace afo ci ka uhwo utra ado shor.

³⁶ Aya koo na ajiya na pam so wolu ni, ada ghulu si ikembo ki ba.

³⁷ Ataa nga si iYesu anga aNazaret nga so wolu."

³⁸ Ada shang elewyyi di taa si, "IYesu Ano uDauda, koo ahomi!"

³⁹ Aghomani ashi kite nga yeni obira ikwyi, ni aba ta A kpa ki kimi wu, "Ano uDauda, koo ahomi!"

⁴⁰ IYesu da tara di taa si "Aba ni nga kushi nga, aya ba ayayo ni, aghulu nga si,

⁴¹ "Ikembo ni ingo wang si ime ju ngo? Afoo da yira nga di taa si, "Ate, ime wang mani mi peni ukyoo uka."

⁴² IYesu taa nga, "Yila ukyoo uka! Uma aipang ngo ma ngo okyuo."

⁴³ Ka akyua ra ni, apeni ukyoo uka, akiyii iYesu, adogo bre Onong. Ajiya nadidu ya nu nido ni, a bre Onong!"

19

IYesu kina IZakka

¹ IYesu ghila ide ifong Ajeriko na aso woru ya.

² Ace ajiya shiya aghono uca si iZakka agha aghaghe uyira agonu, ashina upeni.

³ A wang mani inga ta nu iYesu, ni ata bra nga ba ka agna ni ashi agbabgbulu, ka ajiya shiya na pam.

⁴ Aba lite ki ya kiya nga aya oshu uwe ka anu nga ka udu utra ko ni iYesu ki ba wu.

⁵ IYesu ya fuma uka ni, aba sang erekwe ka yaya ki teri si, "IZakka, shulu kaishang ka iyiya ni onang ko niki shulu wo kaidi."

⁶ IZakka ba shulu kaishang ki yira nga ni ikwyifu.

⁷ Ajiya nadidu ya nu kindi ni, aba der ko teri uma, aba teri si ona aghina avulu ko ni ashulu ko.

⁸ IZakka sisang ki titara, ki teri Ate si, "Nu, Ate! Ukadii ka kyuari, iki kau upeni mi ka biyating ki ma aghina amir, aghomani ikula akpara nga ni, iki biya nga sori nari ka ya imumani isala."

⁹ IYesu ba teri nga si, "Aidi ni, ufoo ba ona ri, ka anga ni ano Ibrahim nga.

¹⁰ Ka Ano Ajiya ba ka aba wang imumani ivulu yo, ka afoo yo."

Ighang Upii Apam Usho

(IMat 25.14-30)

¹¹ Asi kide uhuri uma ri ni, iYesu ba lite noteri bo ice ighang upii, ka aya sang ufuma Urushelima, Ajiya huri kini eregom Onong ya so ba yayo ni.

¹² Avasa teri bo si, "Akuju ace Ajiya na ajee nga ka ona eregom na ki kyaa ice ifong ititogho kaya ma nga eregom, na avuwa.

¹³ Aba yoro agho usho kide agira nga, ki ma bo apam usho, aba teri bo si, 'Inu tiliwu sa ime ya vuwa.'

¹⁴ Ni Ajiya ifong wang bo nga ba, na aba tuma atina ko utumu nga si, 'Ayo ta wang yi si ama ajiya ri eregom bayo ba.'

¹⁵ 'Aya lo nga eregom ni, aba vuwa nga aca. Asa tuma na agira na ama bo ufe ra, ka nu ta atiliwu ki peni ima kaya.

¹⁶ Aghi ite ba ki ba ju si, 'Ate, upam uye ngo ma apam usho.'

¹⁷ Aba ju si, 'Agira adaduma! Insi ingo ju aipang kaya ima uji ni, ime so ma ngo eregoru ufong usho.'

¹⁸ Agha ipai ya ba ni, aba ju si, 'Ate, upam uye ngo ma apam atong.'

¹⁹ Ate ona ba yira si, 'Ingo mani, iki ma ngo ufong utong.'

²⁰ "Ace agira va ba ki ba teri si, 'Ate, upam ngo we! Ime kyo wu kide ugee ugyauto ki sho.

²¹ Ki huri erabata, ka ingo ni ice igho ajiya yo, utili ni ngo lo. I ngo ka ba wang uma

ijirija, ingo ka curu oka umani ura pila ngo ba.'

²² Avasa teri nga si, 'Ingo ni agira ababi ngaa! Ime ki ju ngo ashuwa ka ya imumani ingo teri kina anyu ngo. Ingo ye si ime ni ajiya nga nu utili kini ime lo, agho wang uma ijirija, ime ka va curu ku uka umani ira pila mi ko ba?'

²³ Insi ingo ye kindi ni, ikembu wu sa ni ura sa mi nga ufe ko uka ukyuru ufe wu ba, insi ime vuwa ni ime peni ice ima ka ya nu ufe ba?'

²⁴ Avasa teri ajiya mani ating koka si, 'Uyira agho upam uyeng ka ama agho apam usho ra.'

²⁵ Avasa yira ki teri nga si, Ate, ashina apam usho!'

²⁶ Aba yira si, 'Ime so teri nu, nadidu ajiya mani ashi kini ima ni, aki kyimi nga wu. Aghomani ashi ni ice ima ba ni, animu mani ashi ni yo ni, aki yira ko kuku shinga.'

²⁷ Aghomani atoro mi kina agho mani awang bo si iju eregom ka ayakwyi bo ba ni, inu ba ni bo kokee ka pili bo ko ki temi.' "

YESU GHILA URUSHELIMA

(IMat 21.1-22; IMar 11.1-11; IYah 12.12-19)

²⁸ YESU ya teri kindi ni, avasa lite ki kyaa Urushelima.

²⁹ Aso fuma aBefaji kini aBetani ka ikyor ugbana Uzaitun ni, avasa tuma atina nga aghaapai,

³⁰ Ateri bo si, "Uya ghila efong ite nu ra, insi inu fuma ni, inu ki ya nu ace ano izaki ni agho ko kila nga ba na alor. Ni usa shii ko bau kokee.

³¹ Insi ace agho ju si, 'Ikembu sa nuso shii ano izaki ni, teri nga si Ate nga wang.'

³² Aghomani atuma ba woru kiya nu kono mani YESU ateri bo ni.

³³ Aso shii izaki ni agho ano izaki ba ghulu bo si "Ikembu sa na aso shii izaki?"

³⁴ Aba teri si, "Ate wang ko."

³⁵ Aba kyaa ni nga kukushi iYESU, a feni ugbang bo kaya ano izaki ki tiya iYESU ya.

³⁶ Aso kyeng ni, ajiya ba ta ugbang bo ko utira.

³⁷ Aya sang fuma Urushelima ni, uko mani utira shishiri uka ugbana Uzaitun, ni iker aghoyi ba ni ikwyifu na so bre Onong ni ewuyue ighighe ni uma usa uwo ica na anu,

³⁸ "Anyu adaduma ka agom na aki ba kide no uca Ate!

Ikwyifu shi ka yaya, ujo kukushi Onong!"

³⁹ Na ace afarisiyawa ashi kide iker baija vasa teri nga si, "Aghomee, ger aghoyi ngo!"

⁴⁰ Ava yira si, "Ime so teri nu, insi ajiya mi komo na kikiri ni, atighi ki ca kpa."

YESU CI NI URUSHELIMA

⁴¹ Aya fuma ayayo ki nu ifong Urushilima ni, aba ci ni ifong.

⁴² Ime ko teri si, "Insi inu ye imumani iwang sa nu peni utomu ikwyi, ni asho wo ki ica no.

⁴³ Akuya ki ba no mani asho nu vra irivii ka ghimino, ka adara nu ko iligba ikyor.

⁴⁴ Aki ta no ki erebo, inu kina ano nu nadidu, aki ya bo uce utighi kaya uce ba, ka inu ta yira nu si Onong ki ba oka ushi no ba."

YESU GHILA ONA ONONG

(IMat 21.12-17; IMar 11.15-19; IYah 2.13-22)

⁴⁵ YESU vasa ghila ona Onong na aso kla agho gbra uma.

⁴⁶ "Ako woo," ateri bo si, " 'Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko sawo no tee oka agho dara itra.' "

⁴⁷ Ko agbawii aka mee bo kide ona Onong. Ni Afirist akakong kina aghomee iMusa, kina aghite ma Ajiya awang utira mani apii ngau.

⁴⁸ Ni ara peni bo ba, ko upii ghila ikwyi akwinga mani shi ko kadu.

20

AGHULU UKA MANI YESU PENI EREKYUO
nga wu

(IMat 21.23-27; IMar 11.27-33)

¹ Ace awii ni aso mee ajiya ko ona Onong na teri bo ila ididuma, afirist akakong kina aghomee iMusa, kina, agho akakong ona Onong, ba ukushi nga.

² Ateri nga si, "Ter ayo ebga erekyuo ngo du ju diji ima go," inga ma ngo diji erekyuo?"

³ YESU yira bo si, "Inga ma wang ghulu bo upii. Nutami,

⁴ Ubaftisma mani iYahaya ju ngo ayaya go, ta ngo ajiya ko?"

⁵ Asa pughe na ace bo, ki tersi, "Inkini ayo tersi, 'Oghala ka yaya', aki tersi, 'Ikembu sa nu man o aipang nenga ma?"

⁶ Inkini ayo tersi, 'Okoshi Ajiya,' "Nedu Ajiya ki tayo kina otighi, ka Ajiya yira si iYahaya so agho pii ko oto Onong."

⁷ Kin nu a tersi, "Abo yebu oka mani akunuu ma."

⁸ YESU tersi, "Ngama ki terbo ma ta egba erekyuo nga so ju uma ri ma."

IGHANG UPPI KAYA AGHOMANI AMA NGA
Uta Ija

(IMat 21.33-46; IMar 12.1-12)

⁹ Asa ter Ajiya diji ighang upii, Ajiya pra ebiya ada ma a piya awo wu uta yo asa kunu uking diya tere naghe gang.

¹⁰ Oghe curu imila ya ba ni, ada tuma agira nga kushe awo mani ado kyeli abiya, mani ni ama nga anele ekolo ngo ebiya.

Awo keli ebiya da kaa nga di kara nga avura a vura avo ijiirija.

¹¹ Asa tuma ace agira, amma ni aya va kpeni nga di kaa nga, ki ju nga ububi avura avo kijirija.

¹² Asa va tuma ngo atai, asa sa nga ugunu ada feni nga nau.

¹³ Agha ija ba teri si, ikembō ni ime su ju? Ime ki tuma na anō mi, aghōmani mi yoo ta aki nu okpotōrō nga ni.

¹⁴ Agho yira uta ija ya nu nga ni, avasa teri ace bō si, "Aghōmani aki lara ni ija we, tara ni pii ngau, ka ija tee aghamayol!"

¹⁵ Avasa feni nga kō tumu ija, ki pii ngau. "Ikembō ni agho ija ki ju bō?"

¹⁶ Aki ma pughe awo keli abiya na ma ace agho bō abiya."

Ajiya ya kōng kin dini avasa tersi, "Ōnōng maya ama lele kindi ba mal!"

¹⁷ Amma ni iYesu sa bu ekah di wulu bu, ekyamu na teri ki mamana awo la, "Ōteghe mani awo vra tōō bō owo cēē nō ōdōdōma?"

¹⁸ "Nadidu aghōmani A kpa kaya utii la aki wula nga awawu, awo mani ni ōtee la kpaa ka ya nga aki hōnga."

Ughulu Upii kō meri agonu kukushi Ikaisar

(IMat 22.15-22; IMar 12.13-17)

¹⁹ Aghomēē upii iMusa kini ifrist adogo wang utra A kpene nga, aye ataa diji ighang upii kaya bō wō amma ni akung eṛebata Ajiya.

²⁰ Ala ko kyu nga, ada tuma awo sa eca ada ju lalei agho apapang. Asa ikwyi mani a pkani iYesu kaya peye mani ataa mani a ta nga kayelivo agho ite.

²¹ Agho mani atuma aghulu nga, "Aghomēē, ayō yisi ngo do pughi kini ōmer imumani sō aipang ngo shi ngo no wang elekyee ma ngo do mēē ōtra Ōnōng na aipang.

²² Ōsō duma ayō ma ukaisar efee eṛebō ta ayō ma ma ba?"

²³ Amma ni aya pkre amarabu asa terbu, ²⁴ "Yeni mi udinari. Ibice inga wo so ka ya? Ateri si ukaisar.

²⁵ Ada terbu si nu ma ukaisar ima ni so ngo ukaisar nudi ma Ōnōng ima ni ōso ngo Onong."

²⁶ Abra bu pkane nga nu uvu kaya opughi nga ma kidē ma Ajiya. Ada vasa ko wica ṛgere opughe nga, asa bōrō kōmō.

Uwulu upighi kō sang asing (aghokpuru)
(IMat 22.23-33; IMar 12.18-27)

²⁷ Ace aSadukiyawa, awo mani ateri ba usang ka olōr ba, asa ba kukushi iYesu nu uwulu.

²⁸ "Aghomēē," iMusa wōsi, insi ajiya kpo kiya ayiri nga na ashi nga kina anō ma, anayuru nga sō vō nga ka apeni anō.'

²⁹ Na, ako ju aca Ajiya atinsara. Eṛekwyue kōng kōvo ayiri amma na akōkpo, a jer anō ba.

³⁰ Agha ipai vasa vo ayiri kuma, avasa kpo ba anō ba.

³¹ Agha itai ma kindi. Ava ju si nai dubō ka ti ni sara avoo ayiri ra, ava kpurubu ba anō ba.

³² Aya kpēē ni, na ayiri vasa kpo.

³³ Ka kyuar ni, kō sang alōr, ayiri ki shi ngo nga? Ka akō vōru nga ka tinsara bō."

³⁴ iYesu vasa teribu si, "Ajiya asing reni ka voru ayiri, aka va ma ayiri ubōwa.

³⁵ Amma ni aca agho bō aki wang usang alōr, ka va ci sang alōr uki ba aki voru bō ayiri ba, aki va ma bō ubōwa ni bō ba.

³⁶ Aki va kpuru bō ba; asō kina atuma Ōnōng bō ni. Asō Anō Ōnōng, donma asō anō sisang ka alōr.

³⁷ Ki, iMusa nye ni ka yaye si, agho mani akpobu na ki sisang. Ila ushi uzuzi mani ula ogha, apii ka yirkwi Ate si, 'Anga shi Ōnōng Ibrahim, Ōnōng Ishaku, kini Ōnōng iYakubu.'

³⁸ Inga shi nga Ōnōng agho kpuru wu ba, Amma ni Ōnōng agha kyo, kō shi nga kwinga sa awo kyo."

³⁹ Ace aghomēē iMusa ava peni ki teri si, aghomēē uter na ki kya!"

⁴⁰ Kin dini apeni bu awo wulu uce upii ba.

Ughulu Upii kaya Eṛekwyue Ukristi
(IMat 22.41-46; IMar 12.35-37)

⁴¹ iYesu terbu, "Ikembō sa ni aki teri si ukristi anō udauda nga?

⁴² Udauda ki kirekwyue nga ter ka awo uZabura si,

"Ate ayaya teri Ate ōna mi si,

"Cica ka avō lami,

⁴³ Si ime sa agho tōrō ngo ka ata efrang."

⁴⁴ "Udauda vasa yulo nga 'Ōnōng.'

Aki ju na nyi ka yurō nga si anō udauda?"

iYesu Ta aghomēē iMusa ka Ayaye
(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 11.37-54)

⁴⁵ iYesu teri aghoyii nga ki tema Ajiya si,

⁴⁶ Uju na brēbō kina aghomēē iMusa, agho wang sōru ugbang kōkōng na ki goru, awang si abili bō ka ika ula iṛe, awang si ama bō ikōci ēdiduma ki ka takwyue aYahudawa, kini ekōci ēdiduma ka ōka agya.

⁴⁷ Abō shi agho la akpara ayiri mani aghimibō kō kpurubu, naka pii nō Ōnōng ki gbighang ka nu bu. Aki ju bō aleshuwa ababi."

21

Ubaiṛō Ayiri mani Aghimi nga kō Kpoo
(IMat 12.41-44)

¹ IYesu sang rikwye ki nu ace aghono upeni na so ma uma kide upeni bo koka ukyuru uma ona Onong.

² Avasa nu ace ayiri mani ashina amiri na aghimi nga ko kpoo aba oša anini apai na ra fuma okobo ba.

³ IYesu vasa teri si, "Ime so teri nu aipang si, imumani aghilamiri aghomani aghimi nga ko kpoo ra asa ni, ucer unga aghoshe na didu.

⁴ Ka inu ma naidu nu kide no upeni bo ko, ni anga kide namir nga ni ama imumani ashi ni yo ya nadidu ko uci nga."

IYesu Peni ko Pulu Ona Onong
(IMat 24.1-2; IMar 13.1-2)

⁵ Ace aghoyii IYesu vasa tee agho upii kaya ona Onong, no ukyer mani aju na atii adaduma, kina ighono uma mani ama. IYesu vasa teri si,

⁶ "Kono mani inu so kyoo kakyakyua ri ni, akyua ki ba no mani ba uce atii mani aki ya ka ya uce ba, kogba ni aki yiniwu kaya uce."

Okpo kpo Erenoma
(IMat 24.3-14; IMar 13.3-13)

⁷ Avasa ghulu nga si, "Aghomee agba awii ko nudi ki ba wu? Agba amaa nga niki nu ka kyua mani udibi uma sobawu?"

⁸ Avasa teri bo si, "Inu ju naibor, ace agho ba ghimi nu ba. Ka Ajiya nagigang ki ba ki dinu uca mi, aki teri si, 'Ime shi inga!' Akyua ya sang uju. Inu ba yii bo ba.

⁹ Inu ba kong erebata ba ipeni inu kong ila okoro kini obira ikwyi ni. Iyi ya ni ummari ki kyoo uba, ni amara sono ko sa nga uba ba."

¹⁰ Avasa lite nu teri si, "Erebong ki koro kini erebong, eregom kini ice.

¹¹ Aki ju zur erebo ububi, kini idafu kina idumu ibibi. Aki nu uma lo erebata kina uma sira uwo ica ni oso ba ka yaya.

¹² Uma ri tawu ba ni, aki kpeno nu, kaya lolu ka aju nu ububi. Aki kyaa ni inu kite uko shor Onong ka asa nu ko boho itii. Aki kyaa ni inu kukushi agom kina agho ite kide no uca mi.

¹³ Udiwu ki manog agolo uteri ice ima ka ya erekwe mi.

¹⁴ Kin dini, ucinuye ki ikwyi nu nakwya soshwu si aki peni nu ubira ikwyi ko mani uso darakwyinu ba.

¹⁵ Iki manog ighang kini uye ukyuu mani ba ajiya ayeng kide agho shi ko ju irisho kini nu ba, aki bira bo tep upii ko na linang kini ima uteri no ba.

¹⁶ Ate nu, kina anog nu, kina ute nu, kina ayikyo nu aki ta nu tumu, ka vasa ka pili ace agho nu.

¹⁷ Kwinga ki toro nu ko uca mi.

¹⁸ Kindu ni ba ajiya ayeng kide nu mani ufilikwyi nga ki vulu ba.

¹⁹ Peni ubira umor ni, uki lang.

IYesu Teri Ukpaa Urushelima
(IMat 24.15-28; IMar 13.14-23)

²⁰ Du akyua mani inu nu aghomani akpo na ghimi Urushelima ni, uki kpele si akyua soba mani aki puluwu.

²¹ Kin dini aghomani ashi kide aYahudiya ni, ati bo ka kyabo ayanokong kong. Aghomani ashi kide efung na kunubo, aghomani ashi ka ufung fisi ni aba aghila idefong ba.

²² Ka akyua anang Onong ya ju ka ahura imumani ako woo.

²³ Ima erebata yo na ayiri shina afo kina ayiri go anog kaidu akyua ra! Ka olo ububi ki ghila erebong, anang Onong ki shulu kaya akwyi bajiya.

²⁴ Aki pili ace agho bo na anyu ikuma, ka va kpeno ace agho bo, ka kyabo iri gira kucenu ufong. Aghomani ashi bo aYahudawa ba ni aki ju Ajiya Urushelima aikiya, sa akyua ya fuma.

Uvuwa Anog Ajiya
(IMat 24.29-31; IMar 13.24-27)

²⁵ "Aki nu umumani umee erebata kaya eremo, kini upere kini eyere. Ajiya aya sing ki ba zo bo ni erebata kono uvila ogya kide avong ni.

²⁶ Ajiya ki peni ayi ukpaa ni erebata, aki kong erebata kono kyoo umumani oso ba kini yi ka sing ri. Ka aki zuru aya eremo.

²⁷ Akyua ra wu ni aki nu Anog Ajiya na so ba kide amo kini erekyuo no ujo ughoghe.

²⁸ Insi uma ri deko ba ni, titara ko shang akwyi nu, ka ufo nu ya ba ayayo."

Umee Kaya Ushi Uweng.
(IMat 24.32-35; IMar 13.28-31)

²⁹ IYesu vasa ma bo ice ighang upii si, "Inu kra ushi uweng kina ashi nadidu.

³⁰ Insi aya so ju afa asasa ni, inu ka kyakwyino ka kpele si erekperere yasobu.

³¹ Kin diwuni, insi inu nu igho nu uma ri no oso ba ni, inu ye si eregom Onong yasobu.

³² "Aipang ni so teri nu Ajiya aikuari ni, aki kpuru bu ba sa uma ri naidu ba kaya ica bo.

³³ Ayerimoo kina asing aki puluwu, ni upii mi ki puluwu ba.

Ukyu akwyi nu

³⁴ "Uci nu ye, Inu ba ya ula kina vura kuma, kina ubira ikwyi asing ukpaa nu ikwyi ko ba, Ko umani awii ra ki ba ba uye ka ma kpaa no kini ayi nga ni.

³⁵ Ka ki ba kaya erekwe kwinga mani aci ka sing ri naidu.

³⁶ Ci nu ye, nu sa pii no Onong ko gbakyua ko peni akyuo langko ko umumani ukibani, kova tetara kite Anog Ajiya."

³⁷ ko gbawii ni, iYesu ka mēē kide ɔna Onɔng, ni ipeni uka ba ugheni, aka kunu ki kyaa ayi tili na uzaitun kiya nyeri kukodu.

³⁸ Na ajiya nadidu ba kataating ka ba kɔng nga kide ɔna Onɔng.

22

Ijudas yira ki gbura IYesu

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Akyua usra agya ubiredi umani uka sang wu ba na aka yoro si agya ubulu ya so ba,

² afirist akakong kina aghomēē iMusa so wang umani aso pii iYesu wu, na huri ɛrebata baijiya.

IYahuda Ma Erekwyue ki Gbara IYesu ko
(IMat 26.14-16; IMar 14.10-11)

³ Ishēē vasa ghila ide ikwyi iYahuda aghomani ayoro nga si Iskariyoti, agha yeng kide atina ushonapai ra.

⁴ Avasa kyaa kiya peni kina agha kakong afirist bo kina agha kakong usha ɔna Onɔng bo umani aki ma iYesu kukushi bo.

⁵ Avasa ko ikwyifu nagigang, avasa yira si aki ma nga ufe.

⁶ IYahuda vasa yira imumani ateri, avasa lite kono wang utira mani aki ma iYesu na agho ba shiya ba.

Iyesu La Imila Agya Ubulu

(IMat 26.17-25; IMar 14.12-21; IYah 13.21-30)

⁷ Awii usra agya ubiredi ni uka sang wu ba ya ju ni, aki wa itimi agna usra agya ubulu,

⁸ iYesu vasa tuma iBitrus kini iYohana ki teri bo si, "Ukya ko ya kyera imila agya ubulu ki ma la."

⁹ Avasa ghulu si, "Kabi wu nuwang siya kyera imila wu?"

¹⁰ Avasa teri bo si "Insi ingo ghila idefon ni, uki nu ace ajiya na go iwoo na musumu. Inu sa yii nga ko kyaa ɔna mani aki ghila.

¹¹ Uteri agho shino ɔna si, aghomēē nga tuma nu si ayo ba ghulu ngo si, "Ki uboo mani ime kina atina mi kila imila agya ubulu wu?"

¹² Aki yeni nu uce uboo ayaya naku ker. Ukodu ni aki ju akywikeu."

¹³ Avasa kya kiyanu akywike kono mani iYesu teri bo ni, avasa ker imila agya ubulu.

Ujibi iYesu

(IMat 26.26-30; IMar 14.22-26; 1AKor 11.23-25)

¹⁴ Akyua ya ju ni, iYesu vasa cica kina agho utina nga ka la imila.

¹⁵ IYesu vasa teri bo si, "Ime ko sa ikwyi no ukila adi agya ubulu kini nu ni sa ukong qlo!"

¹⁶ Ime so teri nu, ime ta ki so lami ice imila ba sa ahwura wo ka ɛrengom Onong."

¹⁷ Avasa kpaa igbohu ki sa Onong iza, ki teri si, "Inu yira, ko kau kide nu.

¹⁸ Ime so teri no si, ku kpaa kakyaukyau ri ni ikiso sa mi adibi akuma ikolo na ashe ba sa ɛrengom Onong ya ba."

¹⁹ Ava kpaa ubiredi ki sa Onong iza, ki wirau, ki ma bo, ki teri bo si, "Udiko shi ɛrenoma mi mani aki ma kaya nu. Uka ju kindi ko ushuni kini me."

²⁰ Kindi wu ni aya kper ujibi ni ava kpaa igbahu, ki teri si, "Idi igbahu ni utaa anyu ososau kini ayi mi na nau kaya nu.

²¹ Ni aghomani aki gbara mi wu so la kini ime!

²² Ano Ajiya ki kpoo kono umani akyoni, ni qlo aghomani agbara nga wu!"

²³ Atina nga vasa ghulu ace bo ta inga kide bo ki ju kindi ni.

²⁴ Inang vasa ghila ide bo komani inga ki cer ni ughoghe.

²⁵ IYesu teri bo si, "Agom Ajiya mani aghomani ashi bo aYahudawa ba ni, aka yeni Ajiya bo ɛrengom, kumani akoyote bo ka yoro akwyi bo si agho fo ajiya."

²⁶ Ni inu shinu kindo ba. Si ni, tara na aghakong kide nu tee anano, akoyote ni, atee agira.

²⁷ Inga cer kini ɛrengom kide nu, aghomani acica na aso la, ta aghomani aka ya ma bo imila? Ba aghomani acicaa na aso la nga ba?. Ni ime we kini agho kau imila nga ni.

²⁸ "Inu bo tara kini ime ka kyua na aso mara mi ko.

²⁹ Kono mani Ate mi ma mi akyuo uju ɛrengom ni, kindiwu ni ime so ko ma nu,

³⁰ ko inu la no sa kini ime, kuka ɛrengom mi, ka inu ju ashuwa kaya ite ushoni ipai Israila.

iBitrus ki Nere nga no Uye IYesu

(IMat 26.31-35; IMar 14.27-31; IYah 13.36-38)

³¹ "iBitrus, iBitrus! Kono mi! Ishēē wang si aya nga ka aper ngo kini alkama ni.

³² Ni iso ushor Onong iBitrus, ka umaipang ukushi Onong kono ma laraba. Ipeni ba vuwa ni, no kpenē Anayuru ngo ikwyi."

³³ iBitrus vasa teri si, "Ate yi naidu, iki yighing kono uboo iting ko nikikya ni ngo. ipeni ukpo wu ni, iki kpo mi ni ngo

³⁴ IYesu vasa teri iBitrus si, Iso teri ngo. iBitrus, akor ta ko tari wyi kina ating aidi ni, ukite si uyemi nga ba so iri tai!"

Ucinuye nakwyi nu kina akyua ababi

³⁵ IYesu vasa ghulu atina nga si, "Akyua mani ituma nu ba ufeni, ba imila, ba akpo, inu wang ice ima ni inu peni nu ba?"

Avasa yira si, "Kaayi!"

³⁶ Avasa tēri bō si, “Ni naikyuar ni, na-didu aghōmani ashi ni ufe, ko imila ni, asō kpaa ka ago, kini aghōmani ashi ni ikuma okoro ba ni, agbira igbang nga ka aghē.

³⁷ Imē sō tēri nu si, upii Onong mani akō woo tēri si, ‘Azōn nga kide aghina avulu, iyi ya yō ni ahura kaya erēkwē mi.”

³⁸ Atina vasa tēri nga si, “Ate, ukuma okoro upai mī bē kōkē.” IYesu vasa tēri si, “Uma ya.”

*IYesu Shor Onong kayi tili Na shi Uza-
itun*

(IMat 26.36-46; IMar 14.32-42)

³⁹ IYesu ya ifōng ighighe, ki kila ekung na shi zaitun kono mani akō gheli wu ni. Atina nga vasa yighi nga.

⁴⁰ Afuma okani, avasa tēri bō si, “Unu shor Onong, ukono ma kpa kide oghemi Isheē ba”

⁴¹ Avasa lite ki ju atōk kini bō, kini ikang ufeni otighi, avasa kpikpo ki shor Onong.

⁴² Avasa tēri si Ate, peni oyira shor mi ni ukpami asong riwu. Amma ni ba uwang miwuba, si unga ngo niki yighi.”

⁴³ Kindi ni avasa nu atuma Onong avasa kunu ka yayankipini nga ikwyi.

⁴⁴ Ashi kide kono ubini nagigang ni, avasa lite kono shor Onong, ki ta kumani udung sō shulu nga kini ayii bō ni.

⁴⁵ IYesu ya sang kuka shor Onong ni, avasa vugu kumani atina shiwu, aya penibō na asō mōr ni ikwyi ibibi.

⁴⁶ Avasa tēri bō si, “Ikembō ba na asō moo? Inu sisang, kō inu pii nō Onong ka inu ma kpaa kono ghimi isheē ba.”

A kpene iYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.43-50; IYah 18.2-11)

⁴⁷ Ara tō yuru anyu ba ni, ikir ma ajiya ye avasa ba. IYahuda, agheyeng kide ugho shona apai, nga ba ni bō. Avasa yini ayayo kini iYesu ki keni nga.

⁴⁸ Ni iYesu vasa tēri si, “IYahuda, ughoni ukeni kō nu ki ma anō ajiya kō lē?”

⁴⁹ Atina mani ashi ni nga ya nu kindi ni avasa ghulu iYesu si, akyote iju kini umō korō?”

⁵⁰ Aghaye bō ba wa agira ifrist ighighe ki kpaa nga otong ila wu.

⁵¹ Amma ni iYesu vasa tēri bō si, “Ayaya.” Avasa piya utung ajiya mani A kpa, ki deriya.

⁵² IYesu vasa tēri afrist akakong kina ajiya shii ona Onong, aba ka ma kpene nga, “Unu kunu umakor, kina ashi kina agho pili ajiya nga ni?”

⁵³ Kwagbakyua nishi kini nu kide ona Onong, ura kpene mi ba. Amma ni adikyua shi nga nu, erēkyuo iting.”

iBitrus nere iYesu

(IMat 26.57-58; IMat 26.69-75; IMar 14.53-54; IMar 14.66-72; IYah 18.12-18; IYah 18.25-27)

⁵⁴ Avasa kpene iYesu ki wolu kini nga, ki kyaa ni nga ona ifrist ighighe. iBitrus sha yighibō ka tatugho.

⁵⁵ Ayakō ta ugha ka aican ona, ki cicani, iBitrus vasa cica kide bō.

⁵⁶ agha yeng kide anirayiri dunaa mani ju utinaya ni anu nga na cicaa ka ayayo ugha ni, asa nga ica ava tēri nga si, “Ai, Ajiya ri ni, ashi kini iYesu!”

⁵⁷ Amma ni iBitrus linang ki tēri si, “Ayiri! Imē yemi nga ba!”

⁵⁸ Anakyua najini, ace ajiya kpene iBitrus, ava tēri si awē mani agheyeng nga kide ajiya ri!” Amma ni iBitrus adōr nu tēri si, ita yemi nga ba.

⁵⁹ Aju awa ayeng ni ace ajiya vasa tēri si, “Aipang na ajiya ri ashi kini nga, ka shi agho aGalili nga.”

⁶⁰ Amma ni iBitrus vasa tēri si, “Ajiya! Ita yemi imumani sō tēri ba!” Asonoto yuru anyu nga ba ni Akor vasa tariwyi.

⁶¹ Agho ona vasa teghi ki nu iBitrus. Akyuarawu ava shuni imumani akyote tēri nga ni, “Na tō mani akor tariwyi kina ating aidi, ukiteri si uyemi ba sari tel.”

⁶² Avasa kunu asing, kiya ci nagigang.

Ka ma iYesu na afō, kiva ca nga

⁶³ Ajiya mani asō sha iYesu vasa kali nga kiva ca nga.

⁶⁴ Avasa lor nga ica ya na asō wulu nga si, “Ju amō aghaghe, inga cang ni!”

⁶⁵ Avasa lite kono kpaa erēkyuwē nga kini Onong nga ni.

IYesu kite iBilatus kina iHiridus

⁶⁶ Ikyua yayer ni, akyote ajiya kina aghakakong afrist kina aghomē iMusa acur, na ava kyaa ni iYesu kukushi bō.

⁶⁷ Ava tēri si, “Tēri yi insi ingo shi uKristi” avasa terbō si “Insi tēri ni, inu taki yira nō imumani aterī mi ba,

⁶⁸ Ipeni ighulu nu ni ukigerimi ba.

⁶⁹ Amma ni kō sang kakyuari ni, Anō ajiya ki cica kavō ila Onong aghushina erēkyuo.”

⁷⁰ Naidubu vasa tēri si, “Ashe ko ingo na Anō Onong nga?”

Ava yira si, kono mani uterini “Uteri si imeē.”

⁷¹ Avasa tēri si, “Ikembō ni inu wang si akong? Ai, iyi kakwyakwyi yi kono imu-mani a tēri kina anyu nga!”

23

Ayakyo iYesu kite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Ikir ajiya vasa sisang ki kyaa ni iYesu kite iBilatus.

² Avasa teghi agho jugna asili ki teri nga si, "Ipeni nga na aso zogho ajiya yi ko, aso teri bo si ama biya Ikaisar agonu ba. Avasa terbo si anga shi Ukristi, Agom."

³ IBilatus vasa ghulu si, "Ungo shi Agom Ayahudawa?"

IYesu vasa teri nga si, "Uteri ngo wudu."

⁴ IBilatus vasa teri afirist akakong kina ajiya si, "Ime ni ira penimi ajiya ri kina avulu ba."

⁵ Avasa teghi agho meni nga si, "Umeë nga wu ni aso shang ikwyi majiya wu ki ifong Ayahudiya. A kpaa ka erebo aGalili, ki ma ta kokeë."

Akyani IYesu Kukushi IHiridus

⁶ IBilatus ya kong kindi ni avasa ghulu nga si, "Anga ni agho aGalili nga le?"

⁷ Aya kong si iYesu kunu ki isii mani iHiridus shi ni eregoro ko ni, avasa tuma ni iYesu kukushi iHiridus, ka akyua ni iHiridus shi uko Urushelima.

⁸ IHiridus ju ikwyifu no unu iYesu, ka aiwuu ni ako sa ikwyi unu nga, kaa kong ila iYesu kumani awang nu uma uwo ica mani iYesu ki ju.

⁹ IHiridus vasa ghulu nga ipii nai gang, ni iYesu raa teri icima ba.

¹⁰ Afirist akakong kina Aghomeë iMusa vasa bite ki ma teri asili kaya erekwe iYesu.

¹¹ IHiridus kina aghina akpo nga awang jer nga amira, ki sila nga, ki kla nga, ki vasa somo nga igbang, ki vu ni nga ukushi IBilatus.

¹² Awii rau ni iHiridus kini iBilatus teghi Aghikyo ace ko, akyua ni ashi asho.

Awa IYesu Ashuwa Ukpo

(IMat 27.15-26; IMar 15.6-15; IYah 18.39—19.16)

¹³ IBilatus curu aghakakong afirist, kina agom ajiya kina ajiya naidu,

¹⁴ ki ter bo si, "Inu bami na ajiya ra si aso zogho ajiya wu. Aikyuari ni, ime ghulu nga kite nu, ira peni mi nga kina avulu ice ima ba.

¹⁵ IHiridus kindo. Uwō sa ni aba ni nga kukushi yi. Bi mumani ajiya ri ju, ni ifuma mani apii nga wu ba.

¹⁶ kin dini ime ki ju nga aiworo na aso shernga."

¹⁷ Kogba agya bulu ni iBilatus akasheri ajiya ayeng ko boq iting, agho mani ajiya ka shorni.

¹⁸ Ni avasa shang erewyue nadidu bo ki teri si, "Alite ni nga, na aso sher Ibarabas!"

¹⁹ (Ka akyua ni asa somo iBarabas ko uboq iting ka avulu no umani ashang ajiya ikwyi, mani ba Igho ki ifong ba, ki ta ko mani apii ajiya.)

²⁰ IBilatus vasa kimi upeni kini bo, ka nga awang sheri iYesu.

²¹ Amma ni alite no shang awyue bo na soju, na teri si, "Agara nga Kaya ukumu ushi! Agra nga kaya ukumu oshel!"

²² IBilatus vasa volo uteri bo unga itai, "Ikembo ba ni aligba avulu nga ajiya ri ju? Ime ni ira peni mi nga kina avulu mani, amo mani apii nga ko ba. Ikisa ka aju nga aiworo, na aso sheri nga."

²³ Amma ni avasa titara naigbong, na aso meni nga si, sa agra nga ko ukumu oshel. Aya taka ko tutumu ni avasa bra nga.

²⁴ IBilatus vasa wa ashuwa mani ibo wang.

²⁵ Asher ajiya mani awang si asher, aghomani afeni kidi uboq iting kaya avulu mani ashang ikwyi konq upii ajiya. Amma ni IBilatus ma iYesu kukushi bo ka aju nga imumani awang.

Agra IYesu ko Ukumu Ushi

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; IYah 19.17-27)

²⁶ Ayila akpo sokeng ni iYesu, avasa takwyue naca agho mani a yur si iSiman, ajiya aSayirin, aso ki ba ka anifong. Avasa kpininga, ki sa nga ukpa ukumushi ka yighi iYesu ko tumu.

²⁷ Ajiya nagigang asha yighi nga, kide bo na ayiri shiya na aso ci nga wu.

²⁸ Ni iYesu teghi ki teri si unu ayiri Urushelima ma ci ni me ba, uci na akwyi nu, kina anono.

²⁹ Akyua ki ba mani ajiya ki ter si, ima ikwyifu, aghumani asono ujee bo ba, na sono sabu iriyere bo ba, asono worbu ano ba.

³⁰ Aidu akyau, "Ajiya ki tersi, atighi "Kpaa kaya akwii yi!" Aki tersi itili si, yuru yi yaa."

³¹ "Ipeni aso ju kini kukushi ushi lalor ni, Aki ju na nyi ko ushi mani oko hugha wu?"

³² Avasa kya kina ajiya apai mani avulu ni sa ki pighibo kini iYesu.

³³ Aya fuma oko mani ayoro "Igbo erekwe," Avasa gra nga kaya ukumushi ku akad, kina ajiya pai mani avulu ra, agha yeng ka avo la nga agha yeng ka avo ipro ma nga.

³⁴ IYesu vasa tersi, "Ate mi, eso shor ngo kpaa bo uvulu ko, ka aye bu inumani aso ju ba." Avasa ko ace bo ugbang nga ko hugha ace bo.

³⁵ Ajiya vasa titara na aso kogho. Akwyite kuma ni aso keli nga, aso teri si, "Afor ace agho, afor arikwyi ni, ipeni nga shi Ukristi anga Onong Mani Ahugha!"

³⁶ Kina aghina akpo ni aso kali nga, konq ukeng kushi nga no meë nga amusumu kpihpam anga ikolo na shi inabi.

³⁷ Avasa teri nga si, "Ipeni ungo shi Agom Ayahudawa ni, noso fo erekwe ni!"

³⁸ Ka aya ni nga ni aworo ice iworo si, ANGA SHI AGOM AYAHUDAWA.

³⁹ Agha yeng kide aghina vulu mani agra kọ ukumu shi ni, atẹri nga upighi jer amira, atẹri si "Ungo shi aghofo ra ba? Noso fo ẹrẹkwẹ kini yini!"

⁴⁰ Amma ni agha yeng ger adagho ki ẹri si, "Ushin ni ẹrẹbata Onong ba le? Ungo mani awang ashuwa iki kya kini imumani uju ni?"

⁴¹ Iyi ni, aju yi iki kya kini imumani iyi ju. Amma ni inga ni avulu ike nga na ju?"

⁴² Avasa ẹri si, "Ingo iYesu, shuni kini ime akyua mani oghila ẹrẹgom ngo wu!"

⁴³ IYesu vasa ẹri si, "Iyiya ni so ẹri ngo si, aidi ri ni uki cicaa kini ime ko oka uwuru ka ayaya.

Ukpo iYesu

(Imat 27.45-56; IMar 15.33-41; IYah 19.28-30)

⁴⁴ Kina bughating atinong, iting vasa yuru ẹrẹbo ya, ki ta ka akyua itai ngo oghe.

⁴⁵ Onong so ta wu ba. Ugyauto mani asunu ka anyu ubo ona Onong barawu ika ipai.

⁴⁶ IYesu vasa shang ẹrẹwyue kina akyogho ki tersi, "Ate! Ide ivo yo ni eso ma aghing mi ko." Ateri kindi ni avasa wagha ufeni nga unga amaa na ki kpoo.

⁴⁷ agha aghaghe aghina akpo Aroma mani ashi ku akadu anu imumani ebani, avasa joq Onong ki ẹri si, "Iyiya, ajiya ri ashina avulu ba!",

⁴⁸ Ajiya mani acurni ka ma kyoo anu imumani ebani, naidubu vasa vugubọ acani aso ca ikọ ki ididu bira ikwyi.

⁴⁹ Nadidu ajiya mani aye iYesu ni, kina ayiri mani ayighi nga koma ka aGalili, Aitara ka tatugho na aso kyoo.

Afuga iYesu

⁵⁰⁻⁵¹ Ace ajiya shiwu na ayoro si iYusufu, anga ni ashi ki ifong Arimatiya kisighi aYahuda. Inga ni ajiya adaduma nga, aka ju aipang. Aso sha uba ẹrẹgom Onong. Inga ni agha yeng nga kide aghakakung Ayahudawa, amma ni ara kong ododoma imumani akyosa aki ju kuma najuba.

⁵² Avasa kya kushi iBilatus ki ya shor sa ma nga okong iYesu.

⁵³ Avasa shulu konọ okong, ki lor ugyauto alilin, ki sumo ka ace alor mani atumu ki irihu utighi, okoqo mani asono sa bo ace aghu ya kide ba.

⁵⁴ Awii ra ni angọ ju uma ko, ka Awii uwuru aYahudawa ya so ba.

⁵⁵ Ayiri mani akyeng ni nga kusang ka aGalili awolu kini uyusufu ka aya nu ukọ mani alor nga shiwu konọ mani asomo okong iYesu kide.

⁵⁶ Avasa vuu bo aca, kiya wang ima uvong kina anye ucoo, Awii uwuru aYahudawa ya ju ni, avasa wuru kinọ mani umee iMusa ẹri bo ni.

24

Usang iYesu ka Lor

(Imat 28.1-10; IMar 16.1-8; IYah 20.1-10)

¹ Kini ikwyating awii ayeng kide awii atinsara ni, ayiri kya uka alor kina uma uvong mani aba ni bo.

² Aya ba ni aba peni na akọ yini utii wu ka nyu alor nga.

³ Avasa ghila ide, ni ara nu bu ukong iYesu Ate ba.

⁴ Ashi kide ubira ikwyi bo ko ni, avasa nu ajiya apai na ating ka yayo ni bo, no gbang ufufuu nu oso ma uyeri kini osoma aviya ni.

⁵ Kide ẹrẹbata ni ayiri vasa shulu na akwyi bo ki ẹrẹbo. Ajiya nga vasa ẹri bo si, "Ikembọ sa nusọ wang agha akyuo kide aghokpur?"

⁶ Ashiya ko ukawe ba, akọ sisang. Ushuni ni imumani atẹri no ka kyua mani ashi ka aGalili.

⁷ Ateri si, 'Iyi ya yo ni ama anọ Ajiya kavọ ajiya aghina avulu, ka gara nga kaya ukumu ushi, awii itai na aki sisang.'

⁸ Ayiri vasa shuni no upii nga.

⁹ Aya vuu ka alor nga ni, Avasa ẹri agho shona ayeng kina ushe ajiya nadidu uma ri.

¹⁰ Ayiri mani atẹri atina iYesu uma ri ni, UMaryamu iMagadaliya nga, kina iY-owana, kina umaryamu ayur iYakubu, kina ace ayiri mani ashi kini bo.

¹¹ Amma ni atina iYesu kpaa upighi ayiri ra kini upighi ejirjauni, kin dini ara ma bo kinọ wu ba.

¹² Ni iBitrus vasa sisang kaishang Ki kyaa uka alor nga no uti. Kiya kpikpo, ki teni ide, ki nu ughauto alilin na kyo ko uho uyeng. Avasa vuu aca aso dira imumani iba.

Utira Imawus

(Imat 16.12-13)

¹³ Kaidu awii ni ajiya apai kide aghoyii iYesu ni aso kyeng aki kyabo ace anifong mani ayoro si Imawus, kuma ni ototo efong kini Urushelima fuma ukilomita usho na iye.

¹⁴ Aso ẹri ila kina ace bo no uma umani oko ba.

¹⁵ Aso ẹri ila na aso pii na ace bo ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa yini ayayo kini bo na aso keng ni bo.

¹⁶ Ni avasa yuru bo ica bo ya, ba aghomani anu nga ba.

¹⁷ Avasa ẹri bo si, "Igba ila yo ni inu so ẹri kina ace nu?" Avasa titara nai ki, ki shighi ubete bo wu.

¹⁸ Agha yeng kide bo, ayoro nga si iKiliy-obas, avasa yira nga si, "Ashe, ko ungo ka yayung nga shi akyeng ko Urushelima ni

ingo ta ye ngo umumani uba ba ki ide na awii ri ba?"

¹⁹ Avasa teri bo si, "Uligba uma?" Avasa teri nga si, "Umumani uba kini iYesu agha aNazaret. Anga ni agho pii ko oto Onong nga, uma uju nga konon upii nga shina akyuo naigang kukushi Onong kina ajiya na didu.

²⁰ Afirist akakong kina agho ite yi gbira nga ko ki wa nga ashuwa ukpo, ki ba gara nga kaya ukumu ushi.

²¹ Iyi sa go ikwiyi ka kyua si Onong ki fo Israila! Uwe ni, aidi wu shi awii itai no mani uma ri ba.

²² Bang kin dini ace ayiri kide yi ju uma umani usa erabata. Ka akyaa alor kini kikyuating,

²³ na ara nu bu erenoma nga ba, avasa vughu ki ba teri yi si aju bu amo aghaghe, abo nu atuma Onong mani ateru bo si asha akyuo.

²⁴ Ace agho kide bayo kyaa alor nga kiya peni konon mani ayiri teri ni, na anga ni ara nu bu nga ba."

²⁵ iYesu vasa teri bo si, "Inu abo, ikwiyi no ka kpele yo upii agho pii ko oto Onong ba kaisa ba!

²⁶ Ba iyi ya yo ni ano ukristi sa awiya uma ri ba, ka va ghila nga ujo nga ba?"

²⁷ Avasa yeni bo nadidu imumani awoo upii Onong ka va erewe nga, ko sang ko mee iMusa ki ma ta kose atina nadidu.

²⁸ Aso fuma anifong mani aki kya bo wu ni, iYesu vasa ju kina aki walu ni,

²⁹ Na avasa meni nga ki teri nga si, "Cica kini yi, ugho ko ju, onong we nu ko kpau." Avasa keng ni bo kiya shulu ko ona bo.

³⁰ Acica na aso la imila, avasa kpaa ubiredi ki sa Onong izaa, ki wurau ki ma bo.

³¹ Ka kyua ra ni ica bo vasa yemi, avasa kpele nga. Na aba ashee nga.

³² Avasa teri ace bo si, Ikwyi ta fo yu ka kyua mani aso pii kini yi ko utira, aso yeni yi upii Onong mani awoo ba?"

³³ Avasa sisang kaishang ki vuu bo Urushelima. Kiya peni agho usho nayeng na aku curu ko uka uye kina ace ajiya,

³⁴ aso teri bo si, "Kaipang, Ate sisang! Ayeni erewe nga ukushi iBitrus!"

³⁵ Agha pai ba ma ila imumani iba ko utira, konon mani akpili nga ka akyua na aso wura Ubiredi.

iYesu Yeni Erakwyue nga Kukushi Aghoyi nga

(IMat 28.14-18; iYah 20.19-23; UTin 1.6-8)

³⁶ Ashi ko pii kaya uma ri ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa titara ka bighating bo, ki teri bo si, "Utomo ikwiyi ba kukushi nu!"

³⁷ Erabata ba kpeno bo wu ba tee agho taa erenoma, ahuri konon ahwo nga ni ibo kyoo ni.

³⁸ Asa teri bo si, "Ikembo sani inu so ju ikwiyi ibibi kindi, urava manon aipang kide ikwiyi nu ba?"

³⁹ Inu nu ivo mi kini ifra mi, imee ki kirekwyue mi. Inu piya mi, ki konon, ka ahwu shi ni inoma konon ugboho ba, konon mani inu nu ni ime shini yo."

⁴⁰ Aya teri kindi ni, avasa yeni bo ivo nga kini ifra nga.

⁴¹ Na aso shi na ako ma bo aipang ba kini ikwyifu kina uwo ica, avasa teri bo si, "Oshini imila kokee ri"

⁴² Aba ma nga iciri itagbo uffor.

⁴³ Ayira ki la, abo ni aso kyoo nga.

⁴⁴ Aba teri bo si, "Udibi bo shi umumani ime pii kaya ka kyua umani ishi kini inu, si iyiya ni ahwura uma umani awoo kaya erakwyue mi kide umee iMusa kina awoo agho utina Onong kina Awo Ate."

⁴⁵ Aba yemi ikwiyi bo na ba kpele kini upii Onong mani awoo,

⁴⁶ Aba teri bo si, "Kindi wu na woo si iyi ya yo ni Ukristi so konon ububi, ka awii itai na aso sisang ka alor.

⁴⁷ Kindi wu ni aki ma ajiya ayasing ila Onong olokpaa kina yira olokpaa no uma ububi mani ako ju wu. Aki kyo ju ko Urushelima.

⁴⁸ Inu bo shi agho ki teri udubi uma.

⁴⁹ Uwe ni, ime ki tuma nu konon imumani Ate mi ta anyu ni. Ni inu zonon sha kide ifong, sa ama no erewue uju ka yaya."

A kpaa iYesu ki Kyabo Ayaya ko (IMar 16.19-20; UTin 1.9-11)

⁵⁰ Aba kunu kini bo ki kyaa ayayo na Abetani. Ukodu ni asa sang ivo nga ki ma bo anyu adaduma.

⁵¹ Ashi kide uma bo anyu adaduma ni, asa ya bo, na asa kpaa nga ki kyabo ayaya wu.

⁵² Abo ni ajo nga, na asa vuuboo Urushelima kini ikwyifu nagigang.

⁵³ Ko agbawii ni, ashi kide ona Onong na bre Onong.

ILA IDIDUMA KA AVỌ IYAHAYA

Ighang Tee Ajiya

¹ Kọ kpaa ka akyua ni ighang shi kọ, ighang ni ishi kina Ọnọng, ighang ni, Ọnọng nga.

² Anga shi kina Ọnọng kọ kpaa ka akyua.

³ Nadidu uma ba kukushi nga, ni ba imumani aker nadidu ingo mani aker bọ yọ kini nga ba.

⁴ Ighang yọ shi ẹrẹpiya ọkyuọ, ọkyuọ wọ shi uyeri ka ajiya nadidu.

⁵ Uyeri sọ taa kide itii, ni itii ta bra yọ la akyuọ nga ba.

⁶ Ace ajiya shi kọ, aghoṇo uca si iYahaya aghomani Ọnọng tuma nga.

⁷ Ka aba teri ajiya aipang kaya uyeri, ka ajiya nadidu ma aipang ni nga.

⁸ Anga shi uyeri ba, aba ka aba yeni uyeri.

⁹ Uyeri aipang umani uka ma uyeri ka ajiya nadidu ki ba ide ashi ri.

¹⁰ Akyua ni, ighang shi kọ ka ashi, kina umani kini ingo wọ ni aker ashi wọ ni, ashi ta ye wọ ngaa ba.

¹¹ Aba upra umumani ishi inga nga, ni ajiya nga ta yira bọ nga ba.

¹² Nadidu aghomani ayira nga, ki ba va ma aipang nọ uca nga ni, ama bọ ẹrẹgọrọ na atee anọ Ọnọng,

¹³ aghomani ajee bọ, basi na ayi ba, ko uwang ẹrẹnoma ko uwang ajiya, unga Ọnọng kọ.

¹⁴ Ighang ba tee ajiya ki ci kide bayọ. Ayo nu ujoọ nga, ujoọ unga Anọ aye anga Ate, ashi ni ikyua kina aipang.

¹⁵ IYahaya teri aipang kaya nga, ki ba sang ẹrẹwyuẹ ki teri si, "Adii agho ri nga shi aghomani ime sọ pii kaya nga ka akyua ni ime si, 'Aghomani aki ba kọ utumu mi cẹ mi, ka ashi ite mi.'"

¹⁶ Inu ikyua nga wọ sa ni ama ayo ọka yi nadidu yi kwaligba akyua.

¹⁷ Ọnọng ma umẹe ka avọ iMusa ni asi ma unu ikyua kina aipang ka avọ iYesu Aghofoo.

¹⁸ Ba ajiya na akọ nu Ọnọng ba. Anọ aye nga aghomani Ọnọng ngaa, aba shi kina Ate ayaya nga yeni ayo nga ni.

IYahaya teri aipang kaya iYesu

(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; ILuk 3.1-18)

¹⁹ Upii aipang ni iYahaya yeni wẹ ka akyua umani aYahudawa tuma afirist kina aLawiyawa ka Urushelima ka aya ghulu nga si, "Ingo si inga?"

²⁰ IYahaya ta la nga inang kọ ba, ateri ka ayaye si, "Imẹ shi Aghofoo ba."

²¹ Aba ghulu nga si, "Ingo shi inga?"

Ingo shi Iliya?"

Aba yira bọ si, "Kayi, Imẹe ba." Ingo shi agho pii kọ ọto Ọnọng ra?"

Aba yira si "Kayi."

²² Aba teri nga si, "Ingo shi inga? Yira ayo upii umani ayo ki ya teri aghomani atuma ayo. Ikẹmbo nọ ingo sọ teri ni ẹrẹkwyuẹ ngo?"

²³ Asi,

"Imẹ ni ẹrẹwyuẹ yoro wọ ka aghumu,

'Inu ker Ate ayaya nga itra koṇo umani agho pii kọ ọto Ọnọng Ishaya teri ni."

²⁴ Ni ace aFarisiyawa umani atuma

²⁵ ba ghulu nga si, "Insi ingo shi Aghofoo ko Iliya ko agho pii kọ ọto Ọnọng ra ba ni, ikẹmbo sa ni ingo sọ ju iminimini?"

²⁶ IYahaya ba yira bọ si, "Imẹ ni, ika ju iminimini na amusum, ace agho shi kide nu ni inu ta ye nu ngaa ba.

²⁷ Anga ki ba kọ utumu mi, aghomani ita maa mi ni ishii ani na akpo nga ba."

²⁸ Nadidu uma ri ba ka aBetani wọ, ka ubuu ẹrẹyema aYodan.

IYesu nga shi Itimi Ọnọng

²⁹ Ikyua ya yee ni, aba nu na aki ba nga ukushi nga. Aba ju si, "Itimi Ọnọng wẹ agho kpaa uvulu ashi nadidu!

³⁰ Aghomani ime teri si, 'Ace agho ki ba kọ utumu mi na acee mi, ka ashi kọ na akọ jee mi nga ba.'

³¹ Akyua ni ime kọ ye mi nga ba, ni ime ba ni ime sọ ju iminimini na amusum ka ayeni ngaa ka ajiya Israila."

³² IYahaya ba yeni nga si, "Imẹ nu Aghing kini ikhimi kọ ni isọ shulu ka yaya ki ba cica ka aya nga.

³³ Akyua ni ime ye mi ngaa ba, Ọnọng na atuma mi uju iminimini na amusum nga teri mi si, 'Aghomani ingo nu na Aghing Ọnọng shulu ki cica ka aya nga ni, anga shi agho uju iminimini na Aghing Ọnọng.'

³⁴ Imẹ ẹrẹkwyuẹ mi nu kindo ki ma aipang shi ajiya ri ni Anọ Ọnọng ngaa."

Aghomani akyo uyii IYesu

(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20; ILuk 5.2-11)

³⁵ Ikyua ya yee ni, iYahaya ting kọ kadu kina agha apai kide aghoyii ngaa.

³⁶ Aba nu iYesu na asọ wor, na aba ju si, "Nu, itimi Ọnọng wudul!"

³⁷ Aghoyii ngaa agha apai ra ya kọọ upii nga ni, aba yii iYesu.

³⁸ IYesu ya tee ki nu na asọ yii ngaa ni, aba ghulu bọ si, "Ikẹmbo ni inu sọ wang?"

Aba teri nga si, "Aghomẹe, abi wọ ni ingo ci kọ?"

³⁹ IYesu ba yira bọ si, inu ba ka inu ba nu." Ava ba ki ba nu uka uci nga, ni ava ci ila bọ kini inga ka awii ra, aci kọ ukadu kini nga ki wiya ya.

⁴⁰ Andrawus, anayuru iSiman iBitrus shi aghaye kide agha apai na ayii iYesu nɔ umani akɔɔ upii iYahaya kaya iYesu.

⁴¹ Andrawus zɔnɔ wang anayuru nga iSiman, asi, "Ayo kɔ peni Aghɔfoo, iKristi."

⁴² Aba kyaa na iSiman kukushi iYesu.

IYesu nu nga na asi, "Ingɔ shi iSiman anɔ iYahaya. Aki yɔrɔ ngo si iKefas ko iBitrus, ango yeni si utii."

IYesu Yɔrɔ iFilibus kina iNataniyel

⁴³ Ikyua ya yɛɛ ni iYesu wang kyaa aGalili ni, aba ya peni iFilibus ki ju nga, "Yii mi."

⁴⁴ iFilibus ni agha aBetsaida ngaa, ifɔng Andrawus bɔ kina iBitrus.

⁴⁵ iFilibus ya peni iNataniyel ki tɛri ngaa si, "Ayo peni ajiya umani awɔɔ ila nga kide umɛɛ iMusa, kina ɛrɛwɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng, iYesu agha aNazaret, anɔ iYusufu."

⁴⁶ iNataniyel ba ghulu si, "Iligba ima ididuma yɔ ki kunu ka aNazaret?"

iFilibus ba ju nga si, "Ba kɔ ingɔ ba nu."

⁴⁷ IYesu ya nu iNataniyel na aki ba ukushi nga ni, aba ju si, "Nu agha Israila aipang, aghɔmani ashi na ateri kide nga ba."

⁴⁸ iNataniyel ba ghulu iYesu si, "Abi wɔ ni ingɔ yemi kɔ?"

IYesu ba yira nga si, "Imɛ nu ngo ki ɛrɛpiya ɔshɛ uwe na iFilibus kɔ yɔrɔ ngo ngaa ba."

⁴⁹ iNataniyel ba yira iYesu si, "Aghɔmɛɛ, ingɔ shi Anɔ Onɔng! Ingɔ shi agɔm Israila!"

⁵⁰ IYesu ba yira nga si, "Ingɔ ma aipang kɔ nɔ umani imɛ tɛri ngo si, imɛ nu ngo ki ɛrɛpiya ɔshɛ uwe? Ingɔ ki nu uma umani uɛɛ kindɔ."

⁵¹ IYesu ba khimi utɛri nga kɔ si, "Aipang ni imɛ sɔ tɛri nu, inu ki nu ayaya na ashi ayɛ, atuma Onɔng ki shi kɔ kila na ashulu kaya Anɔ Ajiya."

2

IYesu sa ni amusum tee amusum iKɔlɔ na ashe

¹ Awii itai ni, asa sra agya ubiya ka aKana anga aGalili. Ayuru iYesu shiya kɔ ukaa.

² Akɔ yɔrɔ iYesu kina aghoyii nga agya ubiya.

³ Amusum iKɔlɔ na ashe ya kpɛɛ bɔ ni, ayuru iYesu ba tɛri ngaa si, "Amusum iKɔlɔ na ashe bɔ kpɛɛ bɔ."

⁴ IYesu ba yira ngaa si, "Ayiri, ikɛmbɔ sa ni ingɔ ba ukushi mi? Akyua mi ta kɔ ba wɔ ba."

⁵ Ayuru nga ba tɛri agira nga si, "Inu ju imumani asa nɔ uju."

⁶ Akyua ra ni, ukyo na amusum utin ugna umani aker na atii ni aYahudawa ka hwuru irighe wɔ shiya kɔ ukaa. Kɔlɔgba ka la ima umra amusum araji.

⁷ IYesu ba tɛri bɔ si, "Sa amusum kɔ ukyo na lilai. Aba sa ya ki tili wɔ na lilai.

⁸ Aba tɛri bɔ si, "Ka akyakyua ri ni, inu vo ace ka inu ya ma agha aghaghe na agya." Aba vo amusum ki ya ma ngaa.

⁹ Agha aghaghe na agya ya piya amusum ki kɔɔ ni akɔ tee anga iKɔlɔ na ashe ni ata ye ngaa uka umani aba ni bɔ kɔ ba, (agira ye uka umani avo amusum wɔ), agha aghaghe agya ba yɔrɔ aghɛmɛ asasa ki kyaa ugɛɛ uye kɔ,

¹⁰ ni asi, "Kwinga ka zɔnɔ uma amusum iKɔlɔ na ashe adaduma, na atɔ ba na ango umani ata fuma bɔ adidu ba insi akyeng kɔ sa ki shuu ni. Ingɔ ni ingɔ sɔ amusum iKɔlɔ na ashe adaduma, akyua ri kɔ ni ingɔ woo kɔ!"

¹¹ Udii wɔ shi ima usa uwo ica iye ni iYesu ju ka aKana anga aGalili, ki yeni uɔɔɔ nga; ni aghoyii nga ma aipang ni ngaa.

¹² Aya kpɛɛ ni, aba wor kyaa aKafar-nahum kina ayuru nga, kina anayuru nga, kina aghoyii nga; aya ci kɔ ukadu ki la anirawii wɔ.

IYesu Yeri Ona Onɔng

(IMat 21.12-13; IMar 11.15-17; ILuk 19.45-46)

¹³ Akyua usra agya ubulu aYahudawa ya ba ayayo ni, iYesu ba kyaa Urushelima.

¹⁴ Kide Ona Onɔng ni, aya peni ni ajiya sɔ gbara inaa kina atɛm kina ukhimi, ni aghɔ user ufɛ shi ka atebur bɔ.

¹⁵ IYesu va keri aiwili na anii, ava kla bɔ nadidu bɔ kina atɛm kina inaa kide Ona Onɔng. Ava naa ufɛ umani aghɔ user sɔ ju ki vila atebur nga kɔ.

¹⁶ Aba tɛri aghɔ gbra ukhimi si, "Inu kpaa uma nu wɔ kɔ ukadii! Inu ba tee nɔ Ona Ate mi uka la izɛ ba!"

¹⁷ Aghoyii nga wa shuni sa awɔɔ si, "Usa ikwiyi uyoo ɔna ngo sɔ la kɔnɔ ugha wɔ ni."

¹⁸ AYahudawa va ghulu ngaa si, "Aligba amaa uwo ica ngaa ni ingɔ ki yeni ayɔ ungo umani uyeni ɛrɛkyuo ni ingɔ ju uma ri kɔ?"

¹⁹ IYesu ba yira bɔ si, "Inu pulu Ona Onɔng ri kɔ, imɛ ki shang wɔ kide na awii atai."

²⁰ AYahudawa ba ju si, "Akpaa anyi ishi-nari na atin na asɔ vra ɔna Onɔng ri! Ingɔ si ingɔ ki shang wɔ kide na awii atai?"

²¹ Ni, Ona Onɔng umani iYesu sɔ pii kaya wɔ shi ɛrɛnɔma nga.

²² Kɔ utumu umani asang kɔ ukpo ni, aghoyii ngaa shuni si asa tɛri kindii; ni ava ma aipang nɔ upii Onɔng kina imumani iYesu sa tɛri.

²³ Akyua umani ashi ka Urushelima ka usra agya ubulu ni, ajiya na pam ma aipang nɔ uca nga nɔ umani anu uma usa uwo ica na asɔ ju.

²⁴ Ni iYesu ta yira nga bɔ ba ka aye bɔ nadidu bɔ nagigang.

²⁵ Ata wang ngaa agho umani aki teri ngaa ima kaya ajiya ba ka aye imumani ishi kide ikwyi kwinga.

3

INikodimus ba ukushi iYesu

¹ Ace ajiya aghono uca si iNikodimus shi ko, aghaye kide aFarisiyawa, agha aghaghe aYahudawa.

² Ajiya nga ba ukushi iYesu na atii, ateri nga si, "Aghomee, ayo ye si ingo ni aghomee umani aba kukushi Onong ngaa; ki ba aghomani aki bra uju uma usa uwo ica ri ba sa aghomani Onong shi kini ngaa."

³ IYesu ba yira ki teri si, "Aipang, ime so teri ngo, ba aghomani aki bra unu eregom Onong, sa azonoko khimi ujee ngaa ko."

⁴ INikodimus ba yira ngaa si, "Aki jee ajiya nagyi ni ashi ko la awii apai? Aki va ghila ngaa ide afo ayuru nga ka aba jee ngaa unga ipai?"

⁵ IYesu ba yira nga si, "Aipang, ime so teri ngo, ba aghomani aki bra ughila ide eregom Onong ba, sa ajee nga na amusum kina aghing."

⁶ Imumani ajiya jee ni, ajiya ngaa, imumani aghing jee ni, aghing ngaa.

⁷ Ba woo ica no umani ime si, 'Iyiya ni, sa ajee no ka ayaya ba.'

⁸ Uwuru ka te ki kya wo oka no uhwiya, ni inu ka koo ishimu nga, ni inu ta ye uka umani ukunu wo konoko oka ni oki kya wo ko ba. Kindii wo ni aghomani ajee ngaa na aghing shi ko."

⁹ INikodimus ba ghulu iYesu si, "Nagyi wo ni udii ki ba ko?"

¹⁰ IYesu ba yira nga si, "Ingo ni aghomee aghaghe nga ki Israila, ni ingo ta kpele ngo uma ri ba?"

¹¹ Aipang ni ime so teri no, ayo ka pii kaya imumani ayo ye wo, ni ayo so ba yeni nu imumani ayo nu, kindii ni inu too no okoo imumani ayo teri nu.

¹² Ime teri nu kaya uma ashi ri ni inu ta ma nu aipang ko ba, nagyi wo ni inu ki to ma aipang ko no uma ni ushi unga ayaya?"

¹³ Ba agho umani ako kyaa ayaya ba, Ano Ajiya kayu nga umani asuu ka ayaya ngaa ko akuya.

¹⁴ "Konoko umani iMusa zee iyoo utii uyeri ka aghumu ni, kindii wo ni iyiya na aze Ano Ajiya ko,

¹⁵ ka nadidu aghomani ama aipang ni ngaa ni, aki peni okyuo ni ushi wo na amaa ba.

¹⁶ "Ka Onong yoo ashi nagigang ki ma Ano nga ka aye, ka aghomani ama aipang ni ngaa ni, aba kpoo ba, na asa peni okyuo ni ushi wo na amaa ba.

¹⁷ Onong ta tuma ngaa na Ano nga ka aba wa ashi ashuwa ba, ashi ni, apeni ufoo kukushi nga.

¹⁸ Nadidu aghomani ama aipang na Ano Onong ni, aki wa bo ngaa ashuwa ba. Nadidu aghomani ata ma bo aipang ni ngaa ba ni, ako wa nga ashuwa wudu ka ata ma nga aipang no uca Ano aye Onong ba.

¹⁹ Umani ashuwa shi we, uyeri ghila ashi, ni ajiya cee no uyoo itii kina uyeri, ka uma uju bo ni unga akakiya bo.

²⁰ Ka aghomani aka ju akakiya ni atoo ngo uyeri, aka va ba nga oka uyeri ba ka aba nu uma uju nga ba.

²¹ Agho ju aipang ka ba oka uyeri, ka anu ka ayaye si uma uju nga ni, Onong ta nga avo wo."

Imumani IYahaya Yeni kaya IYesu

²² Aya kpee kindo ni, iYesu kina aghoyii nga ba sang ki kyabo ishee erebo aYahudiya. Akpaa akuya na ci ko ukadu, na aso ju ajiya iminimini.

²³ IYahaya so ko ju iminimini ka Ainon ka ayayo aSalim, ka amusum shi ya na pam ko ukadu. Ajiya kyeng na aju bo iminimini.

²⁴ Aju umari na ako ta bo iYahaya kide uboo itii ba.

²⁵ Ni aghoyii iYahaya tee agho la ilang kina ace aBayahude kaya itali uhuru ka ahuru irighe konoko umani umee iMusa yeni ni.

²⁶ Aghoyii ba kyaa ukushi iYahaya agho uju iminimini kiya teri nga si, "Aghomee, ajiya umani inu shi kini ngaa ka udaa ugee igho Urdun, aghomani ingo ki kirekwyue ngo teri upii kaya nga ra, awudu na aso ju iminimini, ni kwinga so kyaa ukushi nga."

²⁷ IYahaya ba yira nga si, "Ba aghomani aki bra uyira ima ba sa ama nga ka ayaya.

²⁸ Inu ka kyakwyue nu ni inu shiya ko uka ka asi, 'Ime shi aghofo ba, atuma mi ki ime la nga ite wo.'

²⁹ Agho shi na ayiri asasa nga shi agheme asasa. Ayikyo agheme ka tara ka ako ewyue nga, aka ko ikwyifu nagigang no okoo ewyue agheme. Kindo wo ni ikwyifu mi hwura wo.

³⁰ Iyiya yo ni ajiya nga so khimi ni ime sa vu mi utumu.

Aghomani aba ka ayaya

³¹ "Aghomani aba ka ayaya cee kwinga. Aghomani aba ka asing ni, agha asing ngaa, na aka pii kaya uma asing wo. Aghomani aba ka ayaya ni, acee kwinga.

³² Aka teri imumani anu ki koo wo, nadidu kindo ni, ba aghomani ayira ima uteri nga.

³³ Ni aghomani ayira uyen i amaa nga ni, a yira wudu si, iyiya ni Onong na agha aipang nga.

³⁴ Ka aghomani Onong tuma ni, upii Onong wɔ na asɔ tɛri, ka Onong ma nga aghing nga anɔ umani ashi na amaa.

³⁵ Ate yoo Anɔ, ama kwiɛ ki ivɔ nga.

³⁶ Nadidu aghomani asɔ ma aipang ka anɔ ni, ashi na ɔkyuɔ nɔ ushi wɔ na amaa ba. Nadidu aghomani ata yira nga Anɔ ba ni, aki peni nga ɔkyuɔ nɔ ushi wɔ na amaa ba, anang Onong ki shi kaya ɛɛkwyuɛ nga."

4

IYesu Kina Ace Ayiri Ka ASamariya

¹ AFarisiyawa ya kɔng si iYesu sɔ pee Aghoyii nga, na asha ju bɔ iminimini ki gina iYahaya kɔ.

² Ni ba iYesu nga ki ɛɛɛkwyuɛ nga sɔ ju iminimini ba, aghoyii nga bɔ.

³ IYesu ya kɔng Ila imumani iba ni, ava ya aYahudiya ki vuu nga aGalili.

⁴ Iyiya yɔ ni iYesu kyeng idɛ aSamariya.

⁵ Ava ba idɛ ice ifɔng ka aSamariya ayɔrɔ si aSaikar. Ifɔng shi ayayo kina ɛɛɛɔ umani iYakubu ma Anɔ nga iYusufu ka akyua ra.

⁶ Akadu wu ni irijiya iYakubu shi kɔ. IYesu ya kiya nɔ kyeng ni, ava cicaa ka anyu irijiya. Udi ba kina abiyatɛ atinɔng kɔ.

⁷ Ace ayiri agha aSamariya va ba uvo amusumu. IYesu va tɛri nga si, "Ma mi amusumu ki imɛ sa."

⁸ Aghoyii nga kɔ ghila bɔ idɛ ifɔng ka ya ghɛ imila.

⁹ Ayiri ra agha aSamariya va tɛri iYesu si, "Nanyi wu ni unɔ ni aBayahude nga ni ingɔ ki shɔr mi amusum usa, imɛ aghomani imɛ shi ayiri aghɔ aSamariya?" Ka aYahudawa ka kyoo bɔ aghɔ aSamariya ba.

¹⁰ IYesu va yira nga si, "Ingɔ ta ye uma Onong, kina aghomani atɛri nɔ si, 'Ma mi amusum usa ni,' ingɔ ta kɔ shɔr nga ni ata kɔ ma nɔ amusum uma ɔkyuɔ."

¹¹ Ayiri va tɛri iYesu si, "Agha aghaghe, Ingɔ shi nɔ ni ima uvo amusumu ba, irijiya shi ikyyu. Ni abi kɔ nɔ peni adibi amusumu uma ɔkyuɔ kɔ?"

¹² Ta ingɔ gina ate yi iYakubu le, aghomani aya yi irijiya ni, anga ki kirekwyuɛ nga, kina anɔ nga, kina ikina nga, asa amusumu nga le?"

¹³ IYesu va yira si, "Aghomani asa amusumu ri ki va kɔng idafo na amusumu.

¹⁴ Ki nadidu aghomani asa amusumu mani iki ma nga ni, aki sɔ kɔng idafo na amusumu ba ka aya ta kɔ sang asing. Amusumu mani iki ma nga ni aki tee nga anɔ uma ɔkyuɔ umani ushi wɔ na amaa ba.

¹⁵ Ayiri va tɛri nga si, "Aghaghahe, ma mi addidu amusumu, ki ima sɔ kɔng idafo na amusumu ba, ki imɛ ma sɔ ba ukadi uvo amusumu ba.

¹⁶ IYesu va tɛri nga si, "Ya yɔrɔ aghɛmɛ nɔ kɔ ba ukɛ."

¹⁷ Ava yira ki tɛri si, "Ita shi mi na aghɛmɛ ba." IYesu va tɛri nga si, "Ingɔ tɛri aipang nɔ mani ingɔ tɛri si ushi nɔ na aghɛmɛ ba.

¹⁸ Ka aipang nga shi si, ingɔ kɔ biya aghɛmɛ atɔng, aghomani ingɔ shi kini nga ka aikyua ri ni ba aghɛmɛ nɔ nga ba."

¹⁹ Ayiri va tɛri iYesu si, "Aghaghahe, imɛ kyoo ni onɔ na aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onong nga.

²⁰ Anirakpɛɛ nɔ shɔr Onong ki itili ri. Ni inu aYahudawa tɛri si Urushelima bɔ kpaa nɔ mani jɔɔ Onong kɔ."

²¹ IYesu va yira nga si, "Ayiri, ma aipang ki imumani isɔ tɛri, akyua ki ba mani ajiya ki jɔɔ bɔ Ate ki itili ra ba, ko Urushelima ba.

²² Inu ajiya aSamariya inu sɔ ta aghɔ ki imumani inu ye nu ba. Ki iyi aYahudawa ye imumani iyi sɔ ju, ka ufoo kunu kidɛ aYahudawa kɔ.

²³ Ni akyya ki ba, kaa akɔ ba, na aghɔ ujɔɔ aipang aki jɔɔ Ate kidɛ aghing, kina aipang, ka Ate wang idi ighɔ ajiya ka ajɔɔ nga.

²⁴ Onong ni aghing ngaa, aghɔ ujɔɔ nga ni, asɔ jɔɔ nga kidɛ aghing, kini idɛ aipang."

²⁵ Ayiri va tɛri iYesu si, "Imɛ ye si aghɔfoo mani ayɔrɔ nga si iKristi ki ba. Insi aba ni aki yeni yi kwiɛ."

²⁶ IYesu tɛri nga si, "Imɛ aghɔ pii ni nɔng, imɛ shi inga."

²⁷ Asɔ kpɛɛ upii wudu ni aghoyii nga va vuu, ava wo ica kɔnɔ mani anu ni asɔ pii na ayiri. Ni ba aghomani atɛri nga si, "Ikɛmbɔ nɔ wang?" ko na awulu nga si, "Ikɛmbɔ sa ni ɔsɔ pii ni nga?"

²⁸ Ayiri ra vasa ya ikyyo nga ya kɔ ukadu ki kyaa idɛ ifɔng ki ya tɛri ajiya,

²⁹ "Inu ba, ku ma nu ajiya mani atɛri mi kwiɛ mani ikɔ ju! Ta anga shi aghɔfoo ra?"

³⁰ Ajiya va hwuu kidɛ ifɔng ki ba ukushi iYesu.

³¹ Ashi kidɛ udu wudu ni, aghoyii iYesu va shɔr nga ki tɛri si, "Aghomɛɛ, la imila."

³² Ni iYesu va tɛri bɔ si, "Imɛ shi ni ice imila mani inu ye nu ice ima kaya ba."

³³ Aghoyii nga va wulu ace bɔ si, "Ta ace aghɔ ma nga imila le?"

³⁴ IYesu va yira si, "Imila mi yɔ shi mani iju uwang aghomani atuma mi, ki imɛ va kpɛɛ utina nga.

³⁵ Ba inu ka tɛri si, 'Ipiri inari yɔ shɛ nɔ curu imila ba'? Kindɔ ni imɛ sɔ tɛri nu, inu irite na bibɔrɔ, iyen i si, itɔ ucuru.

³⁶ Aghɔ curu imila sɔ peni ɔka nga, aka va curu ima upeni nga ki kya ɔkyuɔ utaa amaa kɔ, ka aghɔ pila na curu ka ju ikwyifu.

³⁷ Akyua ra kọ ni, ighang upii ra ni aipang nga, si, 'Ace agho pila, ace gho curu imila.'

³⁸ Ituma nọ curu imumani uta kọng nu ọlọ kaya ba. Ace agho bọ kọng ọlọ, inu ni inu la udong usher bọ."

³⁹ Agho aSamariya napam kidẹ ifong ma aipang ni iYesu kọ upii ayiri ra mani ateri si, "Ateri mi nadidu uma mani iko ju."

⁴⁰ Agho aSamariya ya ba ukushi iYesu ni, ava shor nga sa aci kini bọ, ava ci ni bọ awii apai.

⁴¹ Ajiya napam vasa ma aipang ni iYesu kaya upii nga.

⁴² Akyua ra kọ ni agho aSamariya teri ayiri si, "Aikyua ri ni iyi ma aipang kọ, ba si imumani ọsọ teri yọ ba, kiya ka kyakwyue yi kọng, kiva ma aipang si ajiya ri nga shi aghofoo asing."

IYesu Leni na Anọ Agho Teri Ashuwa

⁴³ Aya la awii apai ni iYesu va sang ki isii aSamariya ki kyaa aGalili.

⁴⁴ Ki iYesu ki ekerẹkywue nga kọ teri si, "Atina Onong ka ata shi nọ ujo kọ ki erẹbong nga ba."

⁴⁵ Aya foma aGalili ni, agha aGalili va yira nga kini ivọ ipai, ki ibo ma kya agya ubulu kọ Urushelima, anu imumani iYesu ju.

⁴⁶ IYesu va vuu nga ifong aKana ka aGalili, oka mani atee amusumu ikolo nashi. Oka ni ace atina uteri ashuwa aghomani anọ nga shi akyuo ba ka aKafar-nahum.

⁴⁷ Ajiya ra ya kọng si iYesu wẹ na vuu nga aGalili kọ sang ka aYahudiya ni, ava kyaa oko shi nga kiya shor nga kaya leni na anọ nga aghomani ashi ki anyu ukpo.

⁴⁸ IYesu va teri nga si "Insi inu ta nu nọ amaa kini uma ọsa uwo ica ba ni, inu ki ma nọ aipang ba kọ nazii."

⁴⁹ Atina oka uteri ashuwa va teri iYesu si, "Aghaghaghe, ba ki ma kee ka anọ mi kina ma kpoo ba."

⁵⁰ IYesu va teri nga si, "Wor ka anọ ngo ki ba akyuo." Ajiya nga ma aipang ki imumani iYesu teri nga, ava walu.

⁵¹ Ashi kọ utira ukyya ona nga ni, agira vasa takwyue ni nga ava teri nga si, "Anọ ngo kọ ba akyuo."

⁵² Ava wulu nga ago kọ mani aba akyuo kọ. Ava teri nga si "Amushẹ ki na awa ayeng anga atinong ni ufuru erenoma sher nga kọ."

⁵³ Ate Anọ va kpelẹ si akyua umani iYesu teri nga si "Wolu, ka anọ ngo ki ba akyuo kọ." Ajiya kina agho ona nga va ma aipang ni iYesu.

⁵⁴ Udiwu shi utina uwo ica unga ipai mani iYesu ju kọ sang nga ka aYahudiya ki kyaa aGalili.

5

IYesu Leni na Agunu ka Igho ABetasda

¹ Aya kpee ni, iYesu va wolu ki kyaa Urushelima kọ uce usra agya aYahudawa.

² Kọ Urushelima ni ice igho na amusum shiya angọ mani aghimi nọ agee ọtong. Kina ijiya aYahudawa ni ayoro si ABetasda. Udidu igho ushi ayayo kina anyu ubo kọ na Atem.

³ Agee ra yọ na adumu, kina afoo kina agunu na agho shomo ivọ napam kọ gheli na molu kọ.

⁴ Aso sha ka zoọ amusumu nga ni. Ki ace ago kọ ni Atina Onong ka shulu ki zoọ amusumu nga, Avasa leni ki igho idumu mani ashi kini yọ.

⁵ Ukadu ni ace ajiya shiya ako la anyi ishitali na ananari kini udumu nga.

⁶ IYesu ya nu nga na yee ni, aye si ajiya nga kọ tiri wọ nọ udumu nga, iYesu va teri ajiya si, "Ingo wang Leni?"

⁷ Adumu nga va yira nga si, "Aghaghaghe, ishimini na agho mani aki she mi kọ ki ghila igho ka kyua mani aso zoọ amusumu nga kọ ba. Insi ime sher si ime so ghila ni ace agho sa la mi ite kọ."

⁸ IYesu vasa teri nga si, "Sisang, kọ kpaa ishoro ngo, kọ kyeng ila ngo!"

⁹ Kaidu ago kọ ni agho vasa leni, ava kpaa ishoro nga ki wolu. Idi ima ba ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁰ Kindo ni AYahudawa vasa teri ajiya mani a leni ni ngaa si, "aidi ni awii wuru kọ, kono umee IMusa ni ikikya yọ na akpaa ishoro ba."

¹¹ Ajiya nga vasa yira bọ si, "Aghomani a leni ni me, a ngaa teri si ime kpaa ishoro mi ki wolu."

¹² Avasa ghulu nga si, "Inga shi aidi ajiya mani ateri ngo si kpaa ishoro ngo ku wolu?"

¹³ Aghomani a leni ni ngaa ni, ata ye ti inga leni ni ngaa ba, ka ajiya shiya napam kọ ukaa, iYesu vasa wolu kidẹ majiya.

¹⁴ Ana kyua nazii ni, iYesu vasa peni nga kidẹ Ona Onong, ki teri nga si, "Nu ni, ingo leni! Ni, ma so ju avulu ba, ki imumani icee idi nọ ububi ma ba ngo ba."

¹⁵ Ajiya nga vasa wolu kiya teri aghakakong aYahudawa si, iYesu nga leni ni nga.

¹⁶ Kindo ni avasa tee agho ma iYesu ọlọ, ka aso ju udibi uma ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁷ IYesu vasa teri bọ si, "Ate mi so ju utina kọ ta kai kyua ri, ime ma ka ju."

¹⁸ Udi upii sa ni aYahudawa khimi uwang iYesu sa apii nga kọ. Avasa teri si, "Ba si acee imumani ateri ka awii uwuru aYahudawa ba, ka ateri si ate nga Onong ngaa, ka ama si anga shi Onong wudu."

Ereoro IYesu Anọ Onong

¹⁹ IYesu vasa yira bō si, “Iyiya, isō tēri nu, Anō ka ata ju ice ima, ka yayu nga ba, si imumani anu na Ate ka ju. Ki ididu imumani Ate ka ju, iyō ni Anō ka ju.

²⁰ Ka Ate yoo Anō, aka va yenī nga uma mani inga ki ēkēṛēkywue nga ka ju, aki va yenī nga itina mani icēē idibi, ka inu wo ica.

²¹ Kōṇō umani Ate ka sang aghō ukpuru ka apenī ikyuō ni, kindō ni Anō shi na akyuō ka aghō umani ayoo.

²² Ate ra ju ace aghō ashuwa ba, Na va ma Anō ēṛēḡorō uju kwinga ashuwa,

²³ Ka ajiya naidu jōō Anō, kōṇō mani aka jōō Ate ni. Naidu aghōmani ata jōō Anō ba ni, aka ta jōō ate mani atuma nga wudu ba.

²⁴ “Iyiya, isō tēri nō, Naidu aghōmani aka kōṇō upii mi, kiva ma aipang ka aghōmani atuma mi ni, ashī nō ōkyuō utaa amaa. Aki ju nga ashuwa ba, akō bulu ukpō ki peni ōkyuō.

²⁵ Iyiya ni sō tēri nō, akyua ki ba, akō ba ma, na aghō kpuru bō ki kōṇō ēṛēwyue Anō Ōṇōṇ, aghōmani akōṇō ki lang.

²⁶ Kōṇō mani Ate ki ēkēṛēkywue nga ni ēṛēpiya ōkyuō kō ni, kindō ni asa si Anō nga tee ēṛēpiya ōkyuō kō.

²⁷ Ava ma nga ēṛēḡorō uju ashuwa ki nga ni Anō ajiya nga.

²⁸ Inu ma woo ica na udi upii ba, ka akyua ki ba mani aghōmani ashī kidē na alōr ki kōṇō ēṛēwyue nga,

²⁹ Ka akunu. Aghōmani aju uma ōḡḡḡoma ki sisang, ka apenī ōkyuō, ni aghōmani aju utaa aipang ni, aki sisang ka va ju bō ashuwa.

³⁰ Imē ka bra mi uju ima ka ayayu mi ba. Imē sō ju ashuwa kōṇō umani Ōṇōṇ tēri yi si iyi ju ni. Kindō ni ashuwa anga aipang kō, ki ba ima ushi kidē ikwyi mi yō ni isō ju ba, ki ima ukunu kukushi aghō utuma mi yō.

Aghō Tara IYesu

³¹ “Ipeni imē tara ēṛēkwuyē mi ni, ni ima tēri mi shi yō aipang ba.

³² Ka ace ghō shi wu ni aki tara mi, ni iye si imumani aki tēri kaya ēṛēkwuyē mi ni aipang nga.

³³ Inu tuma ajiya kukushi iYahaya, inga vasa tēri nō aipang.

³⁴ Kindō ni ira tōrō mi na utara ajiya ba. Imē tēri kindō ka inu peni ufoo.

³⁵ IYahaya ni ōḡḡēmō ula ugha kō, ōṇō uyeri kō, ōva ma aipang kō ju ikwyifu naingang kōṇō uyeri nga ka ana ḡolō nazii.

³⁶ Ni imē shi ni anga mē aghō tara mi angō mani agina aghō tara iYahaya ya kaya ēṛēkwuyē mi. Uma mani isō ju, ōṇō mani Ate mi ma mi si ju, ōḡḡ shi uma umani uyenī amaa, ate mi ngaa tuma nga.

³⁷ Ate mani anga tuma mi anga ki ēkēṛēkywue nga yenī aghōmani atara mi. Inu sōṇō kō kōṇō nu ēṛēwyue nga ba, inu sōṇō kō nu nō umani ashī ba.

³⁸ Ighang nga ci yō ki ikwyi nu ba, ki nu ta ma nu aipang kukushi aghōmani Ate tuma ba.

³⁹ Inu sō shuwa upii Ōṇōṇ, kō ukyoo nu ki ikwyi ki peni ōkyuō utaa amaa kidē bō. Idibi ipii Ōṇōṇ iyō ki tara mi.

⁴⁰ Kindō ni inu tōrō nō ba ōkō shi mi kō peni ōkyuō.

⁴¹ “Imē ka ta yira mi ujōō kukushi shi bajiya ba”

⁴² Ki imē ye nu, iva sa ye si inu shi nu nō uyoo Ōṇōṇ kidē ikwyi nu ba.

⁴³ Imē ba kidē nō uca Ate mi, inu ta yira mi ba, ipenī ace aghō ba kidē nō uca ēṛēkwuyē nga ni, inu ki yira nga.

⁴⁴ Nanyi kō ni inu ki ma aipang ka akyua umani inu wang peni ujōō kushi ace nu, ni inu ta wang nō peni ujōō mani ukunu kukushi Ōṇōṇ umani anga shi ka ayayu nga ba?

⁴⁵ Inu ma tēri si iki kyaa ashuwa nu kukushi Ate yi ba. Aghō ki kyaa ashuwa nga shi iMusa, umani inu sa ikwyi si anga ki foo nu.

⁴⁶ Tēri si inu ma aipang ni iMusa ni, inu ta kō ma aipang ni imē, ki iMusa wōō kaya ēṛēkwuyē mi.

⁴⁷ Ipeni inu ra ma nu aipang kini imumani awōō ba ni, nanyi kō ni inu ki ma aipang kō?”

6

IYesu cee ajiya Araji ushō Ato

(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17)

¹ Awii ra ya woru bō ni, iYesu va bulu ki kyaa udāa ugēē ēṛēyēma aGalili, aka ba yōrō wō si ēṛēyēma aTibariya.

² Ikir bajiya lite nō uyii nga, ka anu amaa nō uma umani asō ju na adumu.

³ IYesu va kila nga izizē ki cica kina atina nga.

⁴ Ka akyakyua ri ni, agya ubulu ya sō ba ayayo.

⁵ IYesu ya sang ēṛēkwuyē ki nu ikir bajiya ni, aba tēri iFilibus si, “Abi wō ni ayō ki ghē imila umani iki maa ajiya ri kō?”

⁶ IYesu ghulu iFilibus kindō ka amara nga wō ka aye imumani aki ju.

⁷ iFilibus ba yira nga ki tēri si, “Ufē ipii itin aghōtina ki maa yō na aghe imila umani kwinga ki peni na zēē ba.”

⁸ Aghaye kidē atina nga aghōnō uca si Andrawus, anayuru iSiman iYahaya va tēri iYesu si,

⁹ “Ace ananɔ wɛ na asi ni agbɔ ubiredi ito kina itagbo ipai. Ikɛmbɔ wɔ yi idi ima ki ju na ajiya ri kindii?”

¹⁰ IYesu ba tɛri bɔ si, “Inu sa ajiya ka acica.” Uka ni ɔbɔnɔ shiya nagigang. Aghɛmɛ va cica, afuma agha araji ushɔ atɔ.

¹¹ IYesu ba kpaa agbɔ ubiredi, aya kpɛɛ usa ɔnɔnɔ iza ni, aba kau aghɔmani aci, aba bɔ nadidu imumani iki maa bɔ kɔ. Kindii wɔ na aju ni itagbo.

¹² Aya la ki suu ni, aba tɛri atina nga si, “Inu curu awo na ashe ka aba bra yɔ ba.”

¹³ Atina va curu awo ubiredi ki tii ka ɔkɔɔ ushɔ nɔ upai, awo umani ashe kide agbɔ ubiredi utɔ kɔ umani ajiya kpɛɛ ula.

¹⁴ Ajiya ya nu amaa imu wo ica ni iYesu ju ni, aba tɛri si, “Aipang, anga shi aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔnɔ umani asi aki ba asing.”

¹⁵ IYesu ya kpɛɛ si, ajiya wang kpaa nga ni ɛrekyuo ka ama nga ɛreɔm ni, aba vuu nga aya izizɛ kayu nga.

*IYesu Kyeng kaya na Amusumu
(IMat 14.22-23; IMar 6.45-52)*

¹⁶ Ughe ya kpaa ni, atina iYesu ka sang ki kyabɔ ɛreɣema.

¹⁷ Akyua ra ni uka ya sang uba ni itii, iYesu sa kɔ sang nga uba ukushi bɔ ba. Atina va ghila bɔ ide ɔgbɔlɔ ki kpɛnɛ ubulu kyabɔ aKafarnahum.

¹⁸ ɛreɣema kpɛnɛ utiyagha ka uce uwuru ɛrekyuo sɔ tɛ.

¹⁹ Aya tɛ ki fuma amel atai ko anari ni, aba nu iYesu na akyeng kaya na amusum, asɔ ba nga ayayo kina ɔgbɔlɔ. Atina va kɔɔ ɛrebata.

²⁰ IYesu va tɛri bɔ si, “Imɛɛ, ba kɔɔ ɛrebata ba.”

²¹ Aba tɔ yira nga kide ɔgbɔlɔ. Kide anakyua ni ɔgbɔlɔ nga fuma uka umani aki kyabɔ kɔ.

Ajiya Wang IYesu

²² Ikyua ya yɛɛ na ushe bajiya na aci ka uhwo udaa ugeɛ ɛreɣema ba kpɛɛ si ɔgbɔlɔ uye wɔ ba ukaa, akpɛɛ si iYesu ta ghila nga ɔgbɔlɔ kina atina ba, atina nga bɔ kyaa kayu bɔ.

²³ Ace agbɔlɔ umani aba ka aTibariya tara kɔ ka ayayo kina uka umani ajiya la ubiredi wɔ kɔ utumu umani akpɛɛ usa ɔnɔnɔ iza.

²⁴ Ajiya ya nu ni iYesu kina atina nga shi bɔ ya kɔ ukaa ba ni, aba ghila bɔ ɔgbɔlɔ ki kyabɔ aKafarnahum na asɔ wang iYesu.

IYesu nga shi Ubiredi uma Ukyuo

²⁵ Aya nu nga ka udaa ugeɛ ɛreɣema ni, aba ghulu nga si, “Aghɔmɛɛ, agba awii wɔ ni ingo ki ba wɔ?”

²⁶ IYesu va yira bɔ si, “Aipang, imɛ sɔ tɛri nu, inu sɔ wang ka inu la ubiredi ki suu, ba

si inu kpɛɛ si amaa uma usa uwo ica ni imɛ ju ba.

²⁷ Inu ba duma na uwang imila ni ika bra yɔ ba, inu ju utina kaya imila umani ishi yɔ na amara ba inga uma ɔkyuo utaa amaa. Imila umani Anɔ Ajiya ki ma nu yidii. Ka aya Anɔ Ajiya wɔ ni Ate ɔnɔnɔ kɔ sa amaa uyenɛ nga uyira nu.”

²⁸ Ajiya ba ghulu iYesu si, “Ikɛmbɔ na ayo ki ju ka ayo hwura uma umani ɔnɔnɔ wang?”

²⁹ IYesu ba yira bɔ si, “Imumani ɔnɔnɔ wang si inu ju yɛ, inu ma aipang ka aghɔmani atuma.”

³⁰ Ajiya va ghulu iYesu si, “Aligba amaa uwo ica nga ni inu ki ju ka ayo nu ni ayo ma aipang ni ingo. Ikɛmbɔ ni ingo ki ju?”

³¹ Ananirakpɛɛ bayɔ la umanna ka aghumu, kɔnɔ umani awɔɔ upii ɔnɔnɔ si, “Ama bɔ imila ka ayaya ka ala.”

³² IYesu ba yira bɔ si, “Aipang, imɛ sɔ tɛri nu, iMusa nga ma nu imila ra ka ayaya ba, Ate mi nga ka ma nu imila aipang ka yaya.

³³ Imila ɔnɔnɔ yɔ ka shulu ka ayaya na asing ɔkyuo.”

³⁴ Aba tɛri nga si, “Aghɔ aghaghe, ka ma ayo ighɔ imila ri kwaligba awii!”

³⁵ IYesu yira ki tɛri bɔ si, “Imɛ shi imila uma ɔkyuo, aghɔmani aba ukushi mi ni, aki sɔ kɔɔ nga idafɔ ba, aghɔmani ama aipang ni imɛ ni, aki sɔ kɔɔ nga idafɔ na amusum ba.

³⁶ Kɔnɔ umani imɛ tɛri nu ni, inu nu mi, inu ta ma nu aipang ba.

³⁷ Nadidu aghɔmani Ate ma mi ni, aki ba ukushi mi, aghɔmani aba ukushi mi ni, iki kla mi nga ba.

³⁸ Ka imɛ shulu mi ka ayaya ki imɛ ba ju uyoo mi ba, uyoo aghɔmani a tuma mi wɔ.

³⁹ Uyoo aghɔmani a tuma ni, imɛ ba vulu agha ayaye kɔ kide aghɔmani a ma mi ba, imɛ sang bɔ ka awii usang asing.

⁴⁰ Ka uyoo Ate mi wɔ si, nadidu aghɔmani asɔ kra Anɔ ni, ki va ma aipang ni nga ni, ashi na ɔkyuo utaa amaa, imɛ ki va sang nga awii usang asing.”

⁴¹ AYahudawa va duma kide ikwyi bɔ ni iYesu ka atɛri si, “Imɛ shi imila ni ishulu ka ayaya.”

⁴² AYahudawa si, “Ba iYesu wɛ ri ba, anɔ iYusufu aghɔmani ayo ye ate nga kina ayuru nga nadidu ba? Ikɛmbɔ sa ka akyakyua ri na asi, ‘Imɛ shulu ka ayaya?’”

⁴³ IYesu ba yira bɔ si, “Inu shee uduma ki ikwyi nu kina ace nu.

⁴⁴ Ba aghɔmani aki bra uba ukushi mi, in ba si Ate umani a tuma mi nga waa nga ba, imɛ ki va sang adidu ajiya ka awii usang asing.

⁴⁵ Awɔɔ kide ɛɛwɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng si, 'Nadidu bɔ ni ɔnɔng nga ki mɛɛ bɔ.' Nadidu aghɔmani akɔɔ, ki va mɛɛ kukushi Ate ni, aka ba ukushi mi.

⁴⁶ Ba aghɔmani akɔ nu Ate in ba si aghɔmani a kunu kukushi ɔnɔng ba, agna kɔ nu Ate.

⁴⁷ Aipang ni isɔ tɛri nu, nadidu aghɔmani ama aipang ni ashi nɔ ɔkyuɔ utaa amaa.

⁴⁸ Imɛ shi imila uma ɔkyuɔ.

⁴⁹ Ananirakpɛɛ nu la umanna ka aghumu, nadidu kindɔ ni akpuru bɔ.

⁵⁰ Ni imila umani ika shulu ka ayaya ka nadidu aghɔmani ala ni, aki kpoo nga ba.

⁵¹ Imɛ shi imila umani ika shulu ka ayaya. Nadidu aghɔmani ala imila ri ni, aki peni ɔkyuɔ ki ta kɔ sang asing. Imila ri ni inɔma ɛɛnɔma mi yɔ, ingɔ umani imɛ ki ma ka asing peni ɔkyuɔ."

⁵² AYahudawa ba tee aghɔ linang kina ace bɔ, asɔ ju si, "Nagyi wɔ ni ajiya ri ki ma ayɔ inɔma ɛɛnɔma nga ka ayɔ la?"

⁵³ IYesu ba tɛri bɔ si, "Aipang, imɛ sɔ tɛri nu inkini inu ta la nu inɔma ɛɛnɔma Anɔ Ajiya ki sa ayi nga ba ni, inu shi nu nɔ ɔkyuɔ kide nu ba wudu.

⁵⁴ Nadidu aghɔmani asɔ la inɔma ɛɛnɔma mi, na asɔ va sa ayi ɛɛnɔma mi ni, ashi na ɔkyuɔ utaa amaa, imɛ ki sang nga kɔ sang asing.

⁵⁵ Ka inɔma ɛɛnɔma mi ni, imila aipang yɔ, ayi mi ni, uma usa aipang yɔ.

⁵⁶ Nadidu aghɔmani asɔ inɔma ɛɛnɔma mi, na asɔ va sa ayi mi ni, ashi kide mi, imɛ kɔ shi kide nga.

⁵⁷ Kɔnɔ umani Ate akyuɔ tuma mi ni, kaya nga wɔ ni imɛ sɔ cɛ wɔ, kindii wɔ ni aghɔmani akpaa mi kina imila nga yɔ ni, aki peni ɔkyuɔ kaya mi.

⁵⁸ Imɛ shi imila umani ishulu ka ayaya. Ananirakpɛɛ nu la umanna, nadidu kindɔ ni, akpuru bɔ, nadidu aghɔmani ala imila ri ni, aki peni ɔkyuɔ ki ta kɔ sang asing."

⁵⁹ IYesu tɛri uma ri nadidu ka akyua umani asɔ mɛɛ kide ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ka aKafarnahum.

Iwɔɔ ɔkyuɔ ni ishi yɔ na amara ba

⁶⁰ Ace aghɔ bɔ na pam kide aghɔyii nga ya kɔɔ kindɔ ni, aba ju si, "Udii upii ri ni, ɔkɔ shiya, inga ki bra uyira wɔ?"

⁶¹ IYesu ye si aghɔyii nga sɔ pii na ace bɔ kaya umɛɛ nga ni, aba tɛri bɔ si, "Udii umɛɛ bra nu ikwyi wɔ?"

⁶² Nagyi wɔ ni inu kɔɔ wɔ ki ikwyi nu insi inu nu Anɔ Ajiya na asɔ kila nga ɔka umani aba wɔ?"

⁶³ Aghing nga ka ma ɔkyuɔ. ɛɛnɔma shi wɔ na akyuɔ uju ima ba. Upii ni imɛ tɛri nu ni, aghing nga kina ɔkyuɔ.

⁶⁴ Ace aghɔ bɔ shi wɔ kide nu na ata ma bɔ aipang ba." Ko kpaa ka akyua ni, iYesu ye aghɔmani ata ma bɔ aipang ba, kina aghɔmani aki gbura na wɔ.

⁶⁵ IYesu ba khimi utɛri si, "Uwu sa ni imɛ tɛri nu si, 'Ba aghɔmani aki bra uba ukushi mi, sa Ate ma nga akyuɔ.' "

⁶⁶ IYesu ya kpɛɛ upii nga ni, ajiya na pam kide aghɔyii ya nga, asɔ yii bɔ nga ba.

⁶⁷ IYesu ba ghulu ushɔ na apai si, "Inu wang kɔ sang nu?"

⁶⁸ ISiman iBitrus ba yira si, "Ate, ukushi inga wɔ na ayɔ ki kyaa? Ingo shina upii nɔ uka ma ɔkyuɔ umani ushi wɔ na amara ba.

⁶⁹ Ayɔ ma aipang, ayɔ va ye si ingɔ shi agha upipar ɔnɔng ra."

⁷⁰ IYesu ba yira bɔ si, "Imɛ hwiya aghɔ ushɔ na apai, aghaye nu ni ishɛɛ wɔ."

⁷¹ Asɔ yeni si iYahuda, anɔ iSiman Iskariyoti, ka anga ki gbura nga kɔ, ka anga ni aghaye nga kide ushɔ na apai.

7

Anayuru IYesu ta ma bɔ Aipang ni nga ba

¹ Aya sang ni iYesu ba kigor kide aGalili, ni ata wang nga ukyeng kide aYahudiya ba, ka aYahudawa na shiya kɔ akadɔ wang pii nga kɔ.

² Awii usra agya nɔ uzɔɔ aYahudawa ya sang ju,

³ ni anayuru iYesu ba tɛri nga si, "Ushi ɔdɔma ni ingɔ vuu kyang aYahudiya ka aghɔyii nɔ ya nu uma uwɔ ica nɔ ɔsɔ ju.

⁴ Nadidu aghɔmani awang na aye nga nagigang ni, aki shɔ nga ni uma na asɔ ju ba. Insi ingɔ su ju uma ri ni, yeni ɛɛkwyuɛ nɔ ka ajiya ye nɔ."

⁵ Ka ibɔ anayuru iYesu ta ma bɔ aipang ni nga ba.

⁶ Ni iYesu ba tɛri bɔ si, "Akyua mi kɔ sang wɔ ju ba, ukushi nu ni kwaligba akyua shi na kike.

⁷ Inu ni ashi ki bra wɔ tɔɔ nu nga ba, imɛ ni ashi ta wang mi nga ba ka imɛ ka tɛri utina akakiya ni aka ju.

⁸ Inu wor kya nu uka usra agya. imɛ ta ki kya mi ba, ka akyua mi kɔ sang wɔ ju ba."

⁹ IYesu ya kpɛɛ utɛri bɔ udibi uma ri ni, ava zɔnɔ laa nga ka aGalili.

IYesu kya usra agya ka Urushalima

¹⁰ Anayuru nga ya kpɛɛ uworu kya bɔ uka usra agya ni, iYesu va woru kɔ uyuyi, ata woru nga ka ayaye ba.

¹¹ AYahudawa su wang nga kɔ ɔkɔ usra agya, asɔ ghulu si, "Abi kɔ ni ajiya ri shi kɔ?"

¹² Kide ikir bajiya ni ajiya sɔ pii na ace bɔ kaya iYesu kɔ uyuyi. Ace aghɔ bɔ sɔ tɛri si,

"Ajiya adaduma nga." Ace agho bō si, "Kayi, aso dor ajiya wō."

¹³ Ni ba aghomani abra uteri ila iYesu kide bajiya ba, ka aso hwiri erēbata aYahudawa.

IYesu Mee kaya Usra Agya Uzōp

¹⁴ Aya fuma abiyate usra agya ni, iYesu va ghila nga ide ona Onong ki kpene umee.

¹⁵ Agha akakong aYahudawa va woo ica ki ghulu si, "Ikembo sa na ajiya ri ye uma nagigang ba si ako kya oko upila iwōo ba?"

¹⁶ IYesu va yira bō si, uma umani ime so mee ni, unga me bō ba, unga aghomani atuma mi bōp.

¹⁷ Nadidu aghomani hwiya uju ima ni Onong wang ni, aki ye si umee mi ba ko ukushi Onong, ba ukushi mi ba.

¹⁸ Aghomani amee uma erēkwyue nga ni, awang jōo erēkwyue nga kō. Ni aghomani aso jōo aghomani atuma mi ni, anga shi agha aipang, ni ashi nga ni utaa aipang ba.

¹⁹ iMusa nga mee nu ba? Ni ba ace aghomani aso yii umee ba?"

²⁰ ajiya va yira si, "Ingo shi nō ushee kide ngo. Inga bu bō wang pii ngo kō?"

²¹ IYesu va yira bō si, "Ime ju ima uwoo ica iye, ni inu woo ica nadidu nu.

²² iMusa ma nu upii si inu sho aghumu, anga kyō uju ba, ananirakpee bō. Kindo ni unu ka sho anano aghumu ka awii uwuru aYahudawa.

²³ In kini aki bra usho aghumu na ano ka awii uwuru aYahudawa ni ka aju imumani umee iMusa teri ni, ikembo sa ni inu kōo anaa wō nō umani ime ma erenoma okyuo ka awii uwuru?

²⁴ Inu ba teri ajiya ashuwa ni ima ni inu nu ni ica ba, inu teri ajiya ashuwa ni ima ushi na birbō."

IYesu nga shi Aghofoo?

²⁵ Na ace ajiya Urushelima teri si, "Ajiya ri nga na su wang na wang pii nga kō ri ba"

²⁶ Awē ni, aso pii ka ayaye, ata teri bō nga ice ima ba. Ta agha ite kō yira si anga shi aghofoo ni?

²⁷ Uwē ni, ayo ye uka ni ajiya ri kunu kō, akyua ni aghofoo aipang ki ba kō ni, ba agho ki ye uka ni a kunu kō ba."

²⁸ IYesu so mee kide ona Onong ni, ava sang erēyue si, "Inu ye mi, inu va ye uka ni ikunu kō. Ita bami ni erēkyuo erēkwyue mi ba. Agho utuma mi ni agha aipang nga, anga ni inu ta ye nu nga ba.

²⁹ Ime ni iye nga, ka ukushi nga kō ni ime kunu kō, anga tuma mi."

³⁰ IYesu ya teri udibi uma ri ni, ajiya nga va wang utra ukpene nga. Ni ba agho piya nga ba, ka akyua nga ta kō ju wō ba.

³¹ Kindo ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu, na aso ju si, "Ni, akyua ni aghofoo ki ba ni, aki ju uma uwo ica ka ace uma ni ajiya ri ju ni?"

Aghite aYahudawa wang kpene IYesu

³² AFarisiyawa kōo uma ni ajiya so teri kaya iYesu, ni afirist akakong kina aFirisiyawa va tuma agho sha ona Onong sa ya kpini nga.

³³ IYesu yira bō si, "Akyua ni iki ci kini nu si na zee, akpee ni iki vuu mi ukushi agho utuma mi.

³⁴ Inu ki wang mi, ni inu ta ki nu mi nga ba. Uka ni shiya ni uta ki bra nō uba ba."

³⁵ AYahudawa va pii na ace bō ki ju si, "Abi wō na ki kyaa kō na ayu ta ki peni yi nga ba? Ta aki kyaa ukushi aYahudawa na ku furu bō na shi kina aghomani ashi bō aYahudawa ba ni, ka aya mee aghomani ashi bō aYahudawa ba ku kadu ni?"

³⁶ Ikembo na aso yeni na si, "Inu ki wang mi, ni uta ki peni mi nga ba? Ikembo na aso yeni si "Uka ni ime shiya ni uta ki bra nō uba ba?"

Uta anyu Amusum uma Okyuo

³⁷ Awii upra usra agya, angō shi awii aghaghe usra agya ni, iYesu tara ki sang erēyue ki ju si, "Nadidu agho kōo usa amusum na ba ukushi mi ka aba sa.

³⁸ Nadidu agho ma aipang ni me ni, 'Avo mee amusum umee okyuo ki kunu kide ikwyi nga,' Kōno umani upii Onong teri ni."

³⁹ IYesu so pii kaya aghing Onong, anga ni agho ma aipang ni nga ki yira, ka agha akyua ri ni a ta kō ma bō aghing Onong ba, ka ata ku jōo bō iYesu ba.

Ajiya wang Iger kaya IYesu

⁴⁰ Ajiya ya kōo udi upii ni iYesu teri ni, ava ju si, "Aipang, adi agho ri nga si agho pii kō oqo Onong ra."

⁴¹ Ace agho bō va ju si, "Adi agho ri nga si aghofoo." Ki ta ka kyua ri, aghofoo ri ni aGalili nga na kunu wō?

⁴² Ba upii Onong teri si aghofoo ki kunu kide ute uDauda ba?" Aki va kunu ka aBaitalami, anifong umani uDauda kunu kō ba?"

⁴³ Anyu bajiya va kau kaya iYesu.

⁴⁴ Ace agho bō wang kpene nga, ba aghomani abra piya nga ba.

Utaa Aipang Agho ite AYahudawa

⁴⁵ Agho sha ya vuu bō ni, afirist akakong kina aghite aFarisiyawa va ghulu bō si, "Ikembo sa ni uta ba nu ni nga ba?"

⁴⁶ Agho sha nga va yira si, "Ba ajiya na ako pii kina ajiya ri ni ba."

⁴⁷ AFarisiyawa va teri agho sha si, "Inu ni ako dor nu wudii?"

⁴⁸ Ta ace agho shi wō kide agho ite ko aFarisiyawa ni ama aipang ni nga?

⁴⁹ Ni ikir bajiya ri ni ata ye bō ice ima kō umee iMusa ba, ibō ni agha anyu ababi bō."

⁵⁰ INikodimus aghomani akya ukushi iYesu ka akyua, agha aye kide bō, tēri bō si,

⁵¹ Kō umēē iMusa ni ayo taki bra bō uwa ajiya ashuwa ba, sa akōq ka anyu nga, ka ye ima ni asō ju."

⁵² Ava yira nga si, "Ingō ni agha aGalili nga na? Kra ide upii Qnong kō nu, ba ace aghō pii kō qō Qnong na ki ba ka aGalili ba."

Ayiri na akpenē kō Wang Aghēmē

⁵³ Kwinga va kyaa aca.

8

¹ Ni iYesu va wor kya izizē na ashe uzaitun.

² Ni kikyuating ni iYesu va ghila nga ide ɔna Qnong. Ajiya nadidu va ba bō ukushi nga, ava kō cica na asō mēē bō.

³ Na aghomēē iMusa kina aFarisiyawa va ba na yiri na akpenē nga na anyē kina aghēmē. Ava sa nga na tara ka fatē bō.

⁴ Na ava ju iYesu nga si, "Aghomēē, ayiri ri ni akpenē nga na nyē kina aghēmē.

⁵ Ni, umēē iMusa tēri si ataa ighō ri na atii sa akpuru bō. Ni ingō ni ingō tēri si ikē?"

⁶ Aghulu nga kindi ri ka mra nga, ka peni uvulu na ki kya ni ashuwa nga. Ni iYesu va kpikpo, ki wōq iwoq ki erēbō na anivō nga.

⁷ Aya dēē kō ghulu iYesu nga ni, ava sisang ki tara ki ju bō si, "Nadidu aghō na ashi nō uvulu ba ni akyō uta ayiri ri nō utii."

⁸ Ni iYesu va kpikpo ki dēē kō wōq ki erēbō.

⁹ Aya kōq kindō ni, ava dēē kō sang bō kō ukadu ka yila ye, kō kpaa ka aghō ite bō ki ta agha azazi bō, ki she iYesu nga ka yu nga, kina ayiri na tai kite nga.

¹⁰ Ni iYesu va sang ki tara, ki ghulu nga si, "Ayiri, abi na ashi kō? Ba aghō na awa ngō ashuwa ba ni?"

¹¹ Ava yira si, "Ba aghō ba." ni iYesu ju nga si, imē ma ta wa ngō nga ashuwa ba. wor, ni ba khimi uvulu kō ba."

IYesu nga shi Uyeri Ashi

¹² IYesu va khimi upeni na ajiya si, "Imē shi uyeri ashi. Aghō yii mi ta ki kyeng nga kide itii ba, aki peni uyeri okyuo."

¹³ Na afarisiyawa va ju iYesu nga si, "Ingō sō yeni erēkwuyē ngō shi aipang nga ni ingō yira kō ba."

¹⁴ IYesu va yira bō si, "Ko ni imē yeni erēkwuyē mi ni, uyira mi ni aipang nga, ki imē ye uka ni ukunu kō, kini uka ni iki kya mi kō. Inu ta ye nu uka ni ikunu kō ba kini uka ni ikya mi kō ba.

¹⁵ Unu ka kyua ashuwa kō kyoo ajiya. Imē ni ika ju mi ace aghō ashuwa ba.

¹⁶ Ko ni imē ki ju ashuwa ni, ashuwa mi ni aipang nga, ki imēē kayu mi ba, ka Ate mi na atuma mi shi kini mē.

¹⁷ Kide umēē nu ni awōq si, inkini agha pai tēri ima iyeng ra ni, iyyi yō na yira upii bō ka aipang nga.

¹⁸ Imē ni ika yeni erēkwuyē mi, Ate aghō tuma mi ni anga shi agha ipai."

¹⁹ Ava ghulu nga si, "Abi wō ni Ate ngō ra shi kō?" iYesu va yira bō si, "Inu ta ye mi nga ba, inu ta va ye nu Ate mi ba. Inu ta ye mi ni, Inu ta ye Ate mi."

²⁰ IYesu tēri upii ri ka akyua na asō mēē ka ayayo kōqō uka ni aka kyo ufē na aka ma kide ɔna Qnong. Kindō ni ba aghō ukpenē nga ba, ka akyua nga ta kō ju wō ba.

Uka ni iki Kya mi ni inu ta ki bra ukyaa ba

²¹ Ni iYesu va khimi utēri ajiya nga si, "Imē ki wor, inu ki wang mi, inu ki va kpuru nu kide uvulu nu. Uka ni iki kya mi ni, inu ta ki bra nu kyaa ba."

²² Udi sa ni agha ite aYahudawa va ju si, "Ushi ni, Aki pii erēkwuyē nga wō nu nga ni a ju si, 'Uka ni iki kya mi ni, inu taki bra nu kyaa ba?'"

²³ Ni iYesu va lite nō tēri bō si, "Inu shi ka erēbō, imē ni ikunu ka ayaya kō. Inu ni anga ashi ri bō, imē ni anga ashi ri nga ba.

²⁴ Qwō sa ni imē tēri nu si inu ki kpuru nu kide uvulu nu. Ka insi inu ta ma nu aipang si aghō ni imē tēri nu si imē shi ba ni, inu ki kpuru nu kide uvulu nu."

²⁵ Ibō va ghulu iYesu nga si, "Ingō ni inga?" IYesu va yira bō si, "Imē shi aghō ni imē tēri nu kō kpaa ka akyua.

²⁶ Uma shi wo na pam ni imē ki bra utēri kaya nu, ki imē ju nu ashuwa. Ni imē su tēri ashi uma ni imē kōng kukushi aghō na tuma mi kayu wō, na asō tēri aipang kō."

²⁷ Ajiya nga ta kpele bō si asu pii ni bō kaya Ate ba.

²⁸ Qwō sa ni iYesu ju bō si, "Akyua ni inu ki zēē Anō Ajiya ni, akyua ra kō ni inu ki kpele si imē shi nga. Inu ki kpele si ita shi mi kō uju kwikē nō ubra erēkwuyē mi ba, ka imē sō tēri ima ni Ate tuma mi kō.

²⁹ Aghō tuma mi shi kini imē, ata shee mi nga kayu mi ba, ka imē sō ju imumani awang kō agba akyua."

³⁰ Akyua ni iYesu sō tēri udibi uma ri na ajiya napam va ma aipang ni nga.

Anō Ibrahim

³¹ IYesu va tēri aYahudawa na ma aipang ni nga si, "In kini inu kō umēē mi ni, inu ni aghoyii mi bō anga aipang.

³² Ni inu ki ye aipang, aipang ki ma nu ulang."

³³ Ava yira nga si, "Ayo ni anō Ibrahim bō, ayo ta kō shi yi agira ace aghō ba. Ni

ikembō sa ni ingo sa ju si ayo ki peni ulang ni?"

³⁴ IYesu va yira bō si, "Aipang, iso tēri nu si, nadidu agho na aso ju uvulu ni agira uvulu nga."

³⁵ Agira ka ci nga ka aca ki ta kō sang asing ba, ka anō ni anga ɔna nga ki ta kō sang asing.

³⁶ Kindii ni insi anō ma nu ulang ni, inu ki peni ulang unga aipang.

³⁷ Imē ye ni inu ni anō Ibrahim bō, ni inu wang pii mi kō, ka inu ta yira nō umēē mi ba.

³⁸ Imē sō tēri nu imumani imē nu kukushi Ate mi, ni inu sō ju imumani inu kōng kukushi ate nu."

Isheē nga shi Ate nu

³⁹ Ava yira nga si, "Ibrahim nga shi ate ba yō." Ni iYesu va yira bō si, "Awasi inu na anō Ibrahim bō ni, inu ta kō ju uma umani Ibrahim ju."

⁴⁰ Imē ni ajiya nga agho utēri aipang anga ni imē kōng kukushi Qnōng, ni inu wang pii mi kō. Ibrahim ta ju idi ima ba.

⁴¹ Kindii ni inu sō ju imumani ate nu ka ju wō." Ni aYahudawa va ju si, "Ayo ni anō useshi bō ba. Qnōng nga shi Ate ba yō, anga ashi kayu nga Ate na ayo shi ni nga."

⁴² IYesu ju bō si, "Ate ju si Qnōng nga shi Ate nu ni inu ta kō yoo mi, ka ukushi Qnōng kō ni imē kunu kō, agha akyua ri ni imē wē kō kēē. Ita ba mi nō ubra ɛrēkwuyē mi ba, Qnōng nga tuma mi."

⁴³ Ikembō sa ni inu ta kpēlē nu upii mi ba? Ka inu ta bra nu ɔkōng umēē mi ba.

⁴⁴ Inu ni anga ate nu Isheē bō, ni inu wang ju imumani awang. Inga ni agho pili nga kō kpaa ka akyua awang nga aipang ba, ba aipang kidē nga ba. Akyua na aso tēri atēri ni aso yeni igħo nga kō, ka inga ni agha atēri nga, ate atēri nga.

⁴⁵ Ni imē sō tēri aipang, inu ta yira mi nga ba.

⁴⁶ Inga kidē nu ki bra uye ni uvulu nga? In kini aipang nga ni imē sō tēri ni, ikembō sa ni inu ta ma nu aipang ni imē ba?

⁴⁷ Agho na ashi angō Qnōng ni aka hwiri imumani Qnōng tēri. Ni inu ta hwiri imumani Qnōng tēri ba, ka inu ni angō Qnōng bō ba."

IYesu Cēē Ibrahim nga

⁴⁸ AYahudawa va yira nga ki ju si, "Aipang nga nō umani, ayo tēri si ingo ni agho aSamariya nga agho shi nu usheē ba?"

⁴⁹ IYesu va yira bō si, "Imē ni agho shi nō usheē nga ba. Imē sō ma Ate mi ughoghē wō, ni inu su vuu nō ughoghē mi kō."

⁵⁰ Imē sō wang ujo ɛrēkwuyē mi ba. Ace agho shi kō na nga sō wang mi wō, anga shi agho tēri ashuwa.

⁵¹ Aipang, imē sō tēri nu, agho na sō yii umēē mi ni ata ki kpoo nga ba."

⁵² Na aYahudawa va ju nga si, "Ka akyua ri ni, ayo ma aipang si ingo shi nō usheē. Ibrahim kina Atina Qnōng kō kpuru bō, ni ingo si, 'Nadidu agho na aso yii umēē mi ni ata ki kpoo nga ba.'

⁵³ Ingo kpaa kōng ucēē ate bayō Ibrahim ni? Inga ku kpoo, kindō wō ni agho pii kō ɔtō Qnōng kō kpuru bō. Ingo kpaa kini ingo ni ingaa ni?"

⁵⁴ IYesu yira bō si, "Inkini imē jō ɛrēkwuyē mi ni, udu ujo ɛrē ra ni uma wō ice ima ba. Agho na aso jō ɛrē mi ni anga shi Ate mi, aghomani inu sō tēri si anga shi Qnōng nu."

⁵⁵ Inu ta ye nu nga ba, ni imē ye nga. Awasi imē tēri nu si imē ta ye mi nga ba ni, imē ta kō tee agha atēri kini inu ni. Ni imē ye nga, imē ka va ju imumani wang si imē ju."

⁵⁶ Ate nu Ibrahim wē ni akō ɛkwiyifu nagigang ka apeni unu ufoṅo mi, anu wō, ki kō ɛkwiyifu."

⁵⁷ AYahudawa va tēri iYesu si, "Igho wē ni uta kō fuma ngō anyi ishi itōng ba, nō sō ju si ingo ye Ibrahim."

⁵⁸ IYesu tēri bō si, "Aipang, imē sō tēri nu, ata kō jee Ibrahim nga ni, imē shi kō."

⁵⁹ IYesu ya tēri udii upii ri ni ava kpaa atii na wang taa nga kō. Ni iYesu va sō ɛrēkwuyē nga, ki kunu nga kidē ɔna Qnōng.

9

IYesu Ma Aghomani Ajee nga na ashi Afoo Ukyoo Uka

¹ IYesu sō wor wudu ni, ava nu ace ajiya ni kō kpaa kō ujee nga ni afoo nga.

² Na aghoyii nga va ghulu nga si, "Aghomēē, uvulu inga wō sa ni ajee ajiya ri na shi afo ɔr? Uvulu nga kō, ta uvulu aghojee nga kō?"

³ Ni iYesu va yira bō si, "Basi ajiya ri kō aghojee nga vulu ba, ni ajee nga afoo ka yeni ubra Qnōng kō."

⁴ Iyiya yō ni ayo lite nō uju utina aghomani atuma mi ni ɔnōng shi kō. Atii ki ba, ni ba agho ki bra uju utina ba.

⁵ Insi imē shi ka ashi ni, imē shi uyeri ashi."

⁶ Aya tēri kindii ni ava ta akpe ki ɛrēbōng, ki zō ɔr ɛrēbōng, nava vo ɛrēbōng na azō ɔr ki coo ki ica ajiya nga.

⁷ Aju ajiya nga si, "Wor, ya hwuru ica ngō ka amusum igħo aSiluwam." Idi igħang ri yō shi "Utuma." Na ajiya nga va wor kiya hwuru ica nga, ki vuu ni ica sō kyoo uka.

⁸ Agha ayayo nga kina agho ka kyoo nga kō shōr ka akyua, aju si, "Ba ajiya ri nga ka shōr ra ba?"

⁹ Ace agho bō va ju si, “Anga.” Ace agho bō si, “Kayi, alile ace wō.” Ni, ajiya nga va yira ki kirəkwyue nga si, “Aini, ime shi ajiya nga.”

¹⁰ Ibō va ghulu nga si, “Aju nagyi wō ni ica ngo fōmō?”

¹¹ Ava yira bō si “Ajiya na aka yoro si iYesu ra nga zoō erebōng ki coo mi ki ica. Ateri mi si ime ya hwuru ka ighōng aSiluwam. Imē va kyaa ki ya hwuru ni ime tee agho ukyoo uka.”

¹² Ibō va ghulu nga si, “Abi kō na ajiya shi kō?” Ava ju si, “Ita yemi ba.”

AFarisiyawa wang uye upeni ukyoo uka Afoo

¹³ Na ajiya nga va kyaa na aghojee nga na shi afoo ka kyua ukushi aFarisiyawa.

¹⁴ Awii uwuru aYahudawa kō ni iYesu zoō erebōng ki fōmō ajiya ri ica wō.

¹⁵ Kindō wō ni aFarisiyawa va ghulu nga si, nagyi wō na apeni ukyoo wō. Ni ajiya nga va ju si, “Azoō erebō ki coo ki ica mi, ni ime hwuru, ka akyakyua ri ni ime ka kyoo uka.”

¹⁶ Ace aFarisiyawa va ju si, “Ajiya ri ni oqo ushi Onong wō na akunu wō ba, ka aka yii nga onong awii uwuru aYahudawa ba.” Ni ace agho bō ghulu ki ju si, “Nagyi wō na ajiya ushi nō uvulu ki ju uma uwo ica kindii wō?” Ni agho bō va kau.

¹⁷ Ni ava khimi ughulu ajiya nga si, “Ikembo nō ingo ki teri kaya erəkwyue ajiya ri, ka ingo na afōmō ngo ica?” Ajiya nga va yira bō si, “Atina Onong nga.”

¹⁸ Aghakakōng aYahudawa ni, ata ma bō aipang si ajiya ri shi afoo kō kpaa ka akyua ba, ni akyakyua ri ni aka kyoo uka ba. Kindō ni, ava tuma na aghojee nga.

¹⁹ Ava ghulu bō si, “Adi agho ni anō nō ngaa? Inu si ajee nga ni ashi afoo? Ni, aju nanyi na asō bra ukyoo kakyakyua ri?”

²⁰ Ni aghojee nga va yira si, “Ayo ye si anō bayō wē ri, ni ajee nga na ashi afoo.

²¹ Ayo ni, ayo ta ye yi unga ni aju na asō kyoo uka kakyakyua ri ba, ayo ta ye yi agho ni afōmō nga ica ba. Inu ghulu nga, ashi nga ananō ba, aki teri na anyu nga.”

²² Aghojee nga teri kindii ka atē erebata aghakakōng aYahudawa, ka kō kpaa ka akyua ni aYahudawa ku ju si nadidu agho ni aju si iYesu nga si aghofoo ni, aki kla nu ka oqo takwyue aYahudawa.

²³ Qwō sa ni aghojee nga ju si, “Ashi nga ananō ba, inu ghulu nga.”

²⁴ Ni aFarisiyawa va khimi uyoro ajiya ni ajee nga na ashi afoo kō kpaa ka akyua, ki ju nga si, “Teri aipang kō ujoō Onong. Ka ayo ni ayo ye si ajiya ni ama ngo ukyoo uka ri ni agho uvulu nga.”

²⁵ Ni ava yira ki ju bō si, “Ko ni agho uvulu nga, ni ime ta ye mi ba. Ima iye yō ni

ime ye, akyua nishi afoo, kindi ni ime kyoo uka.”

²⁶ Ava khimi ughulu nga si, “Ikembo na ju ngo? Afōmō ngo ica nagyi?”

²⁷ Ava yira bō si, “Imē kō teri nu, inu ta kō nu ba. Ikembo sa ni inu wang va khimi oqō kō? Ta inu wang kō tee aghoyii nga ni?”

²⁸ Ava ciya ajiya nga si, “Ingo tee shi aghoyii nga, ka ayo ni, aghoyii iMusa bō.

²⁹ Ayo tee ye si Onong pii kini iMusa, ni, ajiya ri ni ayo ta ye yi uka ni akunu wō ba.”

³⁰ Ni, ajiya nga va yira bō si, “Aidi ni ima uwo ica ye! Inu ta ye nu uka ni akunu wō ba, awē ni afōmō mi ica!

³¹ Ayo ye si Onong ka kō nga agho uvulu ba, ni aka kō agho shōr nga, ki ka va yii upii nga.

³² Kō ukpaa ka akyua ni aker ashi ni ata kō kō bō si ace agho fōmō ica agho ni ajee nga na ashi afoo ba.

³³ Ajiya ri ni, awasi ukushi Onong wō ni akunu wō ba ni, ata kō bra nga uju ice ima ba.”

³⁴ Ava yira nga si, “Ungo aghoni ajee ngo kidē uvulu, uwang mē ye ta?” Ni, ava kla nga.

Ufoo unga Aghing

³⁵ IYesu kō ila si akla ajiya nga, Aya peni nga ni, ava ghulu nga si, “Ingo ma aipang na Anō Ajiya ni?”

³⁶ Ajiya nga va yira si, “Ate, inga shi agho? Teri mi ki ma aipang ni nga.”

³⁷ IYesu teri nga si, “Ingo nu nga, anga shi agho upii ni ngo.”

³⁸ Ni ajiya nga va ju si, “Ate, ime ma aipang.” Ava jōo nga.

³⁹ IYesu va ju si, Imē ghila ashi ri wō ki ime teri ashuwa, ka aghoni aka kyoo bō ba ni apeni ukyoo, agho ukyoo ni asa tee afoo.”

⁴⁰ Ni aFarisiyawa ushi kō ukadu ya kō kindō ni, ava ju nga si, “Ungo sō ju si ayo ni afoo bō wudu?”

⁴¹ IYesu va teri bō si, “Awasi inu ni afoo bō ni, inu ta shinu na alaki uvulu ba. Ni, inu si inu kyoo ni, alaki uvulu nu ni ashiya.

10

Aghocee kina atēm nga.

¹ Aipang nga ni isō teri nu, aghomani aghila nga ishu na atēm ka anyu ghila ba ni, aghila ka ace anyu ni, anga na ayi ngaa.

² Aghomani aghila ka anyu ni, anga shi agho shi na atēm.

³ Agho sha atēm ka fōmō nga oka, atēm ka kōng erewyue nga, aka yoro bō nō uca bō.

⁴ In kini awoo bō ka asing ni, aka woru kite bō, atēm ka yii nga ka aye erewyue nga.

⁵ Aki yii bō akyang ba, aki tēbō ka ata ye bō erewyue nga ba.

⁶ IYesu tɛri bɔ idi ighang upii ri, ibɔ ni ata kpele bɔ imu tɛri nga ba.

⁷ IYesu va khimi utɛri bɔ si, "Aipang nga ni iso tɛri nu, imɛ sa anyu ughila atɛm.

⁸ Aghɔmani aba ku kite mi ni ayi bɔ, atɛm ka va kɔ bɔ bu ba.

⁹ Imɛ sa anyu, aghɔmani aghila ukushi mi imɛ ki foo nga, aki ghila ka kunu ngaa, aki peni imu wang nga.

¹⁰ Ayi ka ba ki va yi, ki pili, ki bra wo. Imɛ ba ki ɛbɔ peni okyuɔ, ki ɛbɔ peni wɔ na giga.

¹¹ Imɛ sa aghɔcee adaduma. Aghɔcee adaduma ka ma okyuɔ nadidu ka atɛm.

¹² Aghɔ ju utina umani na abiba ni ngaa sa cee atɛm ne, inga na aghɔ cee ngaa ba, atɛm na ngaa ba. Inkini ava aghumu ba ukushi bɔ ne, a ki shiri atɛm ka te ngaa. Ava aghumu ki kpeni atɛm ka kiya bɔ nadidu.

¹³ Aghɔ utina umani abiba ni ngaa ki te ngaa kɔ ufɛ bɔ na aja ngaa, ba ima ni iduma ngaa na atɛm ba.

¹⁴ "Imɛ sa aghucee adaduma. Iye amɛɛ atɛm, amɛɛ atɛm ye mi,

¹⁵ Kini umani ni imɛ ye ate mi, ate me ma na ye mi. Ika ma okyuɔ mi ka atɛm.

¹⁶ Imɛ si na atɛm nga mani ashi bɔ udi ishuru ri ba. Imɛ ki vu ne bɔ. Ka aki kɔng ɛrɛwyuɛ mi, aki ba ishuru iye, aghɔ cee agha ye.

¹⁷ Ima ni sa ni ate mi ka Yoo mi idi, ika ma okyuɔ mi ki va kpaa wo ko.

¹⁸ Ba aghɔ mani aki kpaa mi okyuɔ wo, imɛ ma wo ki kirikwyi mi, imɛ shina ɛrɛgorɔ ni ki ma wo ko, imɛ shi ni ɛrɛgorɔ ni ki kpaa wo kɔ. Ima ni ate mi tɛri mi si iju idi."

¹⁹ kindu ne aYahudawa va de ku ola inang kina acee bɔ.

²⁰ Na pam ki idɛ bɔ va tɛri si asa ni ushɛɛ aghɔ tiyagha ngaa. Ikɛmbɔ sa ni inu so kɔng nga?

²¹ Acee aghɔ va tɛri si, "upii ri ni nga aghɔ shi nu ushɛɛ wo ba. To ni ushɛɛ ki bara ufumu ica afoo?"

²² Akyua ya ju nga usra agya uma ɔna ɔnɔng ka Urushelima, akyua ra ni iriwe shi wo.

²³ IYesu kyeng ke da izɔgɔ ɔna ɔnɔng na iSulemanu vra.

Izɔgɔ iSulemanu.

²⁴ AYahudawa ba ghɛmɛ nga, ki tɛri nga si "Ayo ki sha ki ita ka agbawii nɔ ingo shɛɛ yi kɔ ughulu ikwyi yi? Insi ngo shi iKristi ni, tɛri ayo ka ayaye."

²⁵ IYesu va yira ki tɛri bɔ si "Imɛ kɔ tɛri nu, inu taa ma nu aipang ki yira ba. Utina ni imɛ sɔ ju nɔ uca Ate mi ni, inu ki ye ta kɔ imɛ ni ingaa.

²⁶ Inu taa ma nu aipang ba, ki inu shi nɔ atɛm mi ba.

²⁷ Atɛm mi ka kɔng ɛrɛwyuɛ mi, imɛ ye bɔ, ibɔ kɔ ye mi.

²⁸ Imɛ ka ma bɔ okyuɔ umani ushi wo na amaa ba. Aki kpuru bɔ nga ba, ba aghɔ umani aki yira bɔ kɔ ki ivɔ mi.

²⁹ Ate mi na ama mi atɛm ni, acee kwinga nɔ ughoghe. Ba aghɔ umani aki yira bɔ kɔ ki ivɔ Ate mi.

³⁰ Imɛ kina Ate mi shi aghaye ra."

³¹ AYahudawa va khimi uyɛri atii na wang taa nga kɔ.

³² IYesu va yira ki tɛri bɔ si "Kidɛ nɔ upam ni imɛ ju nu kukushi Ate, kaya uligba wɔ kidɛ ni inu wang taa mi na atii?"

³³ AYahudawa va tɛri nga si "Ba si iyi wang taa ngo na atii kidɛ utina ɔdɔdɔma ni ingo ju wɔ ba, ingo sɔ tɛri upii ububi ɔnɔng wɔ sa." Ingo aghɔ mani ingo sa ajiya ni ingo wang yenɛ ɛrɛkwyuɛ ngo si ingo sa aghaye ra kina ɔnɔng."

³⁴ IYesu va tɛri bɔ si "Awɔ kide umɛɛ iMusa si, ɔnɔng tɛri si, inu ni inɔng yɔ".

³⁵ Ayu ye si nadidu upii ɔnɔng na awɔ nɛ ushi wɔ atɛr ba. Insi ate tɛri aghɔmani asɔ hwiri upii nga si 'inɔng' yɔ ni,

³⁶ Imɛ, aghɔmani ate hwiya ki tuma mi ka ashi ri ni, inu wang tɛri si utina ujer amara ni iso ju, nɔ umani imɛ tɛri si, 'Imɛ ni Anɔ ɔnɔng nga'?

³⁷ Insi uma umani Ate mi sɔ ju bɔ ni imɛ sɔ ju ba ni, inu ba ma aipang ni imɛ ba.

³⁸ Insi uma bɔ ni imɛ sɔ ju ni, inu ta ma nu aipang ba ni, inu sa ma aipang ni uma ni inu kyoo ni imɛ sɔ ju, Ate shi kidɛ mi, imɛ kɔ shi kidɛ nga."

³⁹ Ava ma ɛrɛkyuɔ na wang kpɛnɛ nga, ava sang nga kidɛ bɔ.

⁴⁰ IYesu va sang nga ki kyaa anyu ɛrɛyema Urdun uka ni iYahaya ju iminimini kɔ ukpaa ka akyua, ni aci ya kɔ ukaa.

⁴¹ Ajiya na pam va ba ukushi nga, ni asɔ tɛri nga si "IYahaya ka ju nga uma uwo ica kindi ba, imumani a tɛri ka ajiya ri ne aipang nga."

⁴² Kɔ ukadu ra ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu.

11

Ukpo iLazaru

¹ Ace Ajiya shi wɔ na ayɔrɔ nga si iLazaru aghɔmani a sa shi akyuɔ ba ka aBetani. Ki ifɔng iMaryamu kina anayuru nga iMatta.

² iLazaru aghɔmani ashi akyuɔ ba ni anayuru iMaryamu nga, anga shi aghɔmani asa coo Ate iYesu nga anyɛ uvɔng ki ifra na va cira wɔ ni ufarikwyi nga ra.

³ Anayuru va tuma kukushi iYesu, ki tɛri si "Ate, aghɔmani ngo yoo ra ni, ashi akyuɔ ba".

⁴ IYesu ya kɔng kindɔ ni, ava tɛri si "Udumu ri ta ki sa wɔ nga ukpo ba, ɔki ba nɔ ujoɔ kukushi Onɔng ka brɛ Anɔ nga."

⁵ IYesu yoo iMatta kina anayuru nga, kina iLazaru.

⁶ Kindɔ ni aya kɔɔ si iLazaru shi akyuɔ ba ni, ava khimi awii apai kɔ ɔka umani ashi wɔ.

⁷ Aya kpɛɛ ni ava tɛri aghoyii nga si, "Ayo vuu yi aYahudiya".

⁸ Aghoyii nga va tɛri nga si, Aghomɛɛ, awii ri ni aYahudawa wang taa ngo na atii, ni ingo wang va kya ngo ukadu?"

⁹ IYesu va yira bɔ si, "Ba si awa ushɔ na apai yɔ shi awii aye ba? aghomani a wang kyeng kidɛ uyeri ni aki kpa nga afra nga ba, ka akyoo uyeri ashi ri.

¹⁰ Aghomani asɔ kyeng kidɛ itii ni, aka kɛr ifra nga ka uyeri shi wu ya ba".

¹¹ Aya kpɛɛ utɛri bɔ udu umara ni, ava khimi utɛri bɔ si "Aghikyo yi iLazaru sɔ mor wu, imɛ ki kyami ki imɛ ya sang ngaa kɔ mor".

¹² Kindɔ ni aghoyii nga va tɛri nga si, "Ate, inkini umor wɔ ni, aki lɛni".

¹³ IYesu yɛni si iLazaru ku kpɔɔ wu, ɛbɔ aghoyii nga kpaa si asɔ umɔr wulu wu ni.

¹⁴ IYesu va tɛri bɔ ka ayaye si, "iLazaru kɔ kpoo.

¹⁵ Inu bɔ sa ni imɛ shi ni ikwyifu nɔ umani imɛ shimi ya kɔ ka ba, ki inu ma aipang. Ayo ba wolu ka ayo kya yi ukushi nga".

¹⁶ IToma aghomani ayɔrɔ si iDidimos va tɛri anayuru nga, aghoyii si, "Iyi ma kɔ kɛɛ, ki iyi ya kpuru yi kina nga".

IYesu nga usang kɔ ukpo kina ɔkyuɔ.

¹⁷ IYesu ya fɔma ukadu ni, ava kɔng si, iLazaru kɔ la awii anari kidɛ alɔr nɔ umani anaa wɔ.

¹⁸ ABetani shi ka yayo kina Urushelima, ɔtɔɔ bɔ cɛɛ wɔ ikang itai ba.

¹⁹ AYahudawa na pam sɔ ba na abili iMatta kina iMaryamu nɔ kpɔɔ anayuru bu.

²⁰ Ni iMarta ya kɔng si iYesu wo di ni, ava kunu ki ya sa ngaa asho nu ba. Ni iMaryamu va ghila ngaa ka aca.

²¹ Kindu ni iMarta ba tɛri iyesu ngaa si, "Ate, da sa aku shi wo ni anayuru nga ta kɔ kpɔɔ ngaa ba.

²² kɔ ka akyuakyuari ni iye ni onɔng ta ma ngo imumani ngo sɔrɔ nga".

²³ IYesu va tɛri ngaa si, "Anayuru ngo ki sisang".

²⁴ Ni iMarta va tɛri nga si, "Iye ni aki sisang ka awii utaa amara".

²⁵ IYesu va tɛri nga si, "Imɛ sa aghomani iki sang aghɔ kpuru, aghomani a ma aipang ni mɛ ni, kɔ na akpɔɔ ni aki ɔkyuɔ.

²⁶ Aghomani a sa akyuu ni, aka ma aipang ni mɛ ni, aki ci ka fuma sang asing aki kpɔɔ ngaa ba. Ngo ma aipang ni mɛ?"

²⁷ IMarta ba tɛri nga si, "ima aipang ate, "Eɛ, Ate, ima aipang ngo sa aghɔfoo ra, anɔ Onɔng aghomani aki ba asing ri".

IYesu ci.

²⁸ A ya tɛri kindɔ ni, a va wor ki ya yɔrɔ anayuru nga iMaryamu, ki tɛri si, "aghomɛɛ a ba, asi ngo ba."

²⁹ A kɔng kindɔ ni, ava ju kaisa ki sisang ki kyaa ukushi iyesu.

³⁰ IYesu kɔ sang nga ɔghila ngaa idi ifɔng ba. A shi kɔ ka ni iMarta sa ngaa ashɔ ko.

³¹ Amara ni aYahudawa na si kini imaryamu na abili ngaa va nu na kunu ngaa asing ni, a va ki yi ngaa akpaa si aki kyaa ɔka alo ngaa ni, ka ya ci kɔ kadu ni.

³² Ni iMaryamu ya fuma ɔka ni iYesu shi wɔ ni, anu ngaa ni, a va kpaa ki tɛ nga, ki tɛri si, "Ate, da si ngo shi wɔ ni, anayuru mi ta ku kpɔɔ ngaa ba."

³³ IYesu ya nu na asu ci ni, aYahudawa na keng kini ngaa ɛbɔ ma na su ci ni, ima va lo ngaa ke ikwyi na giga.

³⁴ A va tɛri si, "Abi wu inu naa nga ko?"

A va tɛri ngaa si, "Ate ba kɔ ba nu."

³⁵ Amaa ra ni iYesu va ci.

³⁶ Kindu ni aYahudawa va tɛri si, "kara mani a yoo ngaa!"

³⁷ Acee aghɔ bɔ ki de bɔ va tɛri si, "A fumu ica afɔɔ ra ni, ikɛmbɔ sa ni ata ju nga umani ajiya ra ki kpɔɔ ngaa ba?"

IYesu sang iLi'azaru ngaa.

³⁸ IYesu ghɛmi duma wɔ ki ikwyi nga na giga, a va kyaa ɔka alo nga. Alo nga ni utii ughoghɛ bɔ na a dara ayu kɔ.

³⁹ IYesu va tɛri bɔ si, "Inu yini utii wɔ."

Amaa ra ni iMarta anayuru aghomani akpɔɔ va tɛri iYesu si, "Ate, aki shi kɔ yuu kindi, asa awii anari ku mani akpɔɔ."

⁴⁰ IYesu va tɛri nga si, "Imɛ tɛri ngo si inkini ngo ma aipang ni ngo ki nu ujoɔ Onɔng ba?"

⁴¹ A va yini utii wɔ. IYesu va sang irikwyi nga ka ayaya ki tɛri si, "Ate, isa ngo iza ni ngo kɔng mi.

⁴² Iye si ngo ka kɔng mi kɔ agba akyua, i tɛri kindɔ ka ajiya na shi kɔ kawɛ ri ni ama aipang si ngo tuma mi.

⁴³ A tɛri kindɔ ni a va sang ɛrɛyue ka yaya ki tɛri si, "iLi'azaru kunu!"

⁴⁴ Aghomani akpɔɔ va kunu, ifra nga kini ifɔng nga na loru na ageɛ nɔ uma ko, ibate nga ni ayuru na uma ni anaa nga kɔ.

IYesu va tɛri bɔ si, "inu shiri nga, ka wor."

Alor IYesu ngaa anyu ababi.

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; ILuk 22.1-2)

⁴⁵ Amara ni aYahudawa na ba ubili uMaryamu ngaa ba nu ima ni iYesu ju ni, ava ma aipang kukushi nga.

⁴⁶ Ace agho bo va wor ki kyaa bo kukushi aFarisiyawa, ki ya teri bo ima ni iYesu ju.

⁴⁷ Kindo ni Afirist akakong kina aFarisiyawa va curu agha akakong oko oka. A va ghulu bo si, "Ikembo no inu su ju? Ajiya ri we ni asu ju uma uwo ica na gigang!"

⁴⁸ Insi iyii sheri nga na aju uma ri ni, naidu ajiya ki ma aipang ku kushi nga, kindo ni aRomawa ki ba ka va kpaa ifong yi wo kina Onong yii ko!"

⁴⁹ Kide bo ni acee ajiya shi wo ni ayuru nga si ikayafa aghumani ashi kide afirist akakong ka ayii ra, a va teri bo si, "Inu ta ye nu ice ima ba ko na ji!"

⁵⁰ Inu ta kra nu ba, ushi uduma na ajiya ayeng kpoo ka ya ajiya na pam, no mani a teri si ajiya na didu bo na kpuru bo."

⁵¹ Udii upii ni iKayafa teri ni, unga yoo irikwyi nga wo ba, ka nga si aya aghaghe nga aFirist ayii ra, ayeni nga kide aghing si iYesu ki kpoo ka aya ajiya na didu.

⁵² Ba si aYahudawa ka yu ba, ka curu ano Onong aghomani ashi ko ucee no ka na pam ka ba ajiya aye ra.

⁵³ Imu kpeni ka awii ni, aba taa ayuu aghu mani aki pii iYesu nga wo.

⁵⁴ Kindu ni iYesu ta su keng nga ka ayaye kide aYahudawa ba, aba she uka, ki kyaa ifong ni sa yayo kina aghumu, ki ghila ngaa ifong na yuru si iFrayim. oka du wu ni a va ce wo kina aghoyii nga.

⁵⁵ Awii sra agya ubulu nga aYahudawa ya sang ba ni, Ajiya na pam va ba ifong Urushelima ka ba huru akwyi bo na ki sa awii usra agya.

⁵⁶ Ade ku wang iyesu ngaa, ati tara ko ka ushor Onong na aghulu acee bo, asu teri si, "ikembo ni inu nu? Aki ba usra agha ri?"

⁵⁷ Kindo ni aFirist akakong kina aFarisiyawa ko lor ayuu si, aghomani aye oko mani iYesu shi wo ni, agho ba teri bo ki ebo ya kpeni nga.

12

*A coo iYesu nga ayii uvong ka aBetani.
(Imat 26.6-13; IMar 14.3-9)*

¹ Usra agya ubulu ya se awii atin ni, iYesu va kyaa aBetani, oka ni iLazaru aghomani iYesu sang ngaa a shi wo

² ko ka du wu ni a keri nga imila atii ko, iMarta ngaa ka wu imila, iLazaru shi agha ayeng ki de aghumani ni ala imila kini iYesu.

³ uMaryamu va kpaa ayi uvong kide abiya ate abo unardi nga ni a shini ofe na giga, ki coo iYesu ngaa ki ifra ki cira wo ni

fuu irikwyi nga. oka na didu ona va ba ni avong.

⁴ Amara ni iYahuda Iskariyoti, agha ayeng ki de aghoyii ngaa, aghomani aki gbara iYesu nga wo, va teri si,

⁵ "Ikembo sa ni ata gbara bo ayi uvong ri wo ka aya na ofe aji usho atai ka va ma agho shi na amiri ba?"

⁶ iYahuda teri udi upii ba si a duma na agho shi na amiri ba, ki nga ni ayi ngaa. Nga ka ko ipa no ofe, ki de wo ni aka sa yi wo.

⁷ iYesu va teri nga si, "sheri nga ya, ka akyo ayi ri sa awii ni aki naa mi wo ngaa to wo bo.

⁸ Ko a gba awii ni agho wang ka shi kini inu, inu ma ni ba ko agba wii ni inu shi kini ime ba.

Ataa ILazaru ngaa ayuu ababi.

⁹ Ikir ma ajiya aYahudawa ya kong si iYesu shi ko ka we ni, a va ba, ba si iYesu ngaa ni aba ukushi nga ka yu nga ba, ama ni ibo nu iLazaru aghomani asang nga ko kpoo.

¹⁰ Kindo ni aya akakong aFirist a va taa ayuu si asu pii iLazaru ngaa wo.

¹¹ Ki iLazaru ngaa sa ni aYahudawa na pam su sheri aFirist bo na ma aipang ni iYesu.

iYesu ghila Urushelima.

(Imat 21.1-11; IMar 11.1-11; iLuk 19.28-40)

¹² Ni ikyua ni ikir baijiya na ba usra agya ubulu ni, a va kong si iYesu ashii ko utiya uba Urushelima.

¹³ A va yeri ayaa udabinu ki kunu bo asing, ki ya sa nga asho, na sang ayuu na teri si,

"Ujoo!"

Ayuu adaduma ka aghomani aki ba ko uca ate!

Ayuu adaduma ka agom nga Israila!"

¹⁴ iYesu peni acee ano Izaki ni a va kila nga, kini imuma ni awoo si,

¹⁵ "Inu ba kong erebata ba, inu ajiya Urushelima.

Agom no udii ka ya ano Izaki!"

¹⁶ Ko kpaa ka amara ni aghoyii nga ta kpai bo imumani a ju ra ba, a ya kpee ubre iYesu nga ni, a va kpai si iwoo na awulu ra ni ka ya irikwyi ngaa iYesu, umaa keng na brebo ko no ma ni awulu.

¹⁷ Aghomani a shi kini nga ka kyua na yoro iLi'azaru ngaa na kunu ki da alo ni, ki sang ngaa ko kpoo, a de ko teri ajiya imumani iYesu ju.

¹⁸ Ajiya na giga kyaa ki ya sa nga asho, ka kɔŋ ima uwo ica na aju.

¹⁹ Amaa ra ni, aFarisiyawa va pii kina anayuru bɔ si, "Inu kra, inu ta biya nu ula ɛrɛkyuɔ nga ba, ashi ri na didu su yii nga!"

Acee Helenawa kra iYesu ngaa.

²⁰ Kide aghɔmani aba shɔr ka wii usra agya ubulu ki ɛbɔ ba jɔɔ ni, Helenawa shiya.

²¹ A va ba ukushi IFilibus, agha aBetsaida ka AGalili, ki tɛrɛ nga si, "Aya aghaghe, iyi wang pii kini iYesu."

²² IFilibus va wor ki ya tɛrɛ Andarawus ngaa, ni ka pai bɔ va kya ki ya tɛrɛ iYesu ngaa.

²³ IYesu va yara bɔ si, "Akyua ku ju na brɛ anɔ ajiya.

²⁴ Aipang ngaa ni imɛ sɔ tɛrɛ ngo, in ba si ikir alkama ki ɛrɛbɔ ni kpɔɔ yu ba ni, iki cɛ ki yu bɔ. Inkini i kpɔɔ yu ni, iki ma anɔ na pam.

²⁵ Naidu aghɔmani yoo ɔkyuɔ nga aki shiri wo. Aghɔmani a toro nga ɔkyuɔ nga ka ashi ri ni, asu sheri wo ya ka ki pɛni ɔkyuɔ ka awii taa amaa.

²⁶ Aghɔmani awang ju mi utina ni, aki yii mi. ɔka ni imɛ shi wo ni aki yii mi ka ju mi utina. Ate mi ki jɔɔ aghɔmani asu ju utina mi."

IYesu pii kɔ mani ngaa ki kpɔɔ.

²⁷ "Akyuakyuari ni imɛ huri ikwyi mi ni isɔ lo. Ikɛmbɔ ni imɛ su tɛrɛ? 'Ate, foo mi ka adidi akyua?' Akau, imɛ ba don adidi ri akyua kɔ.

²⁸ Ate, brɛ uca ngo."

Upii va kunu ka yaya si, "Ikɔ brɛ ngaa, iki va ghɛmi ubrɛ ngaa kɔ."

²⁹ Ikir bajiya ni shiya, ko pii ni, a va tɛrɛ si, "Aini iriviya kɔ," Ace ghɔ bɔ si, "Atuma ɔnɔng ngaa pɛni."

³⁰ IYesu va tɛrɛ bɔ si, "Upii ri ba ka ya inu kɔ, ba si ka ya imɛ wɔ ba.

³¹ Akyua ri kɔ ni aki tɛrɛ ashi ri ashuwa kɔ, Akyua ri kɔ ni aki tumu aghɔ ɛrɛgom ashi kɔ.

³² Inkini aya sang mɛ kɔ ka ashi ri kɔ ni, iki curu ajiya ka ba ukushi mi."

³³ IYesu tɛrɛ kindɔ ki ngaa yeni bɔ ighɔ kpɔ ni ngaa ki kpɔɔ

³⁴ Ikir bajiya va tɛrɛ iYesu si, "Aini, umɛɛ ba yɔ tɛrɛ iyi si, aghɔfoo ki cɛ kini awii sang ashi. Iya ya wo ni ngo su tɛrɛ si aki sang Anɔ Ajiya ka yaya? Ngaa si adidu anɔ ajiya?"

³⁵ IYesu va tɛrɛ bɔ si, "Uyeri shi wo kini inu ka akyua na a zɛɛ kɔ. Inu keng akyua ni uyeri shi ki ni inu, ka itii ki ba. Aghɔ keng ki itii ta ye ngaa uka na ki kyaa kɔ ba.

³⁶ Inu ma aipang ni uyeri, ka akyua ni ushi kini inu, ki inu tee anɔ yeri."

AYahudawa va dɛ kɔ toro bu ma aipang ni iYesu.

Iyesu ya kpɛɛ tɛrɛ udii upii ri ni, a va sang ngaa ki ya sho irikwyi nga ki dɛ bɔ.

³⁷ Kɔ nu mani iYesu ka ju uma uwo ica ki ite bɔ ni, ama ni ataa ma bɔ aipang kɔ ukushi nga ba.

³⁸ Udii umari hwura ka ya imumani atuma ɔnɔng Ishaya tɛrɛ si,

"Ate, ingaa ma aipang ni utuma ba yo,
Ngaa na ayini nga ni
Imumani avɔ Ate ju?"

³⁹ Imumani sa ni ataa ma bɔ aipang ba, kɔ nɔ mani Ishaya tɛrɛ kɔ cee ɔka si,

⁴⁰ "A tee ni bɔ afoo,
A sa ufoo irikwyi ki ikwyi bɔ,
Ka ba bra ukwoo ni ica bɔ ba,
kɔni akpili ki dɛ ikwyi bɔ,
Ka vuu ukushi mi, imɛ ki lɛni bɔ."

⁴¹ Ishaya ju kindu ki ngaa nu ujɔɔ iYesu, ki ngaa ma ni ama ila nga.

⁴² Kindu ra ni Ajiya na pam ma aipang ni iYesu, kina acee akwyite bɔ ma aipang kɔ ukushi nga. Kindu ra ni ahuri ɛrɛbata na yini ka aFarisiyawa ye, ka wang bɔ ka kla bɔ ka ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ba.

⁴³ Ibɔ ka wang jɔɔ ka ayuu ba Ajiya ki te na ujɔɔ mani ɔnɔng ki ju bɔ.

Upii Iyesu ki ju ashuwa

⁴⁴ IYesu sang ɛrɛyɛ ki tɛrɛ bɔ si, "Aghɔmani ama aipang ukushi mɛ ni, ukushi mi kɔ yu wu na ma aipang kɔ ba, ama ni ukushi aghɔmani a tuma mɛ wɔ.

⁴⁵ Naidu aghɔmani asɔ kyoo mi ni, aghɔ kyoo aghɔmani a tuma mɛ.

⁴⁶ Imɛ ba kana anɔ uyeri ngaa ka ashi naidu aghɔmani na ma aipang ni mɛ ni aki cɛ bɔ kide itii ba.

⁴⁷ Naidu aghɔmani ahuri umɛɛ mi ni, ata ma bɔ aipang ba ni, imɛ ki ma bu ɛrɛkiya utina bu ba. Imɛ ta ba mɛ tɛrɛ ashi ashuwa ba, imɛ ba ki mɛ ba foo ashi kɔ.

⁴⁸ Aghɔmani a toro mi ngaa, ata yara nga upii mi ba, ashi ki na aghɔmani aki tara ashuwa, upii ni mɛ tɛrɛ, uwu ki tɛrɛ nga ashuwa ka awii utaa amaa.

⁴⁹ Uma ni mɛ su mɛɛ nu ba ukushi mi wo ni ɔka ba wo ba, Ate mi na atuma mi ngaa su tɛrɛ uma ni mɛ su tɛrɛ nu kɔnɔ upii ni imɛ ki tɛrɛ.

⁵⁰ Imɛ ye si ɔkyuɔ utaa amara ni aka pɛni wo kɔ upii na Ate ma. Kindu ni naidu ima ni imɛ tɛrɛ ni, imɛ tɛrɛ yo kini imumani Ate tɛrɛ si imɛ tɛrɛ."

13

IYesu hwuru ifra atina nga

¹ Na akyua usra agya ubulu aYahudawa ya sɔ ba ni, iYesu ye si akyua ngaa ba, inga ki sher asing ka vuu, ɔka ushi Ate ayaya. iYesu yoo agha asing nadidu, ayoo bɔ ki ta ka amaa.

² Akyua mani iYesu kina aghoyii nga sɔ la imila ni, Ishɛɛ va ghila ikwyi iYahuda Iskariyoti, anɔ iSiman, ava gbra iYesu.

³ iYesu ye ni Ate ma kwikɛ ki ivɔ nga, ava ye si inga ba kukushi Onɔng kɔ, ni ukushi Onɔng kɔ ni inga ki vuu kɔ.

⁴ Akyua mani asɔ la imila ni, iYesu va sisang ki woo igbang nga, inga ayaya, ava loru ugyauto ka buu nga.

⁵ Ava sa amusum kidɛ awuu, ki hwuru atina nga ifra, na sha na bra bɔ ifra kina ugyauto mani a loru ka buu nga.

⁶ iYesu va ukushi iBitrus. iBitrus va wulu nga si, "Ate, ingo ki hwuru mi ifra?"

⁷ iYesu va tɛri nga si, "Ingo ki ye ngo ima ushi kɔ ju mi kakyakyua ri ba ni, ingo ki kpɛlɛ kɔ tutumu."

⁸ iBitrus va tɛri nga si, "Kayi! ingo ki hwuru mi ifra ba." iYesu va tɛri nga si, "Insi ita hwuru ngo nga ifra ba ni, ingo shi ngo nɔ ɔka kukushi mi ba".

⁹ iBitrus va tɛri nga si, "Aghɔ ɔna, basi ifra yɔ ni ingo ki hwuru ba, hwuru nadidu ivɔ mi kina ɛrɛkwyuɛ mi"

¹⁰ iYesu va tɛri nga si, "Aghɔmani akɔ sɔmɔ ni, atɔ na pipar, ifra nga yɔ wang hwuru, ba ɔsɔmɔ ba ko ma. Inu shi na pipar, ba nadidu nu wɔ ba."

¹¹ Ka iYesu ye aghɔ mani aki gbra nga. Qwɔ sa ni atɛri si, "Ba nadidu nu bɔ shi na pipar ba."

¹² Na aya kpɛɛ uhwuru bɔ ifra ni, ava sɔmɔ igbang nga, na va vuu ɔka uci nga, kiya cicaa. Ava wulu bɔ si, "Inu kpɛlɛ inumani imɛ ju nu?"

¹³ Inu yɔrɔ mi si Aghɔmɛɛ kina Ate, aipang nga, kɔ umani ushi wudu.

¹⁴ Insi imɛ Ate nu kina Aghɔmɛɛ nu, hwuru nu ifra ni, iyiya yɔ ni inu hwuru ifra ace nu.

¹⁵ Imɛ yeni nu amaa kɔ, inu sɔ kɔ ju kɔnɔ umani imɛ yeni nu.

¹⁶ Imɛ tɛri nu aipang, agira kara ɛɛri ate nga ba, aghɔmani atuma kara gina aghɔmani atuma nga ba.

¹⁷ Akyakyua ri ni inu kpɛlɛ ɔmari ni, Onɔng ki ma nu anyu adaduma peni inu ju bɔ ni.

¹⁸ Ba nadidu nu kɔ ni imɛ sɔ pii kɔ ba, imɛ ye aghɔmani imɛ hwiya. Ka ahwura uma mani, awɔɔ kidɛ upii onɔng, onɔng mani ingo tɛri si 'Aghɔmani ala imila mi, a ta mi utumu'

¹⁹ "Imɛ sɔ tɛri ngo uma ri nɔ ɔkɔ ba bɔ ba, peni uya ba ni ingo sɔ ma aipang si imɛ shi inga.

²⁰ Imɛ sɔ tɛri ngo aipang, aghɔmani ayira, aghɔmani imɛ tuma ni, ayira mi wudu. Aghɔmani ayira mi ni ikwyi iye ni, ayira aghɔmani atuma mi wudu."

²¹ iYesu ya kpɛɛ utɛri uma ri ni, ikwyi nga va bra yɔ nagigang, ava tɛri si "Aipang nga ni imɛ tɛri nu, agha yeng ki gbra mi kɔ."

²² Ni atina iYesu va tee aghɔ ukyoo ace nɔ umani ara ye bɔ atina umani asɔ tɛri kaya nga ba.

²³ Ace atina iYesu mani ayoo nagigang, cicaa ka ayayo nga.

²⁴ iSiman iBitrus va wulu nga na avɔ si awulu iYesu ta inga na asɔ pii kaya nga.

²⁵ Ni atina iYesu va ba ayayo kini nga, ki wulu nga si, Ate ingaa?

²⁶ iYesu va tɛri si, "Imɛ ki sɔmɔ awo ubiredi ri kidɛ isɔ. Aghɔmani imɛ ma nga ni, anga." iYesu ya kpaa awo ubiredi ki sɔmɔ kidɛ isɔ ni, aba ma iYahuda anɔ iSiman Iskariyoti.

²⁷ Ni iYahuda ya yira ubiredi nga ni, ishɛɛ va ghila nga. iYesu va tɛri nga si "Aju ima mani awang ju kaishang."

²⁸ Kɔ umani, ba aghɔmani akpɛlɛ imumani iYesu sɔ yeni.

²⁹ Ace aghɔ bɔ kpaa si, iYahuda nga shi aghɔ kyuru ipa nɔ ufɛ bɔ ni, iYesu sɔ tɛri nga si aya ghɛ ima uwang bɔ kɔ usra agya wɔ, ko na ama aghina amir ice ima.

³⁰ Ni iYahuda ya kpɛɛ ula ubiredi nga ni, ava kyaa asing. Akyua ni, ating kɔ ju.

iYesu Tɛri Umani iBitrus Ki La Inang Uye iYesu

³¹ iYahuda ya kunu kidɛ ubɔɔ ni, iYesu va tɛri si "Akyakyua ri kɔ ni ajoɔ Anɔ Ajiya kɔ, ava jɔɔ Onɔng ni nga.

³² Insi Onɔng yira ujɔɔ ni nga ni, Onɔng ki ma Anɔ ujɔɔ ni ɛrɛkwyuɛ nga, ka akyua ra ni aki peni ujɔɔ.

³³ Inu anɔ mi ɔfisi, imɛ shi kini inu, ka anakyua nazii. Kɔnɔ umani imɛ tɛri aYahudawa si, Inu ki wang mi, ni inu ki bra nu ba ɔkɔ shi mi ba.

³⁴ Imɛ ma nu imumani Onɔng sa uju ɔsɔsa, inu yoo ace nu. Inu yoo ace nu kɔnɔ umani imɛ yoo nu ni.

³⁵ Kindi wo ni kwinga ki ye si inu ni aghoyii mi bɔ, insi inu yoo ace nu."

³⁶ iSiman iBitrus va wulu si "Ate, abi wu ni ingo ki kyang kɔ?" iYesu va tɛri nga si, "Ingo ki bra ngo ukyyaa kini imɛ ka akyakyua ri ba, ingo ki ba kɔ tutumu.

³⁷ iBitrus va wulu nga si "Ate, ikɛmbɔ sa ni imɛ ki bra mi uyii ngo ka akyakyua ri ba? Imɛ ki ma ɔkyuo mi kaya ngo"

³⁸ iYesu va tɛri nga si, "Ingo ki ma ɔkyuo ngo kaya mi? Imɛ sɔ tɛri ngo aipang, akɔr ta kɔ ta ɛrɛwyuɛ ni, ingo ki tɛri si ingo ta ye mi ba iritai."

14

IYesu Nga Shi Utra Ukyaa Qkushi Ate Ayaya

¹ "Inu ma dama ikwyi nu ba. Inu ma aipang kọ Qnong kina ka inu va ma aipang ki imẹ.

² Ona ate mi ni, abọọ shiya napam. Ba kindọ ba ni ita kọ ẹrẹni nu si imẹ ki kya mi ki imẹ ya ker nu okaa?"

³ Peni iya kpee uker nu oka ni, iki ba ki ma kpaa nu, ka inu ma peni mi.

⁴ Oka umani imẹ ki kya mi ni, inu ye utra."

⁵ Ni iToma va ẹrẹni iYesu si, "Ate, iyi ye yi oka mani oki kyang ba, nanyi wọ ni iyi ki kpele utra kọ?"

⁶ IYesu va ẹrẹni nga si, "Imẹ shi utra, imẹ shi aipang, imẹ va shi okyuo. Ba agho mani aki kyaa ukushi ate ayaya, na ata yii nga ukushi mi ba.

⁷ Awasi inu ye mi ni, inu ta kọ ye ate mi. Ni kọ kpaa akyua ri ni inu ye nga, kiva nu nga!"

⁸ IFilibus va ẹrẹni nga si, "Ate, yeni yi Ate ayaya, kọ uwang yi wudu."

⁹ IYesu va ẹrẹni nga si "Imẹ kọ kpaa akyua ni nu kindi nagigang, ni ki ta ka akyua ri ni, inu ta ye mi nga ba iFilibus? Aghomani anu mi ni, anu Ate ayaya! Ikẹmbọ sa ni ingo ẹrẹni si, 'Imẹ yeni nu Ate?"

¹⁰ Ingo ta ma ngo aipang si, imẹ shi kide Ate, ni Ate kọ shi kide mi ba? Upii umani imẹ so ẹrẹni nu ni, ọnga mẹ bọ ba, ọnga Ate umani ashi kide mi, anga sọ ju utina nga.

¹¹ Inu ma aipang si imẹ shi kide Ate, Ate kọ shi kide mi, ko ni inu ma aipang kina utina mani imẹ ju.

¹² Aipang nga ni iso ẹrẹni nu, aghomani ama aipang kini imẹ ni, aki ju itina mani imẹ ju. Agho ki ju itina mani igina inga mẹ, ka imẹ ki vuu mi ukushi Ate.

¹³ Inu shor kwike kide nọ uca mi, imẹ ki ju, ka Anọ ma Ate ujo.

¹⁴ Nadidu imumani inu shor kide nọ uca mi ni, imẹ ki ju.

Uta Anyu Uki ba Aghing Qnong

¹⁵ "Peni inu yoo mi ni, inu ki ju imumani imẹ sa uju.

¹⁶ Imẹ ki shor Ate, ka ama nu ace agho ki she nu kọ, aghomani aki ci kini nu ka aya ta kọ sang asing.

¹⁷ Agho nga shi aghing aipang, agha ayasing ta yira bọ nga ba, ka ata nu bọ nga ba, ko ni ata ye bọ nga ba. Ni inu ye nga, ashi kini inu, aki va shi kide nu.

¹⁸ Imẹ ki sher nga ya kina akyor ni ba, imẹ ki vuu mi ukushi nu.

¹⁹ Akyua shi najii, agha aya asing ki sọ nu mi ba, ni inu ki nu mi, ka imẹ shi akyuo, inu ki kọ shi akyuo.

²⁰ Awii ra ni inu ki kpele si, imẹ shi kide Ate mi, inu kide mi, imẹ kide nu.

²¹ Aghomani ayira imumani imẹ sa uju ki ju ni, abọ shi agho uyoo mi. Aghomani ayoo mi ni, Ate mi ki yoo bọ. Imẹ ki kọ yoo bọ, ki imẹ va yeni bọ ẹrẹkwyue mi.

²² Ni iYahuda, ba Iskariyoti ba, va ẹrẹni nga si, "Ate, ikẹmbọ sa ni ingo yeni yi ẹrẹkwyue ngo ni ingo ta yeni ngo agha aya asing ba?"

²³ IYesu va ẹrẹni nga si "Nadidu aghomani ayoo mi ni, aki ju imumani imẹ ẹrẹni bọ ni, Ate mi ki yoo bọ, iyi ki ba ukushi bọ ki ima ci kini inga.

²⁴ Nadidu aghomani ata yoo mi nga ba ni, aki ju uma ẹrẹni mi ba. Nadidu ighang upii mi ni, ba imẹ yọ ba. Nadidu ighang upii mi ni, inga Ate mi yọ, aghomani atuma mi.

²⁵ Imẹ so ẹrẹni nu uma ri ka akyua ni imẹ shi kini nu.

²⁶ Agho ki she nu kọ, aghing Qnong, aghomani Ate ayaya ki tuma kide nọ uca mi, anga ki mẹ nu uma nadidu, aki va shuni nu uma umani imẹ ẹrẹni nu.

²⁷ "Imẹ sher nu nọ uci okyuo, uci okyuo mi kọ ni imẹ ma nu. Imẹ ta ma nu nga kina agha aya asing ri ka ma ba. Inu ma dama ikwyi nu ba, inu ma va kọng ẹrẹbata ba.

²⁸ Inu kọng ni imẹ ẹrẹni si imẹ ki wor, ni imẹ kiva vuu ukushi nu. Awasi inu yoo mi ni, inu ta kọ ju ikwyifu ka imẹ ki kya mi ukushi Ate, ka Ate cẹ mi.

²⁹ Imẹ sọ ẹrẹni nu uma ri ka akyakyua ri, nọ ẹrẹni ba. Peni uya ba ni, inu sọ ma aipang.

³⁰ Imẹ ki sọ kpaa mi akyua kọ pii ni inu nagigang ba, ka agho go ẹrẹgom asing ri sọ ba. Ashi na akyuo kaya ẹrẹkwyue mi ba.

³¹ Imẹ ju nabiboro imumani Ate sa mi uju, ka agha aya asing ye si imẹ yoo Ate. Inu sisang ki iyi sher ukẹ"

15

IYesu Nga Shi Qshe Inabi Onga Aipang

¹ "Imẹ shi qshe inabi ọnga aipang, Ate mi nga shi agho uwuu ikolo na ashi.

² Aki kpa kwaligba aga umani ita ma wọ ikolo ba. Aki khimi uker kwaligba aga umani ama ikolo, ka ukhimi ujee wọ.

³ Inu shina pipar nọ upii mani imẹ ẹrẹni nu.

⁴ Inu ci kide mi, imẹ kọ ci kide nu. Kono umani ba aga qshe ikolo iki mu ikolo ni ẹrẹkwyue wọ ba, sa ushi kina qshe ikolo. Inu ki kọ bra nu ba, sa inu shi kini imẹ.

⁵ "Ee, imẹ shi qshe ikolo, inu ni, aga nga. Aghomani ashi kide mi ni, imẹ ki kọ shi kide bọ, aki mu ikolo nagigang. Inbasi kini imẹ ba ni, inu ki bra nu ju ice ima ba.

⁶ Aghomani ashi kini imẹ ba ni, ashi kini aga umani anaa kọ ni iva hwiya wọ. Igbo aga ra ni aka ẹrẹni bọ ki sa kide ugha.

⁷ Peni inu shi kide mi ni, upii mi ki kọ shi kide nu, nadidu imumani inu shor ni, aki ma nu.

⁸ Peni inu ma ikolọ nagigang ni, inu ni aghoyii mi anga aipang bọ. Oki nyeni ujoọ Ate mi.

⁹ “Kono umani Ate yoo nu ni, kindi wọ ni ime kọ yoo nu wọ. Inu ci ya kide uyoo mi.

¹⁰ Peni inu ju imumani ime sa uju ni, inu ki shi kide uyoo mi, kono umani ime ju ima uteri Ate mi ki ci kide uyoo nga ni.

¹¹ Ime teri nu uma ri, ka inu peni ikwyifu. Ee, ikwyifu nu tii.

¹² Uteri mi wọ si, inu yoo ace kono umani ime yoo nu ni.

¹³ Ba uyoo umani ucee udii, uma okyuo ngo kaya na aghikyo ngo.

¹⁴ Inu ni aghikyo mi bọ, peni inu ju ima uteri mi ni.

¹⁵ Ime sọ yoro nu si agira ba, ka agira ye imumani agho ona nga sọ ju ba. Akyua ri, inu ni aghikyo mi bọ, ka ime teri nu kwiķe mani Ate mi teri mi.

¹⁶ Ba inu bọ hwiya mi ba, ime hwiya nu. Utina nu wọ shi, inu ya ma ikolọ ingo ki ci nagigang, ka Ate ma nu imumani inu shor nga kide nọ uca mi.

¹⁷ Uteri mi wọ nga shi si, inu yoo ace nu.

Asing Toro wọ Aghoyii IYesu

¹⁸ “Insi asing toro nu ni, inu ye si ime ni a toro wọ na ato toro nu.

¹⁹ Asing ki yoo nu, peni inu ni anga nga bọ ni, inu ni ba anga asing bọ ba. Ime hwiya nu kaya asing ri, owo sani asing toro nu.

²⁰ Inu shuni ni imumani isa teri nu? ‘Agira kara gina agho ona nga ba.’ Peni asa ju mi ububi ni, inu mani aki to ju nu ububi. Peni ayira umee mi ni, aki yira unga nu.

²¹ Aki ju nu umari nadidu kaya nọ uca mi, ka aye bọ aghomani atuma mi ba.

²² Basi umani iba ki ma pii kini bọ ba ni, ada shi bọ kina ivulu ba, ni ana akyua ri ni ashi bọ na ice ima uteri anga ivulu bọ ba.

²³ Aghomani atoro mi ni, a toro Ate mi.

²⁴ Adawasi ime da ju mi bọ uma umani ba aghomani aki bra uju ba ni, ada shi bọ ni ivulu ba. Ni anu uma ju mi, nadidu kindii ni atoro mi kina ate mi.

²⁵ Uma ri ba ka na ahwura umee iMusa mani uteri si, ‘A toro mi ba ice ima.’

²⁶ Ime ki tuma aghomani aki ma she nu kọ, aki ba kukushi Ate mi. Anga shi aghing aipang, aghomani akunu kukushi Ate, anga ki teri aipang kaya erekwuye mi.

²⁷ Inu ni amaa na ayeni nga, ka inu shi kini nga kọ kpaa ka akyua.

16

¹ “Ime teri nu uma ri ka inu ba waa utumu nọ uma aipang nọ ba.

² Aki kla nu ka oko takwyue aYahudawa. Iyiya ni akyua ya sang uba umani nadidu aghomani apii nu kọ ni, aki hwiri kini inga sọ ju utina Onong wọ ni.

³ Asọ ju kindii ka ata kọ sang bọ uye Ate kina Ano.

⁴ Ime teri nu uma ri ka akyua ni uba kọ ni, inu shuni si ime kọ teri nu.

Utina Aghing Onong

“Ime ta teri nu nga uma ri kọ kpaa ka akyua ba ka ime shi kini inu.

⁵ Ka akyakyua ri ni ime ki kyami ukushi aghomani atuma mi. Nadidu kindo ni, ba aghomani aghulu mi si, ‘Abi wọ nọ ingo ki kya ngo kọ ba?’

⁶ Ikwyi nu sọ kọ ububi nọ umani ime teri nu uma ri.

⁷ Kindii ni, ime sọ teri nu aipang, ukyeng mi cee nọ ododoma kukushi nu, ka agho ushe nu kọ ra kọ ba nga ba. Insi ime woru ni, ime ki tuma nu ni nga.

⁸ Akyua umani agho she nu ki, aki yeni asing si iyiya ni ughulu ikwyi bọ shi na kiky ba kaya uvulu, kina aya uju aipang, kina uwa ashuwa.

⁹ Ughulu ikwyi bọ kaya uvulu shi wọ na kiky ba ka atọ bọ uta erepiya uma aipang bọ ba.

¹⁰ Ughulu ikwyi bọ kaya uju aipang shi wọ na kiky ba, ka ime ki kya mi ukushi Ate mi, inu wa sọ nu mi nga ba.

¹¹ Ughulu ikwyi bọ kaya uwa ashuwa shi wọ na kiky ba, ka akọ wa agho uko eregom asing ri ashuwa.

¹² Ime she nọ uma na pam umani ime ki to teri nu, ni inu ta ki bra nọ ukpaa bọ kakyakyua ri ba.

¹³ Insi aghing aipang ya ba ni, aki kyeng ni nu kide aipang nadidu, ka ba upii nga wọ na aki teri ba, aji teri uma umani aka hwiri wọ, aki ba teri nu uma umani oki ba.

¹⁴ Aki joo mi, ka aki kpaa imumani ime teri wọ ka ateri nu.

¹⁵ Nadidu imumani Ate shi ni yọ ni imee yọ, imee ni inga yọ. Owo sa ni ime si Aghing ki kpaa imumani ime teri wọ ka ateri nu.”

Ikwyi ibibi ki vuu yọ ikwyifu

¹⁶ “Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi.”

¹⁷ Ace aghoyii nga ba teri ace bọ si, ‘Ikembọ na asọ yeni nọ umani ateri yi si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?’ Ikembọ na asọ ba yeni nọ umani asi, ‘Ime ki kya mi ukushi Ate?’”

¹⁸ Aba lite nọ uteri si, ‘Kọ utumu anakyua na zee?’ Ayọ ta ye bọ imumani asọ yeni ba.”

¹⁹ IYesu ye si aghoyii nga wang ghulu nga kaya upii ri, aba teri bọ si, “Inu sọ ghulu ace nu kaya imumani ime sọ yeni nọ umani ime si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu

mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?"

²⁰ Aipang, imẹ sọ ẹrẹ ni, inu ki ni ikwyi ibibi, asing ki kọọ ikwyifu. Inu ki kọọ ikwyi ibibi, ni ikwyi ibibi nu ki tee ikwyifu.

²¹ Insi ayiri ki jee ni, aka kọọ ọlọ nagi-gang, ka akyua ujee nga kọ ju. Insi akpẹẹ ujee anọ ni, aka yuu ọlọ na asa kọọ wọ ka ashi ni ikwyifu nọ umani ajee anọ ka asing.

²² Umani ushi wudu kukushi nu. Inu sọ ju ikwyi ibibi ka akyakyua ri, imẹ ki khimi unu nu kọ, akyua ra wọ ni inu ki ju ikwyifu wọ, ba aghomani aki yira nu ikwyifu kọ ba.

²³ Awii ra ni inu ta ki shọr mi nga ice ima ba. Aipang ni imẹ sọ ẹrẹ ni, Ate ki ma nu nadidu imumani inu shọr kide nọ uca mi.

²⁴ Ki ba ta ka akyua ri ni, inu ta kọ shọr nu ima kide nọ uca mi ba. Inu shọr, inu ki peni, ka ikwyifu nu hwura."

²⁵ Imẹ ju utina na ighang upii ki yeni nu uma ri kọ. Akyua ki ba ni iki pii ni inu ka ayaye kaya Ate, iki sọ ju mi utina ni ighang upii ba.

²⁶ Awii ra ni inu shọr kide nọ uca mi. Inu ki shọr Ate ka akyakwyi nu, imẹ ki shọr nu ya ba,

²⁷ ka Ate yoo nu ka akyakwyi nu, ka inu yoo nga, inu ba ma aipang si aba kukushi Onong wọ.

²⁸ Ukushi Ate wọ ni imẹ ba wọ, imẹ shila asing, akyakyua ri ni iki ya asing ki vuu mi ukushi Ate."

²⁹ Aghoyii nga ba yira si, "Eẹ!, akyakyua ri wọ ni ingo sọ pii wọ ka ayaye, ba ni ighang upii ba!

³⁰ Akyakyua ri ni ayo ye si ingo ye kwiķe. Ingo ka bra uyira upii na ako ghulu ngo nga ba. Udii sa ni ayo ma aipang si ingo ba kukushi Onong kọ."

³¹ IYesu yira si, "Inu ma aipang ka akyakyua ri?"

³² Akyua ki ba, ako ba, agna umani kwinga ki te kyaa aca nga ka inu ya mi kayu mi. Kindo ni, imẹ shi kayu mi ba, Ate shi kini imẹ.

³³ "Imẹ ẹrẹ ni umari ka inu peni uci okyuo kide mi. Kide asing ri ni inu sọ kọọ ọlọ, inu kpẹẹ ikwyi nu ka imẹ la ẹrẹkyuo asing."

17

IYesu Pii nọ Onong

¹ IYesu ya kpẹẹ uteri udubi uma ni avasa shang ẹrẹkyuue nga ka ayaya ki pii nọ Onong si,

"Ate mi, akyua ya ju. Nọ ujoọ Anọ ngo ka ingaa ni ako joọ ngo.

² Kọ uma Anọ ẹrẹgoro kaya ajiya, ka ama okyuo utaa amaa kukushi aghomani ingo ma nga.

³ Okyuo utaa amaa shi si, ajiya ye ngo, ongo aghomani ongo shi Onong kayu ngo agho uma aipang.

⁴ Imẹ joọ ngo ka asing ri kọ hwura utina mani ingo ma mi si imẹ ju.

⁵ Ka aikyua ri ni, Ate, joọ mi kini ujoọ mani imẹ shi ni wọ kite ngo nọ ta kọ ker asing ba."

IYesu Pii nọ Onong kaya aghoyii nga

⁶ "Imẹ kọ yeni umani ushi ka ajiya mani ingo ma mi ka asing ri. Kọ kpaa ka akyua ni abo na anga ngo bọ, ni ingo ma mi bọ, ava yii upii ngo.

⁷ Aikyua ri na aye si nadidu imumani ingo ma mi ni ukushi ngo kọ.

⁸ Ki ighang mani ingo ẹrẹ ni mi ni Imẹ ẹrẹ ni bọ, avasa yira. Aye si aipang nga ni ukushi ngo kọ ni imẹ kunu kọ, ama aipang si ingo tuma mi.

⁹ Imẹ sọ shọr kaya akwyue bọ. Ba ajiya asing ri ni sọ shọr kọ ba, ki kaya ajiya mani ingo ma mi bọ, abo ni imẹ sọ shọr kọ.

¹⁰ Nadidu imumani imẹ shi ni yọ ni inga ngo yọ, ni imumani ingo shi ni yọ ni inga me yọ. Ava yeni ujoọ kukushi bọ.

¹¹ Imẹ kyeng ba oko ushi ngo. Imẹ ki sọ cica mi ka asing ri ba, ki ibo sọ shi kide asing. Ate agho upipar, kyuru bọ kide nọ uca ngo, uca umani ingo ma mi, ka tee agha ayeng, kono umani imẹ shi kini ingo ni.

¹² Akyua umani imẹ shi kini ibo ni, isha bọ kide nọ uca ngo, uca umani ingo ma mi, isha bọ, ba agho umani avulu si agha yeng mani ashi agho ide ugha, ka ahwura imumani upii Onong ẹrẹ ni.

¹³ Akyua ri ni imẹ kyeng ba oko shi ngo. Ni isọ shọr udubi uma ni imẹ sọ shi ka aya asing ka aghoyii mi peni uhwura ikwyifu kide ikwyi bọ.

¹⁴ Imẹ ẹrẹ ni ighang ngo. Asing vasa toro bọ, ka abo ni ba anga asing ri bọ ba, kono umani imẹ ni ba anga asing ri nga ba ni.

¹⁵ Imẹ shi mi kọ shọr ngo sọ ukpaa bọ kaya asing ri ba, Ni isọ shọr ngo sọ udara bọ ka agha ababi ri.

¹⁶ Abo ni ba anga asing ri bọ ba, kono mani imẹ ni ba anga asing ri nga ba.

¹⁷ Hwuru bọ aipang, ki ighang ngo ni, onga aipang kọ.

¹⁸ Imẹ tuma bọ kide asing, kono mani ongo tuma mi ni.

¹⁹ Ki ibo bọ ni imẹ sọ hwuru ẹrẹkyuue mi ki ibo kọ hwuru akwyi bọ na aipang."

IYesu Pii nọ Onong kaya agho uma Aipang

²⁰ "Ba adi be agho kayu bọ ni imẹ shọr ba, ni imẹ sọ shọr kaya ajiya mani aki ma aipang kono upii bọ.

²¹ Ate, imẹ sọ shọr nadidu bọ ka teghi agha yeng ra. Kono mani ingo shi kide mi ni, imẹ ni ishi kide ngo, isọ shọr ta ni ashi

kide yi, ka Ajiya asing ri ma aipang si ingo tuma mi.

²² Imẹ ma Ajiya ri ujoọ mani ingo ma mi, ka teghi agha yeng kono mani ishi agha ayeng ni.

²³ Imẹ ki cica kide bo, ingo kide mi, ka teghi agha yeng ra, ka Ajiya ye si ingo tuma mi, ka aye si uyoo mi.

²⁴ "Ate, imẹ wang si adibi ajiya mani ingo ma mi ka aci ni imẹ oko mani imẹ shi wu. Imẹ wang si anu ujoọ ngo, ongo mani ingo ma mi no uyoo mi na ako keru bo asing ba.

²⁵ Ate, agha aipang, agha asing yeng ba, imẹ ni imẹ yeng, ajiya ri ni, aye si ongo tuma mi.

²⁶ Imẹ teri bo mani ongo ushi, iki lite no uyen bo, ko yoo mani ingo yoo mi, ni, ulara kide bo, imẹ ni ishi kide bo."

18

A kpeni iYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.46-50; ILuk 22.47-53)

¹ IYesu ya kperi upii no Onong ni, a va bulu na atina nga ki kyabo oda uho avong aKidron. Ko oda uho avong nga ni ice ija shi ya, ni iYesu kina atina nga va ghila ide.

² IYahuda, agho mani a gbura iYesu wu, a ye ukadu, ki iYesu ko gheli no kyeng ukadu na atina nga.

³ Ni iYahuda va kpa aghola okpo ikir, kina agho sha, agho mani agha kakong afirist kina aFarisiyawa a tuma. A kya ija nga na ko agbilimo uyer, na ashi ugha, kina uma okoro.

⁴ IYesu mani aye nadidu ima ki ba nga ni, ava kunu, ki wulu bo si, "Inga no wang?"

⁵ Ava yira si, "IYesu aBanazaret."

IYesu va yira bo si, "Imẹ" IYahuda agho mani a gbura nga wu ting kina ibo

⁶ IYesu ya yira si, "Imẹ shi nga ni", ajigha nga vasa waa no tumu ki kpaa ki erobong.

⁷ IYesu vasa kimi uwulu bo si, "Inga no wang?"

Ava yira si, "IYesu aBanazaret."

⁸ IYesu vasa yira bo si, "I me teri no si, imẹ shi nga, Insi imẹ inu wang ni, na ajigha ri na akikyabo."

⁹ Udi ba ka upii iYesu mani ako teri hura. Ka ako teri akyua ra si, "Agho mani ingo mani ko agha ayeng ra vulu ba."

¹⁰ Ni iSiman iBitrus agho mani ashi kina ikuma, ava wo ki kpa agira ifrist ighighe, ni otong avo ila nga kua wu. uca agira nga bo shi iMalkus.

¹¹ Ni iYesu vasa teri iBitrus si, "Vuu kina ikuma ngo kide ofong. Iki sa mi kide asong mani Ate me ma mi si isa ba?"

IYesu ki ite iFrist ighighe

(IMat 26.57-58; IMar 14.53-54; ILuk 22.54)

¹² Na aghola okpo kina aghaghe bo kina agho sha ona Onong ba ki ma kpeni nga, ki va loru nga

¹³ ava kyu ba ni nga ukushi iHannana, inga shi ate ayiri iKayafa. IKayafa ni anga shi ifrist ighighe ka anyi ri.

¹⁴ IKayafa nga ma aYahudawa upii si uceri ni oduduma agha yeng kpoo kaya agha pai.

iBitrus la inang uye iYesu

(IMat 26.69-70; IMar 14.66-68; ILuk 22.55-57)

¹⁵ Ni iSiman iBitrus kina ace atina iYesu yii nga ko utumu. Atina iYesu ri ni ifrist ighighe nga ye nga, anga va sa ghila ide ona ifrist ighighe nga kini iYesu.

¹⁶ Ni iBitrus va sa lara ta ka anyu bo ko sing. ada atina iYesu mani ifrist ighighe nga ye nga ni va kunu ki peni kina anayiri shi ko sha anyu bo, avasa ghila kina iBitrus.

¹⁷ Anayiri mani asha anyu bo ko teri iBitrus, "Ingo shi ngo ka ide agha atina ajiya ri ba?" iBitrus va yira nga si, "Kayi, imẹ shi mi ka ide ba."

¹⁸ Aso ju iriwe, agho sha ya kyeri ugha na akyiri, na ati-ting, na ahuri ucoci ugha. iBitrus ni ati-ting ya kina bo na whuru ucoci ugha.

Ifrist Ighighe wulu iYesu uma

(IMat 26.69-70; IMar 14.55-64; ILuk 22.66-71)

¹⁹ Ni ifrist ighighe va wulu iYesu ipii kaya atina nga kina umee nga.

²⁰ IYesu va yira nga ki teri si, "Ai, imẹ teri upii ka ayaye ki ite akwina, imẹ va mee ki ona Onong kina ika ota akwya aYahudawa na acuru nadidu. Imẹ sono ko teri mi ice ma kuyuyi ba.

²¹ Ya ni ingo so wulu mi? Wulu agho mani akong mi. Ka aye imumani imẹ teri."

²² IYesu ya teri kindo ni, ace agho kide agho sha na ting va hala iYesu na avo, na va wulu nga si, "Kindo wu ni ingo ki yira ifrist ighighe wu?"

²³ IYesu va yira si, "Insi imẹ teri uvulu ni," "Ni aso nyeni mani ushi. Insi imẹ teri aipang ni, ikembu sa ni ingo gyo mi?"

²⁴ Ni iHannana va sa na kpa iYesu kaya loru, ukushi iKayafa ifrist ighighe.

iBitrus vasa nere uye iYesu ona ipai

(IMat 26.71-75; IMar 14.69-72; ILuk 22.58-62)

²⁵ Ni iBitrus shi ko kong ococi ugha ni, ace agho va wulu nga si, "Ka ingo shi agha yeng kide atina iYesu?"

Ni iBitrus vasa nere, ki teri si, "Ba imẹ ba."

²⁶ Ace agho ka ide agira ifrist ighighe ashi ya. Agira nga ni ashi ko ute agho

mani iBitrus kwyā nga ɔtɔŋ ko, ava sa tɛri iBitrus si, "I ta nu ngo kina inga ka ija ba?"

²⁷ Ni iBitrus vasa ba nɛrɛ. Ba ɔbura akyua akɔr va sa ta iriwi.

YESU ki ite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; ILuk 23.1-5)

²⁸ Ni ikwyating ava kpa iYesu ka ɔna iKayafa ki kya ugunu igwamna aRoma. ni avasa tɔrɔ bɔ ɔghila idɛ ugunu, ka ma kpɛni irighe ki ite ɔnɔŋ ka va bɔra bɔ ɔla imila ubulu ba.

²⁹ Ukadu wu ni iBilatus va kunu asing ki ma wulu, "Avulu ikɛ nga ni upɛni ajiya ri ni nga?"

³⁰ Avasa yira nga si, "Ada wa si ashi ayi ba ni," "iyi da kɔ ba yi ni inga ukushi ngo ba."

³¹ iBilatus va tɛri bɔ si, "Uwulu ni nga ka kyakwyi nu kɔ ya ju nga ashuwa kini mani umɛɛ nu tɛri ni."

Ni aYahudawa vasa tɛri si, "Ai, ara mayi irigoro ukpa ɔkyɔ ajiya ba."

³² Udi ba ka hura upii mani iYesu tɛri ighɔ ukpɔ mani inga ki ju.

³³ iBilatus va vuu idɛ ɔbɔɔ tɛri ashuwa, avasa yuru iYesu ki wulu nga si, "Ingɔ shi agom aYahudawa?"

³⁴ iYesu va yira si, "Udi upii ngo ta ace aghɔ tɛri ngo upii kaya irikwyi mi?"

³⁵ iBilatus va yira nga si, "Ai, ni imɛ shi mi aBayahude, ajiya ngo bɔ kina agha kakɔŋ afirist abɔ ba ni ngo ukushi mi. Ikɛmbɔ ni uju?"

³⁶ iYesu va tɛri nga si, "Ereɔŋ mi ni ba inga asing ri kɔ ba. Ada wa si ikɔ ni, agira mi da kɔ kɔrɔ ki kla mani aYahudawa a kpɛni mi wu."

³⁷ Ni iBilatus va tɛri si, "Ingɔ na agom nga, ni!"

iYesu va yira nga si, "Ingɔ tɛri na kikya ni mani utɛri si Imɛ ni agom nga. imumani isa na ajee mi wudu, imumani isa ni mɛ ba asing ri dɔ, ki mɛ tara ka aipang. Nadidu aghɔ mani ashi ka uho aipang na akɔŋ mi."

³⁸ iBilatus va wulu nga si, "Ikɛmbɔ shi aipang?" Kini udi ni akununa kikya ukushi aYahudawa ki tɛri bɔ si, "Imɛ ni ita peni nga kina ace avulu ba."

³⁹ Ni uwɛ ni itali nu yu ni isher nu agha yeng kidɛ aghɔ shi kɔ bɔɔ iting ka agya ubulu. Inu wang mi si 'isher agom aYahudawa'?"

⁴⁰ Avasa tɛri bɔ ni ɛrɛwyuɛ ighighe, "Kai, ba anga ba! Ma yi iBarabbas!" iBarabbas ni ace ayi upili ajiya nga.

19

A wa iYesu ashuwa ɔkpɔ

¹ Ukadu ni iBilatus va sa ni ata iYesu aiwirimi.

² Aghɔ ɔkpɔ nga vasa ju itagya inga akara ki sumu ki irikwyi iYesu. Ava sumu nga uma vɛŋ

³ ava kya ukushi nga ki va kya, na sha ca nga na tɛri si, "ɔkyɔ ngo tiri wu, agom aYahudawa!"

⁴ Ni iBilatus va kimi ukunu kɔ, ki tɛri aYahudawa, "Uwɛ ni ki woo nu iYesu, ki ira peni mi nga na vulu ba."

⁵ Uka udu ni iYesu va kunu ni itagya ɛreɔŋ inga akara kina igbang vɛŋ. Ni iBilatus va tɛri bɔ si, "Ajiya nu wɛ."

⁶ Agha kakɔŋ afirist kina aghɔ sha ɔna ɔnɔŋ, ava ta shang ɛrɛwyuɛ na tɛri si, "Agara nga! Agara nga!"

⁷ aYahudawa va tɛri nga si, "Ai, iyi shi kini umɛɛ, kɔŋɔ mani umɛɛ tɛri ni ɔshi na pii ngo kɔ, ka a tee ni irikwyi ɔnɔŋ."

⁸ iBilatus ya kɔŋ udi upii ni ava kimi ɔkɔŋ ɛrɛbata kɔ.

⁹ Ava kimi ghila idɛ ugunu. Ki ya wulu iYesu "Ingɔ kunu ka abi?" Ni iYesu ra yira nga ba.

¹⁰ ɔkɔ sani iBilatus va tɛri nga si, "Ingɔ tɔrɔ ngo upii ni mɛ? Ingɔ ta yɛŋ si imɛ shi kina akɔŋ mani ishering ngo ba, kɔ ni igara ngo ba?"

¹¹ iYesu va yira nga si, "Ingɔ ki shi ngo ni akɔŋ kaya mi ba in da si ara ma ngo ka yaya ba. Aghɔ mani a ma mi kidɛ ivɔ ngo aceri ngo kina vulu."

¹² Ka aya upii ra ni, iBilatus a wang mani asher iYesu, ni aYahudawa la ite nɔ tɛri si, "Insi ingɔ sher ajiya ri ni, ingɔ shi ngo aghikyɔɔ iKaisar ba. Nadidu aghɔ mani akpa irikwyi nga sa ashi agom ni asɔ wang la utumu iKaisar wudu."

¹³ iBilatus ya kɔŋ mani atɛri ni, ava wɔ iYesu ki cica ki ice igɔ ashuwa ɔka mani ayuru si ɔdɛmi atighi. kini irighimi Aramaya ni aka yuru si aGabbata.

¹⁴ Awii ucuru akpara usra agya ubulu kɔ ɔŋga awii atinsara, kina atinɔŋ.

"Agom nu wɛ," iBilatus va tɛri aYahudawa.

¹⁵ aYahudawa va shang ɛrɛwyuɛ na tɛri si, "A pighi nga! A pighi nga! Agara nga!"

iBilatus va wulu bɔ si, "Inu wang si igara agom nu?"

Ni aghakakɔŋ afirist va tɛri si, "Iyi shi yi kina ace agom ba in ba si iKaisar ba."

¹⁶ ɔka udu ni iBilatus va kpa iYesu ki ma aYahudawa ka gara nga.

Agara iYesu

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43)

Aghɔla ɔkpɔ va wulu ni iYesu.

¹⁷ A go gara ushi nga, ki kya uce oka mani ayoro si oka igbahu irikwyi. Kina irighimi Aramaya ni ayoro si aGolgota.

¹⁸ Oka do ko ni agara nga ko, kina ace agha pai, ace agho ka avo ila, ace agho ka avo ipuruma iYesu ka bogating.

¹⁹ IBilatus wo ice iwo kiya deri kaya gara. A wo si, "IYESU ABANAZARET, AGOM AYAHUDAWA."

²⁰ AYahudawa nagigang pila iwo ka oka mani agara iYesu ko ni ushi ayayo ni ifong, iwo ni awo ni irighimi Aramaya, ni iRomanci, ni iHelenanci.

²¹ Ni agha kakong afirist aYahudawa va teri iBilatus, "Ma wo si, 'Agom aYahudawa', oso wo si, 'Ajiya ri teri si anga shi agom aYahudawa'."

²² IBilatus va yira bo si, "Ima mani ime ko wo ni, ime ko wo wudu."

²³ Aghola okpo nga ya kperi gara nga ni, ava yeri uma ugo nga, ki ko ika inari, kwagba okpo kpa oka yeng, ava kpa igbang igbigbang mani ara huri bo ba. a huri ko kpa ka ya ki ta ka ta.

²⁴ Ava teri ace bo si, "Iyi ma giya ko ba, iyi ma wuru ito kaya ki nu agho mani aki la."

Udi ba ka imumani awo kide upii Onong hura,

"Ako ogbang mi kide bo
kiva wuru ito kaya umami."

Imumani aghola okpo nga ju wudu.

²⁵ Ni, ucice gara ni ayuru iYesu, anayuru ayuru nga, iMaryamu ayiri ikilobas, kina iMaryamu iMagadala.

²⁶ IYesu ya nu ayuru nga kina atina nga mani ayo nagigang na ating ka yayo, ava teri ayuru nga si, "Ayiri, ano ngo we."

²⁷ ni atina nga ni, "Ayuru ngo we." Ko kpa ka kua ra ni, atina va kpa nga kikya ona nga.

Okpo iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49)

²⁸ IYesu ye si a kperi akwike ni, ka va hura imumani awo kide awo Onong na ava teri si, "Ime wang sa amusum."

²⁹ Ace abom shi kina amusum ikolo na ashi shi ko ka do. Ava so imusumu kide, ki somo ka ashi ki sang ki ta ka anyu iYesu.

³⁰ IYesu ya yira amusum ikolo na ashi ni ava teri si, "Akperi!" Okado ava suu ni irikwyi nga ki sheri okyo nga.

³¹ Awii ucuru akpara, ikua na awii okokong ko. Ka aYahudawa wang bo mani okong shi kaya gara ka awii uwuru ba, ava soro iBilatus ka ma bo anyu wura ifra bo ka va shulu ni ikong.

³² Aghola akpo ba ki wura ifra agha yeng mani agara ki na iYesu, ava kya ki ya wura ifra aghing ipai ko.

³³ Ni aya ba aya iYesu ni, ara wura bo ifra nga ko ba, ka ako kpo.

³⁴ Ni, agha yeng va waa nga ni ikuma ko uho, ki isha nga, ayii kina amusum va kunu.

³⁵ Agho mani anu nga teri, ni aipang nga na ateri. Aye si ateri aipang, ni ateri ki inu ma ma aipang.

³⁶ Uma ri ba ka upii Onong hura, "Ba ogbaho yeng nga mani oki wura wu ba,"

³⁷ ni, uce upii Onong teri si, "A ki wang agho mani atulu."

Onaa iYesu

(IMat 27.57-61; IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56)

³⁸ Ata iricuru ni, iYusuf ajiya Arimatiya, agho mani ashi atina iYesu ko uyuyi ka ahuri erebata aYahudawa, a soro okong iYesu ka kpa. IBilatus ma nga, ava ya kpa okong iYesu.

³⁹ INikodimus agho mani asa kya okushi iYesu na ating, akyeng ni iYusuf, ako uma ovong, azo amur kina alos, ofoma omoo ishi tai.

⁴⁰ Ajiya nga ka pai bo kpa okong ki lomo ki na ugyauto ki na uma ovong kini mani aYahudawa ka ju ko naa ajiya.

⁴¹ Oka mani agara iYesu ice ija shiya, kide ija nga ni ace alor shiya anga mani asono ta bo ace agho yaba.

⁴² Ushi si awii ucuru akpara aYahudawa ni alor shi ka yayo, ava ta iYesu ya ko ka do.

20

Usisang IYesu Ka Alor

¹ Kina ikwyating inga awii ayeng osati, no ka sono ko yer wu ba, iMaryamu iMagadaliya, akya oka alor iYesu, anu na ko yini otighi anyu alor ko.

² Ava tii kiya peni iBitrus kina da agho yii iYesu mani ayo ra. Ava teri bo si "Ako woo Ate ko kide alor, owe ni ita ye yi oka mani asomo nga ko ba."

³ IBitrus kina da agho yii iYesu, va wor ki kya bo oka alor.

⁴ Ibo ka pai bo aso tii, ni ada ghoo tii ki kyu fuma oka alor kiya iBitrus.

⁵ Ava ta aghong ki teni, ava nu ugyauto mani afuwa nga ko yii, ni ada ghila ide alor ba.

⁶ Ni si go oba iBitrus ko utumu nga, ava ma ghila ide alor, ki nu ugyauto mani afuwa anga ni oyii.

⁷ Ava nu imu okong mani afuwa anga irikwyi ko, ko da uho, ada zo bo ya kina oda ugyauto ba.

⁸ Ni agho yii iYesu mani afuma alor kisher iBitrus, va ghila. Aya nu ni ava ma aipang.

⁹ Ni ki ta ka aikyuari ni ada kpili bọ ima mani awọọ kide upii Onong si, iyiya yu ni iYesu ki sisang kọ kpo.

¹⁰ Ni aghọ yii nga va vuu bọ aca.

iYesu Nyeni Irikwiyi Nga Kushi iMaryamu

¹¹ IMaryamu ting ka sing kọka alor, na sha na ci. Na asọ ci ni, ava ta aghong ki teni ide alor.

¹² Na va nu atuma Onong apai ago uma ufufugu, na acica kọka mani okong iYesu osha shi kọ, agha yeng cica kọka irikwiyi nga, ada ghọ ni ka ta ifra nga.

¹³ Ava wulu nga si, "Ayir, ikembọ sani ingo sọ ci?"

Ava yira bọ si, "Akọ kpaa Ate mi kọ," Ateri si, "Imẹ ta yemi oka mani asomọ nga kọ ba."

¹⁴ Aya kper ọteri omari ni, ava tee ki nu iYesu nating, ni ada kpili nga ba.

¹⁵ iYesu va teri nga si, "Ayir, ikembọ ni ingo su ci? inga ni ingo sọ wang?"

IMaryamu kpasi aghọ ju tina kide ija nga, okọ sani ateri nga si "Aghọ ọna, peni ingo kpaa nga ni, nọ teri mi oka mani osomọ nga kọ, kiya wo nga."

¹⁶ iYesu va teri nga si, "IMaryamu!"

Ava tee kikya oka shi iYesu, ki teri nga kina iYahudanci si, "Rabboni" okọ shi aghomẹ.

¹⁷ iYesu va teri nga si, "Ma kpini mi ba, ki sonọ kyami oka shi atemi ba. Ni kya kọ ya teri anayurumi si, iki vuu mi oka shi ate mi kina ate nu, Onong mi kina Onong nu."

¹⁸ Ni iMaryamu iMagadala va kya oka shi aghọ yii iYesu, ki teri bọ si "inga nu iYesu!" ava teri bọ uma mani a teri nga.

iYesu Nyeni Irikwiyi Nga Oka Shi Aghọ Yii Nga

¹⁹ Kina oghe ọna awii ayeng atinsara, na aghọ yii iYesu afuwa akwiyi bọ kide ọbọ, ka ahuri ẹrebata aghakakong aYahudawa. Ni iYesu va ba, ki ma titara ga bughating bọ, ki teri bọ si, "Inu peni ikwiyifu!"

²⁰ A kper teri bọ upii ni, ava nyeni bọ ivọ nga kina ẹsha nga. Na aghọ yii nga va peni ikwiyifu nagigang kini unu iYesu.

²¹ iYesu va kimi ọteri bọ si "Inu peni ikwiyifu! umani Ate mi toma mi okọ ni ime ma toma nu."

²² Ava sho bọ feni nga, ki teri bọ si, "Inu yira aghing Onong.

²³ Insi inu yira ọlọkpaa ivulu aghọ ni, ayira; insi ọda yira nu ọlọkpaa ivulu nga ba ni, aki yira bọ ba.

iYesu Nyeni iToma Irikwiyi Nga

²⁴ Agha yeng kide aghọ yii iYesu, aghọ mani ayoro si iToma (ko iciri), asara shiya kakua mani iYesu sa ba kọ ba.

²⁵ Ushe aghọ yii iYesu va teri nga si "Ibọ nu Ate!"

Ava teri bọ si, "Inga ki ma aipang ba, si inga nu irinyuru ẹka akusa, ki nga va piya kina ani vọ nga, ki nga ta avọ ka irinyuru ọnga ẹsha nga."

²⁶ Utumu awii ananari ni, aghọ yii iYesu ashi kide ọna, iToma shiya ni bọ. Anyu abọọ shibọ aye ba, iYesu va ghila ki titara ka bughating bọ, ki teri bọ si, "Inu peni ikwiyi ifuu."

²⁷ Ava teri iToma si, "Ta ani vong kọ kawẹ, keri ivọ mi. Nawa avong kọ piya irinyuru ẹsha mi. Sheri uju ọta uma aipang ya nọ tee aghọ ma aipang."

²⁸ iToma va teri nga si, "Atemi kina Onong mi!"

²⁹ iYesu va teri nga si, "Ingo ma aipang ki ingo nu mi. Agha anyu adaduma bọ aghọ mani ama aipang ba a numi ba."

³⁰ iYesu ju uce nọ uma uwo ica nagigang kọka shi atina nga, ongo mani ada wọ bọ kide awọ riba.

³¹ Awo udibi ri ki inu ma aipang si, iYesu nga shi Ikristi, anọ Onong. Kọ ma aipang ni nga ni, iki peni okyo kide uca nga.

21

iYesu kini huri itagbo inga wo ica

¹ Utumu udi ni iYesu kunu okushi atina, ka anyu avong aTibariya. Mani ọba wẹ,

² ISiman iBitrus, kina iToma aghọ mani ayuru nga si uciri, kina iNataniyel ka aKana anga aGalili, kina anọ iZabadi, kina ace atina apai ashiya kini bọ.

³ iBitrus va teri si, "Imẹ kikya mi ahuri itagbo." Aghọ sha va teri si, "Iyi maa kikya ni ngo." Ava kono ki ghila ogbolọ ki wulu. Ka ting ni ata kpeni bọ ice ma ba.

⁴ Oka sọ yeri ni, iYesu ting ki bele avong, ni atina nga ta kpili bọ si iYesu nga ting ba.

⁵ iYesu va yuru bọ ki teri si, "Aghọ ikyo, inu shi ki na itagbo?"

Ayira si, "Kai"

⁶ iYesu va teri bọ si, "Feni ima huri itagbo nu ka avọ ıla ogbolọ nu ki inu ki peni." A ya ju kindi ni avasa kpini itagbo nagigang na ara bora bọ owaga ka ata kide ogbolọ nga ba.

⁷ Atina ra mani iYesu yọ ra va teri iBitrus si, "Ate nga!" ISiman iBitrus ya kong na ateri si, "Ate nga," ava kpa igbang nga ki somọ ka ago igbang ba ava funu ki ghila ide amusum.

⁸ Ushẹ atina ayii kide ogbolọ, awaa imu huri itagbo ki huri itagbo natito, ka atọ bọ atọ na uho avong ba, kina omara aji kọ ni.

⁹ Aya shulu ni, ava nu ujakri ugha sọ yara kọ kadu kina itagbo kaya, kina ubiredi.

¹⁰ iYesu teri bọ si, "Ba ki na ice itagbo mani inu kpini ka aikuari."

¹¹ ISiman iBitrus ghila ogbolọ ide na amusum nga ki ya waa imu huri itagbo ki

ba uho avong. Itagbo tii ni ikikong, 153, ki ni oghe ni ima huri itagbo ta gaa yu ba.

¹² IYesu va teri bo si, (Inu ba ko ma la imila ikwyating.) Ba agho kide bo mani abura wulu nga, "ta anga ni inga?" Ka aye si Ate nga.

¹³ IYesu ba, ki kpa ubiredi ki ma bo, ki va ju kindo kini itagbo.

¹⁴ Onga itai mani iYesu nyeni irikwyi nga ka kushi atina nga utumu mani ashang nga ka kpo.

IYesu kina iBitrus

¹⁵ Aya kperi la imila ni, iYesu va teri iSiman iBitrus si, "ISiman ano iYohanna, ingo yo mi kina aipang ki cee aduba agho?"

¹⁶ IYesu va kimi teri si, "ISiman ano iYohanna, ingo yo mi ka aipang?"

Ava yira si, "A, Ate, ingo ye si ime yo ngo."

IYesu va teri, "Sa ica kina atem mi."

¹⁷ Onga itai mani awulu nga, "iSiman ano iYohanna ingo yo mi?"

iBitrus kong anang ka iYesu wulu nga so iritai, "Ingo yo mi?" Ava teri si, "Ate, ingo ye umari nadidu; ingo ye si ime yo ngo."

IYesu va teri si, "Ma atem mi imila."

¹⁸ Ime teri nu aipang, ushi anano ni usa ka somo uma ka irinuma nu ka kyakwyi nu

no kya no oka mani inu wang; insi inu ya ba anorapyi ni oki nawa ivo no, ace agho nga ki somo no uma na nyeni nu oka mani inu wang kya."

¹⁹ IYesu teri kindo ka nyeni igho ukpo mani iBitrus ki ju ka jo Onong. Ni ava teri nga si, "Yii mi!"

²⁰ iBitrus va tepe ki nu agho yii iYesu mani ayoo so yii bo. Anga shi agho yii iYesu ra mani atoroko ki iko iYesu ka akua la imila ubulu. Anga wulu iyesu si, "Ate, inga ki gbra ngo ko?"

²¹ iBitrus ya nu nga ni, ava wulu nga si, "Ate, ajiya ri ni?"

²² IYesu va yira si, "Insi ime wang si aci akyo si iya vuu, ikembo shi emene ngo? Ingo no yii mi."

²³ Kaya udi ni ila nga kpa kwabi oka shi anayuru si agho yii iYesu ri ki kpo ba. Ni iYesu ra teri si aki kpo nga ba; ateri si, "Insi ime wang si aci akyo si me ya vuu ni, ikembo shi emene ngo?"

²⁴ Anga shi agho yii iYesu ra mani atara ko tumu uma ri ki va wo bo. Iyi ye si oteri nga ni aipang nga.

²⁵ IYesu va ju uce no uma iker. Ada wa si aki wo akwike ni, nadidu asing ki shi wu na obodo mani aki ta awo mani awo ko ba.